
UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 09 20 04 022 8

کتبخانهٔ موسیقی

دن

نظریات موسیقی

مؤلفی

موزیقهٔ همایون معلم ثانیسی

وعموم عساکر شاهانه

موزیقه‌لر مفتشی

بیکباشی

محمد ذاتی

معارف نظارت جلیله‌سنک رخصتیله طبع اولنمشدر

رخصتنامه نومروسی ۵۸۹

باب عالی جوارنده ابو السعود جاده‌سنده

محمود بک مطبعه‌سی نومرو ۷۲

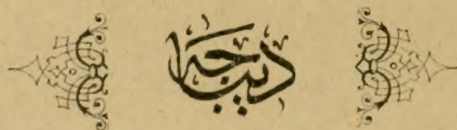
طبع تاریخی ۱۳۱۵



افادۂ مخصوصه

جناب حقك بو ملت عثمانیه یه براحسان مرحمت نشانی ودولت علیهٔ
ابدی الدوامك سبب حیات جاودانیسی ولان ظل الله فی العالم
تاجدار معظم خاقان جلیل الهمم ولی نعمت بیمنتمز پادشاه معارفپرور
افندمز حضرتلرینك ابتدای جلوس همایونلرندنبری لطفا بیدریغ
بیوریلان عنایات وتشویقات شاهانه‌لری سایه‌سنده علوم ومعارفك
شهراه ترقیده قطع مراحل ایتدیکی نظرشکران ایله کوریلیور ایشته
بوسایقهٔ فیضافیض ایله منتسبین معارفدن هرفرد کندی مکتسبات
علمیه‌سنی میدانه قویه‌رق علی قدر الاستطاعه عمومی مستفید ایتمکه
چالیشیور . بوسایه‌ده درکه آز بر زمان ایچنده کتبخانهٔ ملیمز هرنوع
آثار ایله مملو اولدی لکن منتسبی بولندیغم فن موسقینك جهت علمیه
ونظریه‌سنه خادم مکمل براثرك هنوز موجود بولنمامه سند نطولایی
فن مذکوره هوشکارانه برخدمت ایتمك ایچون قوللری دخی شوکتماب
معالی نصاب افندمز حضرتلرینك شومساعدات فیوضات غایاتلرندن
استفاده ایده‌رك ، ایکی جلددن عبارت اولان اشبو اثر ناچیزك طبع
ونشرینه متجاسر بولندم کرچه بویولده اولجه برقاچ اثر دها یازلمش

وموقع انتشاره قونیلمش ایسه ده کوك افاده لرینك مغلقلغی کوك حاوی بولندقلری امثله وتطبیقاتك درجهٔ کفایه ده بولنمامسی جهتیله مبتدیلرك تمامیله استفاده ایده مدکلری کورلمکده در اثر عاجزانه مده بو جهته فوقالعاده اهتمام ایدلدیکندن اقدمکی اثرلره اثبات رجحان ایلسه کرکدر هرحالده مصدر تجلیات ترقیات اولان آسمان معرفت عثمانیه نك خورشید شوکت آوری پادشاه عظیم الآثار وشهریار منور الافکار افندمز حضرتلرینك الی یوم القیامه سریرآرای عز واجلال اولمسی ادعیه سی خاتمهٔ کتاب شکران ایدلمشدر ومن الله التوفیق



بوکونکی کونده اوقویوب یازمه نك نفعنی انکار ایدن بر انسان تصور اولنه بیلور می : نصل انکار اولنه بیلسون که ، انسانلرك بربرلریله مذاولهٔ افکارینه ، مدنیتك اقطار عالمده تعمم و انتشارینه واسطه یکانه اوقویوب یازمق اولمشدر . اوقویوب یازمه بیلمیانلردن یا بر شاعر ، یا بر ادیب ، یا بر صنعتکار ، یا بر طبیب کورلمشمیدر دها طوغریسی بوقبیل انسانلر ایچنده دکله نیله بیلور اوچ بش سوزی بر صره سویله یه بیلان بر کیمسه یه تصادف ایدلمشمیدر هرقنغی بر لسان ایله

متکلّم بولنانلر ایچون اوقویوب یازمه‌نك لزومی نصیل تحقق ایتمش ایسه لسان موسیقی اربابی ایچون دخی اوّل باول شوبو لسانی کوزلجه اوقویوب یازه بیلمسی لزومی اویله‌جه محققدر لسان موسیقی نوطه ایله اوقونیلوب یازیلور .
علم موسیقی‌یه وقوف تامه‌سی اولمدیغی حالده انجق بش اون بسته وشرقی ازبرنده بولندیغی ایچون خواجه کبی کورنمك ایستیان بعض کیمسه‌لرك (آلاتورقه موسیقی نوطه ایله اوکرنیلمز) یوللو بر طاقم مطالعه و ملاحظه‌لرده بولنمقده اولدقلری مع التأسف کوریلیور . تحصیل موسیقی صددنده بولنان بیچاره مبتدیلر ، هنوز تجربه‌سزلك سائقه‌سیله ، بونلرك افاداتنی محض حقیقت اولمق اوزره تلقی ایدرك ، برخیلی زمانلر دیزلرینی دوکه‌دوکه خواجه‌لرینه پیرولك ایتدکدنصکره ، یا اسکز اون بسته ازبرلمکدن بشقه برهنر کسب ایتمامش اولدیغنی کوروب . . موسیقی چوق زور فن ایمش ، دیوایشدن الیکی چکر ویاخود خواجه‌سندن کندوسنه انتقال ایدن بش اون پارچه شیئی سرمایه بحث ایله اوده برموسیقی خواجه‌سی کسیلوب میدانه آتیلور . کرچه بوقبیل موسیقی شناسان میاننده برچوق بسته کارلر کوریلور . لکن انصاف بیورلسونکه بونلرك محصول فکری اولان بسته‌لر ، شوق طبیعتله یاپیلدقلری ایچون هرنقدر سمعی محظوظ ایتسه‌لربیله ،

اساتذهٔ قديمه‌دن عطريلر ، خواجه‌لر ، ده‌ده افنديلر
دلال‌زاده‌لر كبی قواعد كليهٔ موسيقی‌يه واقف هنر ورانك بسته‌لريله
تماماً انلرك تقليدلری اولديغی حالده هم عنان اوله بيلورلرمی ؛
بو سوزمز وهلهٔ هركس طرفندن شو سوآلی دعوت ايده‌جكدر
بو صايلان ذاتلر نوطه بيلورلرميدی ؟ .. — اوت . لكن بيلديكلری
نوطه ، ترقيات حاضره‌نك اصلاح واكمال ، واللی التمش
سنه‌دنبرو بزم مملكتمزه دخی ادخال ايلديكی نوطه دكلدی .
انجق ذوات مشار اليها ، قرق اللی سنه‌لك مساعيلری نتيجه‌سی
اولمق اوزره ، آرزو ايتدكلری بر مقام ويا بر بسته‌يی بلا مفردات
عادی يا زيله يازار واوقورلردی قديماً يازلمش دوار كتابلرندن
بريسی آلنوب مطالعه ايدلسه ، وفضاتها وندكبير مقامنه باقيلسه
شويله بر تعريف كوريلور : ابتدا حجاز ، نوا ، حسينی ،
عجم ، كردانيه ، محير ، سنبله بصه‌رق دونوب بواصول ايله
نوايه قدر اينديكدن صكره ، چاركاه ، كردی ، دوكاه كوستروب
راستده قرار ايدر ، ايشته شو تعريف شمدی بزم (عام)
ديديكمز وبر مقامی رائه ايتمك ايچون صره ايله يازديغمز نوطه‌لرك

طاشلاغندن بشقه بر شی دکلدر ، مع مافیه اوزمانلره بوندن
استفاده ایده بیلمك یعنی کوستریلان اصواتی غزیله بولوب ترنم ایدرك
فصل بر مقام اولدیغنی اکلامق ایچون هیچ اولمزسه یکرمی بش سنه لك
موسیقی منتسبی بولنمق اقتضا ایدردی . حالبوکه مساعئ متوافره ایله
اکمال واصلاح ایدیله رك (نوطه) نامیله توسیم قلنمش اولان
خط موسیقی واصول تدریس جدید سایه سنده بوکون بز ، بو وبونك
کبی مقاملری ، شاکردلرمزه تحصیلنك اوچنجی دردنجی ایلرنده ،
انواع نغماتیله یازدیروب اوقودیورز . آرتق بوقدر نسبت قبول
ایتمز فرق میدانده ایکن الآن (الا تورقه نوطه یه کلمز اصول قدیمه
اوزره تحصیلدن بشقه یولی یوقدر ، دیو اصرار ایدن قدما
طرفدارانه ، خط عثمانی یی ده ترك ایدوب ، هیروغلیف
ومسماری مثللو خطوط قدیمه ایله مکاتبه ایتمك ، وعلوم
وفنونی کتابلردن اوقویه میوب بیلانلردن دکلیه دکلیه اوکرنمك
کبی بر قاعدهٔ غریبه ایجاد ایملری لزومنی درمیان ایله انلری ادعالرنك
ثبات ایتمك اوزره ترك ایدرز وجداً موسیقی تحصیلنه هوسکار بولنانلری
، بوئیله لرینك فکرلرینه قاپیلمیه رق اصول مکمله جدیده اوزره
تحصیله دعوت ایلرز . شوراسنیده بیان ایده لمکه :

موسقی لفظی ذکر اولنجه ، هر نه دن ایسه ، اذهان عامه‌یه دفعةً الافرانغه والاتورقه اولمق اوزره ایکی نوع موسقی وار در اولیور . حالبوکه موسقی قواعد و اساس جهتیله بر اولوب تحول ایدن شیوه و نغمات در . شیوه و نغمات ایسه الافرانغه والاتورقه اولدیغنه نظراً تبدل ایتمیوب ، هر قومه ، هر بلده‌یه ، حتی هر شخصه کوره بشقه بشقه در . بر نغمه‌یی ایشیدنجه ، عثمانلی ، عرب ، کرد ، لاز ، آلمان ، فرانسز ، ایتالیان ، الخ شیوه و نغمه‌لرندن هانکیسی اولدیغنی اربابی هر زمان تفریق ایده بیلور . حتی اهل دقته کوره ، دده افندیله هاشم بکک ، رفعت بکله دلال زاده‌نک ، روسینی ایله وردینک طرز وطورلری بیله بر برلرندن ایریلدیرانجق بونلر شیوه و اداجهتیله متباین ایسه‌لرده قواعد اساسیه موسقیجه یعنی (علم آهنک قواعدنجه) جمله‌سی متفقدرلر حقیقةً . موسقی منتسبی اولمیانلر ، و قواعد موسقی‌یه تماميله واقف بولنمیانلر ، همان بوافاده مزیده رد و جرحه حاضر لنورلر چونکه بونلر ، عدم وقوفلرندن طولایی ، طرز واداجه بر برلرینه قریب اولان شرق بسته کارانک نغماتنده بر فرق کوره مدکلری حالده بینلرنده خیلیجه فرق بولنان غربجکیلری شرقجکیلردن دفعةً تفریق

ایدیوردکلریچون بونلره موسقینك آیرو آیرو نوعلری نظریله باقیورلر
علم آهنك ، اسملرینی بالاده ذکر ایتدیکمز و ایتمدیکمز ، نیجه نیجه
استادلرمزك دخی معلوملریدی ؛ زیرا اساتذۀ معروفه دن
هر قنغیسنك بر بسته سنه باقسه ق قدیما اوروپالیلرجه ده جاری
اولدیغی حالده بوکون متروك بولنان بعض خصوصاتدن ماعدا سنده
بو علملرله تعیین ایتمش اولان قواعده تماميله مطابق اولدقلرینی (*)
کوریورز . لکن علوم مذبوره ایلك اوکجه اوروپالولر طرفندن
قلمه آلنوب کتاب هیئته کتیرلمش و طلبه لره تدریس ایدیله رك موقع
تطبیقه قونلمش اولدیغندن بو علملری لکوالافرانغه یه کوره وضع و تأسیس
ایدلمش شیلردر ظن اولنیور . ایشته بو نقطۀ نظردن باقه رق
علم آهنك الاتورقه یه صیغمز و الاتورقه ده بویله شی یوقدر ،
دیو میدانا اعتراضه آتیلانلر ، (وزن و معناسز شعر یاپمقله مفتخرم)
دیمك قدر شایان خنده بر سوز سویلمش اولیورلر ایلروده الاتورقه ده
متداول مقاملرك الافرانغه ده کی طرزلرندن و صرف شرق اداء
موسقیسنك اصول و احوال و کیفیاتندن باحث بر رساله دخی نشر
ایده جکمی وعد ایله ایشه صره سیله باشلامش اولمق ایچون شمدیلك

(*) خصوصات مذکوره متن کتابده بر تفصیل ذکر ایدلمشدر

ایکی جلددن عبارت اولان بو اثرک انظار عامه یه وضعنه متجاسر
اولدم . بو ایله کوچک بر اثرله فن موسیقی یه دائر تفصیلات مکمله
ویریله میه جکی اشکاردر . بو اثرله شاکردان و هوسکارانه ایدیله جك
خدمت برنجی جلدده برهوائی آلات موسیقیدن بریله کوزلجه چالمق
یاخود اغز ایله انلری اوقومق ، ایکنجی جلدده ده نظریات موسیقیدن
بحث ایتمک یعنی بسته و نغماتی تحلیل ایلمکدر . بوده : اجرا
ایدیلان بر بسته نک قنغی مقامده بولندیغنی طانیمق ، ایکی صدانک
بینلرینی تفریق ایتمک . ترنم ایدیلان بر نغمه یی عینیله نوطه یه وضع
و املا ایتمک . ویاخود ترتیب ایدلمش اولان بسته یی کوک چالارکن
وکوک یازارکن مختلف انختارلرله یاخود عین صورتده اوله رق
مختلف نوطلرله اجرا ایلمکدن عبارتدر . کرچه بوکون بو درجه ده
اقتداری حائز موسیقی اربابی استانبولده پک چوق وار ایسه ده بو درجه ده
اولان معلوماتی کسب ایتمک ایچون لااقل اون سنه سعی و غیرته لزوم کورلمکده در .
آرزومز امیدمز بو مدت تحصیلیه یی درت بش سنه یه تنزیل ایله تحصیلک
اولکی اوچ سنه سنی فن موسیقینک عملیاتنه حصر ایدرک باقی برقاچ
سنه لرینی ده (علم آهنك) تحصیلنه تخصیص ایلمکدر .

تعبیراتی جهتنه کلنجه : مأخذلری فرانسزجه اولدیغی ایچون هنوز معروف بولنمیان برچوق تعبیراتك فرانسزجه لرینی یازوب یانلرینه ده ترجمه لرینی علاوه ایتدم لکن بعض ایتالیانجه و فرانسزجه تعبیرات اوته دنبرو اهل موسقی طرفندن قبول ولنوب عینیله استعمال ایدیله کلدیکلرندن تشویش اذهانی موجب اولمامق ایچون اوکبی اصطلاحاتك ترجمه وتبدیلنه لزوم کورمدم

موسیقهٔ همایون معلم ثانیسی
وعموم عساکر شاهانه
موزیقه لر مفتشی
بیکباشی
محمد زکی

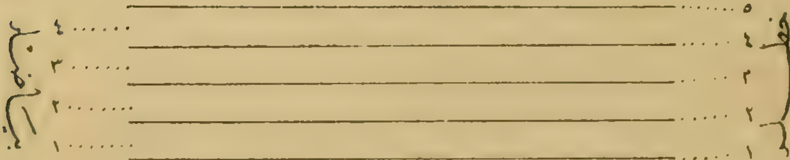
برنجی فصل

برنجی ماده

§ بند ١ نوط (*) یازمغه مخصوص اولان بش خط مستقیمك مجموعنه (پوزته) یعنی (خطوط) تسمیه اولنور

§ ٢ خطوط اشاغیدن یوقاری یه طوغری برنجی ایکنجی اوچنجی دردنجی بشنجی خط دیو تعداد اولنور کذا خطلرك بینلرنده کی بیاضلرده ده اشاغیدن اعتباراً برنجی ایکنجی اوچنجی دردنجی بیاض تسمیه ایدیلور

فوقی



تحتی

§ ٣ پرده لری (**) ویاخود صدالری یکدیگرندن تفریق ایدن و (نوط) تسمیه اولنان شو (o) اشارت خطوطك هربرینك موقعنده بولنور ایسه شبهه سز اکا کوره بر پرده اشعار ایتمش اولور یعنی خطوطك تحتنده بولنور ایسه پس پرده یی فوقنده بولنور ایسه تیز پرده یی

تیز پرده

پس پرده

بیان ایدر مثال

§ ٤ نوطلرك مجموعی یدی حرفدن عبارتدر بونلرك اسامیسی بروجه آتیدر (دو) (***) (ره) (می) (فا) (صول) (لا) (سی)

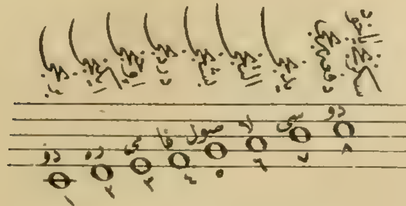
(*) نوطه ایتالیانجه — نوط فرانسزجه در بز نوط کلمه سنی استعمال ایده جکز

(**) پرده لرك تشکیلی ایچون پیانونك پرده لرینه صره ایله مولدن صاغه طوغرو پارمغیله باصمه دقدن چیقلمش اوله برچوق صدالر ایشیدیلور که انلرك هربیرو لرینك یکدیگریله اولان فرقنه پرده دینور

(***) اوللری هرنقدر (دو) یرینه (اوت) کلمه سی استعمال اولنمش ایسه ده تلفظجه صعوبتی موجب وندیعدن (دو) تسمیه سنده دها زیاده سهولت واردر

(غام) يعنى (صره)

§ ٥ (صره) ديمك بروجه بالآيدى عدد حرفك نهايتنه برنجى حرفى علاوه ايدرك سكزه ابلاغ اولنان حروف مذكوره نك تسلسليدر (*)



تعليم

شاكردان بالاده كى مثالك هر نوطدن برينى برنجى اتخاذ ايدوب صره قاعده سنجه اسملرينى اشاغيدن يوقارو وياخود يوقارودن اشاغه ازبر اوله رق غايت سرعتله قرائت ايده جكدر

اشاغيدن يوقارو لره مثال

(دو ره مى فا صول لا سى دو)

ياخود

(صول لا سى دو ره مى فا صول)

يوقارودن اشاغيلره مثال

(فا مى ره دو سى لا صول فا)

وياخود

(سى لا صول فا مى ره دو سى)

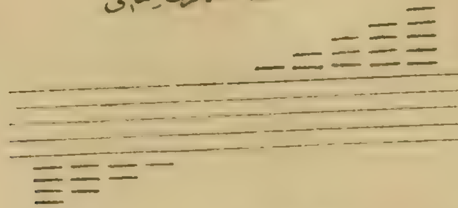
بومثاللرده اولديغى كبى ديكر صره لرده بونلره تطبيقا اوقومليدر

§ ٦ ايكنجى بندده كى خطوط هر نقدر بويدى نوطه كافى ايسه ده پيانو وساثر سازلرده ايشيديلان النمشه قريب پرده لرنده نوطلرى بويدى اسمك تكررندن

(*) نوطلر دائما رقملر كبى صتولدن اعتبارا صاغدن طوغرو اوقونور

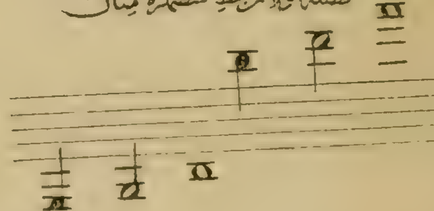
بشقه برشی دکلدر فقط تکرر زماننده عددی بشدن عبارت اولان خطوط مذکوره کفایت ایده میه جکندن خطوطك تحتنه ویا فوقنه برقاچ عدد خطلر ضم ایتمك لازم کلدیکی آشکاردر

خط منضملرك مثالی

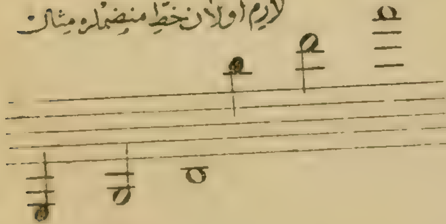


٧§ بو خط منضملرك برچوغی اجزاآتده فضله قالور مثلا بر نوطه کرك اشاغیده کی کرك یوقاروده کی خط منضملرك بیاضلرنده بولنمش اولسه او نوطك تحتنده کی و فوقنده کی خطلرك فضله قالهجغی آشکاردر انك ایچون او خطلره فضله خط دینور

فضله اولان خط منضمله مثالی

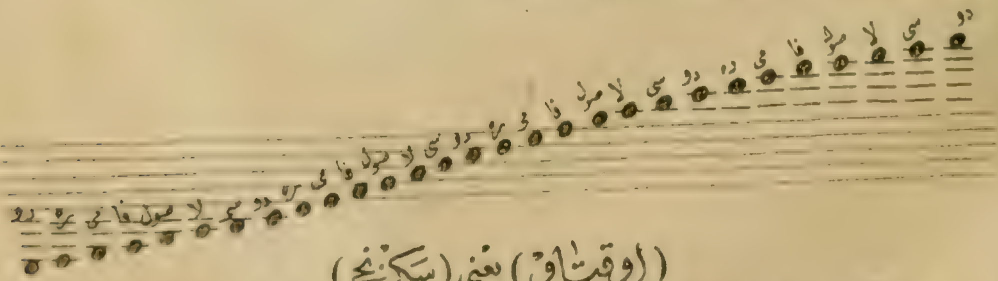


لازم اولان خط منضمله مثالی



(تنبیه) لزومی اولان خط منضملر ایله اجرا اولنان نوطلرك (٤ و ٥ نجی) بندلره تطبیقا تسلسل قاعدهسی آتیدهکی مثالده ارائه اولنمشدر

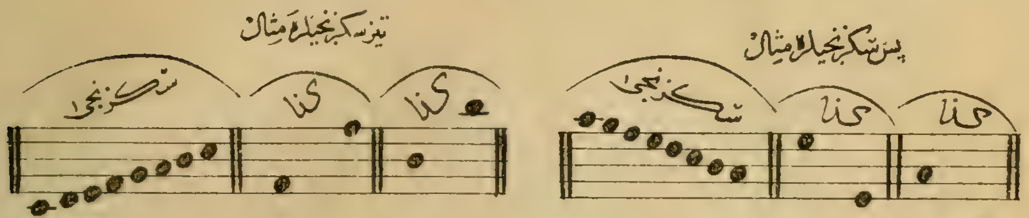
(وظیفه) شاکردان (٤ نجی) بنددهکی اسملرك قنغی بیاضلرده قنغی خطلرده اولدقلرینی بو مثالدهکی تسلسلاته تطبیقا ازبرلیهجکدر



(اوقتاو) یعنی (سکزنجی)

٨§ هرهانکی بر نوطك اسمی (٥ نجی) بنددهکی قاعدهیه توفیقا ایلك نوط اتخاذ ایدرایسهلك آندن باشلایهرق کرك صره اعتباریله عینی نوطك اسمنه قدر تسلسل ایتدیرلسون

وكرك ایکی نوطك بيننده تیزلك ویاپسلك صورتیله اسمامشابهت حصوله کتورلسون بونوطلره یکدیکرینك (اوقتاوی) یعنی (سکزنجیسی) نامی ویریلور



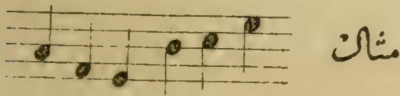
دیکر نوطلرك سکزنجیلری بالاده کی قاعده موجبنجه در

تعليم

شاکردان (٤ نجی) بندده کی نوط اسملرینك هربرینی ایلك نوط اتخاذ ایدوب برسکز داخلنده مثاللر یازه جقدر . (٨ نجی) بندك بالاسنده کی جدولده موجود بولنان نوطلرك هپسنی ایکیشر نوط ایله (سکزنجی قاعده سنه مطابق صورتده) مثاللر یازیله جقدر فضله اوله رق نوطلرك اسملریده اوزرلرینه یازلمليدر

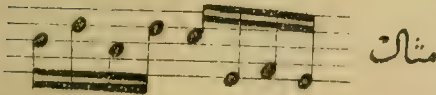
(تنبيه) — اوچنجی خطدن اشاغی یه وضع اولنان نوطلرك بجاقلرینی یوقاروچكملی واوچنجی خطدن اعتباراً یوقارویه وضع اولنان نوطلرك بجاقلرینیده اشاغی چکملیدر

مثال



فقط آزچوغه تابع اولدیغندن شویولده کی اقتضای حال بالاده کی تنبیهك خارجنده در

مثال



﴿ ایکنجی ماده ﴾

(قلم) یعنی (انختار)

(انختارلرك مختلف شکللری نوعلری ولزومی)

٩ خطوط داخلنه برنوط یازلسه مثال [نوط] مذکور نوطه هیچ براسم ویریله مز . انك ایچون بهر حال او نوطدن اول خطوطك اولنه مختلف شکلدن اوله رق براشارت قونیلورکه او اشارتك حکمی اوزرینه اونوطه براسم ویریله بیلسون . ایشته مذکور

اشارت نوطك اسمی آچوب میدانه چیقاردیغی ایچون (انختار) دینور انختارلرك شكلی اوچ درلو اولوب اسامیسیله برابر آتیده ارائه وتعداد اولنور

اسملری

قله دوفا یعنی فا انختاری مثال

قله دواوت
یاخود
قله دودو
یعنی دو انختاری مثال

قله دوصول یعنی صول انختاری مثال

اوچ شكلده انختارلرك نوعلری

§ ١٠ فا انختاری ایكی نوعدر دردنجی ویاخود اوچنجی خطره وضع اولنور مثال

§ ١١ دو انختاری درت نوعدر برنجی، ایكنجی، اوچنجی وَ دردنجی خطه وضع اولنور مثال

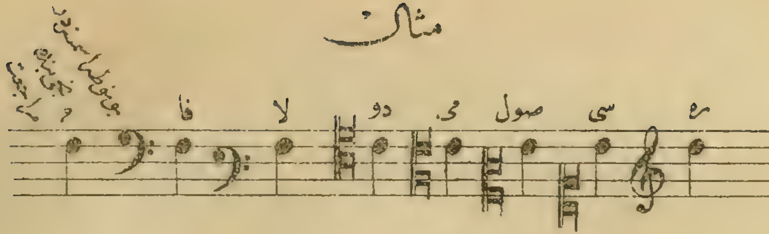
§ ١٢ صول انختاری بر نوعدر ایكنجی خطه وضع اولنور مثال

§ ١٣ انختارلرك شكل مخصوصلری دكشمز ایسه ده بونلرك انواعیله تأثیرات مختلفه سی ایكنجی جلدده بر تفصیل كلا شیله جقدر

§ ١٤ شمدیلك انا انختارلر حقنده شوایضاحاتی ویره بیلیرز كه بر وجه بالا انا انختارلر هرقنغی خطه وضع اولنه جق اولورلر ایسه اوخطه وضع اولنان نوط مذكور انختارك اسمیله تسمیه اولنور

§ ١٥ هرقنغی بر نوط اولورسه اولسون انختارلر واسطه سیله مختلف اسملر آله بیلور

مثال



تعلیم

شاکردان بو مثالك یالکز نوطلرینی دکشدیروب بوکا مماثل مثاللر یازه جقدر

اوچنجی ماده

(انا ختارلرك لزومی)

§١٦ آلتمشه قریب اولان پرده‌لرك تفریقی ایچون خط منضملرك دخی کفایت ایده‌مدیکندن وخطوطك فوقنه بشدن تحتنه ایسه دردن زیاده خط منضم علاوه ایتمك قرائتده موجب مشکلات اوله جغندن انختارلر استعمالنه لزوم کورلمشدر چونکه آلتمش پرده‌یی کوسترمك ایچون خطوط تنظیم ایتمك ایجاب ایتسه خطوطك اوتوز خطدن عبارت اولمسی لازمکلورکه بر نوطك قنغی خطده بولندیغنی اولوقت تعداد ایتمك امکانك خارجنده قالور ایشته بو مشکلاتدن قورتلمق ایچون انختارلرك استعمالنه لزوم کورلمشدر

انختارلرك استعمالنه دائر
تعلیملر

§١٧ شاکردان بر وجه آتی مثالك یالکز انختارلرینی دکشدیره رك ترتیب تحریر ایتدکدنصکره نوطلرك اسملرینی دخی (١٤نجی و ١٥نجی) بندلره توفیقاً اوزرلرینه یازیویرملیدر

مثال



§١٨ بر وجه آتی ذکر اولنان انختارلرده ونده یازلمش اولان نوطك اسملری خطوط داخلندن بدأ ایله صره قاعده‌سنجه کوك پسه کوك تیزه یقینلغنی آیوب خطوط اوزرینه شاکردان طرفندن وضع و املا اولنه جقدر و نوطلرك اسملریده اوزرلرینه یازیله جقدر

تعلیملر

§ ١٩ (ایکنجی خطده کی صول انختاریله) دو ره می فا ره صول سی دو می ره سی صول دولا صول می ره فا دولا صول می دولا سی صول فا لا صول سی دو

§ ٢٠ (درد نجی خطده کی فا انختاریله) دو سی صول ره فا لا سی دو صول سی فالا صول سی دو

§ ٢١ (اوچنجی خطده کی فا انختاریله)(برنجی بیاضده کی دودن) دو لا صول دو فا سی ره فا دو لا صول می ره دو فا لا سی صول دو

§ ٢٢ (درد نجی خطده کی دوانختاریله) دو لا سی صول فا ره دولا سی ره لا صول دو می لا سی دو صول لا فا صول می لا صول می ره دو

§ ٢٣ (اوچنجی خطده کی دوانختاریله) ره دو فا می لا صول دو سی ره دو لا سی صول لا می صول ره سی لا سی دو

§ ٢٤ (ایکنجی خطده کی دوانختاریله) می دو سی ره فا لا سی دولا سی صول فا ره می دو

§ ٢٥ (برنجی خطده کی دوانختاریله) دو لا صول فا لا صول فا می ره دو می لا صول سی دو می دو فا ره صول می سی فا لا سی دو

دردنجی ماده

(والور) یعنی (قیمت) بیاننده در

§ ٢٦ نوطلریدی حرفدن عبارت اولدیغی کبی قیمتلریده یدی عدد مختلف (فیکور) یعنی (شکل) ایله ارائه اولنوب بو شکللرك هربرینه ده آیری آیری بر اسم ویریلور

شکللر (*)	اسامیلر
(○)	(روند) یعنی (برلك) ویاخود (درت درتلك)
(𝅗𝅥)	(بلانش) یعنی (ایکیلك) ویاخود (ایکی درتلك)

(*) اصل ترجمه سنده (روند) مدور (بلانش) بیاض (نوار) سیاه (قروش) چنکل (دوبل قروش) مضاعف چنکل (تریبل قروش) مثلث چنکل (قاتروبل قروش) مربع چنکل دینمسی لازم ایسه ده اوته دنبری (درت درتلك ایکی درتلك الی آخره) طرزنده تعبیری علم اولمش اولدیغندن شمدیلك بو منوال اوزره عملیاته قوت ویرلیدر دردست طبع ونشر اولان (مکمل آهنك) کتابنده بونلرك فرانسزجه دن عینا ترجمه سی دها مناسب کورلمشدر

(𝅘𝅥) (نوار) يعنى (دردتلك) وياخود (بردردتلك)

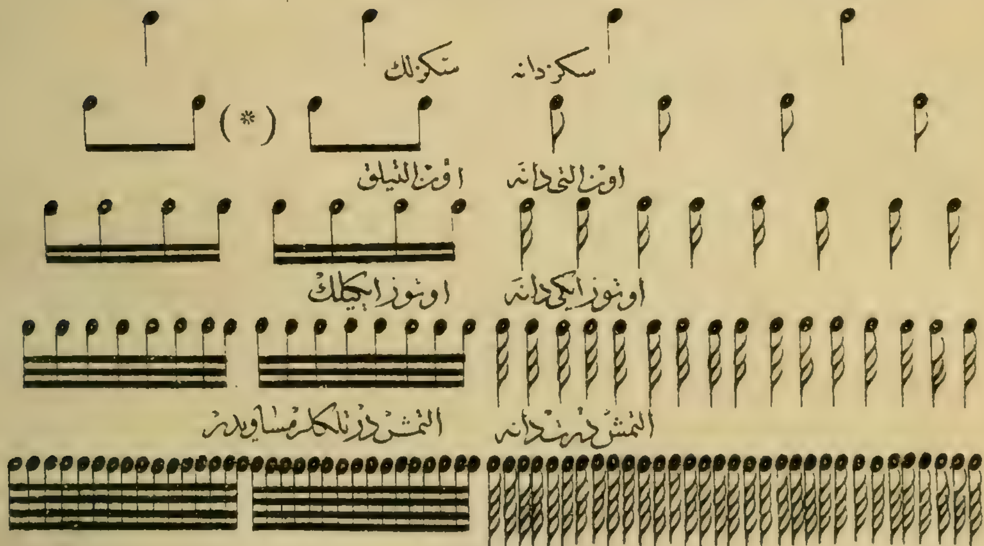
(𝅘𝅥𝅮) (قروش) يعنى (سكزلك)

(𝅘𝅥𝅯) (دوبل قروش) يعنى (اون التيلق)

(𝅘𝅥𝅰) (تريپل قروش) يعنى (اوتوز ايكيلك)

(𝅘𝅥𝅱) (قادروپل قروش) يعنى (التمش دردتلك)

§ ٢٧ قيمتلرك يكديكرلرى ايله مساواتى



تعليمل

(𝅝) (𝅗𝅥) (𝅘𝅥) (𝅘𝅥𝅮) شاكردان بو دردت نوع قيمتلره مساوى اوله بيله جك

ديكر مختلف قيمتلر ايله مثاللر يازه جقدر

(*) بوشكللرك التنده كى خط (٢٦ نجى) بندده بيان اولنان قيمتلرك خارجنده ايسه ده موسيقى ساسگ (ووقال) يعنى (صدايه) و (انستروماننال يعنى (آلته) مخصوص اولمق اوزره ايكى قسمه منقسم اولديغندن صدايه متعلق اولان موسيقى اكثريا كفتهلره تطبيقاً تغنى اولنه جغندن مذكور كفتهلرى نوطلرك آلتنه ايوجه تقسيم ايده بيلمك ايچون نوطلرى آيرى آيرى يازمق وسازه متعلق اولان موسيقيده ايسه قرائته سهولت بخش اولمق ايچون نوطلرك برقاچنى برآرايه كتوروب التلرينه بر رچيزكى چكه رك يازمق لزومى بديهيدر

(سیلانس) یعنی (سکون ویاسکوت) ویاخود (اس) (*)

§۲۸ (اسلر) نوطلرك آره سنده بولنان سکون زماننی بیلدیرر براشارتدر

§۲۹ (اسلرده) دیکرلری کبی یدی حرفدن قیمتلری یدی مختلف شکلدن عبارتدر هربرینك شکلی واسامیسی آتیده تعداد اولنور شویله که

(پوز) یعنی (برلك اس) ویاخود (درتدرتلك اس)

(دومی پوز) یعنی (ایکیلك اس) ویاخود (ایکی درتلك اس)

(**) (***)

یاخود (سوپیر) یعنی (درتلك اس) ویاخود (بردرتلك اس)

یاخود (دومی سوپیر) یعنی (سکزلك اس)

یاخود (قاردوسوپیر) یعنی (اون آلتیلق اس)

یاخود (وینی یه مدوسوپیر) یعنی (اوتوز ایکیلك اس)

یاخود (سه زیه مدوسوپیر) یعنی (آلتمش درتلك اس)

تعلیمات

(٦) (٤) شاکردان بودرت نوع قیمتلره مساوی اوله بیله جك دیکر مختلف قیمتلر ایله (۲۷ نجی) بندده کی جدوله تطبیقا مثاللر زیاده جقدر

تنبیه — اسلر ایله نوطلرك (۲٦ نجی بنده تطبیقا) قیمتلرینك یکدیکریله هیچ برفرقلری یوقدر انلرك مساواتنی بوجه اکلامق واز براتمکن قصوراتماملق جونکه ایلروده پك زیاده مشکلاته تصادف اولنور

اخطار — برلك اس ایله ایکیلك اسلرك شکلیجه هیچ برفرقلری یوق اینسه ده موقعه فرقلری واردر شویله که برلك اس دردنجی خطك تحتنه ایکیلك اس اوچنجی خطك فوقنه وضع اولنمسی لازمدر

(*) اس کلمه سی نجه لیلرجه برتعبیردر فقط بزلرجه ده بو تعبیرات علم اولدیغی ایچون سکون برینه اس قالمز اوله حقدر وزواید نلرصوشده دیه بیلورحتی صوص کلمه سی ده مناسبدر

(**) آل یازیلرنده بو شکللر مستعملدر

(***) مطبوع نوطلرده بونلر مستعملدر

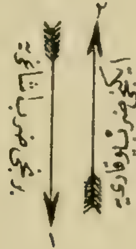
بشنجی ماده

(مزور) یعنی (اولچو) یاخود (اصول) (تان) یعنی (زمان) یاخود (ضرب) بیاننده در

§ ۳۰ بر موسقی ایشیدلدیکی زمان — آنده ایکی فرق عظیم واردر برنجیسی نغمه نك تیز ویا پستلکی ایکنجیسی نوطلرك امتدادلرینك تناقص ویاخود تزایدایتمه سندن حاصل اولان تبدلاتدر بوایکی فرقدن برنجیسی ایکنجی جلدده برتفصیل اکلاشیله جقدر ایکنجیسی یعنی نوطك امتدادندن حاصل اولان تبدلات ایسه اولا «ضربلره» ضربلر ایسه (اصوللره) منقسمدر موسقی اجراآتنده ال ویا ایاق ایله برطاقم حرکتلر واردرکه او حرکتلرك مجموعنه (اصول) مفرداتنه ده (ضرب) دینور

§ ۳۱ اوچ نوع اصول واردر

برنجی نوع ایکی ضرب



ایکنجی نوع اوچ ضرب



اوچنجی نوع درت ضربدر عبارتدر



بواوچ نوع اصول هم (سمپل) یعنی (بسیط) (*) هم (قومپوزه) یعنی (مرکب) (**) اولورلر

تنبیه: شاگرده بواوچ نوع اصولی لازیله برسیاقاوزره اوردرمغه دقت ایتملی منفرداً چالیشانلر ضربلرك هپسنی اشاغیده اورنه لر بر بأس یوقدر

§ ۳۲ بسیط اصوللره مخصوص قیمتلرك ضربلر ایله قیاسی

(o) درت درتلك نوط = درت ضرب مقداری

(𝅗𝅥) ایکی درتلك ″ ایکی ″ ″

(♩) بر درتلك ″ بر ″ ″

(♫) ایکی سکزلك نوطلر بر ضربه مساوی

(𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯) درت اون آلتیلق نوطلر ″ ″ ″

(𝅘𝅥𝅰×8) سکز اوتوز ایکیلك نوطلر ″ ″ ″

(𝅘𝅥𝅱×16) اون التی التمش درتلك نوطلر ″ ″ ″

§ ۳۳ (اسلرك ضربلر ایله قیاسی)

(𝄻) درت درتلك اس = درت ضرب مقداری

(𝄼) ایکی درتلك اس = ایکی ″ ″

(𝄽) بر درتلك اس = بر ضرب مقداری

(𝄾𝄾) ایکی سکزلك اس = بر ضربه مساوی

(𝄿𝄿𝄿𝄿) درت اون التیلق اس ″ ″ ″

(𝅀×8) سکز اوتوز ایکیلك اس ″ ″ ″

(𝅁×16) اون التی التمش درتلك اس بر ضربه مساوی

(*) بسیط اولانلرك بر ضربی ایکی تقسیمدن عبارتدر (**) مرکب اولانلرك بر ضربی اوچ تقسیمدن عبارتدر

تعلیملر

شاگردان اوچ نوع اصوللرك بهرینك اوزرنده بر وجه آتی مثاللر کبی مختلف انختارلر
ومختلف قیمتلر ایله برقاچ اولچودن عبارت اوله رق مثاللر یازه جقدر
خطوطك تحتنه رقملر واسطه سیله ضربلرینك عددینی فوقنه ده نوطلرك اسملرینی
وضع ایده جکدر

مثال



التنجی ماده

(ضربلرك یکدیکرندن تفریقی)

(طان فور) یعنی (ضرب ثقیل) (طان فبل) یعنی (ضرب خفیف)
ویاخود (طان سقوندر) یعنی (ضرب تالی)

§ ٣٤ اوچ نوع اصولك استعمالنه دائر (٣١ نجی بندده) بحث ایتمشدك بو اصوللرك
نوعلری اولدیغی کبی هر نوع اصولك ایچنده استعمال اولنان ضربلرنده یکدیکرلرندن
اهمیتجه پك بیوك فرقلری واردر
(ضرب ثقیل) زماننده بولنه جق نوط (ضرب خفیف) زماننده بولنور ایسه
حسه ثقلت ویرر ضرب ثقیل ضرب خفیفه نسبةً دها زیاده موجب تحتسی
وبناءً علیه اهمیت عظیمه یی حائزدر

§ ٣٥ اوچ نوع اصولك ضرب ثقیللری ضرب خفیفلری ویاخود ضرب تالیلری

برنجی نوعك = برنجیسی ضرب ثقیل ایکنجیسی ضرب خفیفدر
ایکنجی نوعك = برنجیسی ضرب ثقیل ایکنجیسی واوچنجیسی ضرب خفیفدر

اوچنجی نوعك ؛ برنجیسی واوچنجیسی ضرب ثقیل ایكنجی ودردنجیسی ضرب خفیفدر
حتی بو اوچنجی نوعده كی ضرب ثقیل اولان برنجی اوچنجی ضربلرك بیله برنجی یه نسبةً
اوچنجی ضربك ضعیفیتی واردر

§ ٣٦ بالاده كی فقره یه استثنا ؛ اوچ نوع اصولك هر ضربكنده ثقیلی خفیفی
واردر

مثلا بر ضربی ایكی یه تقسیم ایدر ایسه ك برنجیسی ثقیل ایكنجیسی خفیفدر
(اخطار) ضرب ثقیل ایله ضرب خفیفی تفریق ایتمیان وایوجه الفت كسب ایتمیان
ارباب موسقینك چالدقلری موزیقه خطادن سالم دكلدر

تعلیم

خواجه افندی شاكردانه الری ایله اصولا ورديروب ضربلرك ثقیل و خفیف
زمانلرینی طلبه لره قرائت ایتدیرملی

یدنجی ماده

(شفر) یعنی (رقم)

§ ٣٧ بربسته نك اصولنك نه قیمتده اوله جغی اوستا وسته قونیلان ایكی رقم
واسطه سیله بیان اولنور بو اوستا وسته قونیلان رقملرك اوستنده كی ضربلرك
ونوطلرك عددینی النده كی ایسه نوطلرك قیمتنی بیان ایدر مثلا $\frac{2}{4}$ رقملری
اوبسته نك اولچولرینك ایكی عدد دردلك قیمتنده كی نوطلر ایله اجرا اولنه جغنی بیان ایدر

مثال

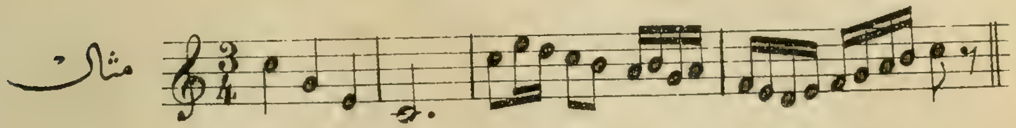
ویاخود ایكی دردلك
قیمتنه مساوی دیكر
مختلف قیمتلر

§ ٣٨ بروجه بالا رقملر برنجی نوع اصوله مخصوص اولان رقملردركه بوندن بویله
بونلره (ایكی دردلك) دیه اسم ویره جكز

§ ٣٩ ایكنجی نوع اصولك رقملری $\frac{3}{4}$ یعنی اسمیده (اوچ دردلك) در دیمك

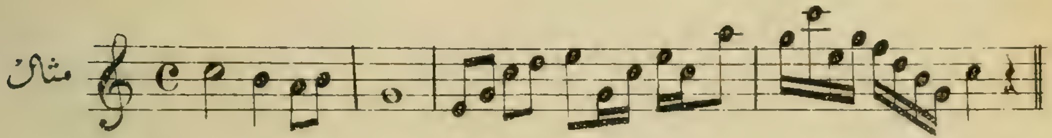
اوبسته نك اولچولرينك اوچ عدد درتلك قيمتنده كى ويا خود اوقيمته مساوى اولان ديكر مختلف قيمتلرده كى نوطلر ايله اجرا اولنه جغنى بيان ايدر

مثال



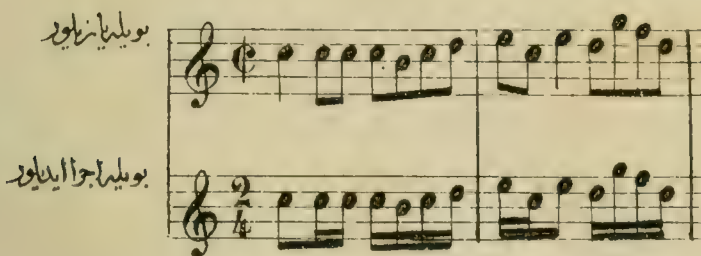
§ ٤٠ اوچنجى نوع اصولك رقمى $\frac{4}{4}$ يعنى اسميده (درت درتلك) در ويا شو (C) شكل ايله افاده اولنوركه (بوكون بوايله مستعملدر) اوبسته نك اولچولرينك درت عدد درتلك قيمتنده كى ويا خود اوقيمته مساوى اولان ديكر مختلف قيمتلرده كى نوطلر ايله اجرا اولنه جغنى بيان ايدر

مثال



§ ٤٠ مكرر بعضاً دخى درت درتلك يازيلوب ايكى درتلك اجرا ايديلور يعنى اوزمان هر نوط بولندقلرى قيمتلرك نصفى حكمنه قائم اولمش اولور بوقاعده اكثرى (مارش) (*) يعنى (سوق) تعبير اولنان بسته لرده مستعملدر رقميده شو (₵) شكل ايله اشعار ايديلور

مثال



(اخطار) بروجه بالا اصوللره مخصوص اولان اسملر يالكز (بسيط) اولان اصوللره مخصوصدر

(٣٧ نجى) بنده استثنا – بسته نك باشنه قونيلان رقملرك ايكيسيده عينى جنس ايسه مثلا $\frac{4}{4}$ · $\frac{2}{2}$ كبى بونلرك بر عددينى حذف ايتمك اقتضا ايدر مثلا 4 و 2 كبى

(*) بو اصوله ايتاليانلر (تمپودى قاپللا) يعنى (كسلمش اصول) تعبير ايدرلر

سکزنجی ماده

(اولچو بیاننده در)

§ ٤١ (اولچو) دیمك ، بر بسته ویاخود بر نغمه نك رقملرله اصولنی تعیین ایتدکدنصکره رقمه ویاخود اصوله معادل اوله رق یازیلان نوطه‌لرك قیمتلرینك تکمیل اولمسیدر اصولك اوراده تکمیل اولدیغنی بیان ایتمك ایچون خطوطك اوزرینه عمودی برچیزکی چیزمك ایستر بوحالده کوره عمودی چیزکیلر اصوللرك نهایتنی بیان ایتدکلری ایچون بوندن بویله او عمودی چیزکیلرك بینلرنده کی مسافه‌لره اولچو نامی ویره جکز وبو عمودی چیزکیلره ده (بارده مزور) یعنی (اولچو چیزکیسی) نامی ویره جکز

..کنا.. ..کنا.. ..کنا.. ..براولچو..

کنا کنا کنا کنا اولچو چیزکیسی

(اخطار) باشده بولنان رقملرقنغی اصولی ذکر ایتمش ایسه اولچو ایچروسنده بولنان نوطه‌لرك قیمتلری او اصوله مساوی بولنملیدر اکر اکسك ویاخود زیاده ایسه خطادن بشقه برشی دکلدر استثنا قاعده‌لرخارج طوتلملیدر

تعلیم

(C) $\left(\frac{3}{4}\right)$ $\left(\frac{2}{4}\right)$ شاکردان شو وضع اولنمش اصوللرك بهریله سکز اولچو داخلنده اوله رق مختلف قیمتلر ایله مثاللر یازه جقدر

طقوزنجی ماده

(پوان) یعنی (نقطه) حقنده در

§ ٤٢ (نقطه) علم موسیقیده پك چوق شیلری افاده ایدر ایسه ده بز بوراده انجق

نقطه‌نك قیمتیجه اولان حكمندن بحث ایده‌جكز . برنقطه قنغی برنوطك ویا براسك اوكنه كلور ایسه كلسون كندندن اولكی قیمتك نصفی حكمنه قائم اولور یعنی كندندن اولكی قیمتك امتدادنك نصفی درجه‌ده داها دوام ایتمسنه یاردم ایدر ویاخود ایكی درتلك برنوطك اوكنه برنقطه كلسه ایكی درتلك نوطك نصفی بر درتلك اولدیغی ایچون او نقطه ایكی درتلك برنوطی بر درتلك داها امتداد ایتدیرمش اولور

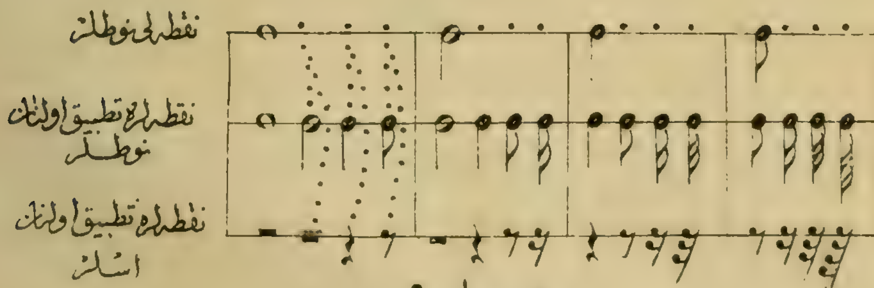
مثال



§ ٤٣ یالكز مستثنا اوله‌رق تكمیل اصوله معادل اوله بیله‌جك اسلرك اوكلرینه نقطه قونمسی بیلز وقد رایلروده بو بابده تفصیلات ویریله‌جكدر

§ ٤٤ برنوطك ویا براسك اوكنه ایكی ویاخود اوچ نقطه بیله قونیلور او نقطه‌لرده (٤٢ نجی بنده) تطبیقاً یكدیكرلرینك نصفی حكمنده‌درلر مثلا ایكی درتلك برنوطك اوكنده بولنان برنجی نقطه بر درتلك ایكنجی نقطه برسكزلك اوچنجی نقطه براون التیلق قیمتنه قائم اولور

مثال



تعلیم

(٠٠) (٠) (٠) (٠) (٠) (٠) شاكردان بو نقطه‌لی قیمتلرك بهرینه مساوی اوله‌رق برقاچ نوع اوزرینه مختلف قیمتده اوله‌رق نوط واسلری تطبیق ایده‌رك مثاللر یازه‌جقدر

اوننجی ماده

(لیه‌زون) یعنی (باغ) بیاننده‌در

§ ٤٥ (اونیسون نوطلر) یعنی (همصدا نوطلر) مثلاً (دو دو) ویا (فافا) کبی ویاخود دیکر عینی اسمده اولان نوطلرك اوزرینه شویله ⁀ برخط منحنی اشارتی چکیله‌رك یکدیکرینه ربط ایدلمش اولورکه بو اشارته (باغ) تعبیر ایدیلیر. ایکی عدد همصدا نوطلرك اوزرنده‌کی بو (باغ) اشارتی ایکنجی نوطی ایلك نوطه قلب ایدر ایکی نوطك قیمتلری بیننده‌کی فرق هرنه اولورسه اولسون یکدیکرینه باغلامق ایستنلدکده فرق مذکورك هیچ بر اهمیتی یوقدر مثلا ایکی درتلك بر نوطی بر درتلك بر نوطه باغلامش اولسه‌ق ایکی درتلك نوطك قیمتی اوچ درتلك اولور ویاخود بوکا مماثل مختلف قیمتلرله یکدیکرینه باغلانان برقاچ عدد همصدا نوطلرك قیمتی برنجی‌یه قلب اولنور ایکنجی نوطك ویا دیکر نوطلرك هجاجه هیچ برحکمی اولمز

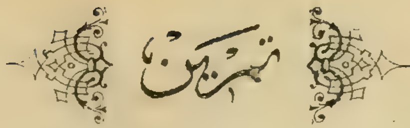
مثال



§ ٤٦ ۰ ٤٢ ٤٤ نجی بندلره استثنا اولچونك وسطنده بولنان همصدا نوطلر ممکن اولدیغی زمان اولچونك وسطنده باغلانمیوب نقطه‌لر ایله اجرا ایدیلور فقط براولچونك صوکنده‌کی ضربك صوك نوطنی ایکنجی اولچونك ایلك ضربنه قدر (*) امتداد ایتدیرمك اقتضا ایتدیکی زمان نقطه ایله یازلمیوب باغ ایله ربط ایدلمك لازمکلور کرچه اسکی مؤلفلرك اثرلرینك بعضلرنده بوقاعده‌یه تصادف اولنور ایسه ده هرحالده استعمالی غیرجائزدر



(*) ایلك ضربه مساوی اوله‌جق درجه‌ده اولمیوب مطلوب اولان نقطه مختلف قیمتلرك بریکی نوطنك یرینه قائم اوله بیله‌جك نقطه ذکر ایشته او نقطه منع اولنمشدر



خطوط نه دیمکدر

خط منضملر قاچ عدده قدر یازیله بیلور ؟

نوط قاچ حرفدن عبارتدر و اسملری نه‌در صره دیه نه‌یه دینور ؟

خط منضمله لزوم نه‌دن ایلرو کلمشدر ؟

انختارك شکلی قاچ درلودر و اسملری نه‌در وقاچ نوعی واردر ؟

انختارلره نه‌دن لزوم کورلمشدر ؟

سکز قاعده‌سی نه‌دن عبارتدر ؟

نوطلرك و اسلرك قیمتلرینك اسملری نه‌دن عبارتدر ؟

موسیقی قاچ قسم اوزرینه اجرا اولنور واو قسملر نه‌دن عبارتدر ؟

قاچ نوع اصول واردر واصوللر قاچ ضربدن عبارتدر ؟

برضربه قاچ اون آلتیلق نوطه مساویدر ؟

اوچ نوع اصوللرك قنغی ضربلری ثقیلدر قنغی ضربلری خفیفدر ؟

بربسته نك باشنده بولنان رقملرك اوزرنده کی رقم نه بیان ایدر آلتنده کی رقم نه بیان ایدر ؟

باشده بولنان رقملرك ایکیسیده عینی جنسدن ایسه نه کبی شیدن توقی ایتمك لازمدر ؟

اوچلولر نه ایله بیان اولنور ؟

اوچیزکیلرك اسملری نه‌در ؟

نوطك اوکنه برنقطه بولنمش اولسه نه حکمی اولور ؟

ایکی نقطه نه اولور اوچنجی نقطه نه اولور ؟

همصدا نوطلرك باغلانمه‌سی نرده جائز و نرده دکلدر ؟

تعلیم

خواجه افندی قولایجه مثاللر یازوب برسس اوزرینه شاکردانه اصول اوردیره رق قرائت ایتدیرملی

ایکنجی فصل

برنجی ماده

(مزورقومپوزه) یعنی (مرکب اصول) ویاخود (مزوردهرپوله) یعنی (مشتق اصول) لرحقنده در

§ ٤٧ (مرکب) ویاخود (مشتق اصوللر) اساساً بسیط اصوللردن بشقه هیچ برشی دکلدر بونلرده بسیط اصوللرکبی عینی اوچ نوع اصولدن عبارتدر (٣١ نجی بنده مراجعت اولنه) یالکز باشه قونیلان رقملر وایشیدیلان نغمه نك ایچروسنك کی ضربلرینك تقسیمی (مرکب) اصوللر ایله (بسیط) اصوللری هم شکلاً وهم حساً یکدیکرندن تفریق ایدرچونکه بسیط اولان اصوللرك بهرضربی ثنائی تقسیملر ایله اجرا ایدیلور مرکب اصوللرك بهرضربی ثلاثی تقسیملر ایله اجرا ایدیلور

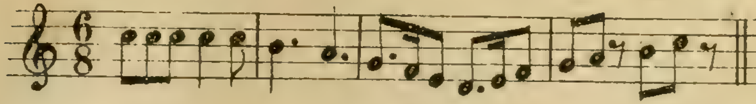
(مرکب اصوللرك رقملری وانلرك اسملری)

§ ٤٨ برنجی نوع ایکی ضربدن عبارت اولان مرکب اصول $\frac{6}{8}$ رقملری ایله بیان ایدیلور بونك اجراسی ایکی درتلك اصولنك عینیدر ذاتاً تکمیل مرکب اصوللرك رقملری بسیط اصوللرك رقملرینك تزاید ایتملرندن بشقه برشی دکلدر یعنی بسیط اصولك برنجی نوعی اولان ایکی درتلك رقملرینك اوستنك کی رقمی مرکب اولدیغی زمان ایکی مثلی دها تزاید ایدر یعنی 2 رقمی 6 اولور آلتنك کی رقمی برمثلی دها تزاید ایدر دیمك آلتنده 4 رقمی 8 اولور . اوحالده بسیط اصولك $\frac{2}{4}$ لکی ایله مرکب اصولك $\frac{6}{8}$ لك اسمنده اولان برنجی نوع اصولنك بینلرنده کی اولان فرق بوقائده دن بشقه برشی دکلدر دیکر نوعلرده بوقاعده موجبنجه در .

§ ٤٩ بسیط اولان اصوللرك ضربلرینه مساوی بولنان قیمتلرك مرکب اولملری آرزو اولندیغی زمان تکمیل قیمتلرك اوکلرینه بر نقطه وضعی ویاخود بر نوطك اوکنده بر نقطه نه قیمتده بولنه بیلورایسه (*) او قیمتده بر نوط علاوه سی ایجاب ایدر

(*) ٤٢ نجی بنده مراجعت اولنه

برنجی نوع التی سکزلک اولان مرکب اصوله دائر مثال



تعلیم

شاکردان $\frac{6}{8}$ رقملری ایله مختلف قیمتلرده مثاللر یازه جقدر

ایکنجی نوع طقوز سکزلک اولان مرکب ویاخود مشتق اصوله دائر مثال



اوچنجی نوع اون ایکی سکزلک اولان مرکب ویاخود مشتق اصوله دائر مثال



بسیط اصوللر ایله مرکب اصوللرک یکدیگری ایله تطبیقاتنی مبین جدولدر (*)

بسیط اصوللرک اسملری و رقملری		مرکب اصوللرک اسملری و رقملری
	برنجی نوع یعنی ایکی ضربلی اصوللر	
ایکی برلک $\frac{2}{1}$	×	التی ایکیلک $\frac{6}{2}$
ایکی ایکیلک 2		التی درتلک $\frac{6}{4}$
ایکی درتلک $\frac{2}{4}$		التی سکزلک $\frac{6}{8}$
ایکی سکزلک $\frac{2}{8}$	×	التی اون آلتیلق $\frac{6}{16}$
	ایکنجی نوع یعنی اوچ ضربلی اصوللر	
اوچ برلک $\frac{3}{1}$		طقوز ایکیلک $\frac{9}{2}$
اوچ ایکیلک $\frac{3}{2}$		طقوز درتلک $\frac{9}{4}$

(*) زائد اشارتنک خذاسنده بولنان ارقام بوکون فن موسقیده غیر مستعملدر

اوچ درتلك	3/4	. . . .	9/8	طقوز سكزلك
اوچ سكزلك	3/8	(*)	9/16	طقوز اون آلتيلق

اوچنجى نوع يعنى درت ضربلى اصوللر

درت برلك	4/1	. . . . ×	12/2	اون ايكى ايكيلك
درت ايكيلك	4/2	. . . . ×	12/4	اون ايكى درتلك
درت درتلك	4	. . . .	12/8	اون ايكى سكزلك
درت سكزلك	4/8	. . . . ×	12/16	اون ايكى اون آلتيلق

تعليم

شاكردان بالاده كى جدولده موجود اولان رقملرك بهرينه معادل اوله رق مختلف قيمتلر ايله برقاچ اولچودن عبارت اوله رق مثاللر يازه جقدر (**)

الا تورقه بستهلرده مستعمل اولان اقصاق اصوللره دائر مثاللر

دلالزاده نك يكاه پيالهلا

۱ نجى نومرو



لطيف افنديك يكاه وعدينى اونوتمه

۲ نجى نومرو



عارف بكك حجاز قپچهرهلى پرى

۳ نجى نومرو



(*) بو اوچ سكزلك رقملر شمديلك بسيط اصوللر انواعنه داخلدر

(**) بر اولچو داخلنده ايكى عدد برلك نوطلره ويا خود اسلره معادل برتك نوط و يا برتك اس يازلمق لازم كلمش اولسه شو شكلده بر نوط ويا خود شو شكلده براس يازمليدركه بونلرنده اسمنه دودو روند يعنى ايكى درت درتلك نوط ويا خود دودوپوز يعنى ايكى درت درتلك اس دينور

٤ نجی نومرو

چفته صوفیان یاخود اغرلامه

دلال زاده‌نك سوزدل كوكل برجنده اولماهدر

٥ نجی نومرو

اغراوفر

امام اول حضرت شهریارینك مایه شبمیدر

٦ نجی نومرو

آغر اقصاق

مؤذن حضرت شهریاری رفعت بكك سوزناك جمعیت دل قویمده

(اخطار) بالاده كی اوچلوچزكلرینك آره لرنده كی نقطه لردن متشكل براوچلوچزكلری كورلمكده دركه انلره ده (دوبچیاره) یعنی (نصف چزك) تسمیه ایدیلور حتی نقطه لرك یرینه تام (اوچلوچیزیكی) اوچلوچیزیكك یرینه ده (ایكی چیزك) استعمال اولنور ایسه بربأس یوقدر چونكه بوكون اوروپا موزیقه لرنده بویله جه مستعملدر

(اقصاق تعبیر اولنان اصوللر حقنده تعریفات)

بش سكزلك اولان (سماعی اصولی) ایكی درتلك اصولندن فضله واوچ درتلك اصولندن اكسكدر دیمك كه اجرا انده اوچ درتلك اصولنك اوچنجی ضربنك ضرب خفیفنی حذف ایدنجه بش سكزلك اصولنده كی بربسته یی اوقومق برجه پك سهولتلی اوله بیلور (٣٦ نجی بنده مراجعت) ویاخود ایكی درتلك اصولنك ایكنجی ضربنه برخفیف زمان دها علاوه ایتمكدن عبارتدركه بوایكنجی قول دها طوغری وقولایدر (برنجی نومروده كی مثاله مراجعت) كذایدی سكزلك اولان (دورهندی اصولی) ایكی اوچلودن ودها طوغریسی ایكی مختلف اصولدن عبارتدر یكدیكرینه قلب اولنمش اولان ایكی اصول ایكی دفعه ایكی درتلك اصولنك اكسلمسندن ویاخود اوچ سكزلك ایله ایكی درتلك اصوللرینك برلشمسندن حاصل اولمشدر بونك استعمالی ایلك ایكی درتلك اصولنك ایكنجی ضربنك ضرب خفیفنی حذف ایتمك ویاخود ایلك اصولی برضرب قیاس ایتدكدنصكره اصولك برنجی ضربنه برخفیف زمان دها علاوه ایتمكدن عبارتدر (ایكنجی نومروده كی مثاله مراجعت) كذا سكز سكزلك

اولان (قائيفوفتى) اصولى بيلديكمز اوچ سكزلك ايله بش سكزلك اصوللرينك برلشمسندن حاصل اولمشدر ديمك كه برنجى اصولى برضرب قياس ايتدكدنصكره بوكا برخفيف زمانده علاوه ايتمك ايله برابر ايكنجى اصولك ايكنجى ضربنه ده برخفيف زمان دها علاوه ايتمك لازمدر (*) (اوچنجى نومرويه مراجعت) كلەلم طقوز سكزلك اولان (چفته صوفيان) اصولى مذكور اصول بزم شمدى قدر اوكرنمش اولديغمز مركب اصولك خارجنده در بوده ديكرلرى كبى ايكى اصولك اتحادندن حاصل اولمه در شويله كه ايلك اصول ايكى دردتلك ايكنجى اصولده بش سكزلك اصولندن عبارتدر (دردنجى نومرويه مراجعت (**) كذا طقوز دردتلك اولان (اغراقوفز) اصولى دردت دردتلك ايكى دردتلك اوچ دردتلك اصوللرينك اتحادندن عبارتدر وبويله جه فيا آيدوب چالمقده هيچ بر بأس يوق ايسه ده ايلك اصولى دردت دردتلك ايكنجى اصوليده دردت دردتلكه برضرب دها علاوه ايتمك ويا خود ايكنجى اصولى بش ضرب قياس ايتمك دن عبارتدركه بوكون بزلرجه بوصورتله قبول ايدلمشدر (بشنجى نومرويه مراجعت) كذا بش دردتلك اولان (اغراقصاق) اصولى ايسه بش سكزلكده اولديغى كبى بهمه حال اوچوسى بش ضربدن عبارتدر (آلتنجى نومرويه مراجعت)

تعليم

شاكردان التى نوع اقصاق اصوللره دائر مثاللر يازه جقدر

ايكنجى ماده

(تريبوله) يعنى (اوچلك) (دوبل تريبوله) يعنى (ايكى دفعه اوچلك) ياخود (مضاعف اوچلك) لر حقنده در

§ ٥٠ بسيط اولان اصوللرك مركب اولان اصوللر ايله تفريقلرينى (٤٧، ٤٨، ٤٩ نجى)

(*) هرنقدر بو اصوللرده كى نوطلرك قيمتلرى دردت دردتلك اصولنه مساوى ايسه ده مذكور ايكى اصولك وزنجه يكديكرندن پك بيوك فرقلرى واردر

(**) بو تقسيمات بعضاً كره عكس اوله رق وقوع بولور يعنى بش سكزلكى اول و دردت سكزلكى صكره اوله رق كلور: بو نوطه‌لرده كى تقسيماتك اسمنه ده (آيدين اصولى) دينور

بند لرده . بر تفصيل كلادق بو اوچلكلر هم بسيط اصوللرك همده مركب اصوللرك
ايچروسنده بعضا بر ايكى ضربك و بعضا دخى بر قاچ اولچونك اوچلك قاعده سنجه
اجرا اولنديغى اكثر بسته لرده كورينور بو اوچلك قاعده سى ايكى نوع يعنى (هم مركب هم بسيط)
اصوللرك هر ايكيسندن ده خارجدر اوچلك قنغى ضربده وياخود قنغى اولچولرده استعمال
اولنه جغنه دائر بر قاعده يوقدر بونك استعمالى مؤلفك حسن طبيعتنه قالمش بر كيفيتدر
لكن يازلدقدن صكره اجرا آتى كيف ما يشاء اولميوب مطلقا بر وجه آتى ايكى قاعده دن برينه
تابعدر

§ ٥١ (تريبوله) يعنى (اوچلك) بر نوطه معادل اوله بيله جك ايكى نوطك يرينه اوچ نوطك
قائم اولمسيدر يعنى بسيط اولان بر نوطى مركب ياپمق ايچون اوكنه نصل بر نقطه ويا نقطه يه
معادل نصل بر نوط علاوه ايديلورسه (اوچلك) ده بو تقسيماتدن بشقه برشى دكلدر
مثلا بردرتلك نوطه معادل اوچ عدد سكزلك نوط يازيلوراوزرينه ده كوچك اوله رق
(3) رقمى وياخود اكا مساوى التى نوط يازيلور اوزمان جمع اولمش حكمنده اوله رق
اوزرينه ده (6) رقمى قونيلور كه اونوطلرك (*) (اوچلك) وياخود (سقسيتوله) يعنى
(التيلق) قسمندن اولديغى كلاشيلور

بردرتلكه مساوى مختلف قيمتلردن عبارت اوچلكلره مثال

3 3 3 3 3 3 3 3 3 6

كذا كذا كذا كذا كذا كذا كذا كذا كذا كذا مساوى . بر درتلكه

شاكردان بر وجه آتى نوطلرك بهرينى برنجى اتخاذ ايدوب بالاده كى مثال كبى حتى اسلريله
داخل ايدرك مختلف قيمتلر ايله مثاللر يازه جقدر (𝅘𝅥𝅯)(♪) (♩)(𝅗𝅥)(𝅝)
سالف الذكر قاعده يه استثنا . بر نوطه معادل بر نوط اوچلك اوله مز مثلا بر درتلك نوطك
اوكنه بر نقطه قونيلوب ده او نوطى اوچلك حكمنه قويمق وياخود بوكا مماثل ديكر قيمتلرك اوكلرينه
نقطه قويه رق اوچلك ياپمق قاعده دن دكلدر

(*) مذكور اوچ نوطك وياخود التى نوطك مطلقا هم جنس اولمسى اقتضا ايتمز

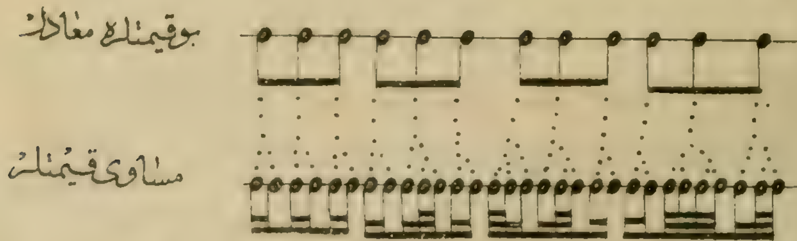
(دوبل تریبوله) یعنی (مضاعف اوچلك) یاخود (ایکی دفعه اوچلك)

§ ٥٢ (دوبل تریبوله) یعنی (مضاعف اوچلك) ایله (تریبوله) یعنی (اوچلك) بیننده اجرا آنجه‌ق
کلی فرق واردر اوچلك (3 و 6) رقملری ایله بیاز اولنور اوچلك اوچ نوط ایله ده اجرا اولنور
فقط مضاعف اوچلك التی نوطدن اشاغی اجرا اولنه‌مز همده اوزرینه (6) رقمی قونیلمیوب
ایکی عدد (33) رقملری قونلمق ایجاب ایدرکه کندیسنه مضاعف نامیده بوندن طولایی ویرلمشدر
اوچلك ثلاثی تقسیملر ایله مضاعف اوچلك ثنائی تقسیملر ایله اجرا اولنور



(خواجه افندیلره تنبیه) اوچلکلر ایله مضاعف اوچلکلرك شکللرینی یکدیکرندن تفریق
ایده‌بیله‌جك قدر شاکردانه قرائت اولنه‌رق مثاللر کوسترملی

§ ٥٣* اوچلك ویاخود آلتیلق ثلاثی طاقمدن هر نوطك ثنائی تقسیمیدر یعنی بر ضربه
مساوی اوچلك اولان اوچ سکزلك نوطلرك هربرینك قیمتلرینه معادل دیکر ثنائی تقسیم ایله
تطبیق اولنه‌بیله‌جك مختلف قیمتده‌کی نوطلری مساوی طوتوب بو تقسیم ایله اجرا ایتملیدر
(٥١ نجی بنده مراجعت)



خواجه افندی اوچلکلر و آلتیلقلر اوزرینه مثاللر یازوب شاکردانه قرائت ایتدیرملی

(اوچلك ویاخود آلتیلق ایله مضاعف اوچلکك یکدیکرندن اجرا آنجه تفریقلری)

---

(٥) بعض مؤلفلر ایکی عدد اوچ رقمنك یرینه بر عدد التی رقمی یازوب بو اجرا آنی مرکسك افندارینه براقیورلر ایسه ده موزیسینلری خطادن قورتارمق و آثارینك بحق اجرا اولنمسنی تأمین ایتمك ایچون التی نوطك اوزرینه ایکی عدد اوچ رقمی یازمق مرجحدر

§ ٥٤ مضاعف اوچلك ایكی طاقم اوچلكك اتحادندن حاصل اولور مضاعف اوچلك ثنائی طاقمدن بهر نوطك ثلاثی تقسیمدر یعنی بسیط بر ضربه مساوی اولان ایكی سكزلك نوطلرك برینه اوچ اون آلتیلق دیكرینه ده اوچ اون آلتیلق نوطلری مساوی طوتوب بو تقسیم ایله اجرا ایتملیدر و رقملرینی اونوتمامليدر

مثال



خواجه افندی مضاعف اوچلكلر اوزرینه مثاللر یازوب شاكردانه اصول اوزره دیره رق وآئت ایتدیرملی و ثقیل و خفیف قاعده سی ایله اولان تطبیقاتی ایوجه اكلاتملی

§ ٥٥ مضاعف اوچلكلره استثنا — مركب اصوللرك ایچروسنده كچن اون آلتیلق قیمتنده كی اوچلكلرده اوچ رقملری ایله ده اشعار اولنور ایسه ده انلرك ایكی اوچلكلر ایله هیچ بر مناسبتی یوقدر



(تقسیمات غیر قیاسی)

§ ٥٦ بونلرك استعمالی بر قاعده تحتنده اولمیوب مؤلفك طبعنه قالمش بر كیفیتدر مثلا بر ضربه مساوی اون آلتیلق قیمتنده كی كرك عادی اوچلك وكرك مضاعف اوچلك اولان آلتی نوطك یرینه بش ویاخود یدی ویا طقوز نوطك یرینه سكز ویا اون نوط قائم اولور كذا بر ضربه مساوی اولان اوتوز ایكیلك قیمتنده كی اون ایكی نوطك یرینه ... اون بر ویاخود اون اوچ اون درت ویاخود اون آلتی نوط قائم اولور مع مافیه یازیلان نوطك عددی هر قاچ اولور ایسه اولسون عددینی رقم واسطه سیله بیان ایتمك شرط اعظمدر

مثال 

تعليم

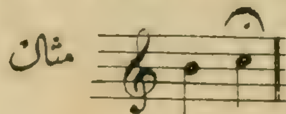
(٥)(م)(م)(م) شاكردان شوقيملرك بهرينه مساوى غيرقياسى تقسيمات ايله مثاللر يازه جقدر

اوچنجى ماده

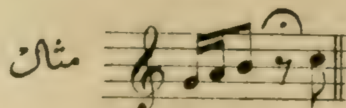
(پوواندورغ) يعنى (نقطهٔ امتداديه) (پوانداريه) يعنى (نقطهٔ توقفيه) حقنده در

§ ٥٧ اوچ نوع اصوللرك هرقنغى ضربى اولورايسه اولسون برززمان شو اشارت واسطه سيله تأخير ايديلور

§ ٥٨ بو اشارت بر نوطك تحتنده ويا خود فوقنده بولنمش اولسه مذكور نوطك برمدت امتدادينى كوستررا شبو اشارته نوطاوزرنده بولنديغى زمان بروجه بالا بيان اولنان حكمدن دولايى (نقطهٔ امتداديه) دينور

مثال 

§ ٥٩ مذكور اشارت براسك تحتنده ويا خود فوقنده بولنمش اولسه اواسك اوزرنده برمدت توقف ايتمك ايجاب ايدر ايشنه بورادهده بوحكمدن طولايى (نقطهٔ توقفيه) نامى ويريله جكدر

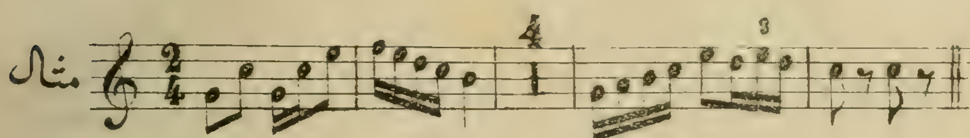
مثال 

دردنجى ماده

(اسلرك امتدادى حقنده در)

§ ٦٠ اسلره دائر ٤٣ نجى بندده بر مستثنا قاعده يى مختصرا افاده ايتمشدك بوقاعده

یعنی بر اولچویه مساوی اولان اس هر قنغی اصول اولور ایسه اولسون عمومنه معادل اوله بیلور
حتی بو اس واسطه سیله بر چوق اولچولری سکوت ایله پکیرمکی افاده ایده بیلیر ایسه کده
بو قاعده یه لزوم کورلمدیکندن او درجه سکوت زمانلری رقم واسطه سیله بیان اولور
مثلا سکز اولچولك سکوت زماننه (8) رقمی و اون آلتی اولچولك سکوت زماننه (16) رقمی بوکا
مماثل ایجاب ایدن آز وچوق فقط بر اولچودن فضله اولمق شرطیله مطلوب اولان سکوت
زمانلرینك مقدارلرینی رقم ایله بیان ایتملیدر

مثال 

بشنجی ماده

(ریتم) یعنی (وزن) حقنده در

§ ٦١ هر بسته مطلق بر (وزن) داخلنده اولور (*) آنلری تعداد ایتمك قابل امکاندر .
لکن بزم بو راده بحث ایده جکمز (سینقوپ) یعنی (مربوط) (سینقوپ ایره کولیه ر)
یعنی (مربوط غیر قیاسی) (قونتره تان) یعنی (ضرب معکوس) (قونتره تان ایره کولیه) یعنی
(ضرب معکوس غیر قیاسی) تسمیه قلنان وزنلر فن موسیقیده پك زیاده اهمیتی حائزدر

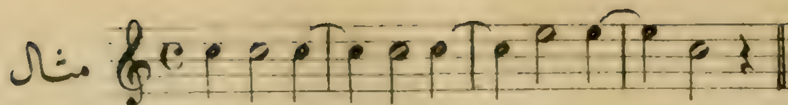
(سینقوپ) یعنی (مربوط)

§ ٦٢ مربوط ضرب خفیف زماننه وضع اولنان بر نوطی ضرب ثقیل زماننه وضع اولنان
بر نوطه باغ ایله ربط ایدوب امتداد ایتدیرمکدن عبارتدر فقط مربوط اولان نوطه‌لرك
عینی قیمتده و همده (هم صدا) نوطه‌لردن عبارت اولملری شرط اعظمدر

مثال 

§ ٦٣ بالاده‌کی قاعده‌یه استثنا — اولچو داخلنده بولنان نوطه‌لر باغ تحتنده یازلمیوب
ایکی نوطه‌نك یرینه ایکی نوطه‌نك قیمتنه مساوی بر نوطه یازمق لازمدر . اولچو جزیکنك هر ایکی
طرفنده بولنان نوطه‌لر بو قاعده‌دن خارجدر

(*) شو [نوطه] وزنك دوامنه « بولهرو » دینور مذکور وزن اسپانیوللرده پك مستعملدر

مثال


كذا بهر ضربك خفيفندن بدأ ايله ديكرينك ثقيلنه قدر امتداد ايتدرمكه ده مربوط دينور

مثال


(سينقوپ ايرره كوليه) يعنى (مربوط غير قياسى)

§٦٤ (مربوط غير قياسى) ده ٦٢ نجى بندده كى قاعده يه مطابق ايسه ده غير قياسى اولمق ايچون هر صدا نوطه‌لرك قيمتجه يكديكرندن فرقلرى اولمق شرطدر . يعنى بر درتلك نوطه‌يى ايكى درتلكه كذا مختلف قيمتلريده يكديكرينه ربط ايتمك لازمدر نوطه‌لر خفيفدن باشلامق شرطيله

مثال


قرائت

خواجه افندى مربوط غير قياسى نوطه‌لره دائر مثاللر يازوب قرائت ايتديره جكدر

(قونتروطان) يعنى (ضرب معكوس)

§٦٥ ضرب ثقيللر اسلر ايله ضرب خفيفلر نوطه‌لر ايله اجرا اولنديغى زمان (ضرب معكوس) دينور

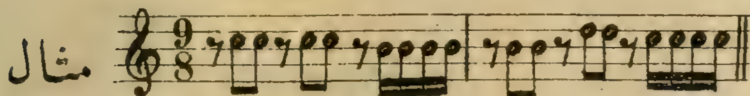
مثال


(قونتروطان ايرره كوليه) يعنى (ضرب معكوس غير قياسى)

§٦٦ بسيط اولان اوچ ضربلى اصولك ضرب ثقيلى اس ايله ضرب خفيفلرى نوطه‌لر ايله اجرا اولنديغى زمان (ضرب معكوس غير قياسى) دينور

مثال


٦٧§ مركب اصوللرك بهرضربنك ضرب ثقيلی اس ایله ضرب خفیفلری نوطلر ایله اجرا اولندیغی زمان انلره دخی (ضرب معکوس غیرقیاسی) دینلور

مثال 

ضرب معکوسك وزنلری اکثریا (آقومپانیامان) یعنی (پیرو) لك ایدن قسملرده استعمال اولنور وطبعه پك خوش کلور

قرائت

خواجه افندی عادی ضرب معکوسلره وغیرقیاسی ضرب معکوسلره دائر مثاللر یازوب طلبه یه قرائت ایتدیره جکدر

تعلیم

شاکردان دردنجی خطه وضع اولنان فا انختاری کذا صول انختاری کذا اوچنجی و دردنجی خطه وضع اولنان دو انختارلری ایله (مربوط) و (مربوط غیرقیاسی) ، (ضرب معکوس) و (ضرب معکوس غیرقیاسی) لر اوزرینه مختلف اصوللردن تعلیملر یازه جقدر وبهر نوطلرك اسملرینی اوزرینه وضع ایده جکدر

❊ آلتنجی ماده ❊

(آلتراسیون) یعنی (تعدیلات) حقنده در

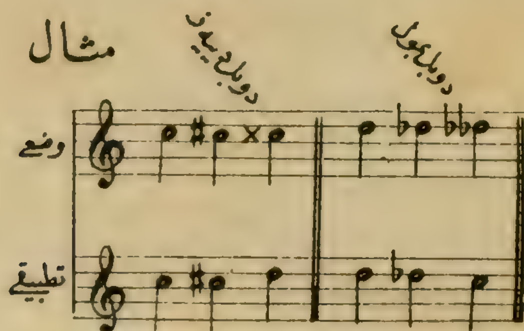
٦٨§ انختارلر دکشمدکجه نوطلرك اسملرینك تبدیلی قابل اولهمز (١٥ نجی بنده مراجعت اولنه) صول انختاری ایله دردنجی خطده کی نوط هرزمان ره دن بشقه برشی اولهمز لکن او نوط اسمنی دکشدیرمدیکی حالده بعض کره لزومنه کوره یارم پرده تیزلشور وبعضا یارم پرده پستلشور وبعضا دخی حال اصلیسنه رجوع ایدر بواوچ نوع شکله (اقسیدان) یعنی (عارضه) دینور تیزه خدمت ایدن شوشکله (♯) (دیه ز) پسه خدمت ایدن شوشکله

(♭)(بمول) حالاصلیسنه خدمت ایدن شو شکله (♮)(بەقار) ویا (ناتورل) دینور بو عارضه لری . . . تعدیلی مطلوب اولان نوطلرك صول طرفنه وهمان مذکور نوطك بولندیغی خطه ویا بیاضه وضع ایتمك لازمدرکه ، او عارضه ، تعدیلی مطلوب اولان نوطك عارضه سی اوله بیلسون بو قاعده نك ایلروده تفصیلاتی کوریله جکدر



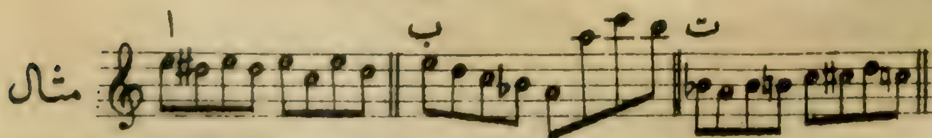
(دوبل آقسیدان) یعنی (مضاعف عارضه) لر (*) بیاننده در

§٦٩ برنوطك صولنه بعض دفعه عینی جنسدن اوله رق ایکی عدد عارضه یازیلور مثال (##)(**)(♭♭) بونلردن یالکز بری برنوطی یارم پرده قیمتنده تعدیل ایتدیکی کبی (مضاعف عارضه) لرده برنوطك ایکی یارم یعنی بر پرده قیمتنده تعدیل ایدیله جکنی کوسترد بونلره (دوبل دیز) (دوبل بمول) ناملری ویریلور



(براولچو داخلنده کی عارضه لرك حکمی)

§٧٠ براولچو داخلنده هرقنغی نوطه عائد برعارضه وضع ایدلمش اولسه آنده نصکره کلان عینی جنس نوطلره مذکور عارضه نك حکمی اوله بیلور



(*) مستثنا اوله رق ناتورل دوبل یازلماز

(**) دییه سزلرده وبل ایدلدیکی زمان (##) بویله یازیله بیلور ایسه ده بویله یازلیوب شو (×) شکل ایله یازلمسی شرطدر

اوحکمی فسخ ایتمك واو نوطی تکرار حال اصلیسنه ارجاع ایتمك مطلوب ایسه (ت) مثالی کبی دیکر بر عارضه استعمال ایتمك لازمدر

§ ۷۱ بالاده کی فقره یه استثنا ــــ اوچونك عارضه ایله تعدیل ایدیلان صوك نوطی دیکر اوچونك ایلك نوطنه باغلانمش ایسه اوعارضه نك او نوطه ده حکم و تأثیری اولور .

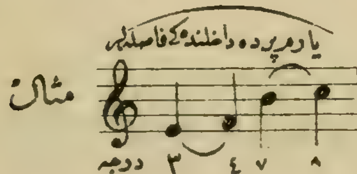
مثال 

﴿ یدنجی ماده ﴾

(انزوال) یعنی (فاصله) (*)

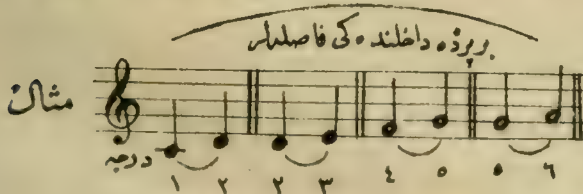
بر صره داخلنده بولنان مختلف فاصله لرك بر و یاخود یارم پرده اولان فرقلری

§ ۷۲ بر صره داخلنده سکز درجه (**) او زرنده بولنان نوطلرك اوچنجی ایله دردنجی و یدنجی ایله سکزنجی درجه لرك فاصله لری یارم پرده دن عبارتدر

مثال 

زیرا بر صره داخلنده بولنان مذکور درجه لرك بینلرنده بشقه پرده یوقدر (***)

§ ۷۳ برنجی ایله ایکنجی ، ایکنجی ایله اوچنجی ، دردنجی ایله بشنجی ، بشنجی ایله آلتنجی درجه لرك فاصله لری ده بر پرده دن عبارتدر

مثال 

۷۲ ، ۷۳ نجی بندك درجه لردن عبارت بولنان بر صره یه (غام دیاتونیك) یعنی

(*) ایکی نوط آره سنده بولنان مسافه یه اطلاق اولنور یعنی ایکی صدانك پس و یا تیزلکی آره سنده بولنان فرقدر بونك تفصیلاتی ایکنجی جلدده کوریله جکدر

(**) اصوات متسلسله نك هر برینه (دغره) یعنی (درجه) تعبیر اولنور درجه لر اشاغیدن یوقاری یه طوغری تعداد ایدیلور

(***) بونك تفصیلاتی ایکنجی جلدده کوریله جکدر

(طبیعی مقام صره) دینور — مثال

§ ٧٣ بر پرده داخلنده بولنان مذکور درجه لرك بینلری دیه‌ز و بمول عارضه لری ایله تعدیل ایدیله بیلور و بو یولده کی صره یه ده (غام قروماتیك) یعنی (ملون صره) دینور

مثال

درجه

بر پرده یه قبول ایتمز — کذا — کذا — آراده برقاچ یارم پرده وار — بر پرده یه قبول ایتمز — کذا — آراده برقاچ یارم پرده وار

اخطار — بالاده کی جدول پیانویه تطبیق اولنه جق اولور ایسه دها تفصیلاتیله اکلاشیلور

تعلیم

بالاده کی یارم پرده دن عبارت اولان فاصله لری عارضه لر واسطه سیله بر پرده یه تحویل ایتملی

بالاده کی بر پرده دن عبارت اولان فاصله لری عارضه لر واسطه سیله یارم پرده یه تحویل ایتملی

§ ٧٤ ٧٢ نجی بندده ذکر ایتدیکمز یارم پرده دن عبارت اولان فاصله لری تشکیل ایدن نوطه لرك بری عارضه ایله تعدیل ایدلدیکی زمان (آنتروال آنارمونیك)(*) یعنی (هم آهنکی فاصله لر) دینور فقط مذکور تعدیلات آتیده کی استروالده کی مثاله توافق ایده جك صورتده اولمق شرطیله

خواجه افندیلره اخطار — شاکردانك ایچروسنده ایکنجی جلدی اوقومقاسته میان

(*) اسملری غیری اولوب صداجه بر اولان ایکی نوطه‌نك ویا عینی صره نك تشکلاتیدر

خواجه افندی (هم آهنك) نوطه لره دائر مثاللر کوسترملیدر

خواننده قسمندن طلبه وار ایسه آنلره بو راده بهمه حال ایکنجی جلدك برنجی فصلنك برنجی
ایکنجی اوچنجی ماده لرینی غایت دقتلی اوقوتمق لازمدر (*)

سکزنجی ماده

(آرموردوقله) یعنی (انختارلك جهازی) حقنده در

§٧٥ بسته لرك باشلرینه اکثریا انختارلردنصکره (دییز) ویاخود (بمول) عارضه لرندن
برقاچ عددی وضع اولندیغی کوریلور بونلره دائر ایکنجی جلدده ایضاحات ویره جکز
شمدیلك شونی دیه بیلورزکه برنجی دیه ز (فا) ایکنجی دیه ز (دو) اوچنجی دیه ز (صول)
دردنجی دیه ز (ره) بشنجی دیه ز (لا) آلتنجی دیه ز (می) یدنجی دیه ز (سی) نوطلرینی
یارمشر پرده تیزلشدیرمش اولورلر کذا برنجی بمول (سی) ایکنجی بمول (می) اوچنجی بمول
(لا) دردنجی بمول (ره) بشنجی بمول (صول) آلتنجی بمول (دو) یدنجی بمول (فا) نوطلرینی
یارمشر پرده پستلشدیرمش اولورلر



§٧٦ سالف الذکر مثاللرده اولدیغی کبی بر بسته نك باشنه انختارلردنصکره وضع ایدیلن
عارضه لره (آرموردوقیله) یعنی (انختارلك جهازی) دینور بو تجهیزاتك وضعی
اویله کلیشی کوزل اولمیوب قواعد اساسیه یه مبتنیدر شویله که دیه ز تجهیزاتنك
بینلری درت درجه اینوب بش درجه چیقار ایشته بو قاعده یه توفیقا وضع اولنمقده
دیرلر بشنجی دیه ز خطوطك خارجنده بولنمامق ایچون بوراده مستثنا عد ایدلملیدر
بمول تجهیزاتی ایسه دیه زلرك عکسی اوله رق وضع اولنمقده دیرلر یعنی درت درجه
چیقوب بش درجه اینر تجهیزاتك حکمی دیکر تجهیزاتنه قدر جاریدر

خاطره — خواجه طرفندن اوچ بمول نه در ؟ ویاخود بش دیه ز نه در ؟ دیو سؤال اولندیغی
زمان شاکرددن عاجز قالور ایسه بروجه بالا قاعده یه مراجعت ایتملیدر

(*) مذکور ماده لرك عموم ایچونده بوراده تدریس اولنمه سنده بر بأس یوقدر

اخطار — بو عارضه لردن تعدیل ایدیله جك نوطلرك اوكنه قونلمیوبده اقتضا ایتدیكی مقدارده بسته نك باشنده بولندیرمق اختصار ایتمكدن بشقه برشی دكلدر خصوصیله هرحالده هم الایله یازانه موجب سهولت و بولندیغی مقامی درحال تعین ایتمك ایچونده مدار منفعتدر

تنبیه — بونلرك هرقاچی بر بسته نك باشنده بولنه جق اولور ایسه مذكور بسته كوك سازوكوك صدا ایله اجرا اولنور ایكن تعدیل اولنه جق نوطلره تصادف اولدقجه (٧٥ نجی بند موجبنجه) او نوطلرك یارمشر پرده تیزه ویاپسه تعدیل اولنملری ایجاب ایدر

تعلیم . واملا

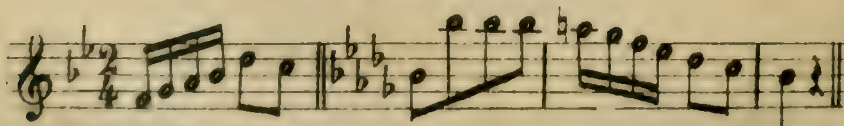
خواجه افندیلره تنبیه — كاملاً بمولر ودییه زلر صره لرینی(*) شاكردانه قرائت ایتدیرملی وصره داخلنده كی فاصله لرك بر ویارم پرده جه اولان فرقلرینی بر تفصیل اكلاتملی وصكره ده دییه ز و بمولر اوزرندن شاكردانه املالر یازدیره رق بونلری بعد التصحیح شاكردانه اوده رسلری قرائت ایتدیرملی

طقوزنجی ماده

قرق برنجی بندك مابعدی (دوبل بار) یعنی (ایكی چزك) لر حقنده در

§٧٧ بسته لرده اولچو چزكلرینك بعض دفعه ده ایكی عددی بردن یازیلور بوكا (دوبل بار) یعنی (ایكی چزك) نامنی ویره جكز. بونلرك استعمالی باشه وضع ایدیلان بمولر دییه زلرك واصوللرك تبدلی زماننده ویاخود بر بسته نك (جمله) (**) ویا (عباره) لری بیننده ویاخود انتهاسی زماننده استعمالی لازمدر زیرا بوذكر اولنان چزكلر بالاده كی قاعده لره رهبریكانه در

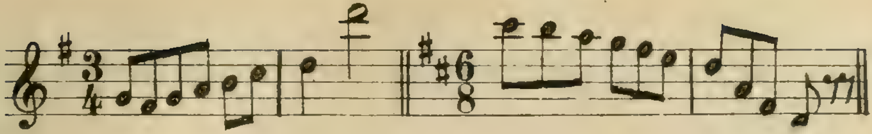
بمولرك تبدلنده كی ایكی چزكه مثال



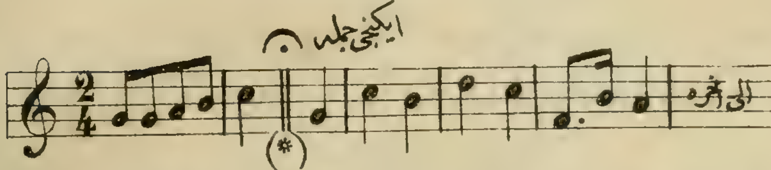
(*) ١٨٥ نجی بندك نیسنده كی بیوك لوحه ده تكمیل دییه ز و بمولرك كرك مینور وكرك ماژور صره لری موجوددر

(**) جمله نك ویا عباره نك نه دن عبارت اولدیغی ایكنجی جلدده اكلاشیله جقدر

دیزلرك واصوللرك تبدلنه مثال

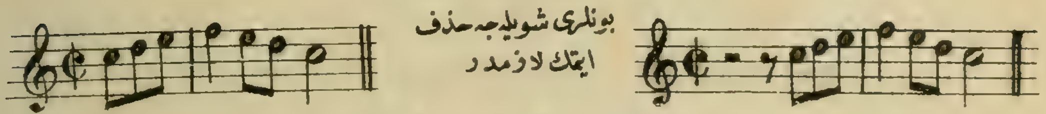


ایكی عباره بیننده كی ایكی چزكیه مثال



خاطره — ایكی (جمله) ویاخود ایكی (عباره) بیننده كی اولچو چزكلری هرنقدر ٤١ نجی بندك خارجنده ایسه ده مستعملدر واستعمالیده بو وجه آتیدر . ایكی جمله ویا عباره بیننده كی اولچو چزكلری هرنقدر بر اولچویی ایكی قسمه تفریق ایدییور ایسه ده اولچونك اولچو چزكلرینك تفریق ایتدیكی ایكنجی قسمنی آتیده كی خطوطدن باشلامامليدر

§ ٧٨ ٤١ نجی بنده استثنا — بربسته نك ایلك ضربلری عموم قسملرده اسلر ایله باشلامق ایجاب ایدر ایسه اسلرینی حذف ایدوب یالكز اقتضا ایدن نوطلرینی یازمق لازمدر



تمرین

مركب اصوللر قاچ نوعدر ؟

اصوللرك اسملری نه در ؟

مركب اصوللری بسیط اصولله تحویل ایتمك لازم كلدیكی زمان نه یولده حركت ایتمك ایجاب ایدر ؟

باشده بولنان رقملر نه بیان ایدر ؟

اوچلك نه تقسیم ایله اجرا ایدیلور ؟

مضاعف اوچلك نه تقسیم ایله اجرا ایدیلور ؟

مركب اصوللرك ایچروسنده كچن اوچلكلر اوچلكمیدر یوقسه مضاعف اوچلكمیدر ؟

تقسیمات غیر قیاسیه بسیط ضربلرده قاچ عدد یازیله بیلور ؟

(*) ایكی جزئك اوزرینه وضع اولنان شو ⌒ شكل (نقطهٔ توقفه) قاعده سنه تابعدر (٥٩ بنده مراجعت)

کذا اوچلکلر مرکب ضربلرده قاچ عدد یازیله بیلور ؟
نقطهٔ امتداده نه دینور نقطهٔ توقفه نه دینور ؟
مربوط نه در مربوط غیر قیاسی نه در ؟
ضرب معکوس نه در ضرب معکوس غیر قیاسی نه در ؟
قاچ نوع عارضه واردر ؟
بر اولچو داخلنده کی عارضه نك نه حکم تأثیری اوله بیلور ؟
بو صره داخلنده قنغی درجه لرك بینی یارم قنغی درجه لرك بینی بر پرده دن عبارتدر ؟
باشه قاچ دییه ز و قاچ بمول قونیله بیلور ؟
ایکی چزیکك استعمالی نه لرده جائز اوله بیلور ؟

اوچنجی فصل

موسیقینك اجرا آتنه و اختصاراتنه دائردر

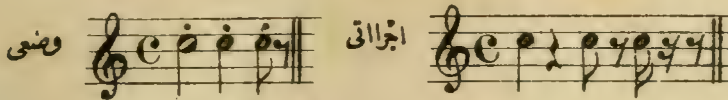
§۷۹ شمدی یه قدر بحث ایتمش اولدیغمز نوطلرك قیمتلرینك تخلفی مکانك خارجنده در یعنی سکونلك نوط هر زمان سکونلکدر ده بعض استثنالر بشقه‌در . فقط فن موسیقینك اویله قاعده‌لری واردر که بر نوطك صورتنی دکشدیرمدیکی حالده طورینی دکشدیره بیلور بو کاده (اکسپرسیون موزیقال) یعنی (شیوهٔ موسیقیه) دینور بو سایه‌ده بر بسته یه او درجه رونق ویریلور که تعریفی ناقابلدر . برچوغی ایتالیانجه کلمه‌لر ایله اصوللرك اوزرلرینه و بعضاً نوطلرك آلتنه واوستنه یازیلان و شیوهٔ موسیقی یی بیان ایدن تعبیراته دائر ایکنجی جلدده تفصیلات واردر . شمدیلك بز بوراده یالکز کلمه‌لردن غیری اولان قاعده‌لره دائر تفصیلات ویره جکز

برنجی ماده

(آقسان تو آسیون) یعنی (حرکه) لر حقنده در

§۸۰ بر نوطك و یاخود برچوق نوطلرك اوزرنده و یا آلتنده نقطه بولندیغی زمان مذکور نقطه آلتنده کی نوطك نصف قیمتنی سکونه تحویل ایدر یعنی نوطلری آیری آیری

خفيف بر صورتده اجرا ايديلور . بو اجراآته (پيكه) يعنى (قاقمه) نامى ويريلور (*)



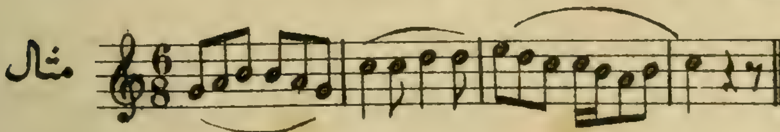
§٨١ (ليه زون) يعنى (باغ) (قوله) يعنى (جرايت) ٤٤ و ٤٥ نجى بندلرك استثناسى بولونمويا خود
برقاچ اوچجو داخلنده بولنان مختلف نوطلرك اوزرينه ويا آلتنه باغ اشارتى وضع اولنديغى
زمان او باغك باشندن نهايتنه قدر امتدادى لازمدر . او باغ اورتاسنده اغز
سازلرنده نفس آلمق كويش سازلرنده اوق دكشديرمك (**) قاعده نك خارجنده در
وايلك نوطه يى ديكرلرندن قوتليجه باشلامق لازمدر (***)

مثال



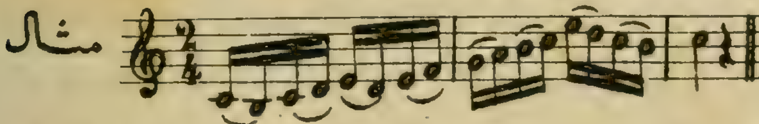
حتى باغ آلتنده بولنان مختلف نوطلرك ايچروسنده يان يانه عينى نوطلر بيله تصادف
ايتسه عمومى تابع آلتنده بولنان عينى نوطلرى قيمتلرى درجه سنده بللو ايتمليدر

مثال



§٨٢ عينى قيمتده اولان ايكى مختلف نوط يكديكرينه باغلانديغى زمان ايلك نوطه
براز قوتلى باشلايه رق ايكنجيسنى خفيف براقمليدر

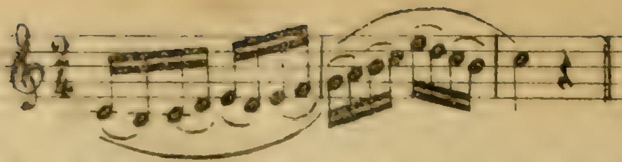
مثال



(٨٢ نجى فقره يه علاوه) مذكور فقره ده كوستريلن باغلى نوطلر تكرار ديكر بر
اوزون باغ واسطه سيله باغلانديغى حالده مذكور نوطلر عينى اجراآته تابع ايسه ده اوزون
باغك نهايتنه قدر اورته سنده نفس آلمق وياخود اوق دكشديرمك قاعده يه مخالفدر

(*) بو كلمه بر لهجه ديل تعبيرايله علم اولمشدر (**) باغ تحتنده كى نوطلرك چوقلغندن حاصل اولان مجبوريت
بو قاعده يه بر استثنا تشكيل ايده بيلورسه ده اوقك دكشديكنى هر حالده حس ايتديرمامك لازمدر كه بو ده ملكه يه
متوقفدر

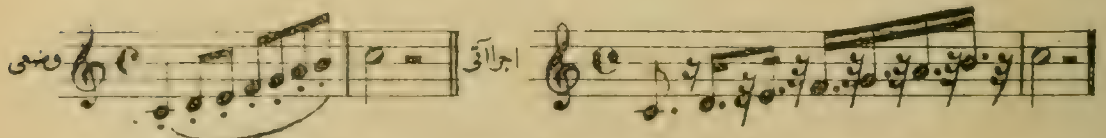
(***) اغز سازلرنده ايلك نوطه يى ديكرلرندن قوتليجه اجرا ايتمك ايچون مطلقا مذكور نوطه ديل ايله باشلامق لازمدر



§ ٨٢ مكرر (صون قوية) يعنى (كسيك صدالر) باغلانمش اولان ايكى مختلف نوطك نهايتنده كى نوطه نصكره براس كلور ايسه ونهايتنده كى نوط ديكرندن قيمتجه كوچك اولور ايسه ينه ايلك نوطى قوتلى باشلايوب ايكنجى نوطى خفيف براقمق لازمدر



§٨٣ (پووان الاليه زون) يعنى (نقطه ايله باغ) مختلف نوطلرك اوزرنده ويا آلتنده هم باغ وهم نقطه بولنديغى زمان مذكور نوطلرك بهربينه غايت خفيف ديل اورمق ايله برابر قيمتلرينك ربعنيده سكوته تحويل ايتمك لازمدر كذا كريش سازلرنده باغ نهايتنه قدر اوق دكشديرمه مك لازمدر

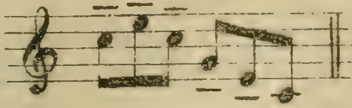


§ ٨٤ (پووان تالونزه) يعنى (اوزونجه نقطه) بر نوطك ويا برچوق نوطلرك اوزرنده ويا آلتنده بولنديغى زمان مذكور نوطك نصف قيمتنى سكوته تحويل ايتمكله برابر سرت برصورتده اجرا اولنه جغنى بيان ايدر مذكور نقطه لرباغ ايله برابر وضع اولنمش ايسه بوقاعده يالكز كريش سازلرينه عائد اولديغندن مذكور سازلر ايله اجرا اولنور ايكن ينه نوطلرى قيصاجه اجرا ايدوب فقط اوقى باغك نهايتنه قدر دكشديرمامك ايجاب ايدر بواجراآته (دتاشه) يعنى (آيرمه) تسميه اولنور



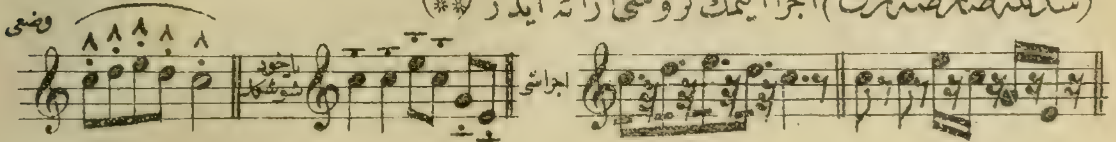
§ ٨٥ بعضا نوطلرك التلرينه ويا اوستلرينه بر وجه بالامثال كبى عين حركه لر وضع اولنديغندن ماعدا خطوطلك آلتنه شويله جه (ricoché) يعنى (صيچراتمه) كلمه سى وضع اولنور او نوطلرى اجرا ايده جك ذات اوقى صيچراته رق اجرا ايتمليدر وبو اجراآت يالكز كريش سازلرينه عائددر

§٨٦ (بارّه) یعنی (خط) و (ترّه) یعنی (نكته) (*) آتیده کی اشارت بر نوطك اوستنده بولندیغی زمان او نوطك قیمتی قدر اوزونجه وهمده غایت



نكته لی بر صورتده اجرا اولنمسنی بیان ایدر

§٨٧ (ساففاكه) یعنی (شدتله صدا صنلق) ویاخود (صو صنه نوطو) یعنی (صداكی ایوجه ایشتدیره رك) آتیده کی اشارت بر نوطك اوزرنده بولنور ایسه او نوطك صداسنی (شدتله صدا صمرق) اجرا ایتمك لزومنی ارائه ایدر (**)



§٨٨ مختلف نوطلرده کی باغك نهایتنه نقطه وضع اولنمش ایسه مذکور نقطه باغ داخلنده کی صوك نوطك (خفیف) بر اقیله جغنی ایما ایدر



§٨٩ اگر باغك نهایتنده اوزونجه نقطه وضع اولنمش ایسه مذکور نقطه باغ داخلنده کی صوك نوطك (سرعت) بر اقیله جغنی افاده ایدر



§٩٠ شویله کم (٨) (ا < ب) (> ت) اشكالنده اولندیغی اوزره شكلاً مشابه وفقط وضعیتجه مخالف بولنان بو اوچ اشارت نوطلرك اوزرنده بولندیغی زمان وضعیته گوره اجرا ایدیلور (١) مثالنده کی اشارت بر نوطك اوزرینه ویاخود آلتنه وضع اولندیغی تقدیرده مذکور نوطك دیگر نوطلره نسبةً بر سیاق اوزره اوله رق قیمتی مقداری قوتلیجه چكه رك اجرا اولنمسنی ارائه ایدر که بو کامه تغییر اولنور



(*) نكته کلمه سی ایلروده ذکر اولنه جق قواعدك داخلنده بشقه معنا ایده افاده ایده جکی کلا مثلمشدر

(**) ٨٦ و ٨٧ نجی بندلرده کی قاعده لر سکزلك واغر اصوللرده دخی اون آلتیلق قیمتلرینه قدر قابل تطبیقدر

(ب) مثالنده کی اشارتا یسه بر نوطهك اوزرینه ویاخود آلتنه وضع اولندیغی زمان مذکور نوطه دیکرلرندن قوتلیجه باشلایوب قیمتنك نهایتنه قدر تدریجاً تقلیل ایتدیره رك خفیجه براقیلر ومنی اراتهٔ ایدرکه بوکا (مدّ خفیف) تعبیر اولنور



(ت) مثالنده کی اشارتا یسه بر نوطهك اوزرینه ویاخود آلتنه وضع اولندیغی زمان مذکور نوطه دیکرلرندن خفیفجه باشلایوب قیمتنك نهایتنه قدر تدریجاً تزاید ایتدیره رك قوتلیجه براقیله جغنی کوسترر که بوکا (مدّ ثقیل) تعبیر اولنور



اخطار: باغ داخلنه بروجه بالا مدلردن بری وضع اولندیغی زمان مدّ مذکورك وضعندن اول نفس المق ویاخود اوق دکشدیرمك قاعده نك خارجنده در ۸۱ نجی بنده مراجعت

ایکنجی ماده

(نوآنس) یعنی (فرق) لر حقنده در

§۹۱ بر اولچو داخلنده ویاخود برقاچ اولچو داخلنده بولنان مختلف نوطه لر بعض دفعه تزیید وبعض دفعه ده تقلیل ایدیله رك صداجه یکدیکرندن فرقلی بر صورتده اجرا اولنور بونلر بعضاً کلمه لر ایله وبعضاً دخی اشارتلر ایله کوستریلور که بوکلمه واشارتلره (نوآنس) یعنی (فرق) دینور

۱ - تزیید ایتدیران فرقك شکلی ویاخود بیوك مدّ ثقیل

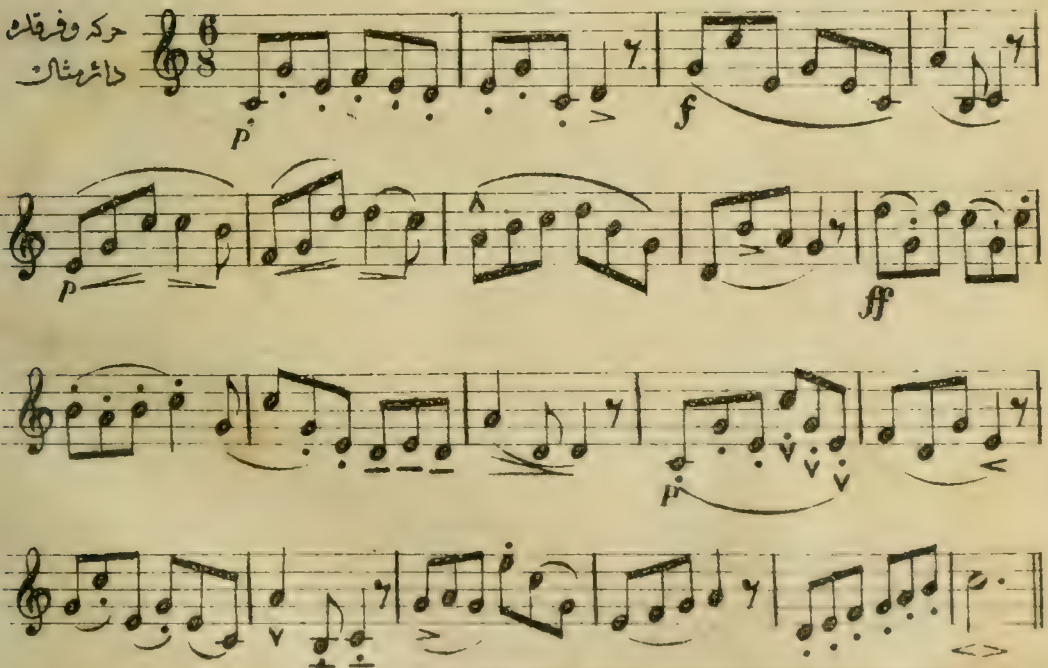
۲ - تقلیل ایتدیران فرقك شکلی ویاخود بیوك مدّ خفیف

۳ - بونلرك ایکیسی بردن یازلدیغی زمان ایکنجی شکلك باشنده بولنان نوطه قدر تزیید وبعده تقلیل اولنمسنی اشعار ایدر بو شکللر یالکز بر نوطهك آلتنده بیله بولنور فقط کوچك قیمتلرده اولمیوب نهایت بر درتلك

قيمتنده كى نوطه قدر شمولى اوله بيلور

§٩١ تمرين شويله (f) وياخود بويله (p) ايكى عدد كوچك (اف) ويا (پ) (*) حرفنك استعمالنده پك بيوك فرق واردر بو ايكى حرفك حكمى بر عباره يه حتى بر بسته نك انتهاسنه قدر جاريدر . ومذكور حرفلر بهمه حال ايتاليان حروفاتيله وضع اولنمليدر (f) حرفى صدايى قوتلشديرديكى كبى (p) حرفيده صدايى خفيفلشديرر ومذكور حرفلرك هر ايكيسيده يكديكرينك حكمنى فسخ ايده بيلور يعنى دائما صكره كلان حرفك حكمى جاريدر . ومذكور حرفلر بر جنسدن اولمق شرطيله ايجابنه كوره اوچ عددى بردن وضع اولنه بيلور مثال (ff fff pp ppp) وبعضا شويلهجه (fp) ايكيسيده برلكده وضع اولنورلركه اولزماناً ايلك نوطهى قوتلى اجرا ايتدكدنصكره ديكر نوطلرى خفيفجه اجرا ايتمك لزومنى كوسترير

اخطار — شرقيلريمزى نوطه يه وضع واملا ايدن ذوات كرك بيله رك وكرك بيلمكسزين بالاده كى ماده لرده بحث اولنان حركه وفرقلرى شرقيلريمزك نوطه لرينه وضع ايتميورلر انكچون براجنبى شرقيلريمزى كرك چالار ايكن وكرك اوقور ايكن بزم شيوه مزكبى اجرا ايده ميور بر طاقم ذاتلرده نوطه لريمزده كى بو قصورى كورميه رك شرقى نوطه ايله بر شيئه يرا ميور ديه رك نظر استفاده دن دور طوتيليور



(*) مذكور حرفلر (فورطا) يعنى قوتلى (پيانو) يعنى (خفيف) لغتلرندن اختصار ايدلمشلردر

قرائت و املا

خواجه افندی بالاده کی مثال کبی شاکردانه حرکه لره و فقره لره دائر برچوق مثاللر قرائت ایتدیرملی وصکره مذکور قاعده لره دائر املالر یازدیرملیدر

اوچنجی ماده

(اورنمان) یعنی (تزیینات) حقنده در

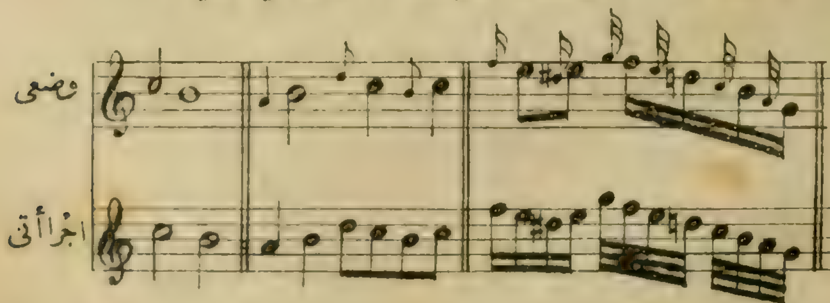
§ ٩٢ نوطه لرك اره سنده برچوق کوچك کوچك نوطه لر بولنورکه بو نوطه لر اول نغمه یه زینت و یاخود رونق و لطافت ویرلر انلرده درت مختلف نوعدن عبارت اولوب هر نوعك مختلف صورتلری واردر

نوع اول

(آپوژیاتور) یعنی (تأکید)

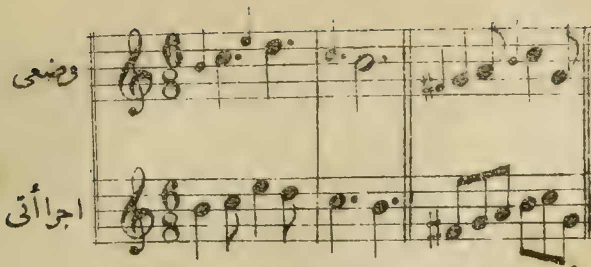
§ ٩٣ (تأکید) دنیلان نوطه لر اوکه وضع اولنان نقطه لرك عکسیدر نقطه بر نوطه نك نصف مقداری قیمتنی آرتدیرر (٤٢ بنده مراجعت اولنه) تأکیدی مشتمل اولان نوطه لر اینه اوکنده کی باشلوجه نوطه لرك نصف قیمتنی محو ایده رك یرینه کندیلری قائم اولورلر .

بونلرك استعمالی یارم و یاخود بر پرده داخلنده اوله بیلور و شکللریده باشلوجه نوطه لردن کوچك اولوب (*) مطلوب اولان قیمت هر نه ایسه او شکلده یازلملیدر



§ ٩٤ مرکب اولان اصوللرده تأکید بر وجه آتی قیمتلری حائزدر

(*) قدمای موسیقی شناسان نزدنده تأکیدك کوچك نوط صورتنده یازلمسی اعتیاد اولنمش ایدیسه ده بالآخره بوندن صرف نظر اوله رق عادی نوطه لر کبی یازلمسی ترجیح ایدلمشدر



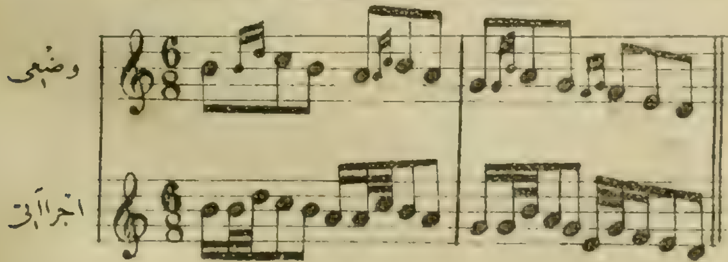
دیمك اوچ تقسیمك ایکیسی تأکید نوطلرینه خصر اولنمقده در

(اپوژیاتوره دوبله) یعنی (مضاعف تأکید)

§ ٩٥ (مضاعف تأکید) باشلوجه نوطك اولنه ایکی کوچك نوطا ایله وضع اولنور شو شرط ایله که کوچك نوطك برنجیسی باشلوجه نوطك بر ویاخود یارم پرده اشاغیسنه ایکنجیسیده بر ویاخود یارم پرده بوقاروسنه وضع اولنورلر ویاعکس حالده اوله رق برنجیسی اوستنه دیکری آلتنه وضع اولنور وبونلر مذکور نوطك آغر اصوللرده ربعی قیمتنه وچابوق اصوللرده نصفی قیمتنه قائم اولور



§ ٩٦ ٩٣ بندك قیمتجه اولان قاعده سنه استثنا — ضربلرك آره سنه وضع اولنان مضاعف تأکیدلر که وسنده که باشلوجه نوطك قیمتنه قلب اولورلر



(اپوژیاتوره بره و) یعنی (تأکید مقصوره) ویاخود (چارپمه) (*)

§ ٩٧ (تأکید مقصوره) وضعیتی بسته کارك حسن طبیعتنه باغلی بر کیفیتدر (تأکید مقصوره) لر

(*) بزلرده چارپمه تعبیری علم اولمشدر

اوزاق فاصله‌لر بیننده ده اجرا ایدیلور شکلی تك بسکزلك نوطك چنكلنه کوچك بر چیزکی (*) وضع ایتمکدن عبارتدر اجرا آنده قیمتجه براسم ویریله مزایسه ده اوتوزایکیلك قیمته معادل طوتلمسی ترجیح اولنور



﴿ نوع ثانی ﴾

(غروپطو یعنی جمع)

§ ۹۸ غروپطو یعنی جمع باشلوجه اولان نوطه‌لرك اوكلرینه وضع اولنان اوچ و بعضاً درت عدد کوچك نوطه‌لره اطلاق اولنور

§ ۹۹ بسته کارلر جمع مذکوری بعضاً کوچك نوطه‌لر ایله و بعضاً (قروشه‌لر) یعنی کوچك چنكللر ایله وضع واملا ایدرلر

(کوچك چنكللرك استعمالی)

§ ۱۰۰ بر نوطك اوكنه ویا اوستنه شو (∽) ویاخود بو (∾) شکلده اوله‌رق وضع ایدیلور اشبو کوچك چنكل متصل درجه‌لردن عبارت اوله‌رق بعضاً اوچ (**) و بعضاً درت (***) مختلف نوطه‌لرك یرینه قائم اولور (****) باشلوجه نوطه‌نك اوكنه وضع اولنان کوچك چنكلك ایلك نوطی باشلوجه نوطه‌دن بر درجه تیز باشلار ایكنجی نوطی باشلوجه اولان عینی نوطك درجه‌سنه اینر اوچنجیسی باشلوجه نوطك بر درجه اشاغیسنه اینر



اگر چنكل درت نوطه‌دن عبارت ایسه دردنجیسی ینه باشلوجه نوطك درجه‌سنه چیقار

(*) بسته کارانك بعضیسی اثرلرنده ادات مذکوره‌یی مختلف قیمتلر ایله یازمشلر ایسه ده بویله جمع یازلمسی دها مناسبدر (**) کوچك چنكل بر نوطه اوزرنده ویاخود هم صدا اولان ایكی نوطه اره‌سنده بولنور ایسه اوچ نوطه یرینه قائم اولور

(***) کوچك چنكل مختلف اولان ایكی نوطه اره‌سنده بولنور ایسه درت نوطه یرینه قائم اولور

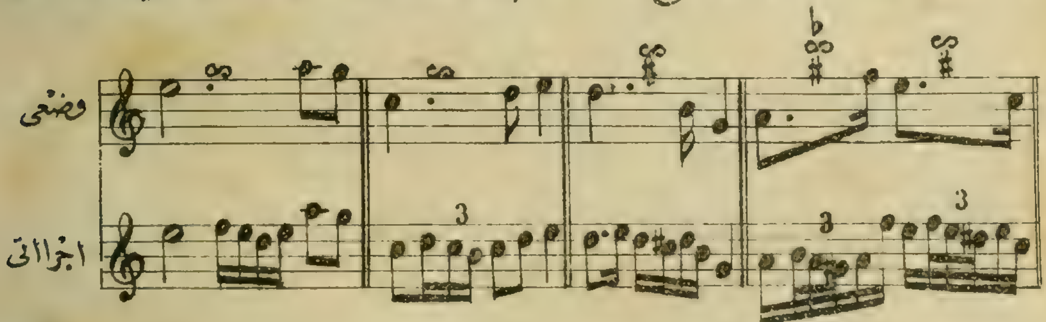
(****) جمع بش نوطه‌لیده اولور ایسه ده اول زمان بتمامها کوچك نوطه‌لر ایله یازلمسی لازمدر مثلا

§١٠١ كوچك چنكللك برنجى ايله اوچنجى نوطلرى عارضه لر واسطه سيله تعديل ايديله بيلور شويله كه ايلك نوطك عارضه سنى اوستنه اوچنجى نوطك عارضه سنى ده آلتنه وضع ايديله رك مطلوب اولان تعديلات بويله جه قيد و املا اولنور جمع اويله كيف مايشاء صورتنده استعمال اولنميوب بر وجه آتى قاعده يه تابعدر شويله كه جمع هر قنغى نوطك اوكنده بولنور ايسه بولنسون مذكور نوطك قيمتندن اكسيلته رك اكسيلان قيمته او نوطلرى علاوه ايدوب مذكور نوطك قيمتنى بويله جه تماملاشديرمق لازمدر

§١٠٢ كوچك چنكل ايكى مختلف نوطك آره سنه وضع اولنديغى زمان آتيده كى مثاللره تطبيقاً اجرا اولنمليدر



§١٠٣ نقطه لى قيمتلرك اوكنه وضع اولنان كوچك چنكللر آتيده كى مثاللره تطبيقاً اجرا اولنمليدر

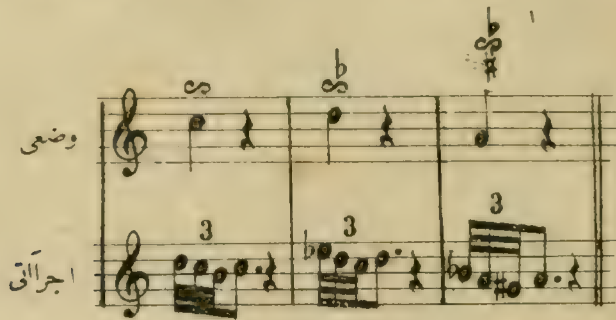


§١٠٤ همجنس اولان ايكى نوط بيننه وضع اولنان كوچك چنكللر آتيده كى مثاللره تطبيقاً اجرا اولنمليدر



(*) چنكللره وضع اولنان عارضه لرك باشلوجه نوطلره ده حكم و تأثيرى واردر (٧٠ نجى بنده مراجعت)

§١٠٥ نوطك اوزرینه وضع اولنان چنكل دیكرلری كبی باشلوجه نوطدن صكره اجرا اولنمیوب اول باول اجرا ایدیلوز بالاده كی عارضه قاعده لری بونده دخی عین صورتده اجرای حكم ایدر چنكله عائد اولان نوطلر ضربك ایلك زمانلرینه قائم اولملیدر آتیده كی مثالده ارائه اولنمشدر



§١٠٦ اخطار — بالاده نوع ثانی كوچك چنكللر ده ارائه اولندیغی اوزره فن موسقیده بوكونكی كونده مستعمل بولنان بالجمله جمعه متعلق قواعد بوندن عبارتدر فقط صره سی كلمشیكن بر مقدارده غیر مستعمل كوچك چنكللر ایله ارائه اولنان جمعك مثاللری ایله قواعدندن بحث ایتمك ایستیورز چونكه كتابمزدن تدرسه رغبت بیوران ذوات كرام شاید غیر مستعمل اولان كوچك چنكلره تصادف ایده جك اولورلر ایسه حلندن عاجز قالملرینی تجویز ایده مم. بر زمان بو كوچك چنكللرك شو (∞ ∞) مختلف وضعیتلری آتیده كی مثاللرده اولدیغی اوزره اجرا اولنور ایدی



كذا شو 8 وضعیده كی كوچك چنكل ایكی نوطك آره سنه وضع اولنمش ایسه جمع لك ایلك نوطنی باشلوجه نوطك بر درجه اشاغیسندن باشلاتدیر رایدی



§١٠٧ تنبیه — بالاده کوستریلان کوچك چنکللری بوبسته کارآرزوایدوب استعمال ایدیله بیلور ایسه ده دها ایوسی کوچك چنکللر ایله بیان اولنه جق نوطلری کوچك نوطلر ایله وضع واملا ایتمك وبوغیر مستعمل اولان قاعده لره هرحالده مراجعت ایتمامك اولی در

اخطار — جمعه مخصوص اولان نوطلر مطلقا باغ تحتنده اجرا اولنور

تعلیم

بالاده محرر اولان قواعد عمومیه یه توفیقا شاکردان آتیده کی کوچك چنکللی مثاللرك التلرینه لازم کلان قیمتده کی نوطلری وضع واملا ایده جکدر

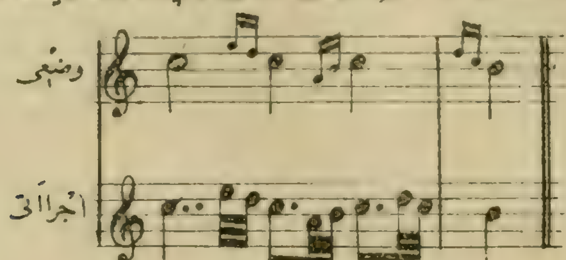


خاطره — بعض دفعه جمعه مخصوص اولان چنکللرك ایکی عددی بردن شویله جه (۶۶) اوست اوسته اوله رق وضع اولنه بیلور ایسه ده بو قاعده آنجق قله ویه لی سازلرده استعمال اولنه بیلور

املا قرائت

خواجه افندی پیانو ویا خود صداسیله ادات جمعه دائر عباره لر اوقویه رق شاکردانه املالر یازدیره رق بونلری بعد التصحیح شاکردانه ارائه ایده جك وقرائت ایتدیره جکدر

§١٠٨ ١٠٠ نجی فقره یه استثنا — (دوبل غروپتو) یعنی (جمع نصفی) ادات مذکوره کوچك چنکللر ایله استعمال اولنه جقلرك استعمالی مطلق کوچك نوطلر ایله در



اخطار: جمع نصفیه (آپوژیاتور دوبل) یعنی (تأکید مضاعف) نامی ویرلمکده بأس یوقدر فقط بونلرك دیکرندن فرقی — بونلر اصولك ثقیل زماننده اجرا اولنمیوب کیروسنده کی باشلوجه نوطك قیمتنه قلب اولنورلر

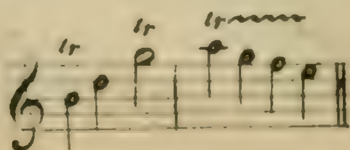
نوع ثالث

(تری) یعنی (تهزیز) حقنده در

§١٠٩ (قونژووان) یعنی (متصل) بولنان ایکی نوطك غایت سرعت ایله تکرار ایتملرینه تهزیز تعبیر اولنور بو تکرارات بعضاً یارم بعضاً ده بر پرده داخلنده اجرا اولنه بیلور

§١١٠ (تهزیز) یعنی (تریل) دلسنی مطلوب اولان نوط هر قنغی مقامده اولور ایسه اولسون بر درجه یوکسکنده کی طبیعی نوط ایله تهزیز اولنور همده اصولك حرکتنه نظراً تهزیزی اجرا ایدن مذکور ایکی نوطك سائر قیمتلره نسبتاً اوتوز ایکیلك قیمتنه معادل صورتده قیملندیریله رك اجراسی ده مناسبدر

§١١١ بر نوطك تهزیزی مطلوب اولدیغی اکلاشیلمق ایچون مذکور نوطك اوزرینه فرانسزجه (TR) یعنی (ت ر) حرفلری وضع اولنور برقاچ نوطك صره ایله تریل دلسنی لازم کلور ایسه حروف مذکوره نهایتنه شویله جه TR~~~~~~~ بر خط منکسر علاوه ایدوب مذکور نوطلرك اوزرینه وضع ایتملی



§ ١١٢ تهزیز ویسنن بر عارضه یه تصادف اولنور ایسه مذکور عارضه فوقانی نوطك تعدیلنی بیان ایدر



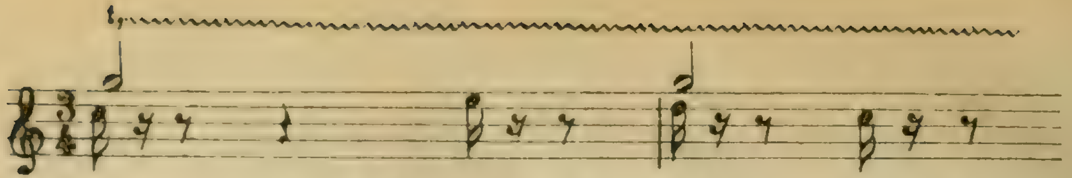
§ ١١٣ تهزیزك ابتداسنه بر (تأکید مقصود) وانتهاسنه ده برقاچ کوچك نوطلر وضع اولنورکه مذکور کوچك نوطلر واسطه سیله تهزیز اولنه جق بر نوط اوچ مختلف صورتده اجرا اولنور.



§ ١١٤ بالاده کی مثالده ارائه اولنان اوچ مختلف صورتدن متشکل بولنان تهزیزلرك مبدأنه (پره پاراسیون) یعنی (تهیئه) دوام وامتدادینه (باتمان) یعنی (ضربه) ونهایتنه وضع اولنان کوچك نوطلره ده (ترمینه زون) یعنی (خاتمه) دینور

§ ١١٥ ١١٠ نجی بنده استثنا ــ بعضاً تهزیزلر واسطه سیله ایکی قسم اوزرینه نغمه لر اجرا اولنه بیلورکه بویله جه یازیلان بر نغمه (*) نك اوزرینه دیکر بر نوط وضع اولنوب مذکور نوطك اوزرینه دخی تهزیزلر وضع اولنور اولنورمان تهزیزك نوطنی ترتمکه دوام اولندیغی حالده اشاغیسنده کی نوطلریده قیمتلرینه کوره اجرا ایتمك لازمدر وبو اجراأت اغز سازلرنده براز نقصان اجرا ایدیلور ایسه ده کریش وقلاویه لی سازلرده بلاقصور اجرا ایدیله بیلور

(*) بو یازیله جق نغمه نك قیصه نوطلردن عبارت اولمسی شرطدر



بالاده‌کی مثال غرساز لرنده آتیده‌کی مثاله تطبیقاً اجرا ایدیلور



(موردان) یعنی (تهییج) حقنده‌در

§ ١١٦ یارم ویاخود بر پرده داخلنده ایکی کوچك نوطی آن واحدده غایت سرعتله اجرا ایتدیران بر حاله تهییج تعبیر اولنور تهییج بعضاً کوچك نوطلر و بعضاً شو کوچك خط (~) منکسر ایله اشعار اولنور

شو اشعارات

بو نیله ده یازیلور

بو نیله اجرا اولنور

§ ١١٧ تهییجه مخصوص اولان خط منکسرلرك اجرا آتی بعض آغر اصوللرده درت نوط ایله ده اجرا اولنمقده‌در

وضعی

اجرا آتی

(*) بونلرکه اوزرینه وضع اولنان عارضه‌لر ایکنجی نوطك تعدیلنی بیان ایدر

§ ١١٨ جمعلرده اولدیغی کبی تزییناتدن معدود اولان بو تهییج لرنده غیر مستعملدر واردر شویله که کوچک خط منکسرک اوزرینه عمودی برچزك چکلدیکی زمان ایکنجی نوطك بر درجه اشاغیسنده کی نوط ایله اجرا اولنه جغنی افاده ایدر کذا کوچک خط منکسره براوقدر دها خط علاوه اولندیغی زمان بالاده کوستردیکمز مثاللر موجبنجه تهییج لرك انواعی درت عدددن عبارت اوله جغنی بیان ایدر رایسه ده بونلر بوکون غیر مستعملدر



(اخطار) — اشبو تهییج قاعده سی اساساً تهییز قاعده سنك خارجنده بر شی دکلدر فقط بونلرك تکرری نهایت بر دفعه دن زیاده اوله میه جغندن یکدیکرندن افاده جه تفریقی اولنمسی ایچون بویله بر اسم مخصوص ویرلمشدر بو نوطلره (نوط برزیله) یعنی (قریق نوطلر) ده تعبیر اولنور

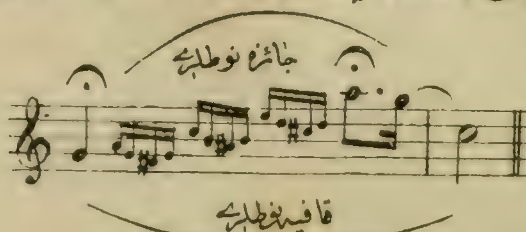
نوع رابع

(صولو) یعنی (یالکز) حقنده در

§ ١١٩ بو یالکز تعبیری بر باندو (*) ویاخود بر اورکستره (**) اجرای آهنك ایدر ایکن انك ایچروسنده بر ساز ویاخود بر شخص بر نغمه اجرا ایدر و دیکر سازلر ده او نغمه یی اجرا ایده نه پیرولك ایدرکه اشته (یالکز) دیه او نغمه یی اجرا ایدنه دیرلر بر ده دیکر سازلرك سکوت زماننده بر ساز ویا بر صدا منفرداً بر نغمه اجرا ایدرسه کاده (یالکز) دینور. منفرداً اجرا اولنان (یالکز) اساساً نقطهٔ امتدادیه دن تولد ایدر شویله که او نغمه نك ایچروسنده اساس

(*) اغزسازلردن عبارت اولان تشکیلاته باندو دینور
(**) کریش سازلریله برابر ایچروسنده اغزسازلری ده بولنان تشکیلاته اورکستره دینور

اولان ایکی نوط بولنور اونوطلره (قادانس) یعنی (قافیه) دینور (*) بو قافیه نك بیننه کوچك
نوطلردن عبارت اوله رق فضله نوطلرده وضع ایدیلور اره یه وضع ایدیلان کوچك
نوطلره (فیوریتور) یعنی (جائزه) دینور (**) قافیه نك میاننه وضعی ممکن اولان کوچك
نوطلردن عبارت (جائزه) لرك عددی مؤلفك طبعنه وابسته اولدیغی کبی یالکز اجرا
ایدن هر موزیقه جی ویاخود هر خواننده مذکور جائزه لرك قیمتلرینی کندو طبعنه کوره
اجرا ایتمکده (حتی بعضاً دخی کومقندراینه دیکر صورتده اجرا ایده بیلمکده) مأذوندر





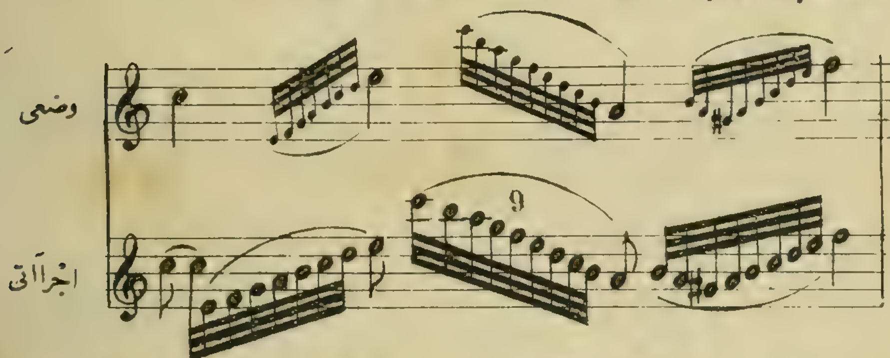
اخطار — براولچو داخلنده بولنان جائزه لر هیچ بر زمان باشده کی اصوله عائد رقملرك
قیمتنه معادل بولنمزلر بواستثنا — انجق نقطهٔ امتدادیه یه مخصوص اولان قواعده تابعدر
(***) یوقسه یالکز لرك غیری اولان حالاتده ٤١ نجی بندك آلتنده کی اخطاره مراجعت اولنه

§ ١٢٠ نقطهٔ امتدادیه لرك آره لرنده ایکی نوط بیننه مؤلف طرفندن بوخط منکسر (****)
وضع اولنوب خطلرك اوزرینه ده ایتالیان کلماتیله (adlibitum) یعنی (کیف ما یشاء)
دیه یازیلور اوایکی نوط بیننده کی کوینتی مؤلف طرفندن کندی طبعنه واقتدارینه
حواله اولنمش اولدیغی کورن موزیقه جی بولندیغی مقامك خارجنه چیقمیه رق اقتداری
داخلنده اوایکی نوطك آره سنده کزینه بیلور

(*) قافیه نك تفصیلاتی فن آهنکه مخصوصدر (**) مذکور نوطلره (رولاد) یعنی (کوینتی) نوطیده تسمیه اولنمقده در
(***) الاتورقه ده کی تقسیم ویاخود غزللر مثللو
(****) بوخط منکسر کلمه سز اولسه ده بومعنایی افاده ایده جکی کبی مذکور کلمه خطسز ده اولسه بومعنایی افاده ایده بیلور

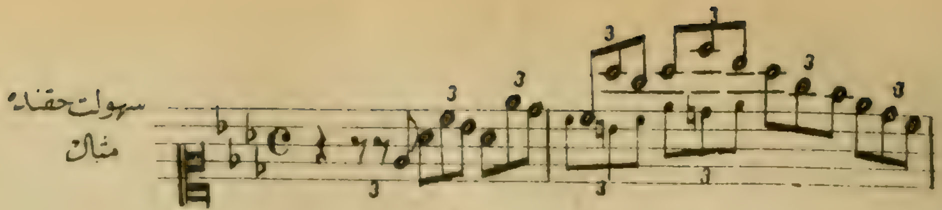


۱۱۹ نجی بنده استثنا — بربسته نك نوطلرينك آره سنه بعضاً برقاچ عدد کوچك نوطلر وضع اولنمش كوريلور كه بونلره (تريلا) يعنى (نكته) دينور فقط بونلر نقطه لر كبى كندولرندن اولكى نوطك قيمتنه قلب اولوب اصول دائره سنده اجرا اولنورلر



تكميل زينته دائر اولان قاعده لره استثنا — بعضاً كوچك نوطلر باشلوجه اولان نوطلرك عينى قيمتنده اوله رق بر سكز فوقنده وياتحتنده دفعةً يازلمش كوريلور وياخود عددجه باشلوجه اولان نوطلردن اكسك يا زياده ومختلف نوطلر اوله رقدن يازيلور كه انلرك زينت قاعده لرينه شمولى وله مزانلر مطلوباً ولان برنغمه اجراسنده كوچلك ويره جك ايسه دفعه برده كوچك نوطلر ايله سهولت ولمق ايچون اول نغمه نك بر دها يازلمش ديكر بر صورتندن بشقه برشئ دكلدر (وياخود عكس حال) وياخود برسازده زياده جه صايى كلور ايسه اوصاييلرك نهايتنه طوغرى چالنان نغمه دن برازى صايى صيان سازلرك نوطه سنه كوچك نوطلر ايله بيان اولنور كه صايى صيان ذات صايى سنك بتديكنى اكلايوب تمام يرنده باشلامش اولسون ديه‌در





درردنجی ماده

(آبره ویاسیون) یعنی (اختصار) حقنده در

§ ۱۲۱ بر بسته ده تکرار کلان عینی عباره لر و عینی جمله لر ویاخود بر اوچود اخلنده کی عینی نوطه لر ویاخود برویا ایکی عینی اوچوله بر دها تکرری آرزو اولندیغی زمان دفعة یازلمیوب برطاقم اشارتلر ایله انلر اختصار ایدیلور

(عینی عباره نك اختصاری حقنده در)

(رپریز) (*) یعنی (تکرار) ویاخود (پارچه)

§ ۱۲۲ بر بسته نك ایچروسنده کی عباره لرك هر قنغیسنك اجراسی بر دفعه دها آرزو اولنور ایسه او عباره نك نهایتنه (۷۷) نجی بندده بیان اولندیغی وجهله ایکی چزیك چیزه رك اشبو چیزیکلرك صول طرفنه و وسطنه ایکی نقطه قویمق ایستر که او عباره نك تکرار اجراسی لازم کلدیکی بیان ایدلمش اولور بوشکله (یوقاری پارچه) دینور (**)

(**)

§ ۱۲۳ اندنصکره کی عباره نکده تکرار ایدلمسی آرزو اولندیغی زمان ایلك ایکی چزیکك صولنده کیلردن بشقه صاغنه ده ایکی نقطه قویملی بونقطه لر عباره نك ایکنجی دفعه بدأنك اورادن اعتبارا اجرا ایدیله جکنی اراءه ایدرلر دفعه ینه اوایکنجی عباره نك نهایتنه ایکی چزیك ایله صولنده ده نقطه لر قویمق ایستر که ایکنجی عباره نك ده اوراده تکراری لازم کله جکی اکلاشیلور

(*) رپریز لغتنك ترجمه سی (تکرار) دیمك ایسه ده بزلرجه پارچه لغتی علم اولدیغندن پارچه کلمه سنی استعمال ایده جکز

(**) نقطه لرك کیروسنده کی چزکینك ایچه اولمسی لازمدر

(***) الیازیلرنده اکثریت اوزره حتی بعضا باصمه لرده بیله پارچه لر شویله چیزیلور



(۱) مثالی شکله ده (اشاغیلی بوقارلی) پارچه دینیلور

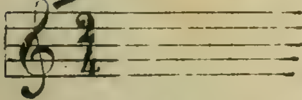
§۱۲۴ برعباره نك ایکنجی دفعه سنده عباره نك نهایتنده کی برقاچ اولچونك تخلفی آرزو اولنور ایسه اولزمان پارچه لری بروجه آتی مثاللرمثللو یازمق ایجاب ایدر

(*)

1re Fois. | 2e Fois.

§۱۲۵ بعض کره ده نومرولی والسلر ویاخود قادریللرویاخود دیکر صورتله نومرولر اوزرینه ترتیب ایدلمش بسته لرك اجرا آتنده برسازك (اوبسته نك برنومروسنده) هیچ چالماسی

tacet تاجت



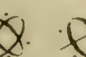
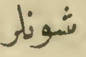
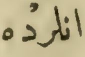
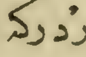
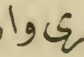
ویاخوداوآنده اوسازك سسنه لزوم کورلمدیکی زمان شو

یعنی (دور) کلمه سی اونومرونك شویله جه یاننه وضع اولور (دور) کلمه سنی کورن ذاتك اونومرو بتنجه یه قدر دورمسی لازمدر

عینی عباره لرك اختصاری حقنده در

(رانووو) یعنی (اعاده) یاخود (رد)

§۱۲۶ بربسته نك ایچروسنده بولنان برقاچ عباره دن برینك ویاخود برقاچینك ایکنجی دفعه اوله رق ایشیدلمسی آرزو اولندیغی زمان اوقدر برنغمه باشدن یازلمیوب (رد) اشارتلرینك بری ایله اختصار ایدیلور (**) (رد) اشارتلرینك مختلف شکللری وارد رکه انلرده شونلردر

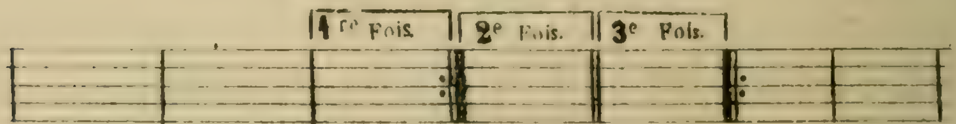
(*) بوشکللرك اسملری بزلرجه طولاب تعبیر اولنمشدر طولاپلرك ایچروسنه فرانسزجه اوله رق وضع اولنان (پریمیه رفوا) (دوزییه مرفوا) یعنی (برنجی کره) (ایکنجی کره) لفظلری حذف اولنور ایسه ده برایله ایکی رقملرینك حذفی هیچ جائز اولمز

(**) بواشارتلری هرکس کندو آرزوسی اوزرینه بونلردن غیری برچشیدایله ده کوستره بیلور

§ ١٢٧ ايشيدلمسى مطلوب اولان عباره نك برنجى وكچوسنك باشنه شو رزد
اشارتلرندن برى وضع اولنوب بسته نك نهايتنه ده ايتاليا نجه كلمه ايله (دة قاپودال
سنيوال فينه) (*) D. C. Dal 𝄋 al fin. يعنى (باشده كى اشارتدن انتهايه قدر) ديمكدر
اول بسته نك نهايتنده بو كلمه لرى كوردكو رمز همان رزد اشارتنك وضع اولديغى
نغمه نك باشنه چكيلهرك انتها كلمه سنه قدر اول نغمه يه دوام ايتمك لازمدر

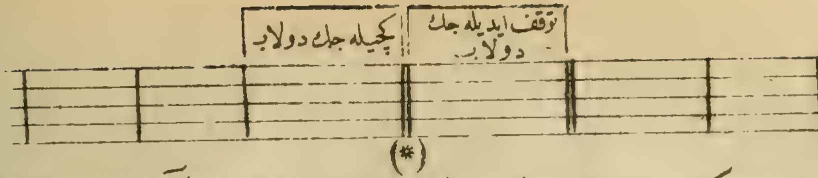


§ ١٢٨ بعض دفعه ده انتها كلمه سى اوچنجى دولابه وضع اولنمش كورينوركه اوزمان
ايكنجى دولابى چالميوب اوچنجيسنده قرار ويرمك و نغمه نك ايلك چالنمه سنده ده اوچنجى
دولابى چالمامق لازمدر



§ ١٢٩ بعض دفعه ده ايكى دولاب يازيلور مذكور دولابلرك هر ايكيسنده ده پارچه يه
عائد اولان نقطه لر بولنور او زمان دائما برنجى دولابدن اشاغى يه چكملى و مذكور نغمه نك
هر قنغى تكررنده دورلمق ايجاب ايدر ايسه اول زمانده برنجى دولابى چالميوب ايكنجى دولابده
توقف ايتمك لازمدر

(*) سنيو ايتاليانجه اشارت ديمك يعنى اوده رزد حكمنده در
(**) ده قاپو يه مخصوص اولان ايكى چزيكك ايكنجيسنك قالين اولمسيده برقاعده در



§ ۱۳۰ بعض کره ده بر بسته نك بر عباره سنك باشنه وآخرینه رجعت اشارتلرینك مختلف اوله رق ایکی عددی وضع اولونور واو بسته نك نهایتنده ده ایتالیانجه اوله رق Dal (**) al یعنی اشارتدن اشارته دیمکدرکه اول عباره نك ایکنجی اشارتنده طورمق ویاخود بر دیگری عباره یه گچمك لازمدر

§ ۱۳۰ بعض کره ده بر بسته نك نهایتنده ایتالیانجه اوله رق .D. C کلمه لری وضع اولنورکه بو کلمه لرده (دقاپو) یعنی (باشدن) دیمکدر اولزمان اول بسته یی دفعه باشدن باشلایوب انها کلمه سنه قدر دوام ایتملیدر

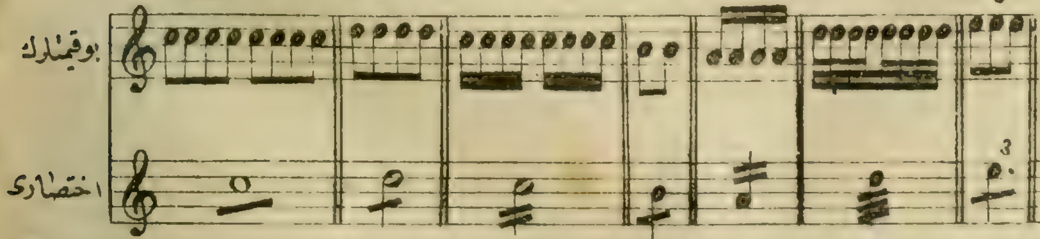
اخطار — بر بسته نك رد زماننده هر پارچه تکرار ایتمسه ده اوله بیلور فقط بو قاعده معلمك آرزوسنه وابسته در

تعلیم وقرائت

خواجه افندی ۱۲۱ نجی بنددن ۱۳۱ نجی بنده قدر ذکر اولنان قواعده دائر شاگردانه مثاللر قرائت ایتدیرملیدر

(ایکی اولچو یه قدر اختصار اولنان نوطلره دائر)

§ ۱۳۱ بر اولچو داخلنده بولنان برقاچ عدد عینی قیمتده کی نوطلر برنك نوطه ایله اختصار ایدیلور شویله که اختصار ایدیله جك نوطلرك عددی هرقاچ اولور ایسه اولسون اختصار ایدیله جك اولان نوطلرك عددینه قیمتجه مساوی اوله بیله جك برنك نوطه یازملی واو نوطك آلتنه ویاخود بجاغنه ده مذکور نوطلرك قیمتنی علاوه ایتملی



(*) بو چزگیلر یکدیگرینك عینی اولملیدر

(**) بعض کره کلمه سز اوله رق یالکز اشارتلر وضع اولنمش کورینور آنلرده بو قاعده یه توفیقاً اجرا ایدلملیدر

§١٣٢ بالاده کی قاعده بعضاً ایکی مختلف نوطلر بیننده ده اجرا اولنور

وضعی

اختصاری

§١٣٣ بعض کره برقاچ نوطا اوست اوسته یازیلور وآلتنه ده بر ویا ایکی ویاخود اوچ عدد چیزکی قونیلور اوزرینه ده فرانسزجه (سیمیله simile.) یعنی (مشابه) کلمه‌سی یازیلور اولزمان اوست اوسته قونلمش اولان نوطلرك کیروسنده کی عینی نوطلر نه یولده یازلمش ایسه انلر یده اویله‌جه اجرا ایتمك لازمدر

simile. simile.

وضعی

اختصاری

§١٣٤ شو (—) ویاخود نقطه سز اوله رق شویله‌جه (—) یازیلی اولان چیزکی یه بکزر دینور بوشکل موسقیده (کذا) یعنی بوده آنك کبی دیمکدر

وضعی

اختصاری

§١٣٥ پك تیز نوطلر قوآئده صعوبتی موجب اولدیغندن خصوصیله پیانولرده اکثر زمان سهولت ایله اوقونمق ایچون بر سکز اشاغی یه یازیلور و بونیله‌جه (٨) کوچوك سکز رقمی واسطه سیله تیز اوله جغی بیان اولنور بوقاعده برتك نوط ایچونده استعمال

(*) بوده ایکی اولچویه بکزر دیمکدر

اولنور برقاچ اوکتاو ایچونده استعمال اولنور



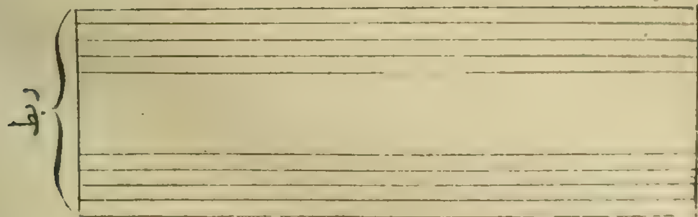
دردنجی فصل

قله وییه‌لی آلاتلره عائد اولان نوطه‌لری اوقومق و یازمق اصول داخلنده سوز سویله‌مك و هر نوع اصوللرك سرعت و بطائتلری و ایکیلك نوطه‌لر و والس اصولی حقنده‌در

برنجی ماده

(قله وییه‌لی)(**) آلاتلره عائد اولان نوطه‌لری اوقومق حقنده‌در

§ ١٣٦ قله وییه‌لی آلاتلر ایچون موسیقی ایکی خطوط اوزرینه یازیلور فوقنده‌کی تیز صدالر تحتنده‌کی پس صدالر یازیلور و بو ایکی خطوطك اتحادینه (آقولاد) یعنی (ربط) (***) تسمیه اولنور



(*) بو چزیکلر هر نه رتبه قدر زیاده اولور ایسه مذکور رسمك حکمیده اورایه قدر جاریدر

(**) پیانو اورغ هارپ آلاتلرینه قله وییه‌لی تعبیر اولنور

(***) برقاچ قسم وزرینه یازیله‌جق برپارچه کرك عینی وکرك مختلف جنسدن آلات موسیقیه ویاخود صدا ایچون اولسون لزومنه کوره اوچدن بدأ ایله یکرمیدن فضله خطوطك اتحادینه تصادف اولنورکه اکا ده (اقولاد) یعنی (ربط) دینور

§ ١٣٧ ربط ایدلمش ایکی خطوطك اورته سنده نقطه‌دن متشکل بر فضله خط بولنیور او خط هر ایکی خطوطی یکدیکرندن تفریق ایدیجی بر خطدر شویله که بو خطه وضع اولنان نوط ایستر دردنجی خطه وضع اولنان فا انختاریله ایستر ایسه صول انختاریله اولسون پیانو پرده لرینك وسطنده بولنان دو پرده سنه عائددر بو نقطه‌دن عبارت اولان خط ایکی خطوطك (ژنهراتور) ی یعنی (مولد) یدر چونکه بو نقطه‌لی خط وسطده بولنان بر پرده یه عائد اولدیغندن آلتنده و اوستنده بولنان خطوط او خطك واسطه‌سیله تفریق اولنمش صاییلورکه هر ایکی خطوطك نوطلری او نقطه‌لی خطك اوزرنده عینی نوطی حائز یعنی همصدا اوله بیلورلر و اساساً بو نقطه‌دن عبارت اولان خط دو انختارینه عائددر



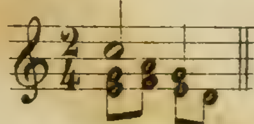
§ ١٣٨ شمدی خط منضملری تعداد ایده لم شو شکل اوچ نوطدن عبارتدر بونلری بیلدیکمز می نوطیدر شمدی نه دن اوچ نوط یرینه قائم اولدی دینلور ایسه بزم بیلدیکمز می نوطنك بونك کبی بهر خط منضمنده بر نوط باشی یوقدر بو نوطلر خطوط داخلنه وضع اولنان شو مثالده کی نوطلر نصل ایکنجی اوچنجی و دردنجی خطلره وضع اولمش ایسه آنلرده التنجی یدنجی سکزنجی خطلره وضع اولمش نوطلردر بونلرك اقتضا ایدن نوطلری تعطیل ایدیله بیلور (٦٨ نجی بنده مراجعت اولنه) بو مثالده شو شکل مکیدر

کذا خطوطك آلتلرینه وضع اولنان شو نوطلر شو شکلدن بشقه

بر شی دکلدر ویاخود شو شکل، بو شکلدن بشقه بر شی دکلدر

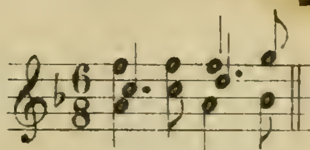
تنبیه — پیانو ایچون یازیلان بسته لرده کی نوطه لری بالاده کوستریلان تقسیمات ایله اوقومق لازمدر

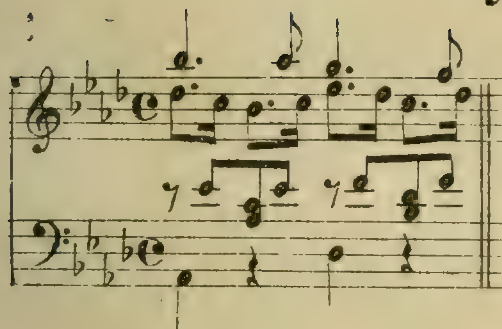
§ ١٣٩ پیانو نوطه لرینک هر ضربنده پك چوق مختلف قسملر بولنه بیلور چونکه پیانو بر قاچ مختلف نغمه لری اجرایه مقتدر اولدیغندن نوطه لرده بر قاچ قسم اوزرینه یوریدیله بیلور مثلا شو



مثال اوچ قسم اوزرینه یوریدلمشدر

ویاخود شو مثالك





ویاخود ایکی ال ایچون شو مثال بش قسم اوزرینه یوریدلمشدر

تنبیه — قسملرك عددی هر قاچ اولور ایسه اولسون ینه هر قسمك نوطه لری عینی اصول داخلنده اجرا اولنمليدر

ایکنجی ماده

(پیانویه مخصوص اولان هوالرك بر دیکر صورتنی یازمغه دائر معلومات)

§ ١٤٠ پیانو ایچون یازلمش بر هوانك دیکر بر صورتنی دها یازلمق لازم کلدیکی زمان پك زیاده اهتمام اولنه جق بر نقطه واردر اوده . ضربلره تقسیم اولنان مختلف نوطه لرك باشلرینك هپسنك بر حذاده بولنمسیدر (*) مثلا بر ضربه مساوی درت اون آلتیلق نوطه لر بر قسمه وضع اولنه جق اولور ایسه دیکر قسمده کی نوطه لرك عددی کرك مذکور نوطه لردن اکسك اولسون کرك زیاده اولسون هر نوطه نك قسملری یکدیکرینك حذاسنده بولنمسی لازمدر

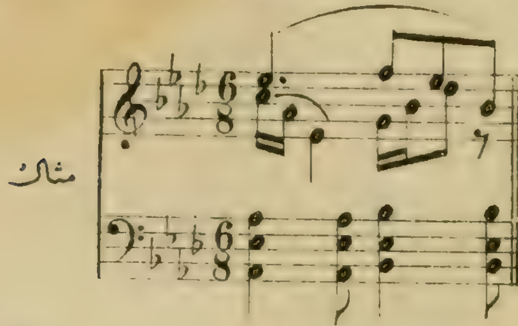
(*) درت درتلك نوطه لر بعضکره بو قاعده نك خارجنده در

مثال



وياخود دها مختلف قيمنده كى نوطلرده بهمه حال بوقاعده تحتنده يازيله جقدر

مثال

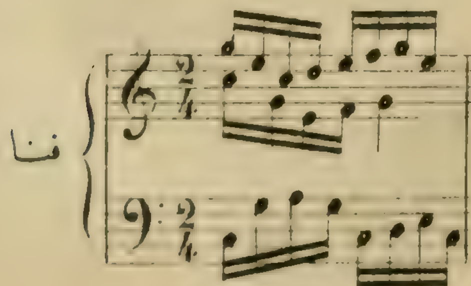


كذا شو مثال



بالاده كى قاعده نك سببى ايسه پيانو جيلر دائما ضربك تقسيماتنه كوره اشاغيدن يوقارو طوغرى اوقورلر مثلا برضربك ثقيل زمانه كلان نوطلرى بر زمانده خفيف زمانه كلان نوطلريده بر زمانده اوقورلر ديمك ثقيل زمانك نوطى خفيف زمانك نوطلرينك خناسندن قاله جق اولورزايسه اوقومق ايچون مشكل اوله جغنه هيچ شبهه يوقدر

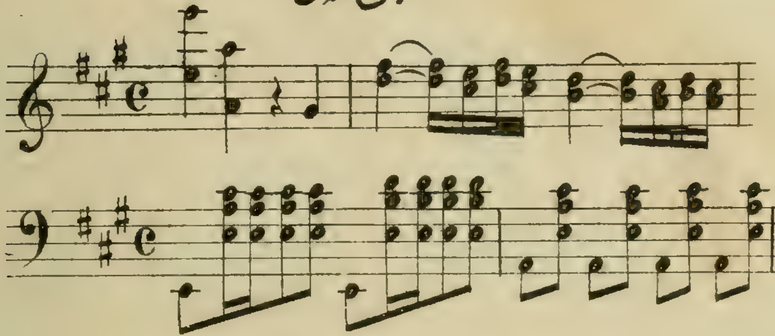
فنا



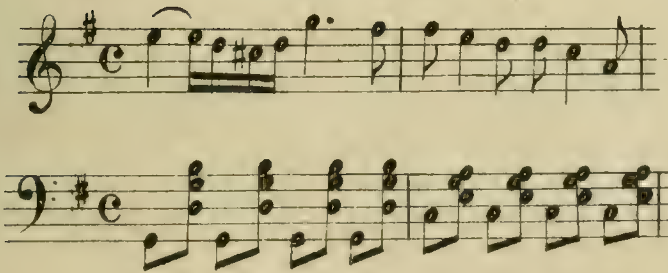
تعليم

شاكردان بر وجه آتی ایکی خطوطه وضع اولنمش مثاللری براید وب بر وجه بلاقاعده لو موجبنجه او مثاللرکی ربط تحتنه وضع ایده جکدر

برنجی مشق



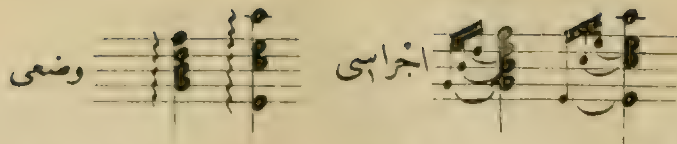
ایکنجی مشق



اوچنجی ماده

(آرپژ) یعنی (سکیرمه) حقنده در

§١٤١ اوست اوسته یازلمش اولان برقاچ عدد نوطلرك اولینه عمودی اوله رق شویله جه { برخط منکسر وضع اولنور اول زمان او نوطلرك هپسی بر زمانده اجرا اولمیوب منفرداً غایت سرعت ایله اجرا اولنور و بویولده کی اجراآته (آرپژ) یعنی (سکرتمه) دینور و بو اجراآت قلاویه لی سازلر ایله کیش سازلرینه عائددر



§ ۱٤۲ بو نوع سکوتمه دخی واردرکه عموم سازلرده استعمال اولنمقده در



درد نجی ماده
(اصول تحتنده سوز سویلمك)

§ ۱٤۳ بعض اوپرالرده قیمتلر بللو ایدیلوب صدایی بللو ایدن یعنی نوطلرك باشلاری بللو اولمامش قیمتلر کوزیکورکه او قیمتلر آلتنه وضع اولنان کلمه لرك اصول تحتنده اولهرق یالکز تکلم ایله اجرا اولنه جغنی بیان ایدر مذکور قیمتلر سازلرده استعمال اولمایوب یالکز (ووقال) یعنی (صوت) جنسنده استعمال ایدیلور

مثال

صوت ایچون

آه آه آه آه آه آه آه ایش ته سوی له دك له ری

پیانو ایچون

بشنجی ماده

(موفان) یعنی (حرکت) و یاخود (درجهٔ سرعت و بطائت) لر حقنده

§ ١٤٤ فن موسقیده اوچ نوع اصول اولدیغنی بولرجه معلوم ایسه ده شمدی بو اصوللرك بهر نوعنك گاه سرعت ایله گاه بطائت ایله اجرا ایدلدیکنه دائر بحث ایتمك لزومی کورلدی بو سرعت بطائت بو طاقم کلمه لر واسطه سیله افاده اولنور شویله که بر بسته نك کوك باشنه کوك آره لرینه اصوللری بیان ایدن رقملرك اوزرلرینه بو طاقم کلمه لر قونیله رق اصوللرك حرکاتلری بویله جه بیان ایدلمش اولور

بروجه آتی کلمه لر سرعت و بطائته مخصوص اولان کلمه لرك اصللریدر (*)

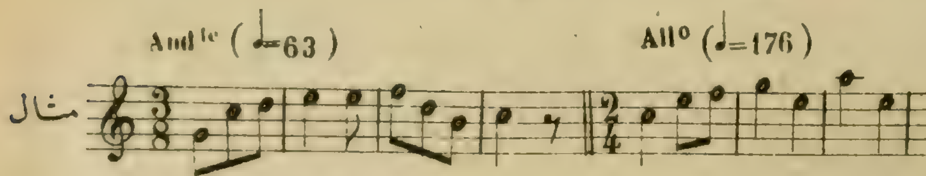
Largo		پك آغر
Larghetto		آغر
Lento		آغرجه
Adagio		آغرجه مسی
Andante	And[te]	آهسته
Andantino	And[ino]	آهستجه
Allegretto	All[tto]	سرعتلمسی چابوغمسی
Allegro	All[o]	سرعتلیجه چابوقجه
Presto		سرعتلی چابوق
Prestissimo	Prest[mo]	پك سرعتلی پك چابوق

هر نقدر بو کلمه لر (سرعت و بطائت) ی افاده ایتمکه کافی ایسه ده بو قدر حرکاتك ایچروسنده کی چوك فرقلری دها واسع اوله رق بیان ایتمك ایچون (مترونوم دو ملزل) نامنده اوله رق

(*) بونلرك یانلرینه ضم اولنه جق کلمه لرده اوله بیلور ایسه ده آنلرك جمله سی ایکنجی جلدده در

شو شکلده بر آلات اختراع ایدلمشدر (*) مذکور آلاتك اورته سنه صره ایله نومرولر وضع اولنمشدر مذکور آلات قورولدیغی زمان اورته ده کی یوزك پاندوللك شاغیسنه طوغری ایندیرلدیکی زمان پاندوللك حرکتی سرعتلشدیکی کبی یوقاروسنه ده چیقارلدقجه حرکتی بطائتلشور

§ ١٤٥ بر مؤلف آثارینك نه درجه ده چالنه جغنی بتون بتون بیان ایتمك آرزو ایتدیکی زمان بسته سنك باشنه وبعضیده آره لرده دکشمسی لازمکلان اصوللرك اوزرلرینه کلمه لردن غیری اوله رق شویله جه ♩=60 بر نوط ایله بر ده رقم وضع ایدر بو اشارتی کورن موزیقه جی ویاخود بر موسقی هیئتنه قوماندا ایده جك ذات وبسته یی تام مؤلفك آرزوسی کبی چالمق ویا چالدیرمق آرزو ایدرایسه (مترونوم) ی قورمالی ومذکور یوزکی باشده کی نوطك یاننه وضع اولنمش رقمك حذاسنه کتورملی اوزمان مذکور الات نه درجه ده حرکت ایدر ایسه آنك بر حرکتی زماننه او وضع اولنمش نوطك قیمتنی مساوی طوتملی . او وضع اولنان نوط هر قنغی قیمتده وضع اولنمش ایسه اولسون مذکور نوطی مطلق مترونومك بر حرکتنه مساوی طوتوب دیکر نوطلرك قیمتلرینی ده او نوطك قیمتنه تطبیق ایده رك اجرا ایتمك لازمدر



اخطار (مترونوم) ك دها تفصیلاتنی اوکرنمك ایچون ایکنجی جلدك خاتمه سنده کی لوحه یه مراجعت ایدلملیدر

❦ آلتنجی ماده ❦

(اوچلك قاعده سنك مابعدی ویاخود ایکیلك نوطلر حقنده)

(*) (مترونوم) آلاتك اسمیدر (ملزل) ده الاتی اختراع ایدن ذاتك اسمیدر

§١٤٦ بسيط اصوللرك بعض ضربلرى اوچلكلر واسطه سيله مركب اصوللركبى اجزا اولنديغى برلرجه معلوم ايسه ده (*) مركب اصوللرنده بعض ضربلرى ايكيلكلر واسطه سيله بسيط اصوللركبى اجزا اولنور شويله كه بر نوطه معادل اولان ايكى نوطك يرينه اوچ نوط قائم اولديغى زمان بوقاعده يه نصل اوچلك تسميه ايتدك ايسه ايكيلك ناميله بوقاعده نك عكسيدر (**) يعنى ايكيلك ديمك مركب اصوللرك برضربنه مساوى اولان نقطه لى برنوطه معادل اوله بيله جك اوچ نوطك يرينه ايكى نوطك قائم اولمسيدر ايشته بو سببدن بو طرز نوطلره ده (ايكيلك) ويا خود التى نوطك يرينه درت نوط قائم اولورسه اناده (درتلك) دينور بونلرك اوزرلرينه اوچلكلرده اولديغى كبى ايكى نوط ايسه (2) رقمى درت نوط ايسه (4) رقملرى وضع ايتمك لازمدر

مثال



التى نوطك يرينه قائم اولمشدر

مثال



اوچ نوطك يرينه قائم اولمشدر

❊ يدنجى ماده ❊

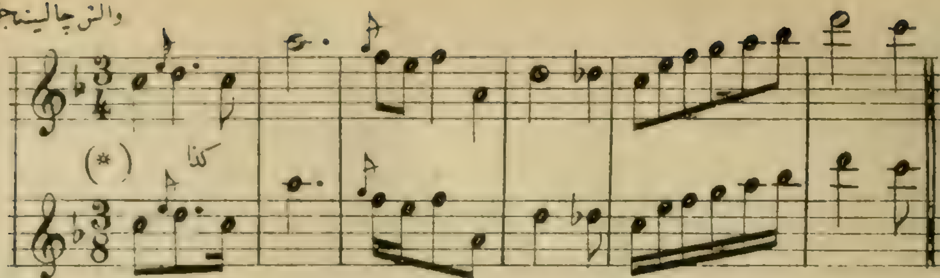
(بسيط اصوللرك مابعدى ويا خود والس تسميه اولنان اصول حقنده در)

§١٤٧ اوچ درتلك ويا خود اوچ سكزلك اصوللرك بعض دفعه اوچ ضربنى برضربه تقسيم ايدوب اويله جه اجرا اولنمسى لازمكلوركه اواصوله (والس) دينور والس اصولنك اجراآتى التى سكزلك اصولنك برضربى نه تقسيم ايله اجرا ايديلور ايسه والس اصوللرينك بر اوچ سينك آنك برضربى حكمنده اجرا ايديلور اوچ درتلك اصولنده بربسته والس اصولنك چالنه جغى زمان بسته نك تشكيل نوطلرى بولندقلرى قيمتلرك نصفى حكمنه قائم اولورلر

(*) ٥١ نجى بنده مراجعت اولنه

(**) قيمتلره تخصيص اولنان ايكيلك لغتنك بوقاعده يه هيچ برشمولى اوله ماز

والس چالینمجق بسته یی



بوتقسیم ایله اجرا ایتملیدر



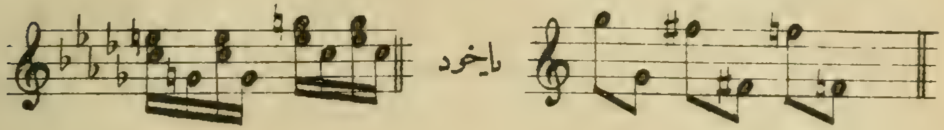
٧٠ نجی بنده استثنا — ربط تحتنده بولنان ایکی خطوطك هرقنغیسنه برعارضه وضع اولنور ایسه اولنسون وضع اولنان عارضه نك دیکر خطوطك نوطلرینه هیچ برحکم تأثیری اولەمز چونکه قلاوییه لی آلاتلره عائد اولان خطوطلر هر نقدر یکدیکرینه ربط ایدیلەرك برخطوط حکمنده استعمال ایدیلور ایسه ده ینه هر ایکی خطوطده وظیفه لری آیری آیری اولدیغندن لازم اولان یرلره ده عارضه لری آیری آیری وضع ایتمك لازمدر مثلا (فوسقاری) اوپراسندن اخذ ایتمش اولدیغم شو مثالده



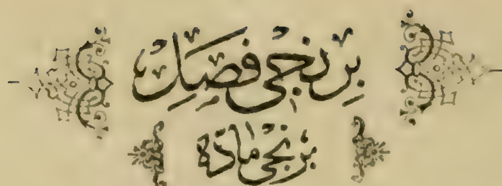
بالاده کی مثالك فوقانی اولان خطوطنده کی صاغ اله مخصوص اولان قسملرك ایچرسنده ره بمول وار ایکن دفعه صول اله مخصوص اولان قسمك ایلك نوطنه ده ره بمول وضع اولدیغی حالده بیله صول اله مخصوص اولان دیکر نوطلر صاغ اله مخصوص اولان خطوطه قارشدقلرندن مذکور عارضه لرك قارشمش اولان نوطلره هیچ برحکم و تأثیری اولەمز

(*) اوچ درتلك واوچ سکزلك اصوللر بوقاعده اوزره یعنی والس چالندیغی زمان مشتق اصوللر انواعنه داخل اولور

انك ایچون دیکر خطوطه قارشان نوطلره ده اَبرودن لازم کلان عارضه لری وضع ایتمك لازمدر حتّی عینی خطوطده بولنان غیری قسملرك عینی نوطلرینه بیله لزومی زماننده عارضه لری آیری آیریّ وضع ایتمك لازمدر



انتهای جلد اوّل



برنجی فصل

برنجی ماده

(غام دیاطونیك) یعنی (طبیعی المقام صره) (غام قروماتیك) یعنی (ملون صره)
حقنده تفصیلات

§١٤٨ طبیعی المقام صره ایله ملون صره لرك ندن عبارت اولدیغنی (٧٢ ، ٧٣ ، ومکرر ٧٣ نجی بندلرده) اکلادق . شوراسنی ده اخطار ایتمکی وظیفه دن عدایلرزکه برصره اشاغیدن یوقارویه چیقارایکن دیبه زلر ایله ویوقارودن اشاغی یه اینر ایکن بمولر ایله یازلمق اقتضا ایدر چونکه چیقارایکن دیبه زلر اینرایکن بمولر ایله یازمق وترنم ایتمك لازمدر زیرا هر دیبه ز آنی تعقیب ایدن برصدایه طوغری چیقمق وبالعکس هر بمول اکا ملاحق اولان پس صدایه طوغرو اینمکه میل ایدر

§١٤٩ طبیعی المقام صره یدی مختلف صدادن ملون صره ایسه طبیعی المقام صره بش عدد ملون نوطلر علاوه سیله اون ایکی مختلف صدادن عبارتدر

طبیعی المقام صره



ملون صره

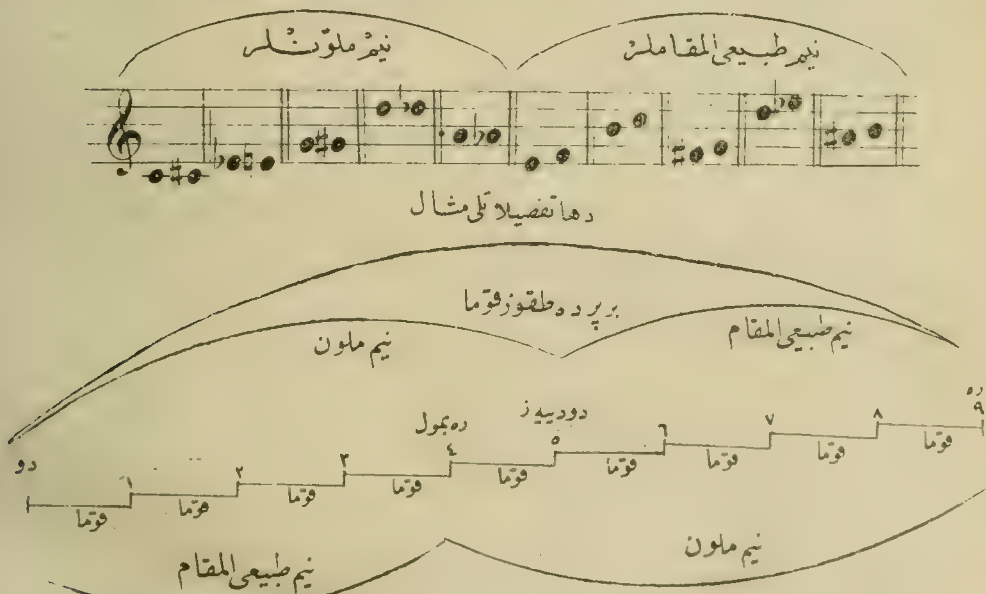


تنبیه: خواجه افندی بو صره لری پیانو یه تطبیقاً شاکردانه قرائت ایتدیرملی

ایکنجی ماده

(قوما) یعنی (کوچك فاصله) (*) حقنده در
(ملون و طبیعی المقام تعبیرلرینك آیروجه بوراده مواقع استعماللری)

§ ۱۵۰ . بر پرده دن عبارت اولان فاصله نك بینی طقوزه تقسیم ایدیلوب هر تقسیمنده قوما یعنی کچوك فاصله تعبیر اولنمشدر بو طقوز تقسیمك درت تقسیمنه مساوی اولان یارم پرده یه (دومی طون دیاطونیك) یعنی (نیم طبیعی المقام پرده) وبش تقسیمنه مساوی اولان یارم پرده یه ده (دومی طون قروماتیك) یعنی (نیم ملون پرده) نامی ویره جکز یعنی یارم پرده داخلنده همنام اولان ایکی نوط بیننده کی تعدیلات ملوندر یارم پرده داخلنده بولنان مختلف نوطلر طبیعی المقامدر (**)



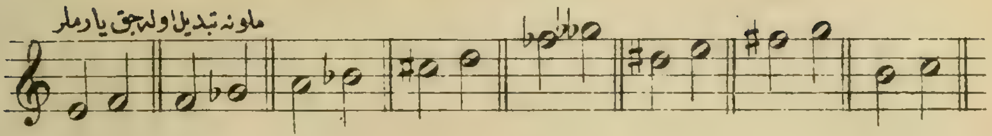
(*) قوما لاتینجه دن مأخوذ بر کلمه اولدیغندن بوکون هر طرفده بو یله جه استعمال اولنمقده در آنك ایچون بزمده کوچك فاصله دیمه یوب قوما دیمکلکمزده هیچ بأس یوقدر

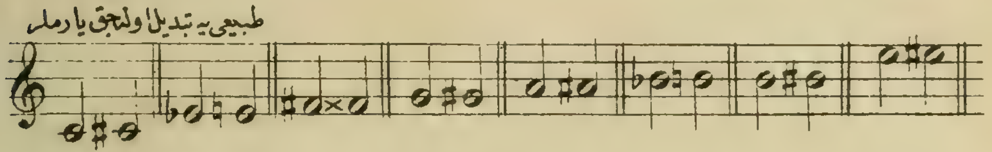
(**) مذکور قاعده ایتالیانلرجه ده نده آتی الذکر لغتلر ایله ده توضیح اولنمقده در شویله که نیم طبیعی المقام پرده یرینه (سه می طونو ماژوره) یعنی (نصف ماژور پرده) ونیم ملون پرده یرینه ده (سه می طونو مینوره) یعنی (نصف مینور پرده) دینیلور مذکور اسامی موجبنجه نیم طبیعی المقامك بش قوما نصف مینور پرده نکده درت قوما اولمقلغی لازم کلیور حتی بعض موسیقیون طرفندن ده بو یله جه قبول اولندیغی کورلمکده ایسه ده هر حالده اکثریته تابع اولمق ایچون اولکی قولی قبول ایتمکه مجبورز (۱۵۰ نجی بنده مراجعت)

اخطار — گرچه بالاده کی مسئله یك نظرده پك مبهم کورینور ایسه ده کریش سازلرنده بسته نك روشنه کوره بو کوچك فاصله نك تفریقی ممکن اوله بیلور وسائر سازلرده ایسه قابل دکلدر شوقدر وارکه بر بسته نك ارباب موسیقی طرفندن استماعی حالنده بو مبهم کورینان فرقك حس ایدیله جکنه شبهه یوقدر ایشته الاتورقه موسیقیمزده کی (چاریك سس) تعبیر ایتده بوندن بشقه برشی دکلدر. چونکه دو ایله ره (*) آره سنده کی دودیه زدن فضله بر آز دها دیك بر دودیه ز دها وار ظن اولنمقده در واسملرینه ده (صبا) ایله (حجاز) تعبیر اولنور حجاز پرده سنك صبا پرده سندن بر آز دها دیك اولدیغی طوغریدر وبو اسملر ایله ده قبول اولنه بیلور فقط هر ایکیسنه ده دودیه ز دینلمیوب صبا پرده سنه (ره بمول) حجاز پرده سنه ده (دودیه ز) دینلمك شرطیله قبول اولنه بیلور وبویله جه بالاده بحث کچمش اولان قوما تعبیرینه ده موافق دوشمکده در ذاتاً صبا پرده سندن حجاز پرده سنك ویاخود دیکر پرده لرك یکدیکرندن جزئی دیك اولدیغی زمانیله پك کوزل کشف اولنمش وبویله جه غیری اسملر تحتنده تلقی اولندیغی پك اصابت ایدلمشدر فقط صوکره لری استانبولده (خامپارصون) نوطه سی نشر اولندیغندن مذکور نوطه اساس طوتیله رق بر پرده آره سنده کی حجاز ایله صبا صدالرینه دودیه ز نامی ویرلمش وشمدی یه قدر ده بو اسم ایله یاد اولنمق کبی بیوك سهو وخطایه دوشلمشدر فن موسیقی یه توافق ایدن بو بحثمزی قبول ایتمیوبده فی یومنا هذا (چاریك سس) وار دیو اصرار ایدن ذواتی کندی ادعای واهیلرنده قالمقلغه ترك ایدرز فقط شوراسنی بر اثبات جلی اوله رق اخطار ایدرزکه (خامپارصون نوطه سی) نده بمول اولوب اولمدیغی لایقیله تدقیق اولنملی بحثمزی قبول بیوران ذواته ده بوندن صکره چیقاره جغم (رهبر بسته کاران موسیقی) نام اثرمده ترکجه تلفظ اولنان پرده اسملرینك اساس نوطه یه تطبیقنی مطالعه بیورملرینی عاجزانه توصیه ایدرم

(*) بو بحث آره سنده یارم پرده بولنان (ماژور فاصله لر) یعنی تام سسلرك عمومی حقنده جاریدر

تعلیم



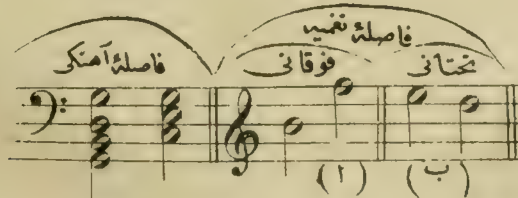


شاکردان بالاده کی مثاللرك ایکنجی نوطلرینك نیم ملوّنلرینی نیم طبیعی المقاملره ، نیم طبیعی المقاملرینی ، نیم ملوّنلره ایجابنه کوره تبدیل ایده رك مثاللری یازملیدر اخطار خواجه افندی طلبه یه (پیانویه تطبیقاً) مختلف فاصله لره دائر پك چوق مثاللر قرائت ایتدرمه سی لازمدر

اوچنجی ماده

(مختلف فاصله لرك تعریفات و توصیفاتی)

§١٥١ عینی زمانده ایشیدیلان برقاچ نوطدن متشکل فاصله یه (انتروال آرمونیك) یعنی (فاصلهٔ آهنکی) (*) تعبیر اولنور هر بر نوط صره سیله آیرو آیرو ایشیدیله جك اولور ایسه او فاصله یه ده (انتروال مه لودیك) یعنی (فاصلهٔ نغمیه) دینور



(ا) مثالنده اولدیغی کبی فاصلهٔ نغمیه پسدن تیزه طوغرو چیقار ایسه (انتروال سوپه ریور) یعنی (فوقانی فاصله) (ب) مثالنده اولدیغی کبی تیزدن پسه طوغری

(*) بونك تفصیلاتی فن آهنکده کوریله جکدر

ایندی ایسه (انتروال انفه‌ریور) یعنی (تحتانی فاصله) نامنی الور (*)

(فوقانی فاصله‌لر) (تحتانی فاصله‌لر)

ایکی درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(سقوند) یعنی (ایکنجی) فاصله دینور

اوچ درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(تیرس) یعنی (اوچنجی) فاصله دینور

درت درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(قارت) یعنی (دردنجی) فاصله دینور

بش درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(کنت) یعنی (بشنجی) فاصله دینور

آلتی درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(سقست) یعنی (آلتنجی) فاصله دینور

یدی درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(سه‌تیه‌م) یعنی (یدنجی) فاصله دینور

سکز درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(اوقتاو) یعنی (سکزنجی) فاصله دینور

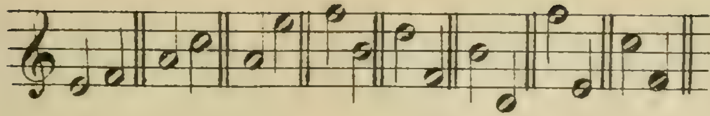
طقوز درجه‌دن عبارت اولان فاصله‌یه
(نوویه‌م) یعنی (طقوزنجی) فاصله دینور

قرائت

خواجه افندی طلبه‌یه بالاده‌کی فاصله‌لری اصولسز اوله‌رق بهر نوطی غایت (پیانویه تطبیقاً) اوزون اوزون قرائت ایتدیرملی شویله‌که اولاً پک چوق کره‌لر ایکی بیوک نوطلرک آره‌لرینه وضع اولنمش کوچک نوطلریده برابر قرائت ایتدیرملی ثانیاً پک چوق کره‌لرده یالکز بیوک نوطدن بیوک نوطه اولان فاصله‌لری قرائت ایتدیرملی

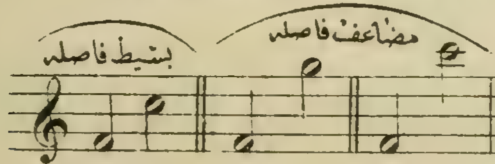
(*) هر بر نوط برنجی اتخاذ ایدیله‌بیلور برنجی درجه‌نک مطلقا دودن اعتبار ایدلمسی لازمکلدر

تعليم

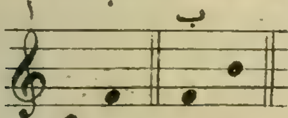


شاكردان بالاده كى بهر ايكى نوطك فاصله سنى تعيين ايدوب اوزرلرينه اسملرينى يازه جقدر

§١٥٢ اكر بر فاصله بر سكز داخلنده بولنور ايسه (انتروال سمپل) يعنى (فاصلهٔ بسيطه) واكر بو سكزك خارجنده بولنور ايسه (انتروال قومپوزه) يعنى (فاصلهٔ مركبه) ياخود (انتروال دوبل) يعنى (فاصلهٔ مضاعفه) ناملرى ويريلور



§١٥٣ مطلقا برنجى درجه نك دودن اعتبار ايدلمسى لازمه دن دكلدر ديمشدك حالبوكه دو نوطندن اعتبار اولنان دردنجى درجه نك فاصله سيله فا نوطندن اعتبار اولنان دردنجى درجه نك فاصله لرينك بيننده پك بيوك بر فرق واردر



(ا) مثالنده كى دو دن اعتبار اولنان فاصله اوچ تام پرده وبر يارم پرده دن (ب) مثالنده كى فا دن اعتبار ايديلان فاصله درت تام پرده دن عبارتدرلر بوكا مماثل بهر فاصله لر دخى مساوات اوزره اولميوب يكديكرلرندن بعضيسى اوچ وبعضيسى درت مختلف صورتده فرق مخصوصلرى واردر مثلا (دودن مى) (دودن مى بمول) (دودييه زدن مى بمول) (دوبمولدن مى ناطورل) فاصله لرى هرنقدر اوچنجى درجه فاصله لرى ايسه ده شو ايكى اسمده بولنان ايكى نوط درت مختلف صورتده وصف اولنه بيلور

(درت مختلف صورتك اوصافى)

(ديمينوئه) يعنى (اكسلمش)

(اوغمانته) يعنى (آرتمش)

(ماژور) يعنى (كبير)

(مينور) (*) يعنى (صغير)

(*) آلمانلر ماژوره سرت مينوره ده طاتلى نامى ويرمشلر ايسه ده بزلرجه ماژور ومينور ناميله علم اولمشدر

شمدی بو اسملری برصره داخلنده بولنان مختلف فاصله لر اوزرینه تقسیم ایده لم هر برنوطه برنجی اتخاذ اونه بلدیکندن بزده بوراده کی جدولده (می) نوطنی برنجی اتخاذ ایده رك فاصله لری آندان اعتبارًا تعداد ایده جکز.

ملون تحتانی فاصله | ملون فوقانی فاصله | هم صدا

اوچنجی درجه فاصله لری: آرتمش | ماژور | مینور | اکسلمش
ایکنجی درجه فاصله لری: آرتمش | ماژور | مینور

بشنجی درجه فاصله لری: آرتمش | تام | اکسلمش
(*) دردنجی درجه فاصله لری: آرتمش | تام | اکسلمش

یدنجی درجه فاصله لری: اکسلمش | مینور | ماژور | تکرنجی فاصله
آلتنجی درجه فاصله لری: آرتمش | ماژور | مینور | اکسلمش

§١٥٤ بوکون فن موسقیده مستعمل اولان فاصله لر بونلردن عبارتدر بونلردن دها فضله فاصله لر وار ایسه ده انلرك استعمالی بهمه حال فن آهنکه عائد اولدیغندن بوراده بحثه لزوم کورمدك کذا اکسلمش ایکنجی ایله آرتمش یدنجی ده بوحکمده در شمدیلك آنلرك استعمالی غیر جائزدر

طلبه یه تنبیه

(خصوصیله خواننده قسمی) فاصله لر ایله غایت ایی الفت ایتمك لازمدر عکسی تقدیرنده (یعنی ایکی صدانك بیننی کوزلجه تفریق ایدلمز ایسه) نه ترنم ایدیلان برشرقی ایی نوطه یه وضع و املا و نه ده برشرقی ایی کوزلجه ترنم ایتمك قابل اوله بیلور بوندن دولایی پیانویه ویاخود دیکر برسازه تطبیقًا فاصله لره چالشمق لازمدر

(*) دردنجی ایله بشنجی درجه نك فاصله لرینه ماژور مینور نامی بولنمیوب تام یعنی (ژوست) یعنی (تام) نامی ویرلمشدر بونکده سببی مذکور درجه لرده دیکر کبی مینور ماژور فصله لرینه احتیاج مس ایتمور وقتیله ماژور مینور نامی بو درجه لرده ده استعمال اولندیغی حالده بوکون غیر مستعملدر

تعليم

خواجه افندی می نوطنی برنجی اتخاذ ایدوب و مختلف فاصله لردن مثاللر یازوب شاکردانه سؤال ایتدکدنصکره یازیلان مثاللری شاکردانه پیانویه تطبیقاً قرائت ایتدیرملی وهمده برفاصله یی بش اون دفعه لر تکرار ایتدیرمیجه دیکرلرینه کچمه ملی

§١٥٥ مضاعف فاصله لرده اکثر بسیط فاصله لرکبی توصیف اولنورلر



تعليم

خواجه افندی مضاعف فاصله لردن مثاللر یازملی شاکردان فاصله لری کلاود قدنصکره شاکردانه مختلف فاصله لر اوزرینه پک چوق املالر یازدیرملی ویازیله جق املالر شمدی یه قدر کورلمش اولان درسلرك خارجنده اولمامللی

دردنجی ماده

(رانورسمان) یعنی (چویرمه)(*) لرحقنده در

§١٥٦ (رانورسمان) یعنی (چویرمه) تعبیری برفاصله نك ایلك نوطنی برسکزینه ویاخود پسنه وضع ایتمکدن عبارتدر

§١٥٧ بشنجی التنجی یدنجی درجه لرك یعنی اوزاق فاصله لرك آرتمش اکسلمش ویاخود مینور وماژور اولدقلرینی یك نظرده سهولتله طانیمق ایچون چویرمه قاعده سنه مراجعت لازمه دندر چونکه آلتی یدی درجه بیننده کی یارم پرده لری حساب ایتمکدن بر ویا ایکی پرده بیننده کی یارم پرده لری حساب ایتمك دها سهولتلیدر

(*) چویرمه قاعده سنك تفصیلات سائره سی فن آهنکده کوریله جکدر

§ ١٥٨ فاصله لرك چويرمه لري بولمغه قولايلق برنجينك چويرلمسى سكزنجى (*) ايكنجينككى يدنجى اوچنجينككى آلتنجى دردنجينككى بشنجى يعنى يكديكرلرى ايله چويريلان ايكى فاصله لرى جمع ايدنجه جمعى طقوزه بالغ اولمالى اكر اكسك وياخود زياده ايسه شبهه سز اوچويرلمه يا كلشدن بشقه برشى دكلدر

§ ١٥٩ برفاصله نك اسمى چويرلمكله تبدل ايدر شويله كه : ماژور اولان فاصله مينور اولور كذلك مينور اولان ماژور اولور اكسلمش اولان آرتمش اولور كذلك آرتمش اولان اكسلمش اولور تام دردنجى ايله تام بشنجى ايكى فاصله دركه چويرلدكلرى زمان تبدل ايلمزلر شويله كه تام دردنجى چويرلديكى زمان برتام بشنجييه كذا برتام بشنجى ده چويرلديكى وقت برتام دردنجى يه تحول ايدر

اوچنجى وياخود آنك چويرلمشى اولان آلتنجى فاصله لرى

ايكنجى وياخود آنك چويرلمشى اولان يدنجى فاصله لرى

(*) اونيصون يعنى هم صدا وياخود برنجى فاصله هر نقدر فاصله صايلمز ايسه ده چويرلديكى زمان سكزنجى بر فاصله حاصل ايده جكندن بونلريده فاصله صنفنه داخل ايتمك مناسبدر

بشنجی ویاخود آنك چویرلشی اولان دردنجی فاصله‌لری

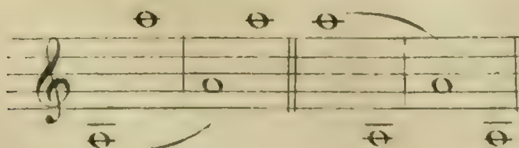
دردنجی ویاخود آنك چویرلشی اولان بشنجی فاصله‌لری

سکزنجی ویاخود آنك چویرلشی اولان عینی نوط فاصله‌لری

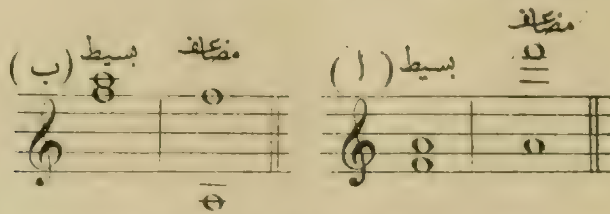
یدنجی ویاخود آنك چویرلشی اولان ایکنجی فاصله‌لری

آلتنجی ویاخود آنك چویرلشی اولان دردنجی فاصله‌لری

§١٦٠ چویرلمه قاعده‌سنه استثنا — مضاعف فاصله‌لر چویرمه قاعده‌سنه داخل اوله‌مز چونکه انلرك پس اولان ایلك نوطنی برسکز تیزه چیقاردیغمز زمان پس نوط ینه پس قاله‌جغی کبی تیز اولان ایلك نوطنیده برسکز پسته ایندردیکمز زمان انکده ینه تیز قاله‌جغی معلومدر آنك ایچون مضاعف فاصله‌لر بو قاعده‌نك خارجنده‌در



§١٦١ بالاده کی قاعده یه استثنا — بسیط فاصله نك پس نوطی (ا) مثالی چویرلدیکی زمان مضاعف برفاصله چکمنه قونیله بیلور کذا بسیط فاصله نك تیز نوطی (ب) مثالی چویرلدیکی زمان مضاعف حکمنه قونیله بیلور



بشنجی ماده

(طبیعی المقام صره لرك تولدینه دائردر)

§١٦٢ نوطه لرك یدی حرفدن عبارت اولدیغی (٥) نجی بندده بیان ایتمش ایدك شمدی بویدی نوطك مبدأ تشکلاتنه دائر بحثه لزوم کورلدی بو تشکلات اویله کلیشی کوزل اولمیوب برکریشك اهتزازی لاشك ولاشبهه موسقیمزك اس الاساسیدر برپس نوط مثلا برپیانونك ویاخود برویولونسلك پس دویی اهتزازه کتورلدیکی ومذکور آلاتك اوزینه قولاق وضع ایدیله رك اهتزازی کمال دقت ایله استماع ایدلدیکی وقت پس دودن بشقه یعنی اساس اولان ویاخود (ژه نه راتور) یعنی (مؤلد) اولان دودن بشقه زائد برطاقم اصوات ایشیدیلورکه بونلر (آرمونیك) یعنی (آهنکی) یاخود (صون قون قومیتان) یعنی (مرافق صدالر) در ایشته اول باول حصوله کتوردیکی تأثیر شودر



آزچوق موسقی یه آشنا اولان برقولاق هر نقدر مضاعف اولان مختلف سکزنجیلری تعیین وتقدیر ایده مسه بیله شو تأثیری یعنی پس سسك سکزنجیسنی اون ایکنجیسنی اون یدنجیسنی ایشیده بیلور اشته بومضاعف فاصله لرك اون یدنجیسنی اوچنجی اون ایکنجیسنیده بشنجی حالنه قویه جق اولورایسه ك شویله جه برفاصلهٔ آهنکیه ترتیب ایتمش اولورزکه بوشکله ده (آقور پارفه ماژور) یعنی (مکمل ماژور مطابقتی) (*) دینور چونکه بومطابقتك اوچنجی فاصله سی ماژور بشنجیسی تامدر

(*) مطابقت کلمه سنك عمومی اولرق معناسی مختلف برچوق سسلرك عینی زمانده صدورندن عبارتدر تفصیلاتی فن آهنکده کوریله جکدر

شمدی بو مطابقتك بشنجیسنی اساس اتخاذ ایدوب بالاده بیان اولنان قاعده یه تطبیقاً
بر مکمل ماژور مطابقتی تشکیل ایتدیکمز زمان شو نوطلری استخراج ایتمش
اولورزکه بونکده اسمنه مکمل ماژور مطابقتی دینور فقط ینه یدنجی نوط اکسك قالمش اولور شمدی
ایلك اساس اولان دو نوطنی دیکر بر مکمل مطابقته بشنجی درجه اتخاذ ایدوب آنك اشاغیسنه
بر اوچنجی برده اساس نوطنی علاوه ایده جك اولور ایسه ك شو نوطلری استخراج
ایتمش اولورزکه بونکده اسمنه دیکرلری کبی مکمل ماژور مطابقتی دینور شو
اوچ مکمل ماژور مطابقتنده کی مختلف نوطلری صره یه قویدیغمز کبی هر بر مقامه مبدأ صایلا
شو برنجی دو صره سی میدانه چیقمش اولور صره داخلنده کی
اساس نوطلرك آهنکلرینه (نوط دیاطونیك) یعنی (طبیعی القامه نوط) برنجی دردنجی و بشنجی
درجه لرده بولنان نوطلره ده صره نك تشکیلاتنه خدمت ایتدیکی ایچون (نوط طونال) یعنی
(مقامه عائد نوط) تعبیر اولنور

التنجی ماده

(مود) یعنی (طرز) حقنده در

طرز کلمه سیله صره کلمه سی هر نقدر بر معناده کبی استعمال اولنمقده ایسه لرده بینلرنده خیلیجه
فرق واردر شویله که بر صره مطلقا یا ماژور ویاخود مینور نامی تحتنده تلقی اولنمقده در برصره نك
ماژور ویا مینورلق صورتنی بیان ایدن حاله (طرز) دینور بوندن بشقه صره کلمه سی مطلقا
(٥ نجی) بندده تابعدر هر نقدر بر صره داخلنده کی تسلسلاته ماژور ویا مینور طرز تعبیر ایدیله
بیلور ایسه ده منفصل درجه لر ایله بیان اولنان (کرك مینور وکرك ماژور) بر طرزه (ماژور
ویا مینور) صره تعبیر ایدیله مز

§١٦٣ موسیقی ایکی طرز اوزرینه در. بز شمدی ایکی طرزدن برنجیسی یعنی (ماژور) نامی
تحتنده بولنان طرزك نه یولده تولد ایتدیکنی (١٦٢ نجی) بندده اکلادق وصره داخلنده کی
درجه لرك یارم و بر پرده دن عبارت بولنان فاصله لرینك مرکباتنك نه دن عبارت اولدیغنی
(٧٢، ٧٣ نجی) بندلرده اکلادق شمدی بوندن بویله مختلف نوطلر اوزرندن بدأ ایدن بر صره
قاچ دیز زلی وقاچ بمولی اولور ایسه اولسون مذکور صره نك درجه لرینك فاصله لری (٧٢

٧٣ نجی) بندلرهٔ مطابق ایسه (ماژور طرزی) نامی ویره جکز

§١٦٤ ایکی طرزدن ایکنجیسی یعنی (مینور) نامی تحتنده بولنان ایسه بر طاقم شروط داخلنده در چونکه مینور صره‌ی ماژور صره‌ی کبی طبیعی دکل صنعیدر مذکور صره بر طاقم اهل موسیقی طرفندن طبیعی طرزدن مؤلداوله‌رق ترتیب ایدلمشدر شویله که مینور صره نك تولدینه عینی (١٦٢ نجی) بندده توفیقاً حاصل اولمقده در بینلرنده کی اولان فرق ماژور صره سنی تشکیل ایدن اوچ مطابقتك ماژور اولان اوچنجی فاصله لرینی بمول عارضه لریله مینوره تعدیل ایتدیکمز کبی ماژور بولنان بر صره یی مینوره تبدیل ایتمش اولورزکه اولزمان او مطابقتلرك اسمنه ده (آقور پارفه مینور) یعنی (مکمل مینور مطابقتی) دینور

(تعدیل اولنان مینور
مطابقتلره دائر مثال)

§١٦٥ شو اوچ مکمل مینور مطابقتلرینی صره حالنه قویار ایسه‌ك شویله جه بر صره تولد ایده جکی معلومدر

§١٦٦ حالبوکه بو صره نك قوائدده حسه ثقلت ویره جکی آشکاردر چونکه بو صره نك یدنجی ایله سکزنجی درجه نك فاصله سی بر پرده دن عبارتدر حالبوکه اقتضای قاعده یارم پرده اولمسی لازمه دندر او حالده (سی بمول) ك (سی ناطوره‌ل) ه تعدیل ایدلمسی لازم کلیورکه ایشته اولزمان مینور طرزك صره تشکیلاتی تکمیل اولمش اولسون

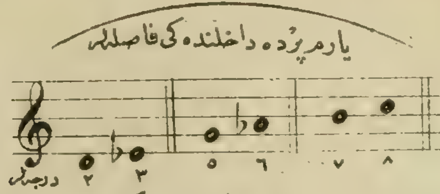
(مینور طرزك صره داخلنده کی مختلف فاصله لرك بر و یارم پرده‌جه اولان فرقلری)

§١٦٧ مینور طرزك ایکنجی ایله اوچنجی بشنجی ایله آلتنجی یدنجی ایله سکزنجی درجه لرینك فاصله لری یارمشر پرده دن عبارتدر

بر پرده داخلنده کی فاصله لر

درجه‌لر ١ ٢ ٣ ٤ ٥

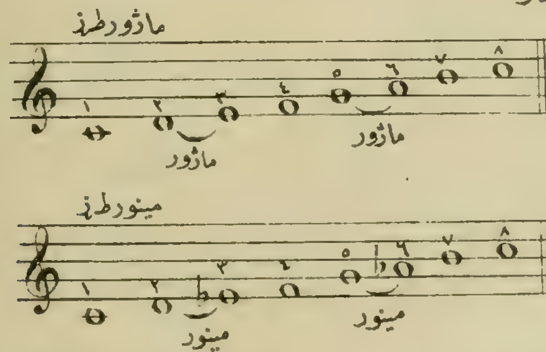
§١٦٨ برنجی ایله ایکنجی اوچنجی ایله دردنجی دردنجی ایله بشنجی درجه لرینك فاصله لری بر پرده دن عبارتدر



§١٦٩ آلتنجی ایله یدنجی درجه نك فاصله سی ده آرتمش ایکنجی فاصله سندن عبارتدر ١٦٦ نجی بندك مثالنه مراجعت

(آلتنجی ماده نك خلاصه سی)

متشکل بر صره نك طرزینی تعیین ایتمك مکمل مطابقتلرده اولدیغی کبی اوچنجی و آلتنجی درجه لرك تعدیلاتیله تعیین ایتمك ممکندر اوچنجی و آلتنجی درجه لر تعدیل ایدلمامش ایسه اوصره ماژوردر اگر مذکور درجه لر تعدیل ایدلمش ایسه اوصره مینوردر دها تفصیلاتیله اکلاتمق لازم ایسه ایکنجی ایله اوچنجی و بشنجی ایله آلتنجی درجه لرك فاصله لری مینور حالنده بولندیغی تقدیرده اوصره مینور طرزدن معدوددر اگر مذکور درجه لرك فاصله لری ماژور حالنده بولنور ایسه اوصره ماژور طرزدن معدوددر

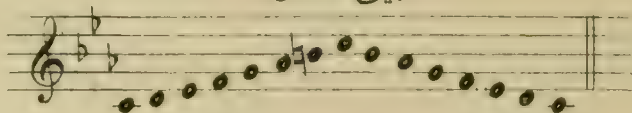


اوچنجی و آلتنجی درجه نك نوطلری طرزی تعیین ایتدیکی ایچون آنلره (نوط مودال) یعنی (طرزه عائد نوط) دینور بو وجهه بالاقاعده نك دها تفصیلاتی (مود دولاسیون) لر یعنی (تبدل طرز) لردن باحث اولان ماده ده اکلاشیله جقدر

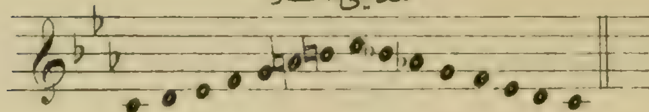
١٦٤ ، ١٦٦ ، ١٦٧ ، ١٦٩ نجی بندلره استثنا — هرنقدر مذکور بندلرده مینور صره نك طرزینی تعداد ایتدك ایسه ده برنوع مینور طرز دها وار درکه شمدی یه قدر بحث اولنان مینور طرزدن کرك فاصله جه و کرك ایشیدیلشجه پك بیوك فرقی واردر حتی مذکور طرزلرك اسمنده

یكدیكرندن فرقلری واردر شویله كه بیلدیكمز مینور طرزه = (طبیعی مینور صره) یكی بحث ایده جكمزه ده (تعدیللی مینور صره) دینور بو تعدیللی مینور صره طبیعی صره دن صكره ایجاد اولنمشدر (*) چونكه مذكور صره صدا قسمی ایچون غایت راحتلغی موجب اولدیغی كبی كریش سازلری ایچونده سهولتی موجب اولمقده در طبیعی صره ایسه آلتنجی ایله یدنجی درجه ده كی آرتمش فاصله سندن طولایی صداجه بر از مشكلاتی موجب اولمقده در (كذا كریش سازلرنده ده) بونكله برابر فن آهنك نقطهٔ نظرندن اصل ولا یتغیر اولان مینور طرز طبیعی صره در تعدیللی صره ایسه بر طاقم مستعار مطابقتلردن متشكلدر بو عینی طرزده كی تبدلات چیقار ایكن آلتنجی درجه ایله ایكن یدنجی درجه لرك تعدیللرندن نشئت ایتمكده در

طبیعی صره



تعدیللی صره



تعلیم

شاكردان ، دو ، فا ، ره ، سی ، صول دیه ز ، می بمول نوطلرینی برنجی اتخاذ ایدوب طبیعی صره موجبنجه مینور طرزلر یازه جقدر كذا ، صول ، می ، سی بمول ، فا دیه ز ، دو دیه ز ، ره دیه ز ، نوطلرینیده برنجی اتخاذ ایدوب تعدیللی صره موجبنجه طرزلر یازه جقدر

(بر صره داخلنده كی درجه لرك اسامیسی بیاننده در)

§ ١٧٠ مقدما درجه كلمه سی دائما بولندیغی درجه یه موضوع نوطی كالا تیردیمش ایدك بر صره نك هر بر درجه سنك كندینه مخصوص بر اسمی واردی شویله كه برنجی درجه (طونیك)

(*) تعدیللی صره هر نقدر صكره دن ایجاد اولنمش ایسه ده بو كون خصوصیله صدا قسملرنده مذكور صره بتون بتون مستعملدر حتی موسقیون طبیعی صره نك ایشیدیلشده فقریتنه تعدیللی صره نك ده زنكینلكنه حكم ایتمكده درلر بونكله برابر بزم شیوه مزده طبیعی صره مستعملدر

یعنی (مقامی) بشنجی (دومیناتت) یعنی (غالب) دردنجی (صودومیناتت) یعنی (تحت غالب) یدنجی (سانسیبل) یعنی (حساس) در اشبو درت نوع درجه الیوم بویله جه عموماً مستعمل ومسمی در فقط ایکنجی درجه یه (سوطونیك) یعنی (فوق مقامی) ویاخود (صوصه دیانت) یعنی (تحت وسطی) اوچنجی درجه یه (مه دیانت) یعنی (وسطی) والتنجی درجه یه (سودومیناتت) یعنی (فوق غالب) ویاخود (صوسانسیبل) یعنی (تحت حساس) تعبیرلری ایسه زمانمزده پك آز مستعملدر

تعلیم

خواجه افندی مختلف نوطلری برنجی اتخاذ ایدوب برنجیدن اعتباراً دیکر نوطك اسمنی شاکرداندن سؤال ایتملیدر

تمرین

طبیعی المقام صره ایله ملون صره نك نه فرقلری واردر ؟
قومانه دیمکدر ؟
(نیم طبیعی المقام) قاچ قوما ؟ و (نیم ملون) قاچ قومادر ؟
ایکی صدانك بیننه نه دینور ؟
برقاچ نوط عینی زمانده ایشیدیلورایسه نه تسمیه ایدیلور ؟ صره ایله ایشیدیلورایسه نه تسمیه ایدیلور ؟
ایکی نوط برسکز داخلنده بولنورایسه نه تسمیه اولنور ؟
برسکزك خارجنده بولنورایسه نه تسمیه اولنور ؟
هربر فاصله قاچ مختلف اسم تحتنده بولنور ؟
فاصله لرك ایچروسنده مینور ماژور نامی قبول ایتمیانلر قنغی درجه لردر ؟
چویرلمش درجه لرك طوغری اولوب اولمدیغی نردن اکلاشیلور ؟
چویریله میان قنغی فاصله لردر ؟
اساس مقامك نوطلری قنغی درجه لردر ؟ طبیعی المقام نوطلر قنغی درجه لردر ؟

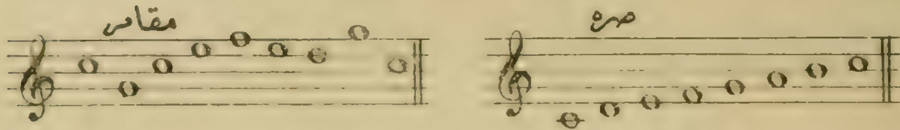
برصره نك قنغى طرزدن معدود اولديغى نصل آڭلاشيلور ؛
طرزى تعيين ايدن نوطه لرك اسملرى نه اسم ايله ياد اولنورلر ،
برصره داخلنده كى نوطه لرك اسملرندن قنغيلرى مستعملدر قنغيلرى غير مستعملدر ؛

ايكنجى فصل

برنجى ماده

(طون) ايله (طوناليته) نك تفريقى حقنده در

§١٧١ ماژور وياخود مينور برطرزه عائد اولان نوطه لر متصل درجه لر ايله تسلسل ايتديريلورلر
ايسه بو تسلسلاته (صره) تسميه ايدلديكى كبى مذكور نوطه لر منفصل درجه لر ايله تسلسل
ايتديريلورلر ايسه (حتى بو منفصل درجه لرك بيننده متصل درجه لرده بولنمش اولسه بيله)
بو تسلسلاته (طون) يعنى (مقام) تسميه ايديلور



حسيات موسيقيه برچوق تسلسلات بربرينى تعقيبنده انلرى باشليجه برنسنه ربط ايتمك
ايستركه اوشته (طونيك) يعنى (مقامى) تعبير ايديلور كذا يالكز بر نوطه ييله ايشيديلديكى
زمان قولاق او نوطه يى درحال بر مقامى نوطه ديه قبول ايدر فقط مذكور نوطه دن صكره كلان
برقاچ عدد نوطه لر ايلك نوطه نك مقامى يه مخصوص اولان حسنى ابطال ايدر ايشته او زمان
حس موسيقى او برقاچ نوطه يى درحال بريره باغلامق ايستركه مذكور نوطه لرك لايقيله قوارندن
مطلقا بر مقام حس اولنور اشيديلان نوطه لر هر نقدر منفصل درجه لر ايله اشيديلورلر
ايسه ده بر مقامك اساسنى بيان ايتمك ايچون مطلقا او مقامك تكميل صره نوطه لرينك اشيدلمسنه
احتياج مس ايتمز هر نقدر صره بر مقامك اك مكمل شكلى ايسه ده بر مقامى بيان ايتمك ايچون
اوچ نوطه نك تسلسلى بيله كافيدر چونكه اشيديلان نوطه لر ايچروسنده طرزه عائد نوطه لر
وياخود مقامه عائد نوطه لردن بولنه جقدر زيرا بر مقامك اساسى مطلقا او مقامك

طرز بنیه‌سی بیان ایدر ایشته بو نوطه‌لرك اشیدلمسی ایله او نوطه‌لرك قنغی مقامه و قنغی طرزه عائد
اولدیغی درحال تعیین ایدیلور که بو حاله (طونالیته) یعنی (مقامك اساسیتی) ویاخود تعبیر آخرله (اساس مقام)
تعبیر اولنور (*)

§ ١٧٢ مقام کلمه‌سنك اساس مقام کلمه‌سیله معنالری بردر بونکله برابر اساس مقام کلمه‌سی
دها عمومی و دها واسع بر معنایی شاملدر مقام کلمه‌سی ایسه بالعکس اکثریا قرار کلمه‌سنه لاحق
اوله‌رق (**) کرك موضوع مقامی کرك پارچه‌نك غالبا اولان مقام عمومیسنی کوسترر مختلف
مقاملر اساساً ایکی طرزك تبدلندن بشقه برشی دکلدر پرده کلمه‌سی دخی اکثریا ایکی نوطه آره‌سنده
استعمال اولنور مثلا بر پرده. ویاخود یارم پرده مثللو

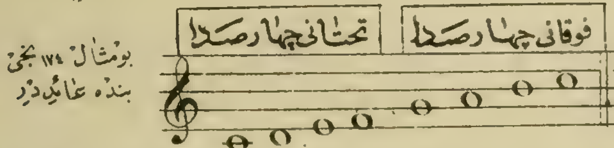
❊ ایکنجی ماده ❊

ماژور طرز نامی تحتنده‌کی مختلف مقاملرك تولیدی حقنده‌در

(تتره قورد)(***) یعنی (چهارصدا)

§ ١٧٣ حال طبیعیسنده بولنان برصرده دیئه‌زیوق ایکن یدی دیئه‌ز و یدی بمول اوزرینه
صره‌لرك تشکلاتی (٧٥) نجی بندده مختصراً افاده ایدلمش ایدی حالبوکه شمدی او بحثك تفصیلا
اقتضا ایتمشدر

بو مثال ١٧٤ نجی
بنده عائددر



§ ١٧٤ هر برصره ایکی چهارصدادن متشکلدر برصره داخلنده بولنان سکز نوطه‌نك ایلك درت
عددینه (تتره قوردانفریور) یعنی (تحتانی چهارصدا) ایکنجی درت عددینه ده (تتره
قوردسوپریور) یعنی (فوقانی چهارصدا) نامری ویره‌جکز

§ ١٧٥ بو ایکی چهارصدا ایله تکمیل دیئه‌ز و بموللرك صره تشکلاتی بر وجه آتی قاعده ایله

(*) هر نقدر اساس مقام. بز مقامك طرز بنیه‌سی بیان ایده بیلور ایسه‌ده ماژور ویامینور طرز تعبیری یرینه
ماژور اساس مقام تعبیری استعمال اولنمز

(**) یوزیتمش یدنجی بندك زیرنده‌کی اخطاره مراجعت

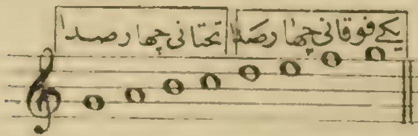
(***) بو کلمه‌لر یونانجه‌دن آلنمه کلمه‌لردر تتره درت دیمك قورد کریش دیمك بو تعبیراتی بالاده‌کی
قاعده‌یه پك موافق کوره‌مدیکمدن عاجزانه چهارصدا کلمه‌لریله افاده مرام ایتمکی دها موافق کوردم

اشعار ایتمش اوله جغز

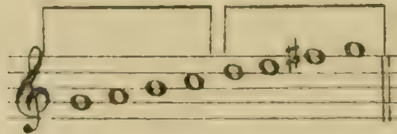
§ ۱۷۶ ایکی چهار صدالرك تشکیلاتی ایکی تام پرده و بر یارم پرده و یاخود اوچنجی فاصله بنی ماژور اولمق شرطیله تام دردنجی فاصله لرندن عبارت بولنمسیدر اگر چهار صدالرك فاصله لری بالاده کی قاعده نك خارجنده ایسه قصورلیدر

دیه زلر صره سنك تولیدی

§ ۱۷۷ مبدأ اولان دو ماژور صره سنك فوقانی اولان (چهار صدا اسمی) یکی بر ماژور صره نك تحتانی (چهار صدا) اتحاد ایتمکله اکا یکیدن بر فوقانی (چهار صدا) تشکیل ایدیلور ایسه شویله جه بر یکی ماژور صره تولد ایتمش اولور



حالبوکه بو فوقانی چهار صدا ۱۷۶ نجی بنده مطابق اولمدیغندن مذکور بنده مطابق اولمسی ایچون اوچنجی فاصله نك یارم پرده تیزه تعدیلی لازمه دندر که ایشته اولزمان بر دیه زلی ماژور صره بنی ۷۲ و ۷۳ نجی بندلره مطابق اوله رق وضع و املا ایدلمش اولور



اخطار بالاده کی مثالده کلاشیلان بر صره نك ایچروسنه یکیدن داخل اولان دیه ز مطلقا او صره نك (حساس) نوطنه عائد اولیور دیمکدر او حالده (حساس) نوطك او زرنده کی برنجی و یاخود سکزنجی درجه یه عائد نوطکده (*) او صره نك مقامیسی حکمنه قائم اوله جغی آشکاردر ایشته بوندن بویله (**) بر صره نك و یاخود بر مقامك (مقامی نوطی) نك اسمی هر نه ایسه مذکور مقامك اسمی او نوطك اسمی ایله توصیف اولنه جقدر مثلا بالاده کی صره نك (مقامی نوط) ی صول اولدیغندن او صره یه صول ماژور صره بنی دینور

§ ۱۷۸ صول ماژور صره سنك فوقانی اولان (چهار صدا اسمی) یکی بر ماژور صره یه تحتانی (چهار صدا) اتحاد ایدوب اکا یکی بر فوقانی (چهار صدا) تشکیل ایدیلور ایسه شویله ایکی دیه زدن عبارت اولان ره ماژور صره بنی تولد ایتمش اولور

(*) ۰ نجی بنده مراجعت اولنه

(**) بو قاعده بمول لر حقنده جاری اولمیوب یالکز دیه زلرك تونالیتی حقنده جاریدر

يكى فوقانى	تحتانى

تعليم

خواجه افندى شاگردانه يدى ديه زصره سنه قدر تسلسلا بردفعه چهارصدا قاعده سيله مثاللر كوستروب صكره او مثاله موافق اوله رق شاگرداندن يدى ديه زصره سنه قدر وبهر صره نك چهارصدالرى شاگردان طرفندن اوزرلرينه يازى ايله بيان ايدلمك شرطيله تعليملر ايستهمللى

اوچنجى ماده

(بمول صره سنك توليدى)

§ ١٧٩   ١٧٣ ، ١٧٤ ، ١٧٥ ، ١٧٦ ، نجى بندلره مراجعتدن صكره مبدأ اولان دوماژور صره سنك تحتانى اولان چهارصداسنى يكى بر ماژور صره يه فوقانى چهارصدا اتخاذ ايدوب اكا يكى بر تحتانى چهارصدا وضع ايديلور ايسه شويله جه بريكى ماژور صره تولد ايتمش اولور

فوقانى	يكى تحتانى

§ ١٨٠ حالبوكه يكيدن وضع اولنان بو تحتانى چهارصدا (١٧٦ نجى بنده) مطابق اولمديغندن مذكور بنده توافق ايتمسى ايچون دردنجى درجه فاصله سنك يارم پرده پسته تعديلى لازمه دندر كه ايشته او زمان بر بموللى ماژور صره سى ٧٢ و ٧٣ نجى بندلره مطابق اوله رق وضع و املا ايدلمش اولسون

§ ١٨١ بالاده كى مثالدن اكلاشيلان برصره نك ايچروسنه يكيدن داخل اولان بمول مطلقا او صره نك (تحت الغالب) نوطنه عائد اوليورديمكدر او حالده بمول صره سنكده مقاميسى يرينه قائم اوله جق نوطك يكى تعديل ايديلان (تحت الغالب) نوطنك درت درجه اشاغيسنده

بولنان نوطه اولهجغی آشکاردر

§ ١٨٢ خلاصه — باشده بولنان دیزه زجهازینه یکیدن داخل اولان برعدد دیزلر و یاخود اخراج ایدیلاندنصکره باقی قالان دیزلر هم تعدیل ایدیله‌جك نوطه‌یی وهم ده مذکور نوطه تطبیقاً یکی وضع اولنان برصره‌نك مقامی نوطه‌سنی پك سهولتله اخبار ایدر باشده بولنان بمول جهازینه ایسه افادات مذکوره‌یی ایکی وجه ایله ارائه وتفصیل ایدر شویله که باشده بولنان بمول جهازلرینك صوك بمولی برصره‌نك تحت غالبنی وصوك بمولك کیروسنده کی بمولده اوصره‌نك مقامی نوطه‌سنی عرض وبیان ایتمکده‌در ایشته بوسببدن طولایی کرك دیزلرك وکرك بموللرك لازمکلان خطه و یابیاضه وضع اولنه‌مامسی فن موسیقیده عفو اولنه‌مز قصورلردن دکلدر (٦٨ نجی بنده مراجعت اولنه)

§ ١٨٣ مینور صره‌لرنده چهارصدالری ماژور صره‌لرده اولدیغی کبی درت متصل درجه‌لردن عبارتدر شویله که مینور صره‌نك تحتانی اولان چهارصداسی برنجیدن ایکنجی درجه‌یه برپرده ایکنجیدن اوچنجی درجه‌یه یارم پرده اوچنجیدن دردنجی درجه‌یه برپرده در کذا فوقانی چهارصداسی برنجیدن ایکنجی درجه‌یه یارم پرده ایکنجیدن اوچنجی درجه‌یه برچوق پرده (یعنی آرتمش ایکنجی فاصله) اوچنجیدن دردنجی درجه‌یه ده یارم پرده‌در یوق اکر مذکور صره تعدیللی مینور صره ایسه اوزمان مذکور فوقانی چهارصدانك برنجیدن ایکنجی درجه‌یه برپرده ایکنجیدن اوچنجی درجه‌یه برپرده اوچنجیدن دردنجی درجه‌یه یارم پرده اولمسی لازمدر .

اخطار شاکردان ماژور صره‌لرده اولدیغی کبی مینور صره‌لرك تولدنده‌ده عینی حرکتده بولنمه‌جقدر مثلا مینور صره‌لرك مبدائی اولان لامینور مقامندن بدأ ایله دیزه‌لی صره‌لرینك تولدینی آرزو ایدرایسه ١٧٧ نجی بند موجبنجه حرکت ایتمسی لازمدر کذا بمول صره‌لرینك تولدینیده آرزو ایدرایسه اوزمانده ١٧٩ نجی بند موجبنجه حرکت ایتمسی لازمدر

(٧٥ و ٧٦ نجی بندلرك مابعدی وجهازلر حقنده مهم اخطارلر)

بربسته اجرا اولنورایکن موضوع بولنان جهازلره ایی دقت ایدوب دیزه‌لرك و بموللرك عددینه کوره حساب ایدرك نه مقامده بولندیغنی بیلمك پك مهم برقاعده‌در چونکه قنغی مقامده بولندیغنی طانیان ارباب موسیقی اومقامك ایچره سنده کله‌جك دیزه‌لری و بموللری بیلدیکندن کندو سازینك اقتضاسنی اوله‌رق تعدیل ایدیله‌جك نوطه‌لری قولای پرده‌لر ایله اجرا ایتمکه حاضر وآماده

بولنورلر فقط فن موسقیده مبتدی بولنانلر پرده چه کندی سازلرینه عائد اولان وظائفی ایفاده مشکلات مبحوثه دن هیچ بر وقت کندیلرینی خلاص ایدوبده لایقیله بر بستنه نك اجراسنه موفق اوله مزلر

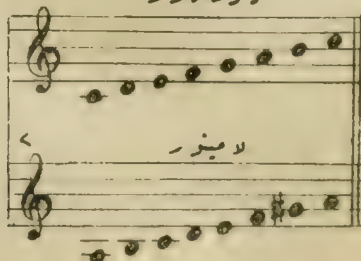
دردنجی ماده

(طون رولاتیف) یعنی (منسوب مقاملر) حقنده در

§١٨٤ هر ماژور مقامك بر مینور مقام ایله هر مینور مقامكده بر ماژور مقام ایله منسوبیتلری واردر هر نقدر دو مینور ده و ماژور دن متولد ایسه ده بو ماده بحث ایده جكمز منسوب مقاملر ایله دو مینورك هیچ بر منسوبیتی اوله مز اولسه دخی و منسوبیت آنجق فن آهنكه عائددر بزم بو ماده بحثمز هر ماژور مقاملرك كندوسنه منسوب اولان مینور مقاملرندن مثلا بر ماژور مقامه منسوب اولان مینور مقامك ایچروسنده حساس نوطدن و بعضیده فوق غالبدن بشقه (*) تعدیل ایدلمش نوطلر بولنه مز كو وار ایسه او مقاملر یكدیكر یله منسوب دكلدر

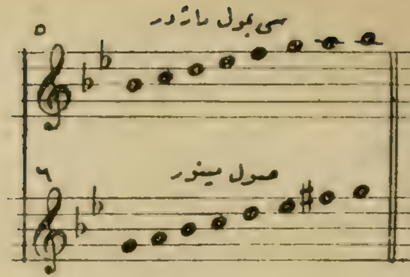
§١٨٥ ماژور صره نك بشنجی درجه ده كی غالب نوطی تعدیل ایدیله رك منسوبیتی اولان مینور صره نك حساس نوطی یرینه قائم اولور ایشته منسوبیتی اولان مقاملر بویله جه تعداد ایدیلور ویاخود ماژور صره نك مقامیسی هر قنغی نوط ایسه او نوطك اوچ درجه آشاغیسنده كی نوط مینور صره نك مقامیسی اولور (مثلا دو لا فا ره كبی) كذا مینور صره یه منسوب اولان ماژور صره لرده بو قاعده نك عكسی صورتیله تعداد ایدیلور مثلا مینور صره نك وسطی نوطی ماژور صره نك مقامیسی حكمنه قائم اولدیغی كبی مینور صره نك حساس نوطیده یارم پرده پسته تعدیل ایدیله رك ماژور صره نك غالب نوطی حكمنه قائم اولور

(ایشته بالاده كی قاعده لره تطبیقا بر وجه آتی مثاللر)

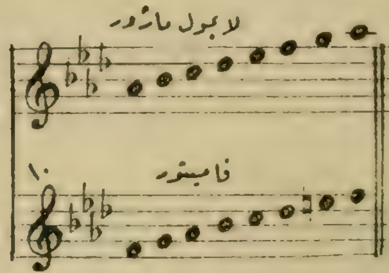


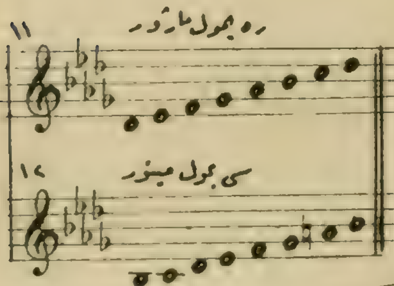
(*) بو ایكنجی تعدیلات مینور اولان تعدیللی صره یه مخصوصدر

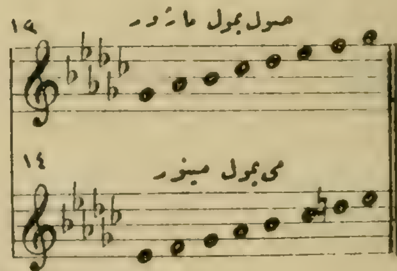

٣
فا ماژور
٤
ره مینور

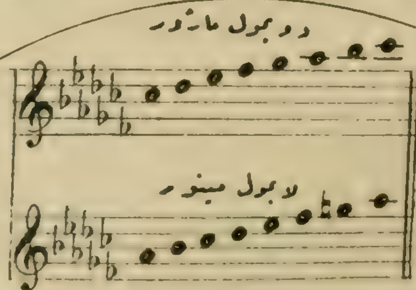

٥
سی بمول ماژور
٦
سول مینور

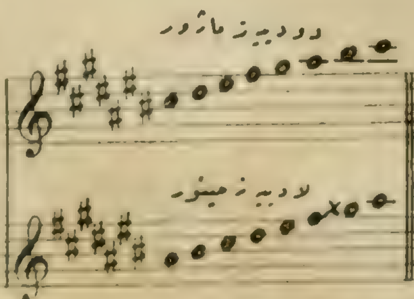

می بمول ماژور
٨
دو مینور

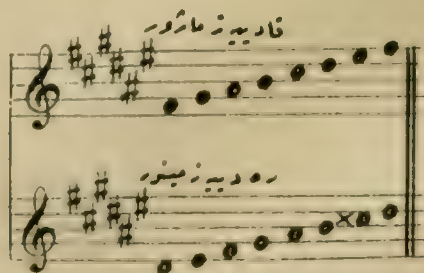

لا بمول ماژور
١٠
فا مینور


١١
ره بمول ماژور
١٢
سی بمول مینور


١٣
سول بمول ماژور
١٤
می بمول مینور

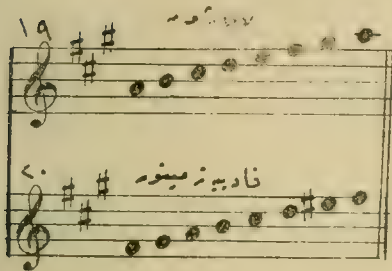

دو بمول ماژور
لا بمول مینور

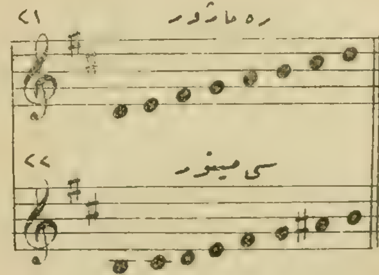

دو دیز ماژور
لا دیز مینور

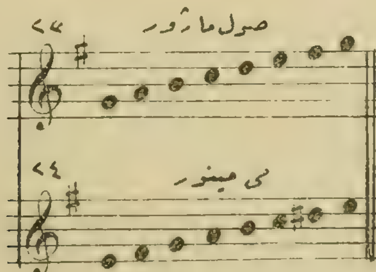

فا دیز ماژور
ره دیز مینور











§ ١٨٦ اخطار — بالاده محرر بولنان لوحه درونده کی مثاللر بوکون فن موسیقیده استعمال اولنان صره لرك مجموعیدر فقط لوحهٔ مذکوره داخلنده کی خطك ایچروسنه النان صره لرك استعمالنه بعضاً لزوم قالماز مذکور صره لر حذف اولدیغی زمان هیچ بر اکسکلك ایشیدلمز. چونکه یدی بمول ایله بش دیه زك ، یدی دیه ز ایله بش بمولك ، والتی دیه ز ایله التی بمول صره لرینك ایشیدیلشده هیچ بر فرقی اولمدیغندن (*) بالاده کی اوتوز مقامك التیسی بو جهتدن حذف اولنوب باقی قالان یکرمی درت مقامك استعمالی ایسه هر زمان باقیدر ایشته فن موسیقیده کی یکرمی درت (غام) یعنی یکرمی درت (صره) تعبیراتی بو جهتدن دولاییدر بو قسمه اصل اساس اوتوز صره در خط داخلنده کی صره لر بتون بتون استعمالدن اولنمز اکلاشلمسون

(*) مذکور صره لره (غام آرمونیك) یعنی (هم آهنك صره) تعبیر اولنور

ایجاب حالده کوزه اندز دخی استعمال اولنور

§ ۱۸۷ خاطره — بوکون فن موسقیده یدی دیه‌ز و یدی بمولدن زیاده تجهیزاتک استعمالی کورلمه‌مکده‌در عجبا زیاده سنه لزومی کورلمیور یوقسه استعمالی قابل امکان دکلمی دیه سؤال وارد اولسه یدی دیه‌ز ویاخود یدی بمول دکل حتی بهر نوطک (۶۸ نجی) بندده تطبیقاً عارضه‌لر وضع ایدلدیکی حالده اون ایکی دیه‌زلی ویاخود اون ایکی بمولی تجهیزاتی حائز صره‌لر تشکیل ایدیله بیلور ایسه‌ده بو تقدیرده بونلرک استعمالی اوتوز خطدن عبارت اولان برخطوطک استعمالنه بکزر (*) آنک ایچون یدی دیه‌ز و یدی بمول تجهیزاتندن زیاده‌سی غیرمستعملدر (**)

تعلیم

شاکردان بالاده‌کی لوحه‌نک طبیعی اولان مینور صره‌لرینی تعدیلی اولان مینور صره‌لره تحویل ایده‌رک یکیدن برلوحه یازه‌جقدر

بشنجی ماده

(نیم ملونلرک تولدی حقنده)

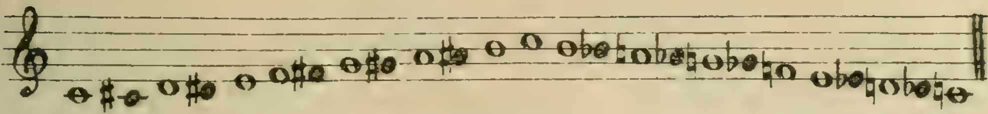
§ ۱۸۸ برصره داخلنده‌کی یدی عدد طبیعی المقام نوطلرک آره‌سنه بش عدد ملون نوطلر وضع اولندیغی ۱۴۹ نجی بندده بحث ایتمشدک بوملون نوطلرک تولدی دخی عین طبیعی المقام صره‌لرکبیدر (***).



§ ۱۸۹ بالاده‌کی اون ایکی مطابقتدن صدور ایدن نوطلر ایله برصره تشکیل ایدیلنجه آتیده‌کی ملون صره تولد ایتمش اولور

(*) بومطابقتلر دخی مضاعف فاصله‌لردن مرکبدر ۱۶۲ نجی بندده‌کی مثاللره باق

(**) ۱۶ نجی بنده مراجعت اولنسه (***) بونک دها تفصیلاتی ۲۱۱ نجی بندده کلوشیله‌جقدر

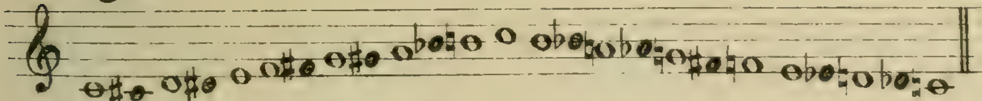


(ملون صره‌لرك مابعدی)

§ ١٩٠ (١٤٩ نجی بند) ده ملون صره‌لر یوقاری چیقار ایكن دیه زلر ایله اشاغی اینر ایكن بموللر ایله یا زیلور دیمشدك حالبوكه بو قاعده ده (١٦٩ نجی بند) ده بیان ایتدیكمز ایكی نوع مینور طرزلر كبی ایكی نوع اوزرینه موضوعدر كرچه اكثر بسته‌لرده ملون صره‌لر برز بیان بالا قاعده‌لر مثللو استعمال اولنور ایسه ده بعضا یوقاری چیقار ایكن دیه زلرك آره سنه بر بمول كذا اشاغی اینر ایكن بموللرك آره سنه ده بر دیه ز وضع اولندیغی كورلمكده در بو مختلف صورتلرك برینه دائر بحث ایتدك ایسه ده بو ایكی نوعه دائر شمدیه قدر بحث اولنمدیغندن نوع مذكور حقنده بحث ایتمك اقتضا ایتدی

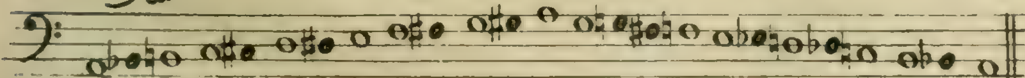
§ ١٩١ ماژور برصره نك اشاغیدن یوقارو چیقار ایكن آلتنجی یوقارودن اشاغی اینر ایكن بشنجی درجه‌لرینك نوطلری تعدیل ایدیله مز چونكه آنلری آتیده كی مثاله توفیقا حال اصلیسنده براقمق لازمدر

مثال



§ ١٩٢ كذا مینور برصره نك اشاغیدن یوقارو چیقار ایكن برنجی یوقارودن اشاغی اینر ایكن یدنجی درجه‌لرینك نوطلری تعدیل ایدیله مز(*) آنلری دخی آتیده كی مثال وجهله حال اصلیسنده براقمق لازمدر

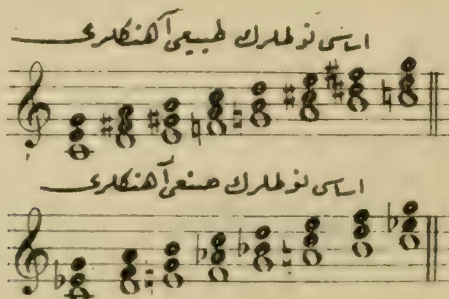
مثال



§ ١٩٣ ملون برصره‌نك اشاغیدن یوقارویه چیقار ایكن (ماژور صره) ایسه (آلتنجی) مینور صره ایسه (ایكنجی) كذا یوقارودن اشاغی‌یه اینر ایكن (ماژور صره) ایسه (بشنجی) مینور صره ایسه (یدنجی) درجه‌لرینك تعدیل ایدلمه‌سی پك طبیعیدر چونكه لادیه زایله صول بمولك دو صره‌سیله هیچ برمناسبتی یوقدر بوكا دلیل بر صره داخلنده كی بهر نوطك اوزرینه كرك طبیعی كرك صنعی

(*) حد ذاتنده تعدیلدن معدود اولان صول دیه‌ز دن بحث اولنمیور ١٦٦ نجی بندلره مراجعت

اولان آهنكلرى وضع اولنور ايسه (١٦٢ ، ١٦٤ نجى بندلره مراجعت) مذكور درجه لرك تعديل
ايديله ميه جكى آشكاردر



بالاده كى شو مثاللرك ايچروسنده نه چيقيجى صره لرك آلتنجى و ايكنجى درجه لرينى تعديل ايده جك نوطه لر
وار نه ده اينيجى صره لرك بشنجى و يدنجى درجه لرينى تعديل ايده جك نوطه لر واردر ايشته شو قاعده
دن طولايى مذكور درجه لرك تعديللرى جائز دكلدر مع مافيه پك بيوك موسيقى شناسلرك اثرلرنده
چيقار ايكن دييه زلر ايله اينر ايكن ده بمولر ايله يازلمش پك چوق ملون صره لره تصادف اولنمقده
ايسه ده ينه اكثريسى اشاغى اينر ايكن ماژور صره نك بشنجى و مينور صره نك ده يدنجى درجه لرى
تعديل ايدلمه ممكندر تبدل طرزلرى بحثى بو بحثمزك خارجنده طوتلمليدر

اخطار — بالاده كى قاعده بر بسته نك ايچروسنده كى ملون صره نك قنغى مقامه عائد
اولديغنى پك سهولتله بيان ايتمكده در خصوصيله مبهم بر زمانه وضع اولنه جق
ملون بر صره يى بو قاعده يه تطبيقا يازمق ديكرينه هر حالده ترجيح اولنور

تعليم

شاكردان تكميل ملون صره لرى بالاده كى قاعده لر موجبنجه يازمليدر

(يازيله جق تعليملر حقنده شاكردانه اخطار)

دييه زلى بر صره نك ايچروسنده دفعه تعديل ايدلمسى لازمكلان دييه زلى نوطه لرك (دوبل
دييه زلر) لر ايله كذا بمولى بر صره نك ايچروسنده دفعه تعديل ايدلمسى لازمكلان بمولى نوطه لرك
(دوبل بمولر) لر ايله تعديل ايديله جكى خاطردن چيقمه مليدر

تمرين

صره ايله طرز لغتلرينك فرقى نه در
مقام نه در اساس مقام نه در
چهارصدا نيه تعبير اولنور
بر چهارصدانك تشكيلى نه دن عبارتدر
طبيعى اولان مينور صره نك چهارصدا تشكيلاتى نه دن عبارتدر
تعديللى اولان مينور صره نك چهارصدا تشكيلاتى نه دن عبارتدر
ديه زلر صره سى نه يولده تولدايدر
بمولر صره سى نه يولده تولدايدر
باشده بولنان ديه ز چهازينك صون ديه زتى نه بيان ايدر
بمول چهازينك صون بمولى نه بيان ايدر
مناسبتى اولان ايكى مقامك بيننده نه (فرق) اولنه بيلور
ملون اولان ماژور صره لرده قنغى درجه لر تعديل ايديله مز
ملون اولان مينور صره لرده قنغى درجه لر تعديل ايديله مز

يدنجى فصل

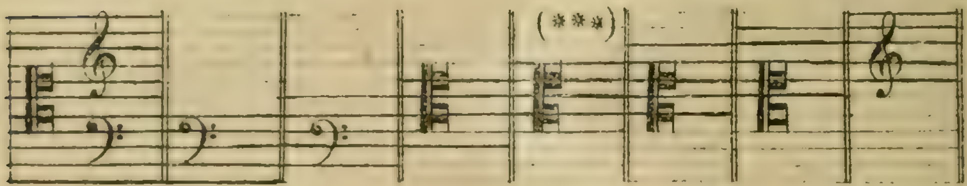
اصواتك نوعلرى وحد غايه لرى وانا ختارلره تقسيماتى وانا ختارلرك قنغى صدالرده وقنغى سازلرده استعمال اولندقلرى ويكديكرلريله تطبيقاتى حقنده در

برنجى ماده

§ ١٩٤ (١٣ نجى بندك تفصيلاتى) يدى نوع اناختارلرك نوطلر اوزرنده نه يولده حكمى اولديغى (١٤ ، ١٥ نجى بند) لرده اكلادق شمديده آنلرك يكديكرنى ايله تطبيقاتنى وبهر اناختارك مختلف

قادين وچوجق واركك سسلرينك اوزرنده حكملريني وتكميل اصواتك (دياپازونلريني)(*) يعني (حدّ غايه‌لريني) وتكميل انختارلرك قنغي سازلرده استعمال اولندقلريني تعداد ايده‌لم

§ ١٩٥ برخطوطك بش خطدن عبارت اولديغي برچه معلوم ايسه‌ده اساس ارانيله‌جق اولورسه برخطوط اونبرخطدن عبارتدر بوشمدي‌يه قدر برخطوطي بش خطدن عبارت بلديكمز ايچون آلتي عدد خطك نه يولده حذف اولنديغي بلمك لازمدر برچوق خطلرك مشكلاتندن قورتلمق ايچون انختارلرك استعمال اولنديغي برلرجه معلوم ايسه‌ده (**) نوعي بر اولوب مختلف خطلر اوزرينه وضع اولنان انختارلرك بهر نوعي عيني خطلره وضع اولنمقدن بشقه برشي دكلدر شويله‌كه بهر انختار اونبرخطدن عبارت اولان خطوطك اوزرينه وضع اولندقجه خطوطك اشاغيسندن برخط ترك ايدوب يوقارودن بريكي خطه مالك اولمقده در ايشته بوسببدن طولايي خطوط بش خطي تجاوز ايتمز همده عيني انختارلرك مختلف خطلره وضع اولنيورمش كبي كورندكلرينك سببيده بوندن نشئت ايدر (١٣٧ نجي بنده مراجعت)



ايكنجي ماده

صدالرك نوعلري حقنده

§ ١٩٦ فن موسقي ايكي نوع واسطه ايله اجرا اولنور ديمشدك (يعني بر نوعي ساز) لر ايله نوع ديكري ايسه (صوت) ايله‌در واسطتين مذكوره تينك هر ايكيسنده ده انختارلره احتياج

(*) برسازك ويا برانسانك صداسنك اك قبا پرده سندن اعتبارا اك تيز پرده سنك بينه (دياپازون) يعني (حدّ غايه) دينور كذلك ثانيه‌ده ٨٧٠ اهتزازدن حاصل اولان (لا) يي كوسترن وچليكدن معمول بولنان چتال برآلته ويا خود برنوع دودوكه ده (دياپازون) دينور ايسه‌ده بزلر بو آلتلرك اسملرينده ديكرندن تفريق ايتمك ايچون مذكور آلتلره (آهنك چتالي) ويا خود (آهنك دودوكي) تسميه ايده جكز

(**) ١٦ نجي بنده مراجعت اولنه

(***) بو 𝄡 𝄡 شكلده‌ده دو انختارلري استعمال اولنمقده‌در

مش ایتمکده در کرچه بوکون درت انحناردن غیریسی غیر مستعمل ایسه ده تکمیل انحنالرك تطبیقاتی وتکمیل اصواتك وسازلرك حد غایه لرینی بلمیان بر ذات هیچ بر وقتده ایکی مختلف اصواتی کذا ایکی مختلف سسده کی سازلری یکدیکرینه تطبیق ایده مز بونلری بلمیان بر ذاتك ایلروده بر بسته یازمقلغنك بیله امکانی اوله مز (*) صوتك ایکی نوعی واردر برنوعی قادین نوع دیکری ده ارکك صداسی اوله جغی هرکسجه معلوم ایسه ده انواع مذکوره دخی آلتی قسمه آیرلمشدر

(صدالره عائد اولان اسامی) (**)

صوپرانو یاخود پریمیر ده سو	یعنی تیز قادین سسی یاخود برنجی یوکسك
مه زه صوپرانو یاخود سوقوند ده سو	یعنی وسطی قادین سسی یاخود ایکنجی یوکسك
قونترالتو	یعنی پس قادین سسی
پریمیه رته نور	یعنی تیز ارکك سسی
سوقوند ته نور	ایکنجی تیز ارکك سسی
باریطون یاخود پریمیه رباص	یعنی وسطی ارکك سسی
سوقوند باص یاخود باص تای	یعنی پس ارکك سسی

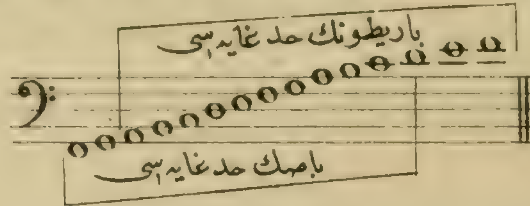
اوچنجی ماده

(*) بوکا دلیل بوکون بزم خواننده لرمزك اکثریسی بعض شرقیلرك میانی پك سهولتله اجرا ایتدیکی حالده او شرقینك زمیننك پس پرده لرینی بوله مز کذا عینی زمینك پس سسلرینی پك سهولتله اجرا ایدن بر خواننده عینی میانی کوچلك ایله اجرا ایتمك شویله طورسون حتی بتون بتون سسی یتمدیکی جهتله او عینی نغمه‌یی بر سکز پس پرده لردن اجرا ایتمکه مجبور اولور بوننده سببی بزم شرقیلرك برقاچ سس اوزرینه تقسیم اولنمامسیله برابر شرقی یی یاپان ذاتلرکده انحنالرك تطبیقاتنی و اصواتك حد غایه لرینی بلمدکلرندن نشئت ایتمه‌ده در

(**) بوکلمه لرك لسانمزده مقابللری هرنقدر بولنمش ایسه‌ده ارباب موسیقی عندنده بونلر استعمال اولنمدقلرندن بزلرده بولغتلرك بویله جه فرانسزجه لرینی استعمال ایتمکلکمز لازمدر

صدالرك حدلرى و انختارلرك قنغى صدالرده وقنغى سازلرده استعمال اولندقلرى حقنده در

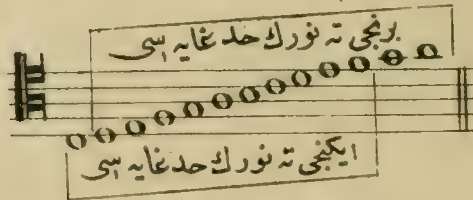
§ ١٩٧ دردنجى خطه وضع اولنان فا انختارى (باريطون) ايله (باصى) سسلرينه مخصوصدر



(فا انختارينك استعمال اولنديغى سازلرك اساميسى)

(باصون) ياخود (فاغو) بعضكره (قورنو) نك اك قبانوطلرنده (ترومبون) (اوفيكلائيد) (توبا) وياخود(باصون) (ويولونسل) (قونترباصى) (بومبوردون)

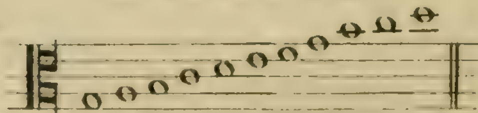
§ ١٩٨ دردنجى خطه وضع اولنان دو انختارى (تنور) سسلرينه مخصوصدر



(دردنجى خطه وضع اولنان دو انختارينك استعمال اولنديغى سازلرك اساميسى)

(فاغونك) تيز پرده لرنده (طرومبون) ك تيز پرده لرنده (ويولونسل) ك تيزجه پرده لرنده

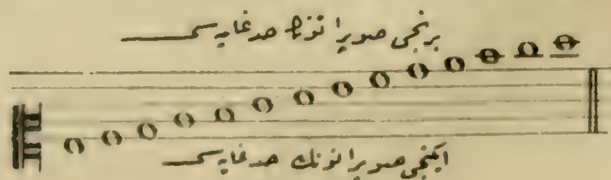
§ ١٩٩ اوچنجى خطه وضع اولنان دو انختارى (قونترالتو) سسنه مخصوصدر



(اوچنجى خطه وضع اولنان دو انختارينك استعمال اولنديغى سازلرك اساميسى)

(طرومبون آلتو) ياخود (صولبورى) (آلطو) ياخود (ويولا)

§ ٢٠٠ برنجى خطه وضع اولنان دو انختارى (صوپرانو) سسلرينه مخصوصدر

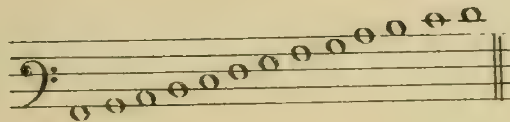


بوبرنجی خطه وضع اولنان دوانختاری هیچ برسازده استعمال اولنمز بوانختارك یرینه صول انختارینی استعمال اولنمقده دركه صول انختاریده آتی الاسامی سازلرده استعمال اولنور (ویولون) یعنی (کمان) (ویولونسل) لك پك تیز نوطلرنده (فلوت) (قلارنت) (قورنو) قورنه تاپستون (سی بمول) و (می بمول - بوکلی) (طرومپت) یعنی (می بمول بوری) (اوبو واقورآنغله) صاقبتی فونلر

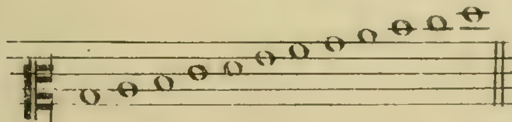
دردنجی ماده

(غیرمستعمل اولان انختارلر صداحقنده در)

§ ٢٠١ اوچنجی خطه وضع اولنان فا انختاری باریطون سسنه مخصوص اولوب استعمالیده بروجه آتی ایدی



§ ٢٠٢ ایکنجی خطه وضع اولنان دوانختارینایسه (مه زه صوپرانو) سسنه مخصوص اولوب صورت استعمالی دخی بروجه آتی ایدی



§ ٢٠٣ برنجی ارککك سسی دهاواردر اسمنه (تهنورقونترالتینو) تسمیه اولنور بوصدا کلیساده غالرنده نادراً مستعملدر بوسسك حد غایه سی اهل موسقی عندنده تعیین ایدلمه مش ایسه ده هیچ اولمازایسه مذکورسس برنجی تنورك نهایتنده کی (لا) پرده سندن دها یوقاروده اولان (دو) پرده سنی راحتلق ایله بولملیدر (دو) پرده سیده (قونترالطو) صداسنك نهایت پرده لری صایلورکه ایشته بوسببله (تهنورقونترالتینو) تسمیه اولنمشدر بوصداده صول انختاری استعمال اولنمقده ایدی

تعلیم

شاکردان تکمیل اصواتك حد غایه لرینه دائر مثاللری یازملیدر

بالاده کی دوآنختارلرینه استثنا — بعض اوپرالرده صول آنختارینه ربط اولنمش پردهٔ دو آنختاری کورلمکده‌در که مذکور دو آنختارك نوطلر اوزرنده برحکم تأثیری اولەمز بو یولده موضوع اولان دو آنختاری اول نغمه‌نك نوتهٔ سنه عائد اولدیغنی بیلدرمکدن بشقه هیچ برشی دکلدر

مثال



بشنجی ماده

(آنختارلرك یکدیکریله تطبیقاتی حقنده‌در)

§ ٢٠٤ برخطك ویا بربیاضك اوزرینه وضع اولنان برنوطك آنختارلر واسطه‌سیله اسمی تبدل ایتدیکی کبی آنختارلر واسطه‌سیله مذکور نوطك صداسیده تبدل ایتدیکی معلوممزدر آنك ایچون آتیده کی جدول پیانویه تطبیقاً تکمیل اصواتك یکدیکریله هم صدا نوطلرده بولنوب بولنه میه‌جقلرینی بیان ایدر

٨

٨

٨

٨

٨

(٭)

٨

(٭) اوچلرده بولنان سیاه نوطلرك امتدادی جائز اوله ماز

اخطار — بالاده کی جدولده عمودی اوله رق برخذاده بولنان مختلف خطلرده کی نوطه لر یکدیکرلری ایله هم صدادرلر

خواجه افندی یه تنبیه — شاکردانه مختلف آنختارلردن برچوق مثاللر یازوب بایوددن یوق انختارلرایله الفت کسب ایتدیرملی اکر شاکردان آنختارلرایله الفت ایتمزایسه ایلروده پك چوق صعوبته دوچار اولور

التنجی ماده

(ترانسپوزیسیون) یعنی (تقدیم وتأخیر) حقنده‌در (٭)

§ ٢٠٥ بربسته یی عین نغمه‌ده وفقط بولندیغی مقامدن غیری اولان مقام ایله اجرا ایتمکه (تقدیم وتأخیر) دینور

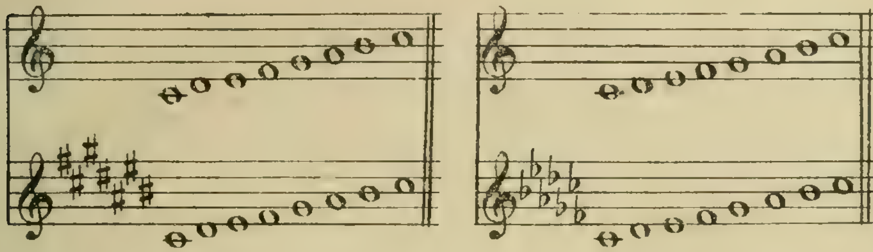
§ ٢٠٦ سازوکرك صوت ایله اجرا اولنه‌جق بربسته سازلرك ویا اصواتك حد غایه‌لرینه تیز ویا پس کله جك اولورایسه ویاخود ایکی مختلف صداده بولنان سازلرك یکدیکریله تطبیقی آرزو اولنورایسه (تقدیم وتأخیر) قاعده‌سنه مراجعت لازمدر مذکور قاعده‌کرك چالارایکن وکرك یازلمش اولان بربسته نك بوقاعده‌یه تطبیقا دیکر بر صورتی استنساخه لزوم مس ایدرکن ایکی جهت نظردقته آلنور اولاً نوطه‌لرك تحویلی ثانیاً باشده بولنان آنختارلرایله برلکده چهازلرك تحویلی لازمدر بوایکی جهتدن برنجیسی یعنی یالکز چهازلرایله (تقدیم وتأخیر) اجراتی الندکی سازینك (پوزیسیونی) یعنی (وضعیتنی) (٭٭) بیلان برذات ایچون پك قولایدر ایکنجی نوع ایسه بهمه حال انختارلرك نوطه‌لراوزرنده‌کی حکم وتأثیرلری ایله پك چوق الفت کسب ایتمکه متوقفدر آنك ایچون برچه اولا یالکز چهازلرك تبدیلری ایله اجرا اولنان (تقدیم وتأخیر) قاعده‌سنی اله آلمق لازمکلیور

§ ٢٠٧ چهازلرایله اجرا اولنان تقدیم وتأخیر یارم پرده داخلنده اجرا اولنور یعنی بربسته یی یارم پرده تیزه ویاخود یارم پرده پسه نقل ایتمك لازم کلدیکی زمان چهازلرك تبدلنه مراجعت لازمدر

(٭) بوماده یی خواننده صنفی اوقوماسه‌ده برباس یوقدر چونکه خواننده لرسازنده لرك کوستردکلری پرده یه تطبیقا حرکت ایده‌جکلری آشکاردر

(٭٭) سازلرحقنده کی وضعیت لغة ایکی معنا افاده ایدر برنجیسی النده کی سازینی لزومنه کوره طوتماغه ایکنجیسیده اجرا ایدیله‌جك نوطه‌لرك اکثرسازلرده برقاچ مختلف پرده لردن اجراسی ممکن اولورکه اوعینی صدانك چیقدیغی مختلف پرده لره تسمیه اولنور مثلا کمانك (می) کیشنه مخصوص اولان صدانك دیکر کیریشلرندده چیقدیغی کبی

مثلا دوماژور بر بسته یی یادم پرده تیزه تقدیم وتأخیر ایتمکه لزوم کوردیکی زمان دوماژورك مقامنی دودییه‌زماژور مقامنده یاخود دوماژور مقامنی یادم پرده پسه تقدیم وتأخیر ایتمك لزومی کوردیکی زمان دوماژور مقامنی دوبمول ماژور مقامنده اجرا ایتمك لازمکلور که بوصورتده کی تقدیم وتأخیرلره چهازلرایله اجرا اولنان (تقدیم وتأخیرلر) دینور



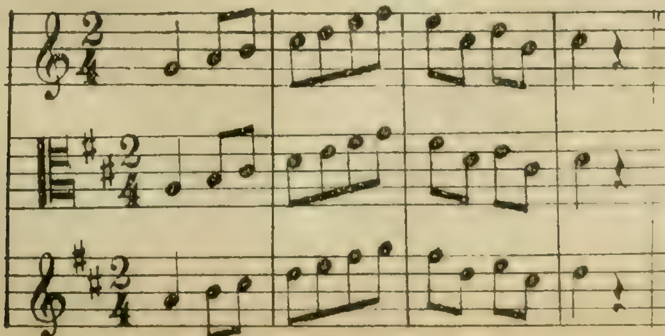
اخطار — شاکردانك تقدیم وتأخیر اجرا ایدرایکن اول بسته‌نك مقامنك خارجنده اوله رق یکیدن داخل اولان عارضه‌لرك بهرینی بالاده‌کی مثاللر مثللو لزومنه کوره تیزینی دفعه تیزه پسنی‌ده دفعه پسه تعدیل ایتمسی لازمدر ومذکور قاعده ایکی نوع تقدیم وتأخیرده ده جاریدر

تعلیم

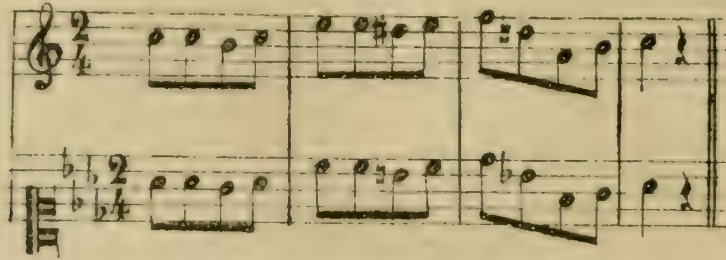
شاکردان تکمیل مقاملری یارمشر پرده تیزه وپسه تحویل ایده‌جکدر

(آنختارلر ایله تقدیم وتأخیر)

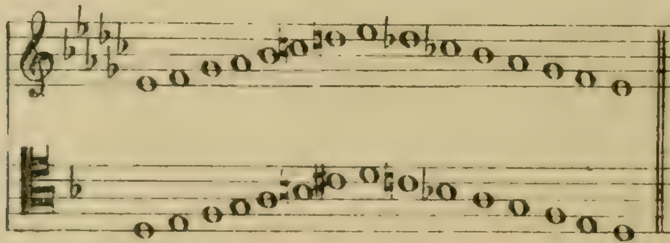
§ ٢٠٨ دوماژور بر بسته یی ره ماژور چالمق آرزو اولندیغی زمان باشده‌کی صول انختارینی اوچنجی چزکده‌کی دو آنختارینه تحویل ایتمکله برابر باشده دییه‌زدن عبارت برچهاز وضع اولمش فرض ایتملیدر اکر دوماژور بر بسته یی ره ماژور یازمق آرزو اولنور ایسه ینه بالاده‌کی قاعده‌یه توفیقاً حرکت ایتمك لازمدر ویاخود عینی آنختار تحتنده اوله رق یازمق لزومی کوریلور ایسه ینه بالاده‌کی قاعده‌یه تطبیقاً نوطلرك صورتنی دکشدیرمك لازمدر



§ ٢٠٩ كذا دو ماژور مقامنده كى بر بسته يى لا بمول مقامنه تقديم وتأخير ايتمك لازمكلسه باشه درت بمول چهازيله برابر صول انختارينده برنجى خطده كى دو انختارينه تحويل ايتمك لازم كلور



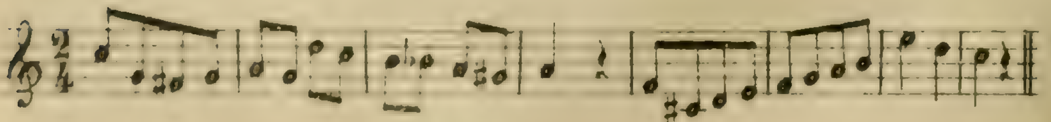
§ ٢١٠ كذا مى بمول مينورى ره ناتورل مينوره تقديم وتأخير ايتمك لازمكلسه باشده كى صول انختارينى دزدنجى خطده كى دو انختارينه و باشده كى آلتى بمول چهازينده بر بمول چهازينه تحويل ايتمك لازمكلور



تقديم وتأخير قاعده سنه استثنا — هيچ بر زمان بر ماژور مقام بر مينور مقامه كذا بر مينور مقامده بر ماژور مقامه تقديم وتأخير ايدلمز تقديم وتأخير اولنه جق مقاملر آنجق مينورلر مينورلر ايله ماژورلرده ماژورلر ايله جائز اوله بيلور

تعليم

شاكردان آتيده كى مثالك نوطلرينه طوقنميه رق يالكز انختارلرينى وچهازلرينى دكشديروب مثلا ره ماژوره ، لا ماژوره ، فادييه ز ماژوره ، صول بمول ماژوره ، ره بمول ماژوره ، مى بمول ماژوره ، فا ماژوره ، بالاده كى قاعده لر موجبنجه تقديم وتأخير ايده جكدر



قرائت

خواجه افندی تقدیم و تأخیر اوزرینه شاکردانه پیانو یه تطبیقاً برچوق مثاللر اوقوتدرملی بو مثاللرك ایچرو سنده اوچنجی خطده کی فا انختاریله ایکنجی خطده کی دو آنختارینك غیریسی اولان انختارلرك جمله سنی استعمال ایتملی اکر شاکردان آرزو ایدرایسه اوآنختارلرایله ده مثاللر قرائت ایتدیرملی

یدنجی ماده

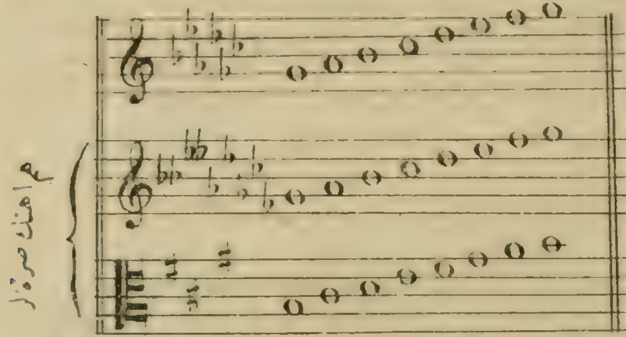
(هم آهنك صره لرك مابعدی ویاخود تقدیم و تأخیر ایچنده تقدیم و تأخیر)

§ ٢١١ . بربسته صداجه تخلف ایتمیه رك یالکز انختارلرك وچهارلرك تبدللری ایله ده اجرا اولنور شویله که بربسته دیکر برمقامه تقدیم وتأخیر ایدیله جکی زمان چهارزی یدی عددك خارجنه چیقارسه ایشته اولزمان بوقاعده یه مراجعت لازمکلور مثلا سی ناطورل ماژوری ایکی تام پرده تیزه یازمق ویاچالمق آرزو اولندیغی زمان ره دیئه ز ماژور چالمق ویا یازمق لازمکلورکه اوزمان بومقامك چهارزی طقوز دیئه زدن عبارت اولور بوده قاعده نك خارجنده اولدیغندن ره دیئه ز ماژوری (می بمول) ده (ره دیئه ز) ایله هم آهنك اولدیغندن (ره دیئه ز ماژوری) (می بمول ماژور) قیاس ایدوب چالمالی ویاخود یازملی

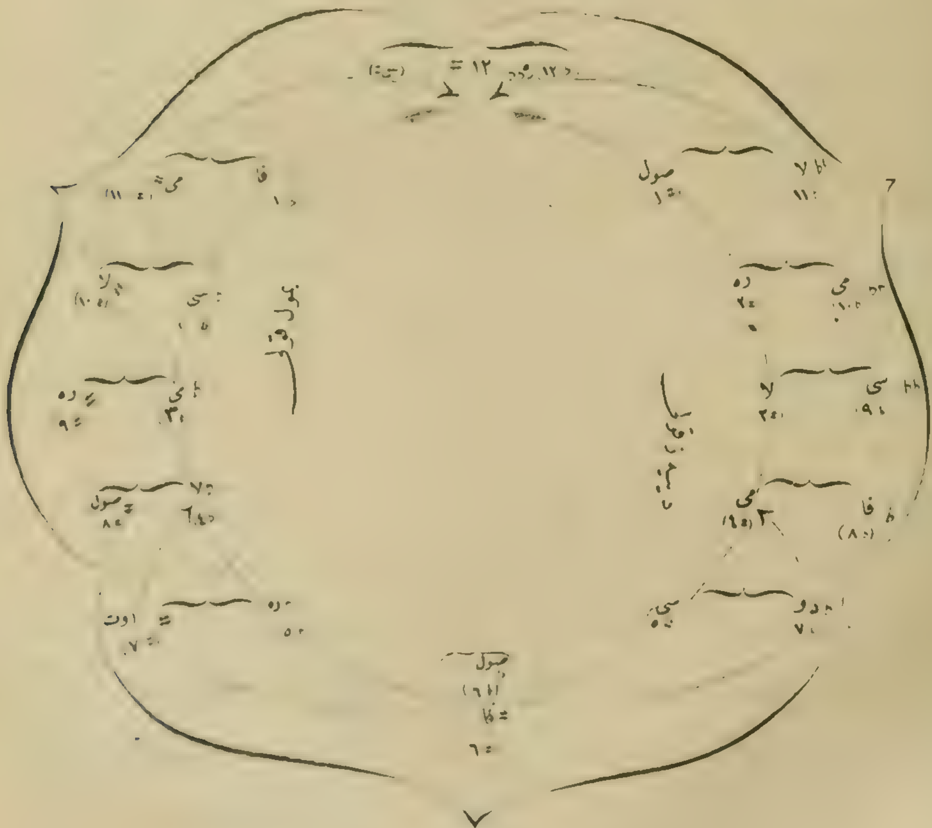


§ ٢١٢ صول بمول ماژوری بریچق پرده تیز یازمق ویاخود چالمق آرزو اولندیغی زمان سی دوبل بمول ماژور چالمق لازمکلورکه : اولزمان بومقامك چهارزیده طقوز بمولدن عبارت اولور بوده قاعده نك خارجنده اولدیغندن سی دوبل بمول ماژوری (لا ناطورل ده

سی دوبل بمول ایله (هم آهنکی اولدیغندن) لاناطورل ماژوره قیاس ایدوب چالملی و یاخود یازملی



اخطار — یازمق ایچون تقدیم و تأخیر ایچنده تقدیم و تأخیره لزوم کوردیکی زمان (موسیو دان حوزره‌ك (Théorie de la musique) یعنی (نظریات موسیقی) نام تألیفندن اخذ ایتمش اولدیغم آتیده‌کی جدوله مراجعت ایتمك موجب سهولت اوله جقدر



جدول مذكوردن اكلاشلديغي اوزره غير مستعمل اولان چهارلرك مستعمل اولان چهارلر ايله تطبيقي زماننده عارضه لرك عددلري اون ايكي يه ابلاغ اولور مثلا طقوز ديه ز ، اوچ بمول ايله ، كذا اونبر ديه ز ، بربمول ايله تطبيق اولنور بالاده كي جدوله مراجعت

تعليم

شاكردان بش بمول ، آلتي بمول ، يدي بمول ، كذا بش ديه ز ، آلتي ديه ز ، يدي ديه ز ، صره لريني ايكي بچق پرده تيزه تقديم و تأخير ايدوب لزوم كوريلان صره لرده هم آهنكي صره لره تقديم و تأخير ايتمليدر

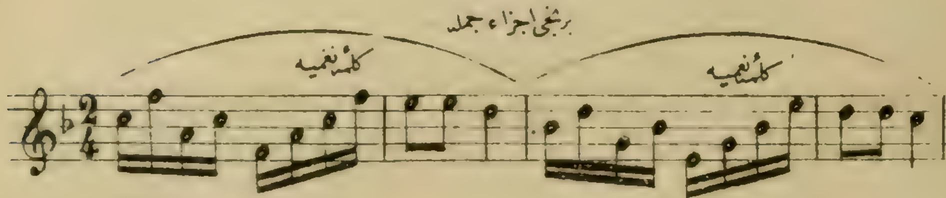
سكزنجي ماده

(دوفرازه) يعني (برعبارة نك صورت تحليلندن باحثدر)

§ ٢١٣ فن موسيقيده بربسته نك (نثري) ويا (عروضي) اولمسي محتملدر نثردن باحث اولان جهتي فن آهنك ودهاطوغريسي (فوكه) يعني (فرابزي) و (قانونيك) يعني (قانوني) ويا (ترجيعي) تعبير اولنان قواعده عائد اولديغندن بزبوراده يالكز جهت عروضيه سندن بحث ايده جكز (فورم متريك) يعني (هيئت عروضيه) و (فورم سيمتريك) يعني (هيئت تناسبيه) نك اعدادنده كوريلان مناسبات ومعادلات ايله عباراتك انتظاماتي وقافيه لرينك منتظما تكراراتي حسبيله سهولتله ذهنده منقوش اولمق ممكندر اولچولرينك عددي دردده قابل تقسيم اولان يعني درت ، سكز ، واون آلتي اولچولردن عبارت اولان اصولله هيئت عروضيه دينور هربربسته (تلفظ اولنان كلام كبي) بهمه حال برقاچ (پهريود) يعني (عباره) لردن ويا (فراز) يعني (جمله) لر (..) دن متشكلدر و (عباره) دخي (مامبر دوپهريود) يعني (اجزاي عباره) و (جمله) ايسه (مامبر دوفراز) يعني (اجزاي جمله دن) مركبدر و (اجزاي عباره) دخي (ده سن ملوديك) يعني

(.) بونلره (قادره) يعني (مربع) تسميه اولنور
(..) نوطه لرك خوش بر حس موسيقي تشكيل ايتمسيله برابر يكديكردن تفريقي ممكن اولان تسلسلاتنه (جمله) دينور

«کلمهٔ نغمیه» دن عبارتدر وکلمهٔ نغمیه دخی برقاچ «جزؤ» دن عبارتدر وهربر (عباره) ایسه اتحادندن بر هیئت مجموعه وجوده کلهرك برحس تام مستفاد اولان برچوق (اجزای عباره) دن متشکلدر (٠)





اخطار — بربسته نك حین اجراسنده قلاو رنتلرکندی وظیفه لرینی اجرا ایتمکده ایکن نغمه وی بولنان دیکر سازلر (٠٠) عینی زمانده بعضاً بر، بعضاً ایکی، وبعضاً اوچ مختلف نغمه اجرا ایدرلرکه بو اوچ نوعك هربرینه دخی کلمهٔ نغمیه نامی ویریلور

بالاده کی اخطاره استثنا — مختلف سازلر عینی نغمه ده اوله رق بر برینی تعقیب ایتدیکی زمان آنلره کلمهٔ نغمیهٔ دینلمیوب (امیتاسیون) یعنی (تقلید) تعبیر اولنور

طقوزنجی ماده

(مودولاسیون) یعنی (تبدل طرز) حقنده در

§ ۲۱٤ بربسته برچوق جمله لردن ویا عباره لردن متشکل اولدیغی کبی برچوقده مختلف مقاملردن

---

(٠) کلامده اولدیغی اوزره بربسته یی تنقیط ایتمك یعنی (نقطه لرله ایزیرمق) آرزو اولندیغی زمان اجزای عباره دن صکره مقتضای حاله کوره برویرکول (،) ویا برنقطه لی ویرکول (؛) ویا خود ایکی نقطه : وسائره وضع اولنور وعباره نك ختامنده ایسه یالکز برنقطه وضع ایدیلور

(٠٠) (صاقسیفون) (فانیول) (قورنوستینیال) (التو) و (بوکلو) سازلری فقط مستثنا اوله رق رفاقت ایدن سازلر دخی بونوعله داخل اوله بیلورلر

عبارتدر حتی بر بسته نك ایچروسنده برچوق مقاملر بولنه بیلدیکی کبی بر عباره ، ویا بر جمله ، حتی بر کلمه تشکیل ایدن بر نغمه نك ایچروسنده بیله ، مختلف مقاملر بولنه بیلور (نصلکه شرقیلرمزك ایچروسنده برچوق مختلف مقاملر بولنور) ایشته بر بسته نك ایچروسنده مختلف مقاملرك بربرندن دیکرینه کچمکه (مودولاسیون) یعنی (تبدل طرز) تسمیه اولنور

§ ٢١٥ تبدل طرزك رهبری برنغمه نك ایچروسنه چهازدن خارج اوله رق وضع اولنان عارضه لردر

§ ٢١٦ برنغمه یی تحلیل ایتمك ایچون چهازك بیان ایتدیکی مقامك مقامه عائد نوطلرینی رایوب بولمالی مذکور نوطلر تعدیل ایدلمشمی ایدلمه مشمی ویاخود بیان اولنان مقامك خارجنده اوله رق تعدیل ایدلمش اولان نوطلر قنغی مقاملرده استعمال اولنه بیلور آنلری (١٦٨ و ١٨٥) نجی بندلر موجبنجه ایجه تحلیل ایتملی تحلیل ایتدکدنصکره تبدل ایتمش اولان طرزك قنغی مقامدن اولدیغی تفریق ایتمك قولایدر . یالکز . شوراسنی بلملیکه ، مطلقا تعدیل اولنان نوط تبدیل اولنمش اولان طرزك یا (تحت غالبی) یاخود (غالبی) ویاخود (حساسی) نوطیدر وبو یولده تعدیل ایدیلان (یعنی تبدل طرزی بیان ایدن) مذکور درجه لرك نوطلرینه (نوط قراقتریستیك) یعنی (فارق نوطلر) دینور تحلیل ایدیله جك برنغمه کوك پیانو کوك برقاچ قسم اوزرینه (آهنکلنمش) ایسه قولایدر فقط یالکز اولان برنغمه ده تبدل طرزلری تعداد ایتمك برآز مشکلجه در . چونکه : یالکز اولان برنغمه نك تحلیلنده هر نقدر بالاده کی قاعده یه اتباع ایتمك لازم ایسه ده . بعض نغمه ده : مذکور درجه لرك نوطلرینه تصادف اولنمدیغی حالده بیله ، نغمه نك حس تشویقیله قنغی طرزه تبدل ایتمش اولدیغی اکلاشیلور



بالاده کی مثالك چهارزینك اول بشسته نك یا فاماژوز ویاخود ده مینور طرزنن بولنه جغنی افاده ایده جکی
معلوممزدر. مذکور نغمه (دو ماژور) دن باشلادیغی ایچون (ره مینور) اوله‌یوب (فاماژور)
اولدیغیده معلوممزدر. فقط ! دردنجی اوچونك باص قسمنه بر (فادیه‌یز) وضع اولنمشدرکه :
بو (فادیه‌یز) فاماژور طرزینه عائد اولمدیغندن ، مذکور (فادیه‌یز) ك (فارق نوط)
اولدیغنه هیچ شبهه یوقدر مع هذا بو (فارق نوط) قنغی طرزدن معدود اوله بیلور آنی رامولا زمدر
(فادیه‌یز) (صول ماژور) ده و (ره ماژور) ده و (صول مینور) ده موجوددر بو (فادیه‌یز) ی
(صول ماژور) دن اعتبار ایتمش اولسه‌ق نغمه ده (سی بمول) باقی اولدیغندن (صول ماژور)
اوله مز (ره ماژور) دندر دیسه‌ك نغمه ده (دو ناتورل) باقی اولدیغی ایچون (ره ماژور) ده
اعتبار ایده میه جکمزدن بو تبدل طرزك (صول مینور) دن اولدیغی بدیهیدر

بالاده کی قاعده یه استثنا — بعضا بر نغمه یی نقشلق ایچون عارضه لر وضع اولنه بیلور ایسه ده
او عارضه‌لرك بو بحث ایله هیچ بر مناسبتی یوقدر مذکور نوطه‌لرك قیمتی اکثریا کوچك قیمتلر ایله یازیلور



بالاده مثالك نه (صول دیه‌یز) ی (لا مینور) دن نه ده (سی ناتورل) ی (دو ماژور) دن
معدوددر بو یولده کی تعدیلاته (نقش نوطه‌لرینك تعدیلی) تسمیه ایدیلور بالاده کی
(صول دیه‌یز) آتیده کی (صول دیه‌یز) حکمنه قائم اوله مز



اخطار — بر اوچود داخلنده وقوعبولان تبدله (مودولاسیون پاساژر) یعنی (کچیجی تبدل طرز)
تسمیه ایدیلور تبدل بر قاچ اوچود دوام ایدر ایسه آکاده ساده‌جه (تبدل طرز) تسمیه ایدیلور
یوق اکر تبدلك بر عباره ویا بر قاچ عباره قدر امتدادی لازمکلور ایسه او زمان بهمه‌حال
چهارزنن تبدلی لازمکلورکه بو حاله (تبدل طرز) دینلیوب (شانژومان دوطون) یعنی
(مقامك تبدلی) تسمیه اولنمقده در

اونجی ماده

(٧٩ نجی بند)ك مابعدی فن موسیقیده مستعمل اولان بعض تعبیرات حقنده‌در

آتیده کی لغتلر بر بسته نك اصولنك حركتلرینی اظهار ایتمك ایچون اول بسته نك باشنه وضع اولنان لغتلره ده ضم اولنه بیله جكلری كبی بر نغمه یه شیوه ویرمك ایچون بر بسته نك آره لرینه ده وضع اوله بیلورلر بونلرك استعمالی بسته كارك آرزوسنه وابسته در (٠)

حركات اصلیه یه منضم اولان تعبیرات

Offectuoso	محبانه
Agitato	متهیجانه
prioso	جانلیجه
Can tabile	قابل تغنی
Con anima	كوكلی
Con espressione	شیوه‌لی
Con fuoco	محرق
Con moto	حركتلی
Con sprito	روحلی
Grazioso	لطیف

Maestoso	محتشم
Moderato	معتدل
Mosso	جانلی
Riseluto	قرارلی ، آشكار
Scherzo	نكته لی
Sostenuto	طوتوق
Tempo jiusto	تمام
Vivace	سرعتلی
Vivo	الدبیلدیكنه

حركتك تعدیلنه دائر تعبیرات

Poco	آز
Poco à poco	یواش یواش ، آزار آزار
Un poco più	بر آز زیاده ، زیاده جه
Mèno	دها آز
Più	زیاده

Non molto	چوق دكل
Non tanto	اولقدر دكل
Non troppo	پك چوق دكل
Assai	اولدقجه
Molto	چوق

(٠) ١٤٤ نجی بنده مراجعت.

چوق زیاده	Molto più	آنجق	Quasi

حركتی جانلاندیرمق ایچون

جانلی	Animato	دها زیاده سرعتلی	Più molto / Più mosso
سرعتلندیره رك	Accelerando	پك عجله	Stretto

حركتی تأخیر ایچون

			تعبیر	احتصار	
یواشلنه رق	Rallentando	rall	طوته رق	rit	Ritenuto
گری براقه رق	Ritardando	ritard	كنیشلته رك	slarg	Slargando

حركتك انتظامنی بوزمق ایچون

كیف ما یشاء	Ad libitum	ad libit	اصولسز / اولچوسز — Senza tempo
كیفنجه	A piacere		

حركت منتظمه یه عودت ایچون

اصول ایله	Tempo / A Tempo	برنجی حركت	1° Tempo
		عین حركت	Lo stesso tempo

مدّه دائر تعبیرات

معنا	اختصار	تعبیر
برنجی نوطی قوتلی ومابعدنده كی خفیف	Fp	Fort piano
برنجی نوطی خفیف ومابعدنده كی قوتلی	Pf	Piano forte
باغلی	Leg	Legato

Legatissimo	Legg^issimo	زياده جه باغلى
Leggiero	Legg	خفتله
Marcato	Marc	آشكار
Pesante	Pes	بطائتله
Rinforzando	Rinf ou Rfz	صدايه تقويه ويره رك
Sforzando	Sfz	بردنبره غايت قوت ويره رك
Sostenuto	Sost	صدايى يوجه ايشتديره رك
Staccato	Stacc	آيرى
Tenuto	Ten	صدايى طوته رق

فرق اشارتلرى

تعبير	اختصار	معنا
Pianissimo	PP.	پك خفيف
Piano	P.	خفيف
Mezzo-piano	mP.	نصف درجه خفيف
Un poco piano	poco P.	خفيفجه
Sotto voce Mezza voce	sot:v. mez:v.	نصف صدا ايله
Un poco forte	poco f.	قوتليجه
Mezzo forte	mf.	نصف درجه قوتلى
Forte	f.	قوتلى
Fortissimo	ff.	پك قوتلى

تزييد و تنقيص اشارتلرى

تعبير	اختصار	معنا
Crescendo	Cres.	تزييد ايده رك

Decrescendo	Decres.	تنقيص ايديره رك
Diminuendo Calando	Dim. Cal.	تقليل ايديره رك
Morendo	Mor.	محوايدرك
Perdendosi	Perd.	غائب ايدرك
Smorzando	Smorz.	سونديره رك

ماهيت قطعه يه دائر تعبيرات

Amabile	سوكيلى	Delicatamente	ظريفانه
Amoroso	عاشقانه	Delicato	ظريف
Appassionnato	مفتونانه	Disperato.	نوميدانه
Ardito	جسورانه	Dolce	طاتلى
Brillante	پارلاق	Dolcissimo	غايت طاتلى
Capriccioso	مراقيانه	Doloroso	متألمانه
Con allegrezza	مسرورانه	Drammatico	فجيعانه
Con bravura	شجيعانه	Energico	مؤثرانه
Con delicatezza	ظريفانه	Espressivo	معنيدار
Con dolore	مكدرانه	Furioso	غضوبانه
Con grazia	لطيفانه	Giocoso	مسرورانه ، لطيفه كويانه
Con gusto	حسن طبيعتله	Imperioso	علويتكارانه
Con tenerezza	رقتله	Innocente	معصومانه
Lagrimoso	ناله و فغان ايله	Pomposo	طنطنه لى
Malinconico	حزن انكيز	Religioso	متقيانه
Mesto	مكدرانه ، محزونانه	Rustico	دهقانانه ، كويوارى
Nobile	اصيلانه ، نجيبانه	Semplice	ساده

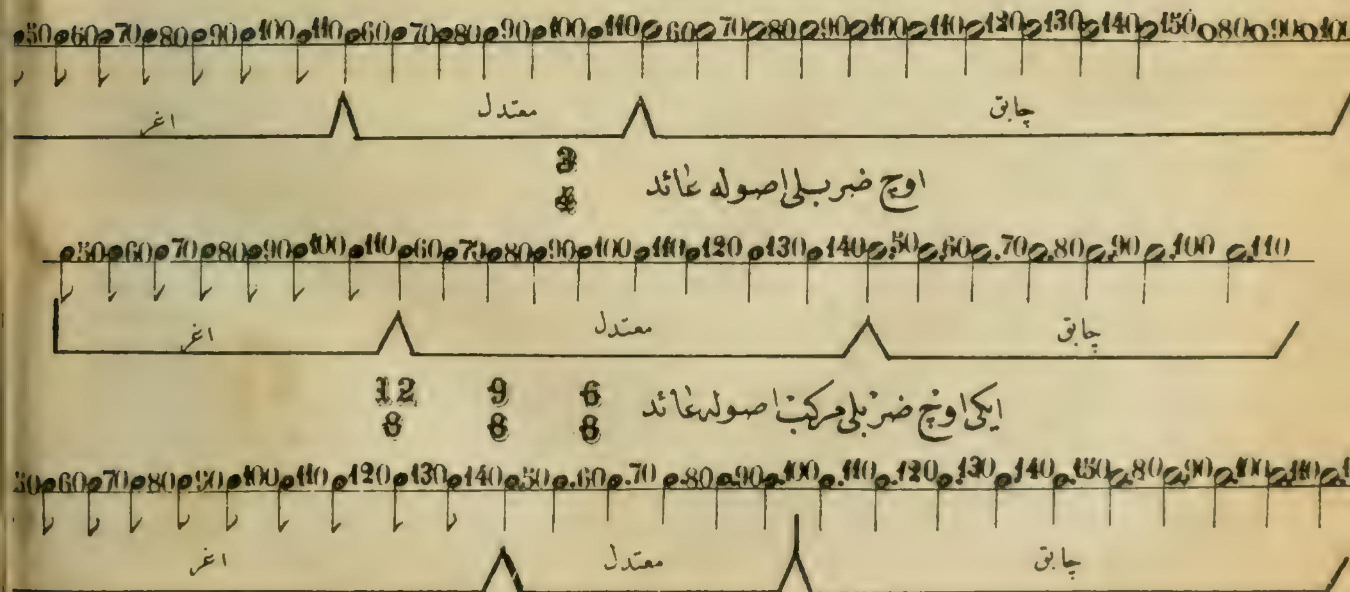
پك تأثیرلی	Patetico	رقت آمیز	Teneramente
كدرلی	Tristamente	راحتله	Tranquillo

١٤٤ و ١٤٥ نجی بندلرك مابعدی — یاخود : حركاتك مترونومه تطبیقاتی . مترونومك حركات حقنده كوزلجه براولچو اولمق خصائصی ذاتاً بیان اولنمشدی وشوراسی غریبدركه اساتذهٔ موسقینك كبراسی حركاتك مترونومده كی درجاتنی زیرده كی مشقك آتیسنده مندرج بولنان برقطعه جدولده كوردیكی اوزره بعض مرتبه اختلافه دوشورمشلردر مع مافیه اكثریت زیرده كی مشقده ارائه اولنان قواعده تابعدر (مترونوم)

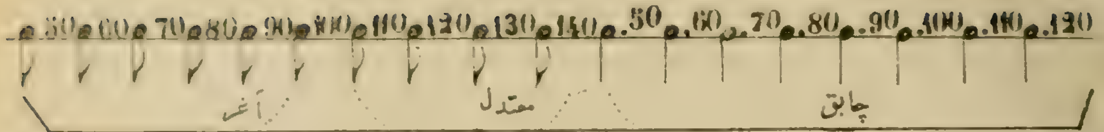
اوچ نوع حركته منقسمدر (لنتو) یعنی (آغر) (مودهراطو) یعنی (معتدل) (آچیلهره) یعنی (چابوق) دن عبارتدركه (آغر) ایچون (قوشلر) یعنی (سكزلكلر) (ومعتدل) ایچون (نوارلر) یعنی (بوردتلكلر) و (چابوق) ایچون دخی (بلانشلر) یعنی (ایكی درتلكلر) استعمال اولنمقده در مترونومك یاردمیله آغر اصوللرایله اوقونان برقانطوده تك نوطه اوزرنده ایكی هجا قرائت ایتمك بیله جائزدر

حركات مذكوره اشبو مشقده ارائه اولنان نوطه لرك قیمتلریله تطبیق اولنمقده در

درت وایكی ضربلی اصوله عائد $\frac{2}{4}$



اوچ سکزلك اصوله عائد $\frac{3}{8}$



دقت

بوندن اولکن ١٢٨ نجی صحیفه‌نك شاغیسنده‌کی برنجی واوچنجی مثاللرك تعریفاتنده بعدالطبع کوزیدن بعض سهویات بروجه آتی تصحیح اولنور

درت وایکی ضربلی اصوله عائد C ¢ $\frac{2}{4}$

ایکی اوچ ودرت ضربلی اصوله عائد $\frac{6}{8}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{12}{8}$

حرکاته دائر جدول

موجدلرینك اسامیسی		مؤلفلر طرفندن صدانك مترونومده تعیین اولنان درجاتی		پارچه‌لرك اصوللری حقنده تعریفات ابتدائیه	ضربلر
پاآر	درجه	50	𝅗𝅥	Allegro moderato	C
«	«	80	𝅗𝅥	Allegro moderato	C
مه هول	«	72	𝅗𝅥	Allegro moderato	C
«	«	88	𝅗𝅥	Allegro moderato	C
قله مانق	«	54	𝅗𝅥	Allegro	C
«	«	50	𝅗𝅥		C
شه روبینی	«	112	𝅗𝅥		C
«	«	126	𝅗𝅥		C
«	«	72	𝅗𝅥		C

C	Allegro	𝅗𝅥	96	درجه	مه هول
C	Allegro molto	𝅗𝅥	176	〃	بهرتون
C	Presto	𝅗𝅥	72	〃	اسپونتینی
C		𝅗𝅥	88	〃	〃
C		𝅗𝅥	152	〃	بهتووه ن
C		𝅗𝅥	176	〃	〃
C		𝅗𝅥	224	〃	〃
C		𝅗𝅥	96	〃	قله مانتی
2/4	Andantino	♩	76	〃	شه روبینی
2/4		♩	164	〃	〃
2/4	Moderato	♩	63	〃	قوامر
2/4		♩	116	〃	〃
2/4	Allegro non tanto	♩	138	〃	〃
2/4	Presto	♩	138	〃	〃
2/4	Moderato	♪	100	〃	〃
2/4		♪	258	〃	〃
3/8	Andante	♪	52	〃	ویوتی
3/8		♪	152	〃	بهرتون
6/8	Andantino	♩.	52	〃	نیقولو
6/8		♩.	126	〃	قاتل
6/8	Andante	♩.	50	〃	پاآر
6/8		♩.	100	〃	بهرتون
6/8	Più tosto moderato	♩.	92	〃	قوامر
6/8	Allegro agitato	♩.	66	〃	〃
6/8	Lento	♪	120		پاآر

9/8	Andante		120	درجه	پاآز
6/8	—		112	«	«
6/8	— —		300	«	بەرتون

آتیده‌کی جدول بر لغتجه اولدقدن بشقه دزونده‌کی لغتلرك قنغی ماده‌ده استعمال اولنديغنك ده صحیفه نومروسنی بیان ایدر بر فهرست در

صحیفه نومروسی	فرانسزجه حروفات ایله فرانسزجه	تركجه حروفات ایله فرانسزجه		فرانسزجه لغتلرك تركجه‌لری
١٢٠	Membre	مامبر	یعنی	اجزا
٦٥	Abréviation	آبره‌ویاسیون	«	اختصار
٨٦	Augmenté	اوغمانته	«	آرتقش
٩٨	Tonalité	طونالیته	«	اساس مقام
٢٠	Tempo	تمپو	«	اصول
٨٦	Diminué	دیمی نوئه	«	اکسلمش
١٨	Instrument	انسترومان	«	آلت
١٨	Quatruple croche	قاتروبل قروش	«	آلتمش دردلك
١٩	Seiziéme de sopir	سزیيم دوسوپیر	«	آلتمش دردلك اص
٨٥	Sixte	سقست	«	آلتنجی
٢٤	Sixtolet	سقستوله	«	آلتیلق
١٤	Clef	قله	«	انختار
٤٤	Armure de clef	ارموردوقله	«	انختارك جهازی
١٨	Triple croche	تریپل قروش	«	اوتوزایکیلك
١٩	Hiutiéme de soupir	ویتیه‌مدوسوپیر	«	اوتوزایکیلك اص

اوچلك	يعنى	تريوله	Triolet	٢٣
اوچنجى	″	تيرس	Tiers	٨٥
اوزونجه نقطه	″	پووانْ طالونجه	Point allongé	٤٩
اولچو	″	مزور	Mesure	٢٠
اولچوچزيكى	″	باردومزور	Bare de mesure	٢٥
اونآلتيلق	″	دوبل قروش		١٨
اونآلتيلق اس	″	قارت دوسوپير	Quart de soupir	١٩
اهتزاز	″	ويبراسيون	Vibration	٩١
آهنكى صره	″	غام آرمونيك	Gamme harmonique	
ايكنجى	″	سقوند	Seconde	٨٥
ايكى درتلك	″	بلانش	Blanche	١٧
ايكى درتلك اس	″	دومى پوز	Demi pause	١٩
ايكى دفعه اوچلك	″	دوبل تريوله	Double triolet	٣٣
ايكى چزيك	″	دومى بار	Demi bar	٤٥
ايكيلك	″	بلانش	Blanche	١٧
ايكيلك اس	″	دومى پوز	Demi pause	١٩
آييرمه	″	ده تاشه	Détaché	٤٩
باشلوجه نوط	″	نوط پرنسيپال	Note principale	٥٣
باغ	″	ليه زون	Liaison	٢٧
بردرتلك	″	نووار	Noir	١٨
بردرتلك اس	″	سوپير	Soupir	١٩
برلك	″	روند	Ronde	١٧
بسيط	″	سمپل	Simple	٢١
بشنجى	″	كنت	Quinte	٨٥
بكوز				٦٩

پارچه	يعنى	دپريز	Reprise	٦٥
پرده	〃	طون	Ton	٩٧
پيرو	〃	آقومپانيامان	Accompagnement	٤٠
تام	〃	ژوست	Juste	٩٧
تأكيد	〃	آپوژياتور	Appogiature	٥٢
تأكيد مقصور	〃	آپوژياتور برەو	Appogiature brève	٥٤
تبدل طرز	〃	مودولاسيون	Modulation	١٢١
تحتانى	〃	انفه ريور	Inférieur	٨٥
تحت حساس	〃	صوسانسيبل	Sous sensibl	٩٦
تحت غالب	〃	صودومينانت	Sous dominante	٩٦
تحت وسطى	〃	صومه ديانت	Sous médiante	٩٦
تزيينات	〃	اورنومان	Ornement	٥٣
تعديلات	〃	آلتراسيون	Altération	٤٠
تقديم وتأخير	〃	ترانسپوزيسيون	Transposition	١١٥
تقليد	〃	اميتاسيون	Imitation	١٢١
تكرار	〃	دپريز	Reprise	٦٥
تهزيز	〃	ترى	Tri	٥٩
تهيه	〃	پرەپراسيون	Préparation	٦٠
تهييج	〃	موردان	Mordant	٦١
جائزه	〃	فيوريتور	Fioriture	٦٣
جريان	〃	قوله	Coulé	٤٨
جمع	〃	غروپتطو	Gruppello	٥٥
جمله	〃	فراز	Phrase	١٢٠
چارپمه	〃	برەو	Brève	٥٤
چويرمه	〃	رانورسمان	Renversement	٨٨

چهارصدا	يعنى	تتره قورد	Tettracorde	٩٨
حد غايه	″	دياپازون	Diapason	١٠٩
حركت	″	موومان	Mouvement	٧٦
حركه	″	اقسان	Accent	٤٧
حساس	″	صانسيبل	Sensible	٩٦
خاتمه	″	ترمينه زون	Terminaison	٦٠
خطوط	″	پورته	Portée	١١
دردلك	″	نووار	Noir	١٨
درت دردلك	″	روند	Ronde	١٧
درت دردلك اس	″	پوز	Pause	١٩
درجه	″	دغره	Degré	٤٢.
دردنجى	″	قارت	Quarte	٨٥
دوبل بمول	″		Double bémol	٤١
دوبل دييه ز	″		Double dièxe	٤١
ديل	″	پووان	Point	٤٨
دييه ز			Dièse	٤٠
ربط	″	آقولاد	Accolade	٧٠
رد		رانوووا	Renvoi	٦٦
رفاقت	″	آقومپانيامانت	Accompagnement	٤٠
رقم	″	شفر	Chiffre	٢٣
زمان	″	طان	Temps	٢٠
سكزنجى	″	اوقتاو	Octave	١٣
سكزلك	″	قروش	Croche	١٨
سكزلك اس	″	دومى سوپير	Demi soupir	١٩
سكوت	″	سيلانس	Silences	١٩

٧٩	Arpege	اريج	يعنى	سكرتمه
٦٤	Marche	مارش	〃	سوق
٥٠	Saccadé	سقاده	〃	شدتله طارضارق
١٨	Figure	فكور	〃	شكل
٤٧	Exqression musicale	اكسپرسيون موزيقال	〃	شيوهٔ موسقيه
	Son	صون	〃	صدا
١٢	Gamme	غام	〃	صتره
١٨	Vocal	ووقال	〃	صوتى
٤٩	Ricoché	ريقوشه	〃	صيچراتمه
٦٠	Battement	باتمان	〃	ضربه
٢٢	Temps secondaire	طان سقوندر	〃	ضرب تالى
٢٢	Temps fort	طانفور	〃	ضرب ثقيل
٢٢	Temps faible	طان فبل	〃	ضرب خفيف
٢٨	Contre temps	قونتروطان	〃	ضرب معكوس
٢٨	Contretemps irrégulier	قونتروطان ايره كوليه	〃	ضرب معكوس غيرقياسى
٦٠	Battement	باتمان	〃	ضربه
٤١	Naturel	ناتوره ل	〃	طبيعى
٤٣	Gamme diatonique	غام دياطونيك	〃	طبيعى المقام صره
٤٣	Note diatomque	نوط دياطونيك	〃	طبيعى المقام نوط
٩٢	Mode	مود	〃	طرز
٩٤	Note modale	نوط مودال	〃	طرزه عائد نوط
٨٥	Neuviéme	نوويه م		طقوزنجى
٦٦	Fois	فووا	〃	طولاب
٤٠	Accident	اقسيدان	〃	عارضه
١٢٠	Periode	په ريود	〃	عباره

عباره نك تحليلى	يعنى	دوفرازه	Dephraser	١٢٠
غالب	〃	دومينانت	Dominante	٩٦
فارق نوط	〃	نوط قاراقتريستك	Note caractéristique	١٢١
فاصله	〃	انتروال	Intervalle	٤٢
فاصلهٔ بسيطه	〃	انتروال سمپل	Intervalle simple	٨٦
فاصلهٔ مركبه	〃	انتروال قومپوزه	Intervalle composeé	٨٦
فاصلهٔ مضاعفه	〃	انتروال دوبل	Intervalle double	٨٦
فاصلهٔ نغميه	〃	انتروال ملوديك	Intervalle mélodique	٨٤
فوارى	〃	فوك	Fugue	١٢٠
فرق	〃	نوآنس	Nuance	٥١
فوقانى	〃	سوپه ريور	Supérieur	٨٤
فوق غالب	〃	سودومينانت	Su dominante	٩٦
فوق مقامى	〃	سوطونيك	Su tonique	٩٦
قافيه	〃	قدانس	Cadence	٦٣
قاقمه	〃	پيكه	Piquet	٤٨
قانونى	〃	قانونيك	Canonique	١٢٠
قريق نوط	〃	نوط بريزه	Not brisé	٦٢
قيمت	〃	والور	Valeur	١٧
كچوك چنكل	〃	قروشه	Crochet	٥٥
كچوك فاصله	〃	قوما	Comma	٨٢
كچيجى	〃	پاساژر	Passager	١٢٣
كريش	〃	قورد	Corde	٩٨
كزينتى	〃	رولاد	Roulade	٦٣
كستيك	〃	قوپه	Coupé	٤٩
كلمه	〃	دهسن	Dessein	١٢١

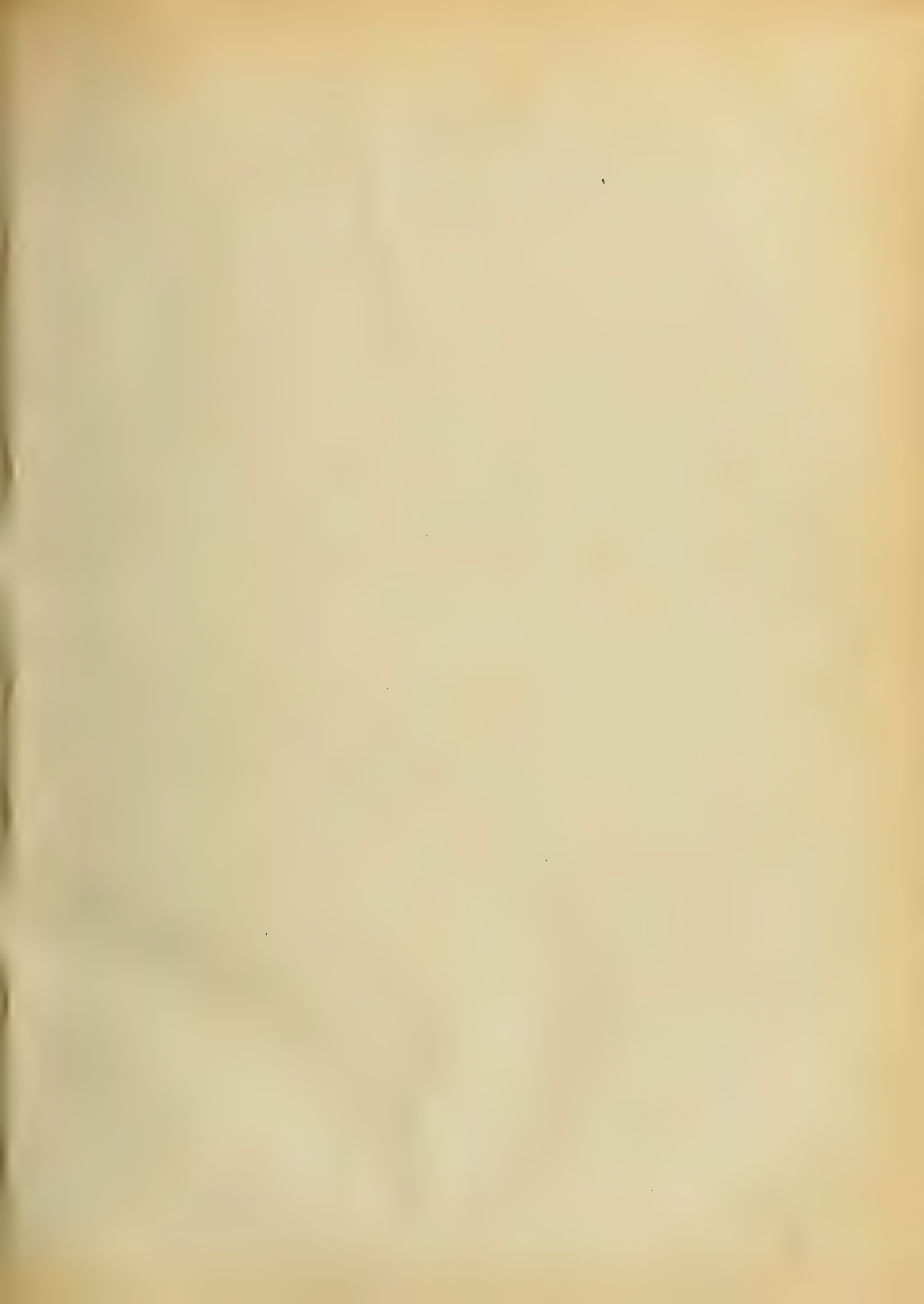
كيف مايشاء	يعنى	ادلى بوتوم	Adli bitum	٦٢
متصل	«	قونژووان	Conjoint	٥٩
مشتق	«	دەريوه	Dérivé	٢٩
مرافق نوطلر (*)	«	نوط قون قوميانت	Notes con comitantes	٩١
مربع	«	قاره	Carré	١٢٠
مربوط	«	سينقوپ	Syncope	٢٨
مربوط غيرقياسى	«	سينقوپ ايره كوليه ر	Syncope irregulier	٢٨
مضاعف اوچلك	«	دوبل تريوله	Douple triolet	٢٣
مضاعف تأكيد	«	اپوژياتوردوبل	Appogiature-double	٥٤
مطابقت	«	اقور	Accord	٩١
مقام	«	طون	Ton	٩٧
مقامه عائد نوط	«	نوط طونال	Note tonal	٩٢
مقامى	«	طونيك	Tonique	٩٦
مركّب	«	قومپوزه	Composé	٢١
مكمل	«	پارفه	Parfait	٩١
ملون	«	قروماتيك	Cromatique	٤٣
مولد	«	ژەنارەتور	Générateur	٧١
منسوب	«	رولاتيف	Relatif	١٠٢
ناتورەل	«		Naturel	٤١
نصف ماژورپرده	«	دومى طون ماژوز	Demi ton majeur	٨٢
نصف مينورپرده	«	دومى طون مينور	Demi ton mineur	٨٢
نغمه	«	ملودى	Melodie	٨٤
نقطه	«	پووان	Point	٢٥
نقطهٔ ايله باغ	«	پووان ليه زون	Point liaison	٤٩
نقطهٔ امتداديه	«	پووان دورغ	Point d'orgue	٣٠

(*) (مرافق نوطلر) ديمش ايسه ده (متحد نوطلر) ديمسى دها مناسبدر

نقطهٔ توقفه	یعنی	پووان داره	Point d'arrêt	۳۷
تکمه	«	تره	Tiret	۵۰
وزن	«	ریتم	Rythme	۳۸
وسطی	«	مه دیانت	Médiante	۹۶
وضعیت		پوزیسیون	Position	۱۱۵
همآهنك	«	آنارمونی	Enharmonie	۴۳
همصدا	«	اونیصون	Unisson	۲۷
هیئت تناسبیه	«	فورم سیمتریك	Forme simétrique	۱۲۰
هیئت عروضیه	«	فورم متریك	Forme métrique	۱۲۰
یالکز	«	صولو	Solo	۶۲
یدنجی	«	سپتیم	Septième	۸۵

انتهی







کتبخانهٔ موسیقی

دن

تعلیم قرائت موسیقی

کتبخانهٔ موسیقیدن نظریات موسیقی نام کتابه ذیل اولمق اوزره ترتیب اولنمشدر

مؤلفی

موزیقهٔ همایون معلم ثانیسی
و عموم عساکر شاهانه
موزیقه‌لر مفتشی
بیکباشی

محمد ذکائی

معارف نظارت جلیله‌سنک رخصتیله طبع اولنمشدر

رخصتنامه نومروسی
۲٦۷

باب عالی جوارنده ابو السعود جاده‌سنده
محمود بک مطبعه‌سی نومرو ۷۲

طبعی تاریخی ٣١٦

افادۀ مخصوصه

عصر معارف حصر حضرت عبدالحمید خان ثانینك شعبات معارفك هر بری
فوق العاده بر صورتده ترقی ایتمش اولمسی حسبیله شعبات علوم و فنونك
هر برندن باحث نتیجه نتیجه آثار نافعه تحریر ایدلمكده در صنایع نفیسه نك
مهم بر شعبه سی اولان فن موسیقی یه دائر شو صوك سنه لرده فرانسزجه اثرلردن
عادتا ترجمه نوعندن بر قاچ صولفژ وسائره طبع و نشر اولندیغنی كوره رك
بو عبد عاجز ده كندی مسلكمه بر خدمت ایتمك هوس یكانه سیله (نظریات موسیقی)
نامیله بر اثر میدانه چیقاردم ایسه ده (٭) شاكردلریمك تدریسی اثناسنده مذكور
اثرمده كی كوریلان قواعدك استعمالنه چالشمق ایچون بر مه تود (٭٭) وضعنه
احتیاج مس ایتدی ذاتا هر ساز ایچون بو كون میدانده فوق العاده مه تودلر
موجود ایسه ده هر مؤلف كندی اثرنده مطلقا بر باشقه طریق ایله حركت
ایده جكی كبی اساسا بزلرجه لزومی كوریلان مه تود كه هم صدا و همده عمومی
دكل ایسه ده بك چوق سازلر ایچوندر خصوصیله بزم مللی سازلر ایچون

(٭) هر نقدر مذكور كتابده بو اثرم ایله برابر طبع اولنمش ایسه ده نظریات موسیقی طبع اولنمدن اول كرك قشله مزده كرك خارجا مذكور كتابدن تدریسنه دوام اولنوب حتی بو بابده كی تجربه سایه سنده كتاب مذكورك بك چوق یرلری تعدیلا ولندقدن صكره طبعنه مبتاسرا ولنمشدر

(٭٭) فرانسزجه والسنۀ سائره ده مستعملا ولان بو تعبیر لسانمزده دخی اصول و قاعده مجموعه سی مقامنده تلقیا ولندیغندن بزده بو وجهله تعبیری مناسب كوردك

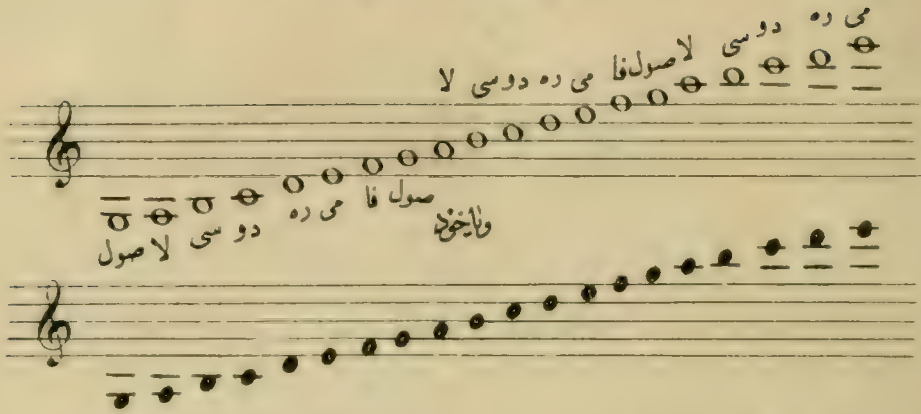
الویرشلی اولمسی اقتضا ایتدیکندن بشقه بزم خواننده لره دها زیاده برمدار سهولت اولسون املی ایله پك چوق نومرولری متنوع مقاملریمزاوزرینه شرقی کبی یازلمشدر (نظریات موسیقی) نامنده کی اثریمزك ایچنده آلا تورقه اصوللره دائر ٤٩ نجی بندده کی مثالله مشق اولمق اوزره مذکور بندده کی شرقیلرده کفته لری ایله برابر داخلدر

برموسیقی هوسکاری (تعلیم وقرائت) نامنده کی بو اثریمزدن موسیقی تحصیل ایده بیلور ایسه ده مقتدر برمعلمه احتیاج مس ایدجکندن بهمه حال (نظریات موسیقی) ایله برابر تدرسیه دوام ایتمك لازمدر چونکه برعلمك نظریاتنی تحصیله سعی ایتمکله حاصل اوله جق استفاده نك بیوکلکی بوکون هرکسجه معلومدر کتابمز داخلنده کی تعلیملرك اوزرنده فلانجه بنده عائد تعلیملر دیو یازلمشدرکه اوبند تعبیری نظریات موسیقی کتابمزه عطفدن بشقه برشی دکلدر نظریات موسیقی کتابمزده ده هر قنغی بنده مثال قونلمش ایسه اومثاله ده عائد بوکتابمزده لزومنه کوره برقاچ پارچه تعلیم موجوددر یالکز شوراسنی یوجه نظر دقته آلمق لازمدرکه بردرسی لایقیله اکلامه دن ولایقیله خواجه سندن تعلم ایتمدن یالکز مطالعه اولنه جق اولور ایسه بوندن هیچ براستفاده اولنه میه جغی

شمدیدن هوسکاران موسقی‌یه بیان ایلرم

موزیقهٔ همایون معلم ثانیسی
وعموم عساکر شاهانه باندولری
مفتشی بیکباشی
محمد ذاتی

یدنجی بنده دائر وظیفه

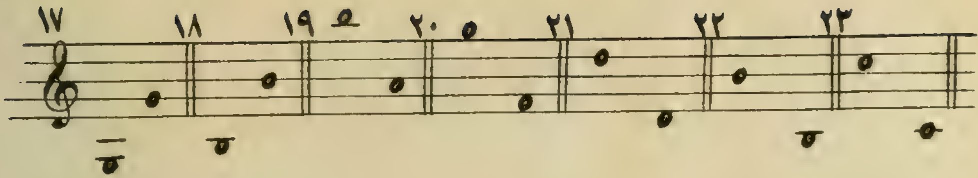


بشنجی و سکزنجی بنده مخصوص اولان تعلیملر

شاکردان آتیده کی تعلیملرك اکسکلرینی تماملیه‌رق و فضله‌لرینی ده اخراج ایده‌رك هم ضربه و همده سکزنجی قاعده‌سنه توفیقاً یکیدن مثاللر یازه‌جقدر

تنبیه — شاکردان آتیده کی تعلیملری ایلك نوطه نسبةً تصحیح ایده‌جکدر

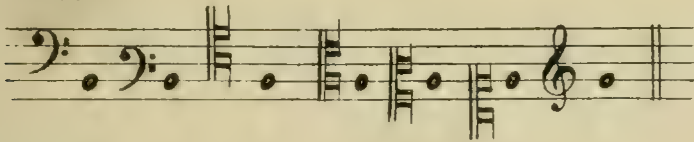




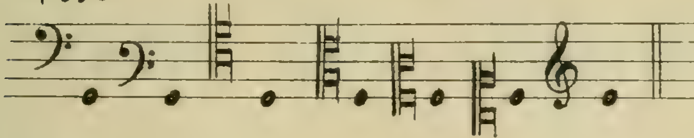
اوندردنجی واونبشنجی بنده مخصوص تعلیملر

شاکردان طرفندن بو تعلیملرده کی نوطه لرک اوزرنده لازمکلان اسامی وضع اولنه جقدر

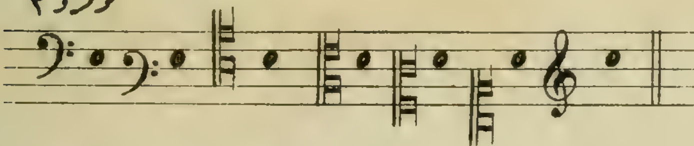
نومرو ١



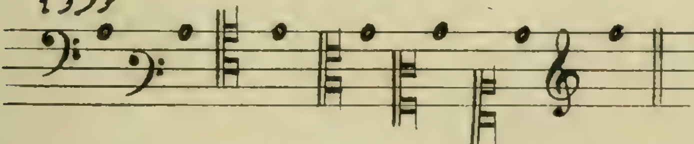
نومرو ٢



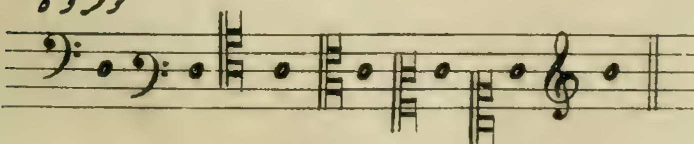
نومرو ٣



نومرو ٤

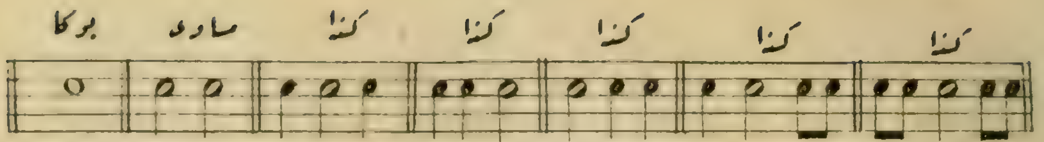


نومرو ٥



یکرمی یدنجی بنده مخصوص تعلیملر

بر عدد دورتلکه مساوی اوله بیله جک قیمتلره دائردر



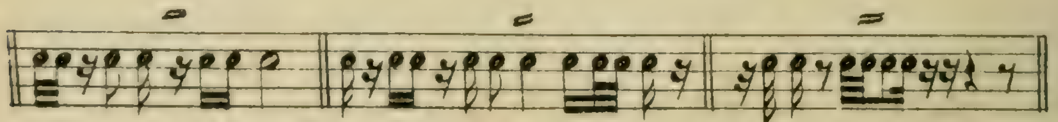




یکرمی طقوزنجی بندە مخصوص تعلیملر

برعدد درت دورتلکە مساوی اولەبیلەجك مختلف قیمتلرە دائر





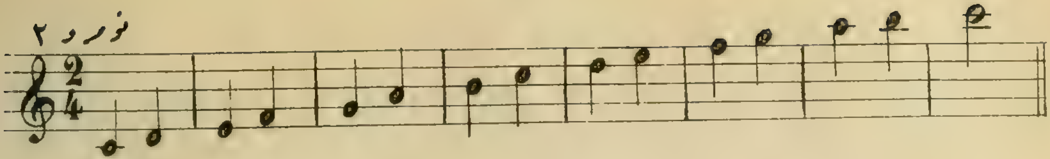
اوتوزبردن قرق برنجی بندە قدر ویاخود بسیط اصوللرە دائر قرائت

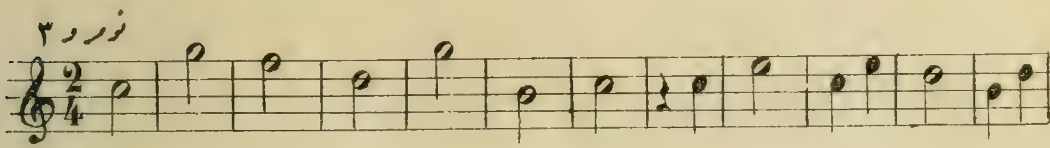
آتیدەکی مشقلر بر سس اوزرینە قرائت اولنەجقدر (٠)

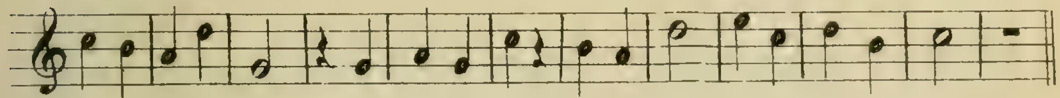
برنجی نوع ایکی ضربلی اصوللرە دائر



(٠) هر مشقی بر دفعە دو - فا - انختاریلە قرائت ایتمك لازمدر


نومرو ٢


نومرو ٣




نومرو ٤


نومرو ٥



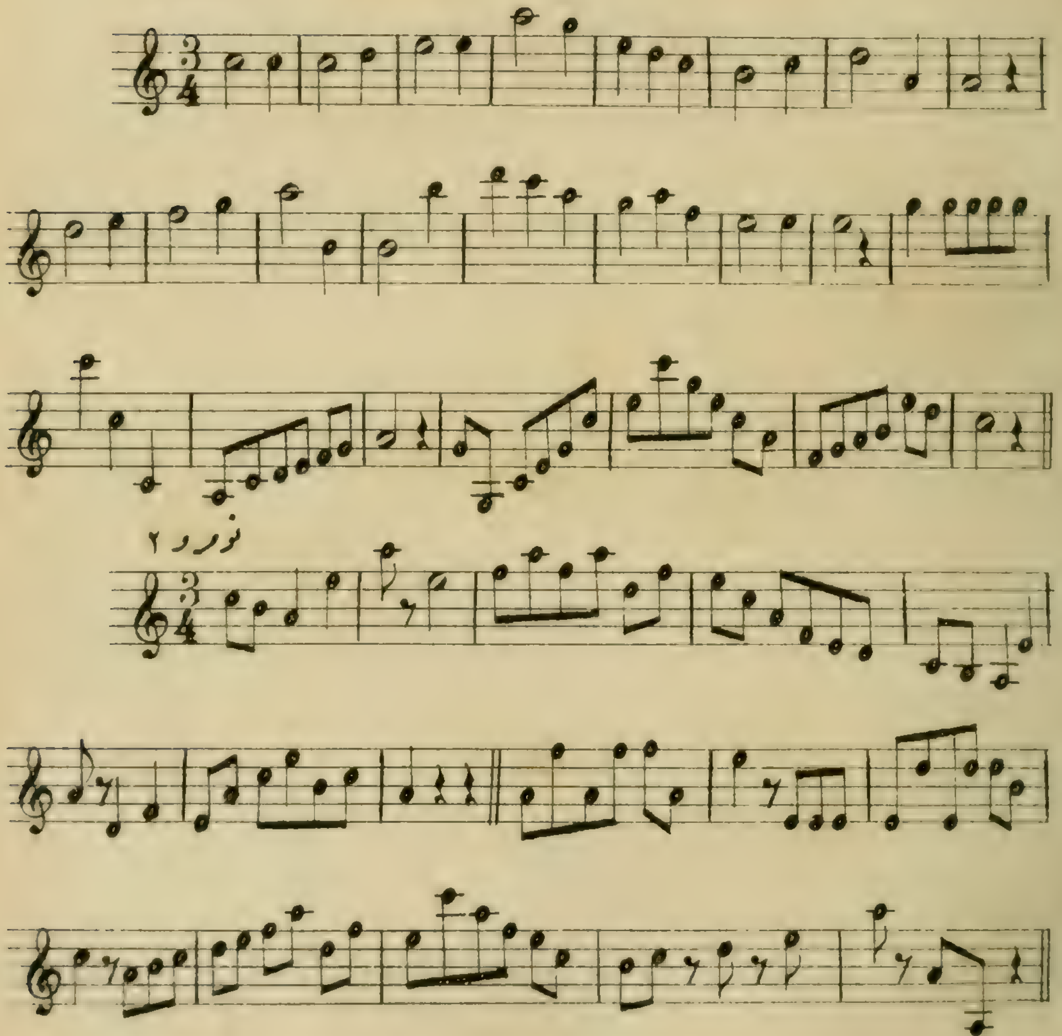

نومرو ٦





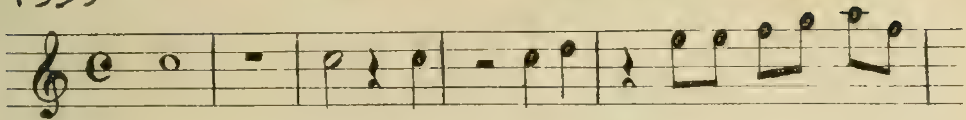
خواجه افنديلره تنبيه — كرك بالاده وكرك اتيده كى ويريله جك مشقلرى شاكردانه مختلف انختارلر ايله ده قرائت ايتديرمليدر

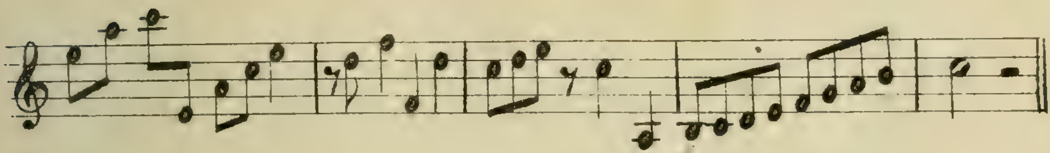
ايكنجى نوع اوچ ضربلى صولفه دائر



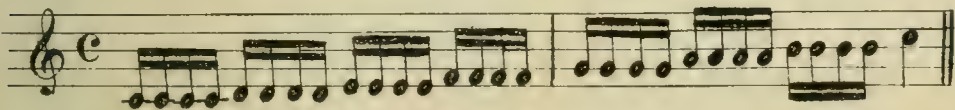
اوچنجی نوع درت ضربلی اصوله دائر

نومرو ١





نومرو ٢



نومرو ٣



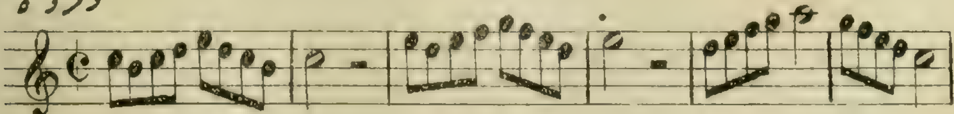


نومرو ٤





نومرو ٥





قرق ایکنجی بنده دائر قرائت

نومرو ١

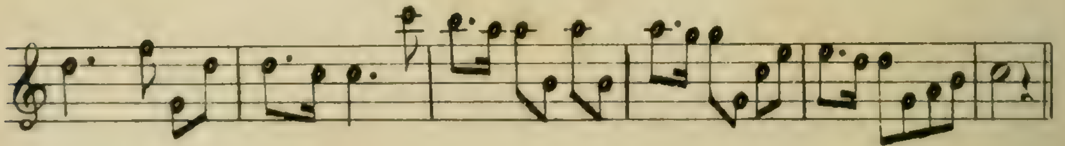




نومرو ٢



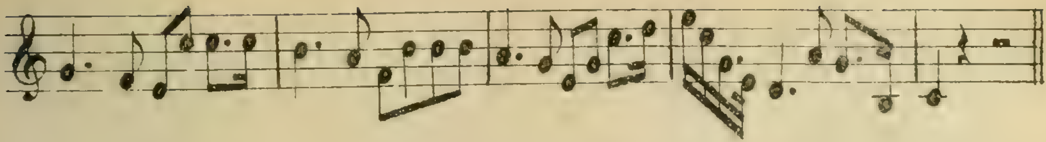




نومرو ٢







قرق دردنجی بنده دائر قرائت



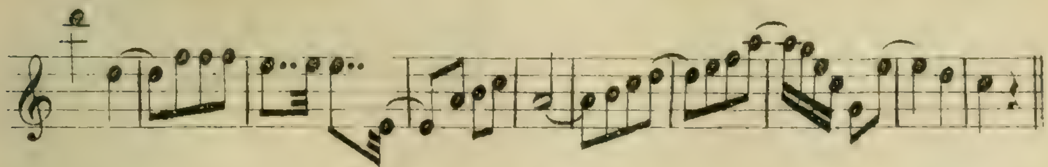


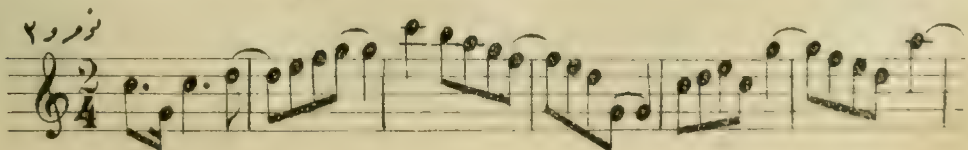


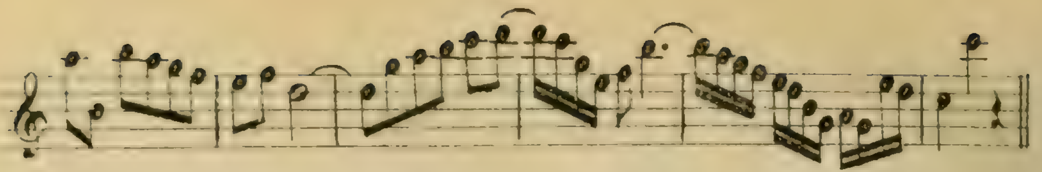
قرق بشنجی بنده دائر قرائت









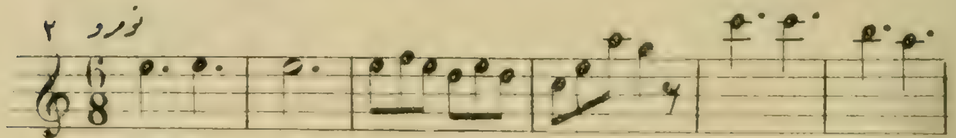


قرق يدى قرق سكز قرق طقوز نجى بندلرده كى مركب اصوللرده قرائت

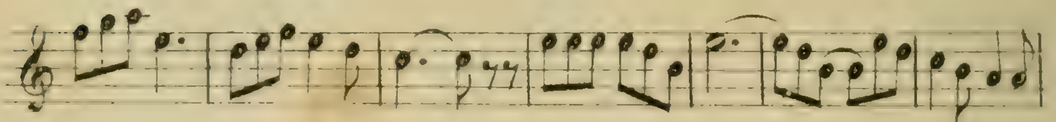
نومرو ١

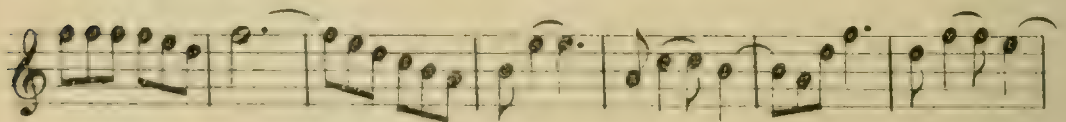


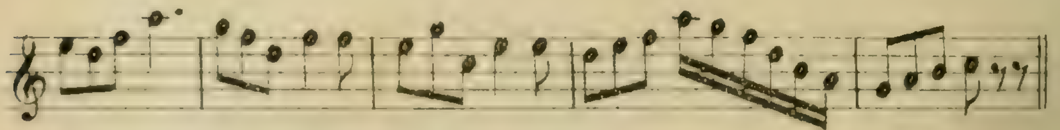
نومرو ٢



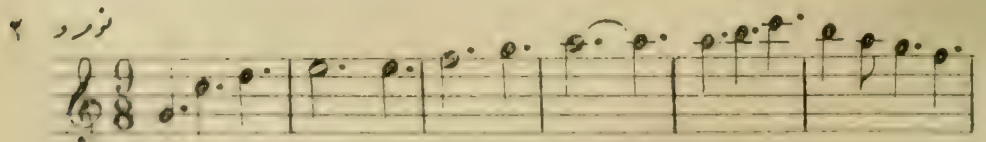


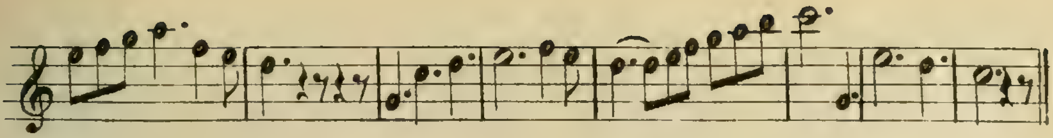




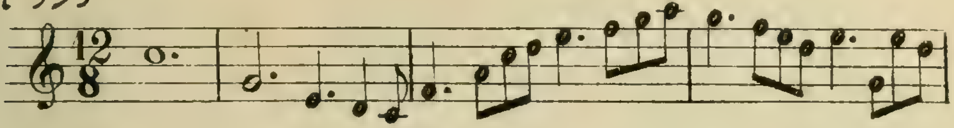


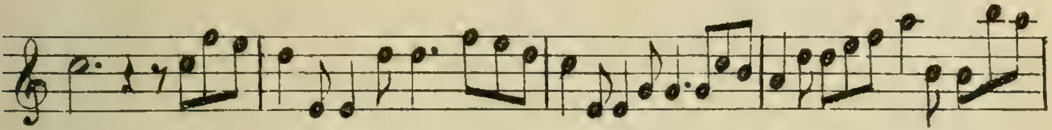
نومرو ٢

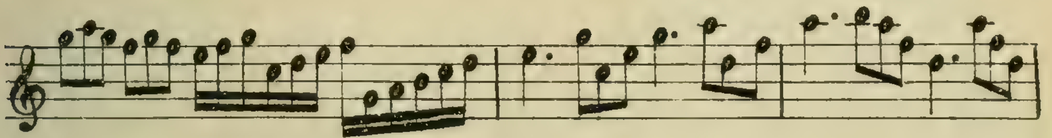


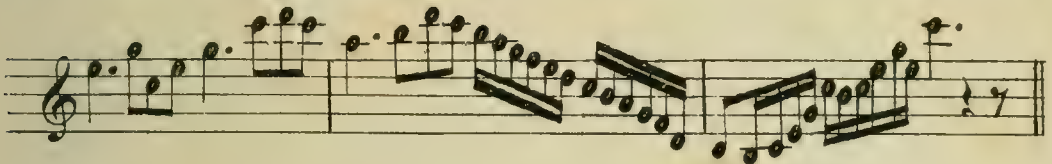


نومرو ٤

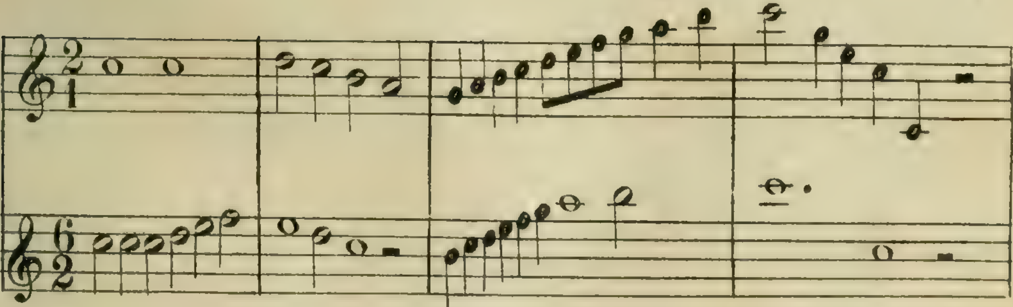








قرق طقوزنجی بندك آتیسنده كی جدولده ویریلان اصوللره دائر رقملره نمونه اولمق اوزره آتیده كی مثاللر درج اولنمشدر



بسيط

مركب

بسيط

مركب

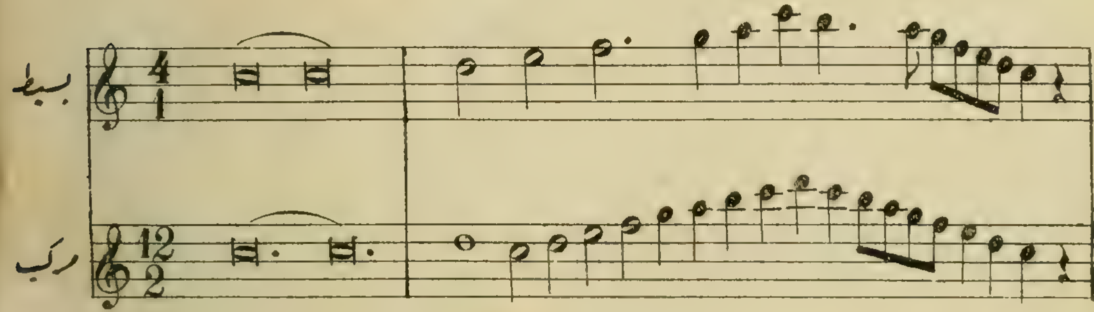
بسيط

مركب

بسيط

مركب



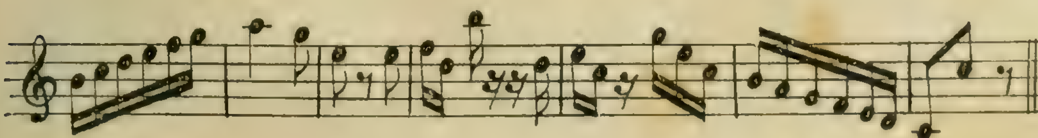




اوج درتلك اصوللرده قرائت اولنه جقدر

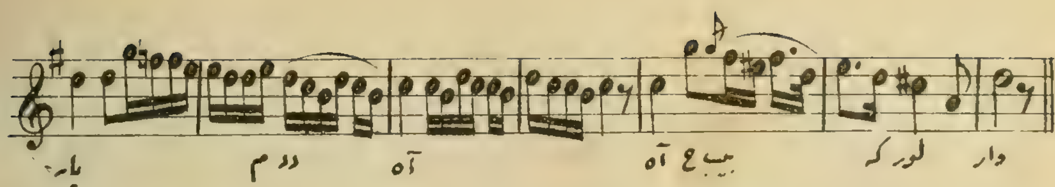






قره‌طوقوز بچی بندده‌کی شرقیلره دائر قرائت (*)

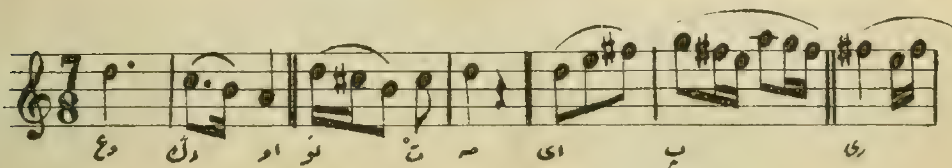
(*) بو شرقیلری فاصله‌لره عائد تعلیماتدن صکره قرائت ایتمک لازمدر

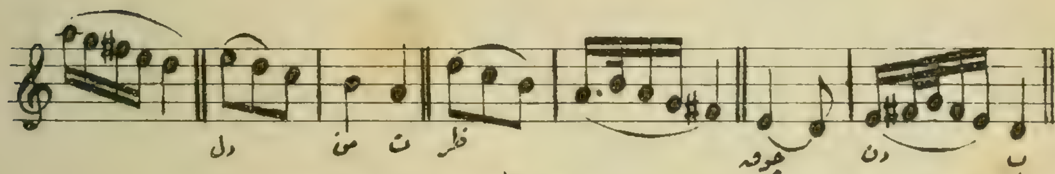


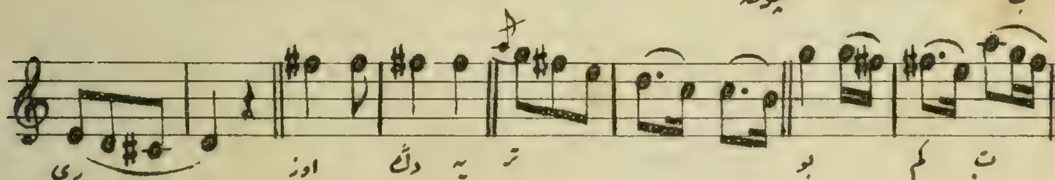
پياله الده نديم بزمه حبيب كلور   اياغيار باغچه بزم نصيب كلور

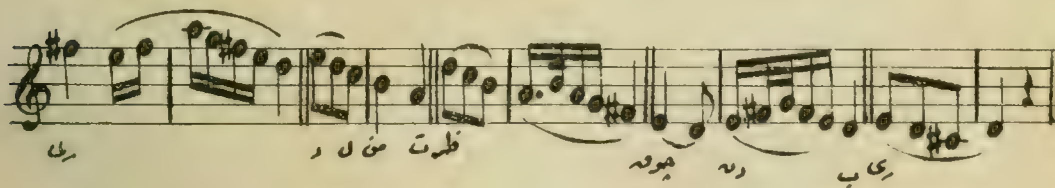
نظيرم خسته درونه علاج ايده بولور   آنكه دردلنده نه بيلور طبيب كلور

شو قدره ماه عمره سرماه نظره جانه ر   جانه ر جانه مهمانه ر يار مدد آه آه حبيب كلور









وعده ايله دونمز اى پرى   دل منتظر چوق قدر ايدى

اوزدك يته بو كمترى   نقرات: دل منتظر چوق قدر ايدى

ده تن سدج ری ب ره چه مر ق

ب دل سم کا ن غم جا

غم دا ر ع رو سم

رو ری ب دل سم کا ن

ای ا غم دا ر ع

یا سم ب سم ؟ سی

دم ب دل سم کا ن دا ر فا و سم

کا ه غم دا ر ع رو

غم دا ر ع رو سم ب دل سم

قزجهره پری روح نشئه جانم   نگارم دلبرم روح روانم
ابسمیه برم یارم وفادار   نقرات
نگارم دلبرم روح روانم

ر لا   در   ماه   اول ده   جن   بر   کل کو

در   باه   ت   اسه   بی ی

ایسه   هر   تربی   ده   سه   یو قا   دره

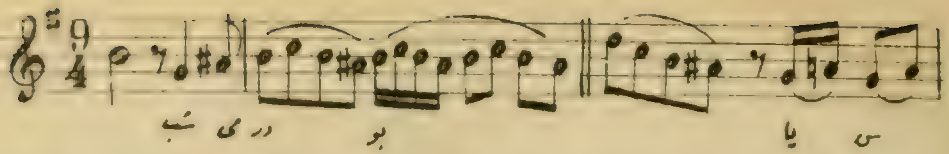
در   کاه   در   بر   توح مف ب   با

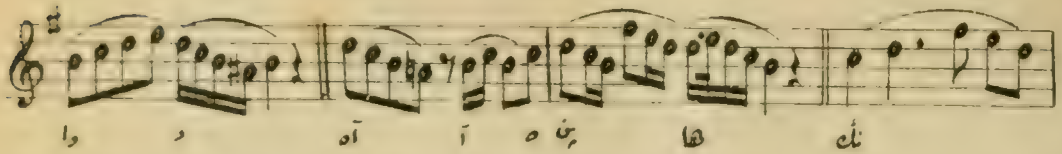
طوت   ی ۶ نفس   زم   سو   در   بر   ماز   اول   کی ای

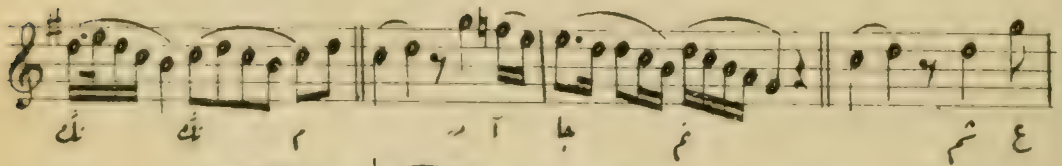
سع   ده   یولبو   زم   کو   کی ای

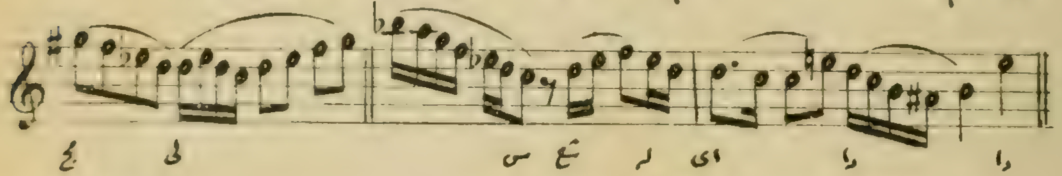
در   راه هر   شا   یولده سی قو قور لر   ای   سی ی

کوکل بر جنه اول ماهدر   کرمی بی اشتباهدر   ایکی المان بردر سوزم   نفسمی طوتنا بکی کوزم
قپوسنده بز هر ایسه   بابه مفتوح بر درکاهدر   بو یولده سعی سیدابه   قورقوسی یوق شاه راهدر

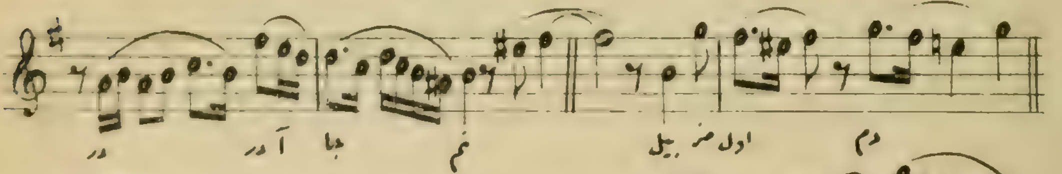








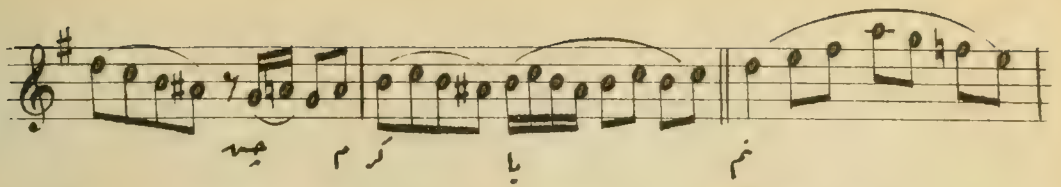


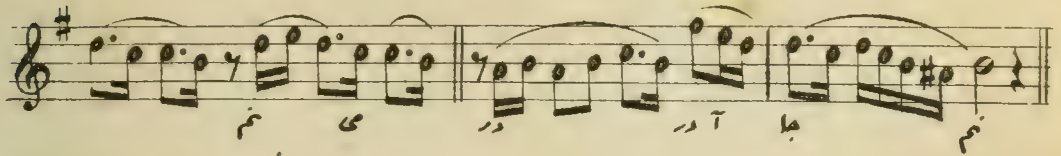












شيمه دربويا سواد آه پنهانمه در　شمع مجلس شعلهٔ داغ نمايانمه در

بلبل اولدم ساقيا درد فراقيله　شيمه دربويا سرشك چشم كريانمه در

دلال زاده نك نوا بوسه لك شرقيسى











نغ زن داد داد نم

مس کان عد له او وا وا

سی نز لی آدم ع

مار کل جا هم هر

وار سرام ر رت

ای له زو نه فلك فلك

مز لراو داد داد جا نم

ای منبع احسان عدل شاه ملک زاد . بر قطره سنک احسان همایونه نه تعداد

مسکن دول عدلانه ملک عدم آباد . هر وایسه تا بر زو فلک اولنز داد

اللیدن ایلی بشنجی بنده قدر قرائت

نومرو ١

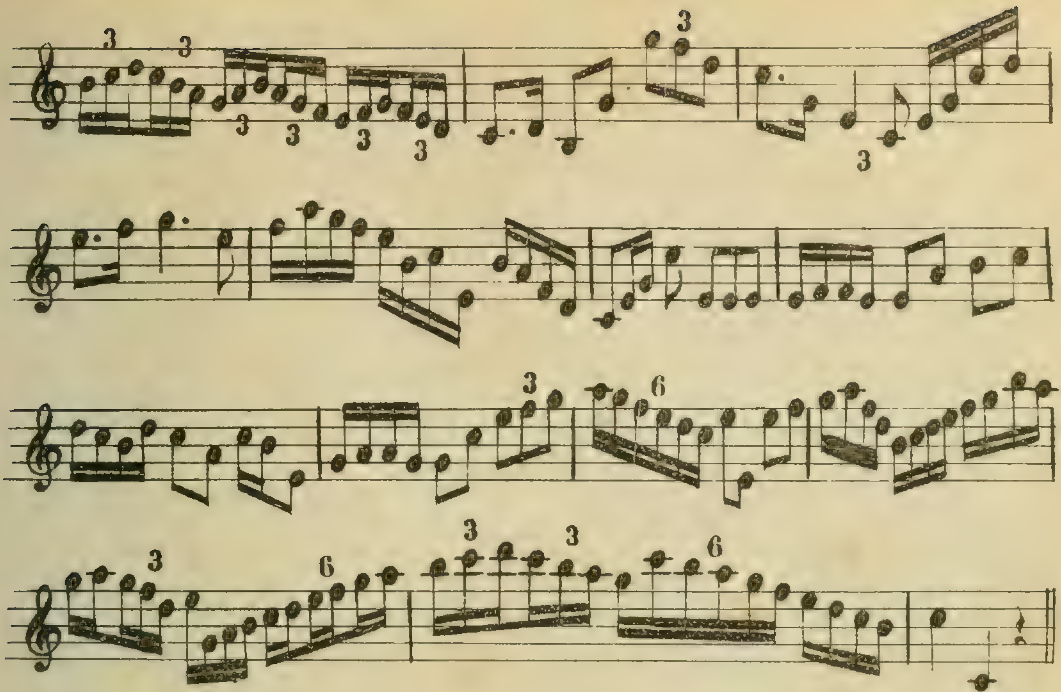
نومرو ٢

نومرو ٣

نومرو ٤

نومرو ٥

نومرو ٦



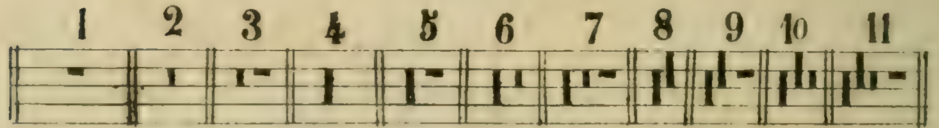
اللی بشنجی بند دائر قرائت



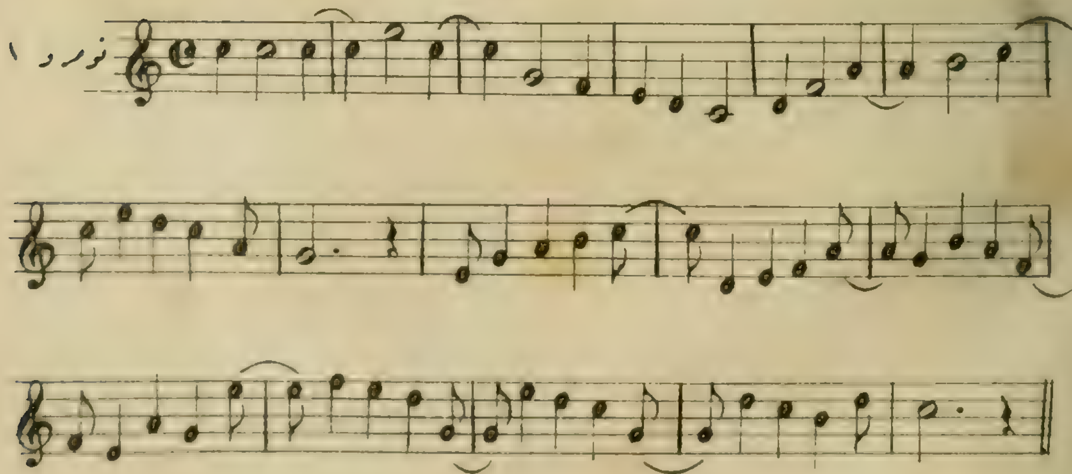
اللى آلتنجى بنده دائر قرائت



اسكلرك صايلر ايله تطبيقاتى



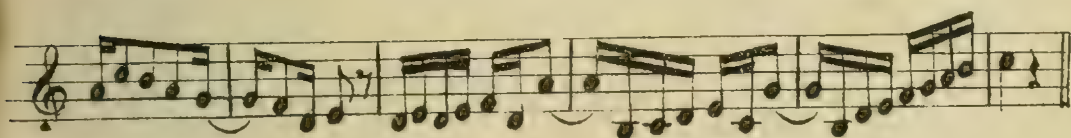
آلتمش اوچنجى بنده دائر قرائت



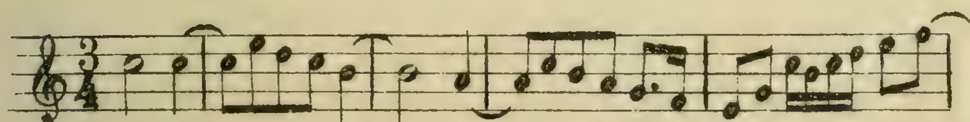


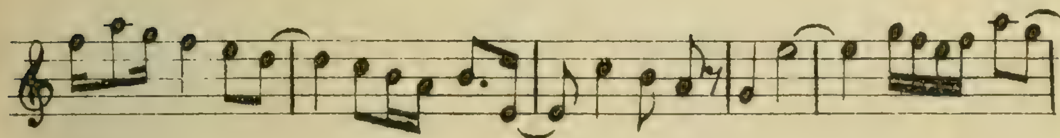


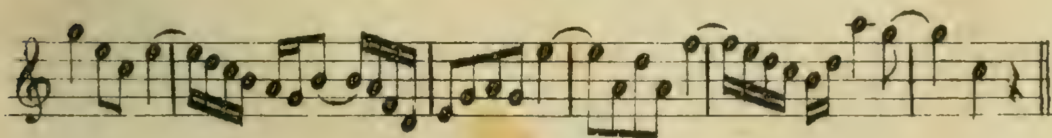




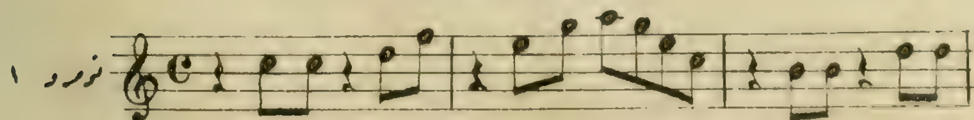
التمش دردنجى بند دائر قرائت





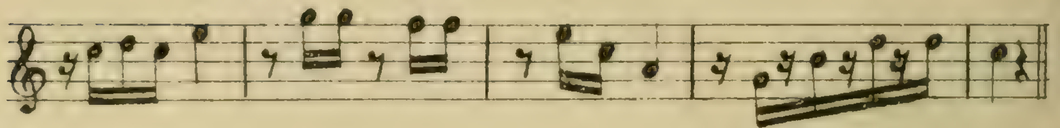


التمش بشنجى بند دائر قرائت









آلتمش آلتنجی بنده دائر قرائت

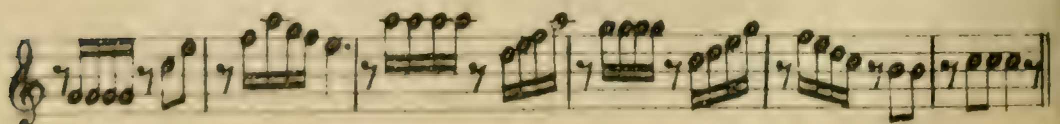




آلتمش یدنجی بنده دائر قرائت







يتمش ايكى يتمش اوچ و مكرر يتمش و چنجى بندلره دائر قرائت

تنبيه : — بوندنبويله ابتيدن كى تعليملر غايت آغر اولهرق پيانونك تطبيقاً قرائت اولنهجقدر

نومرو ١

١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨

٩ ١٠ ١١ ١٢ ١٣ ١٤ ١٥ ١٦ ١٧

١٨ ١٩ ٢٠ ٢١ ٢٢ ٢٣ ٢٤

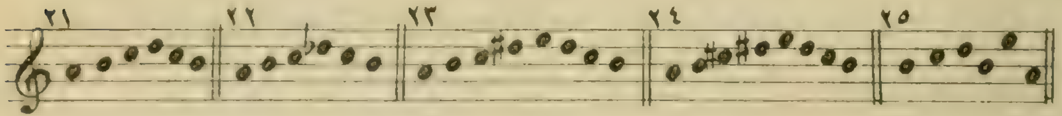
نومرو ٢

١ ٢ ٣ ٤ ٥

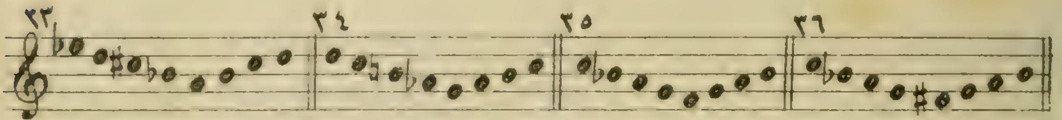
٦ ٧ ٨ ٩ ١٠

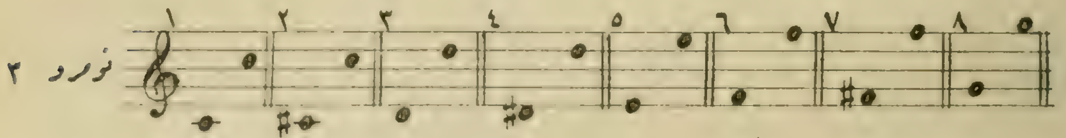











نورد ٣




نورد ٤

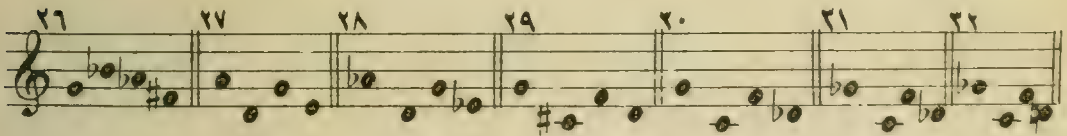






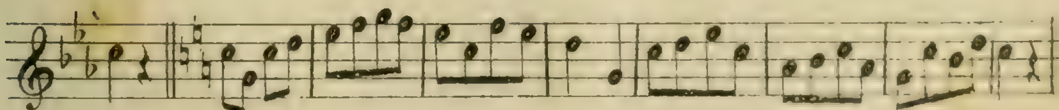


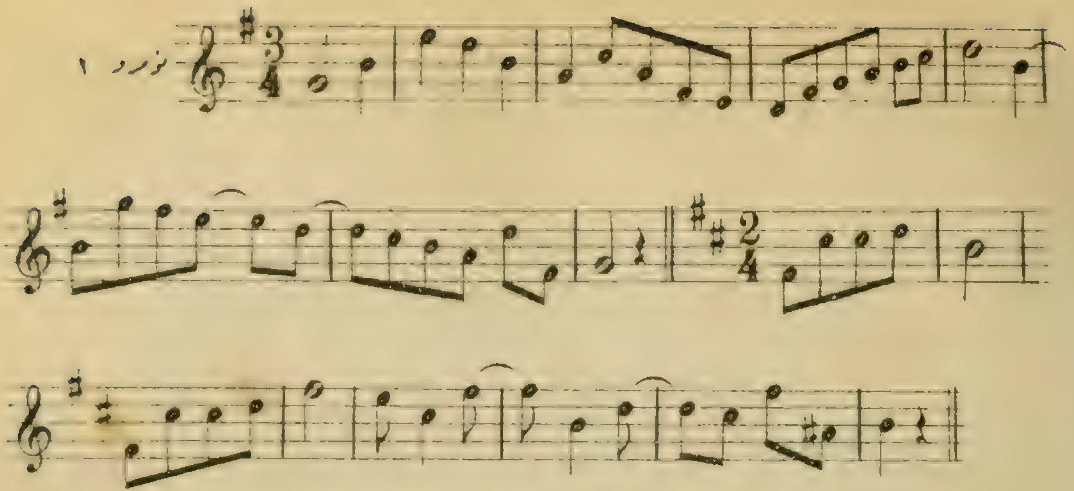




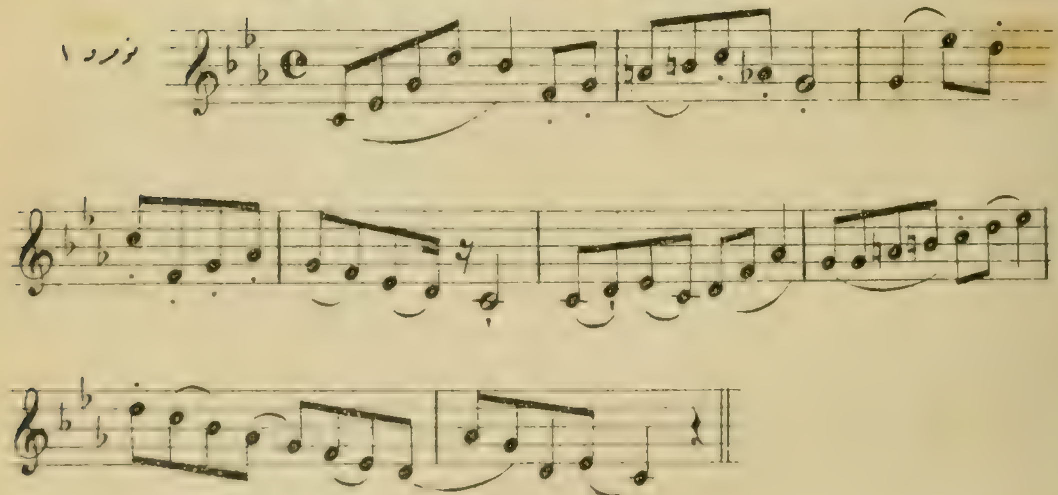
يتمش التنجى بين دائر قرائت



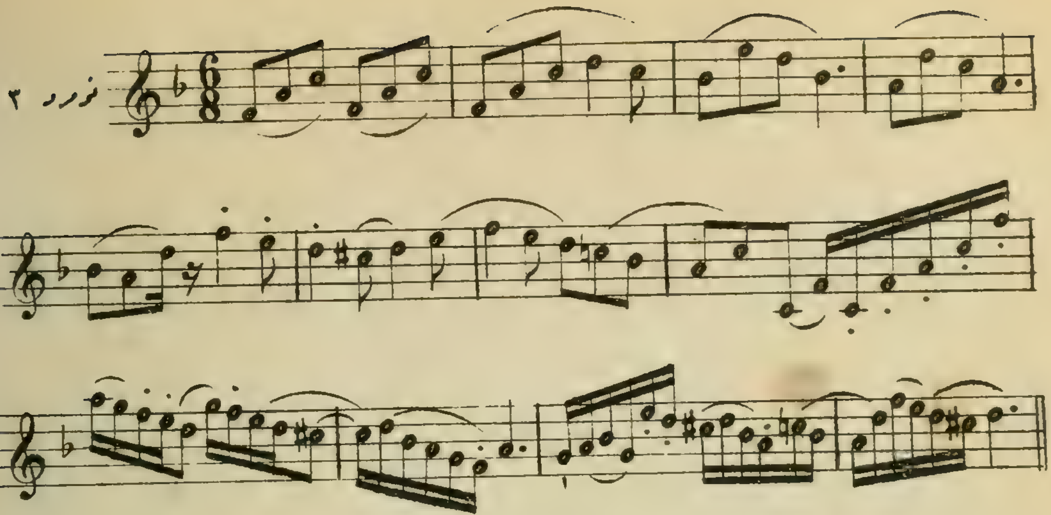




سكساندن سكسان دردنجی بنده دائر قرائت



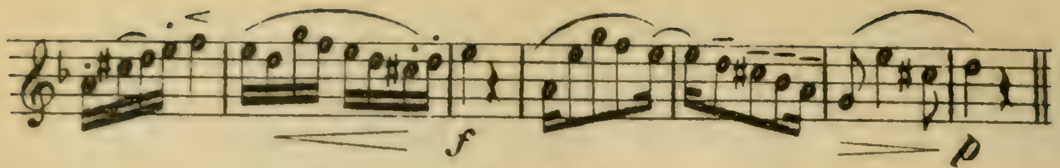


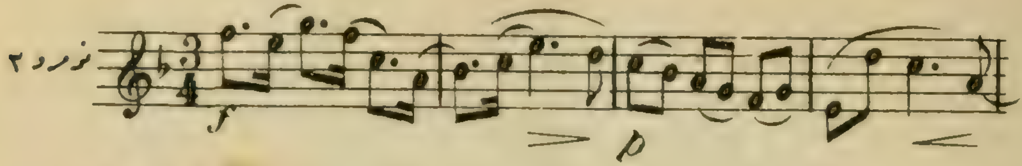


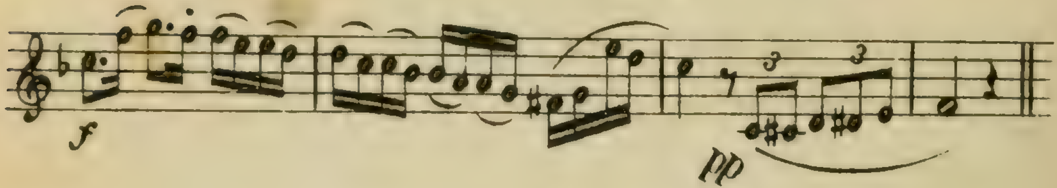
سكسان آلتيدن مكرر طقسان برنجى بنده قدر قرائت

نومرو ١

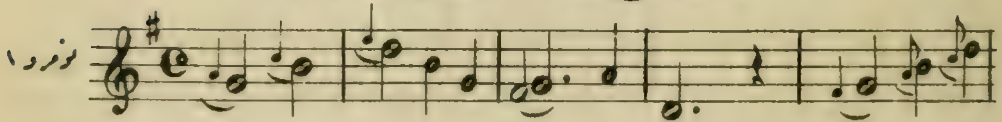
نومرو ٢





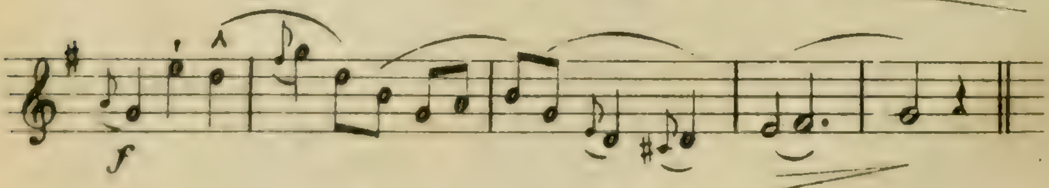


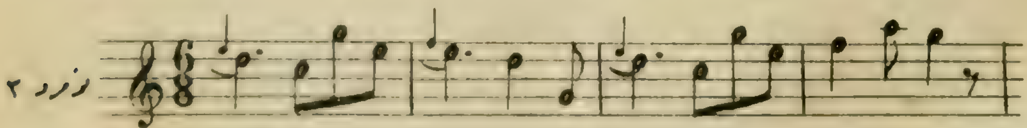
طقسان اوچ وطقسان دردنجی بنده دائر قرائت





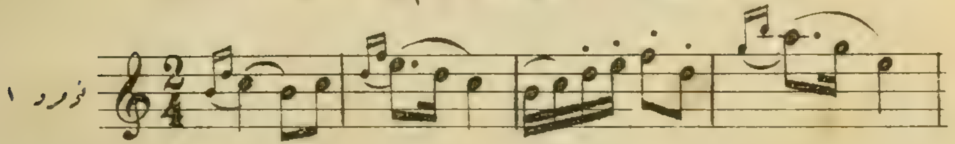


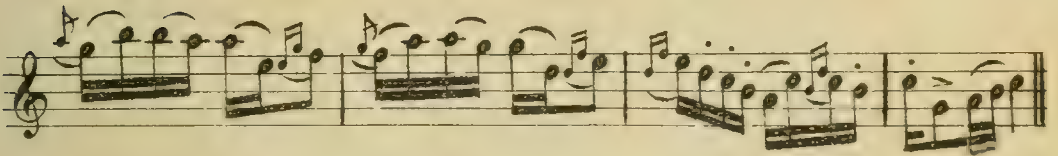






طقسان بشدن طقسان یدنجی بنده قدر قرائت

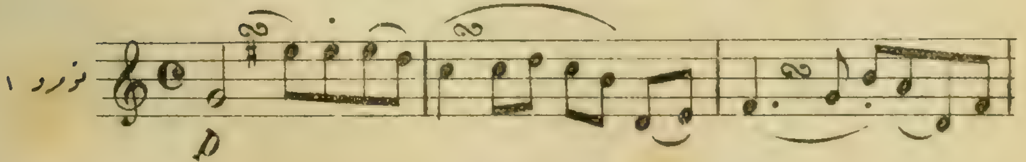


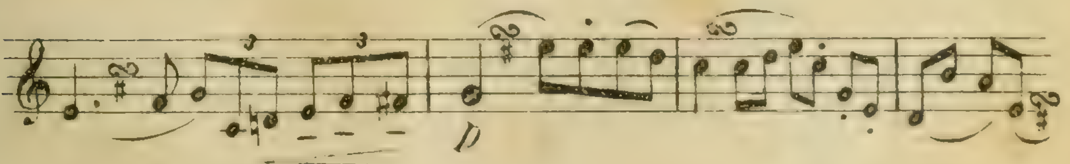






یوز بردن یوز بشنجی بنده قدر قرائت





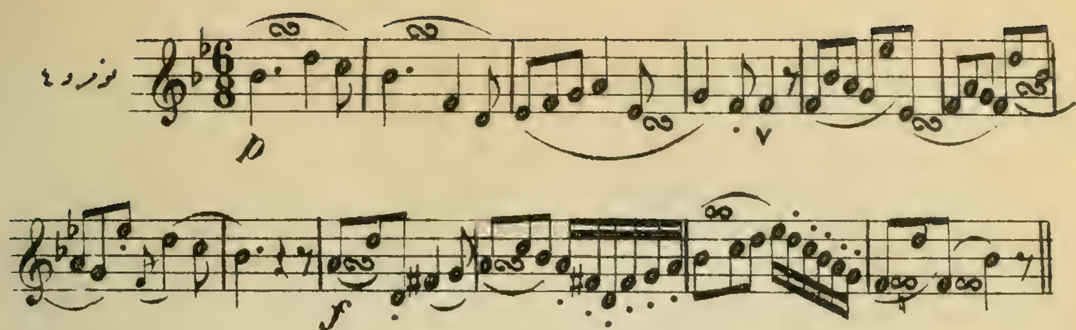
نرو ٢

f

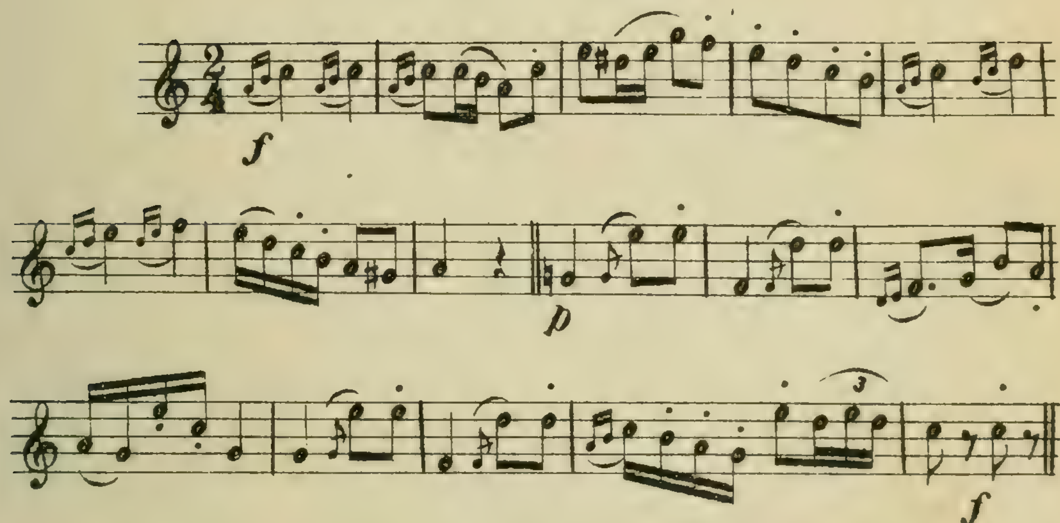
نرو ٣

p

p



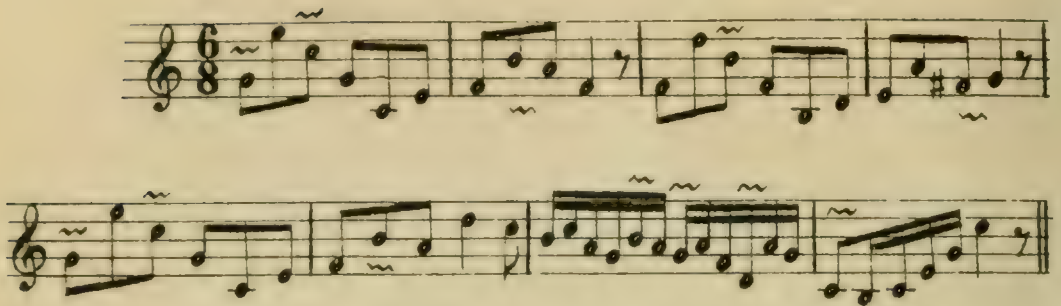
یوز سکزنجی سنه دائر قرائت



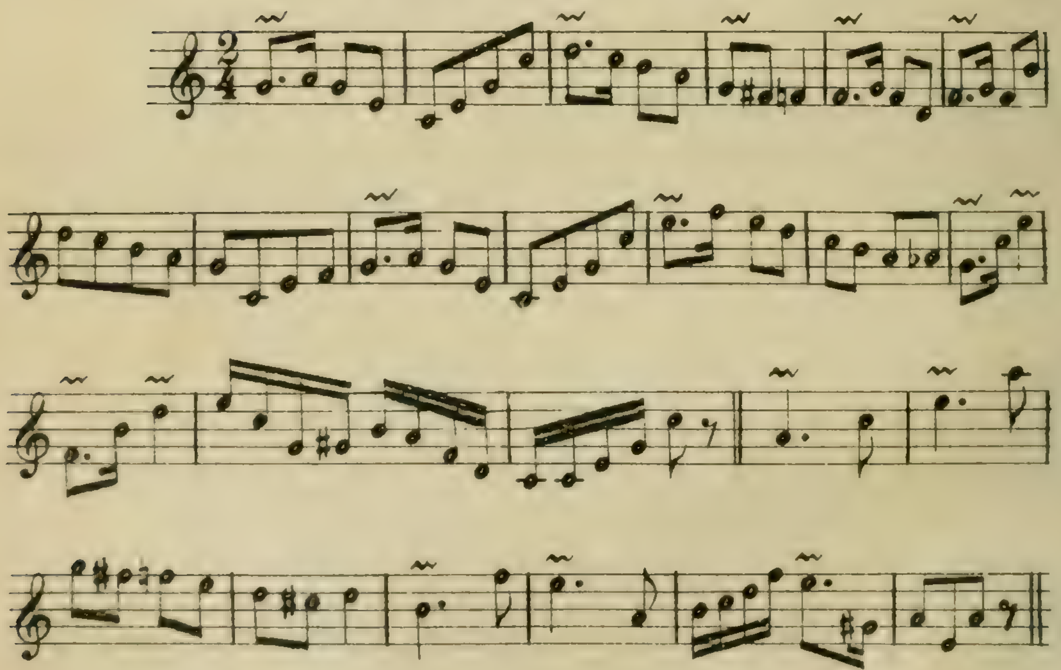
یوز اون بشنجی سنه دائر قرائت



يوز اونالتنجي بنده دائر قرائت



يوز اون يدنجي بنده دائر قرائت



يوز يكرمي سكزنجي بنده دائر قرائت (*)

(*) بو تعليمي يوز قرق يدنجي بنددن صكره قرائت ايتملي

p

1re | 2e | 3e Fine.

f *ff*

ff *p*

ff

1re | 2e

D. C.

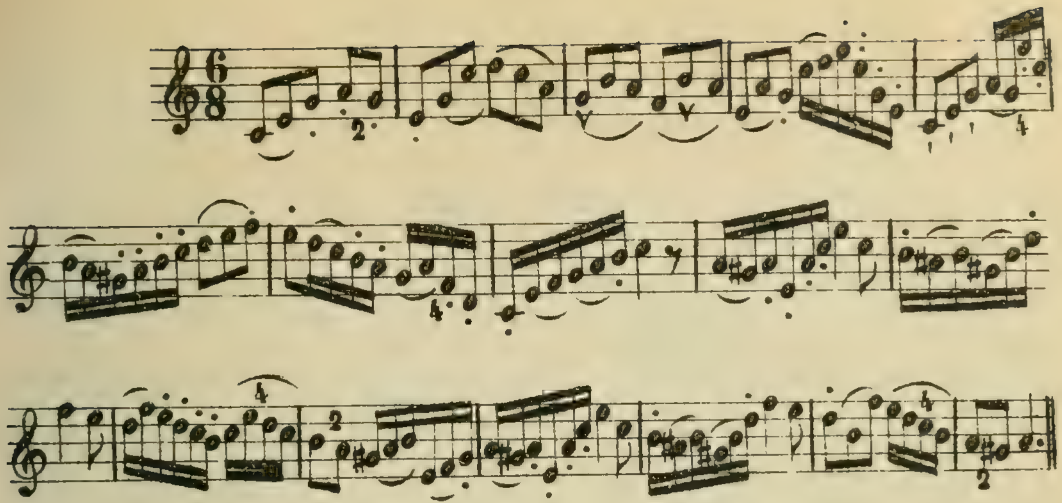
یوز یکرمی طقوزنجی بستن دائر قرائت

D. C.

یوز قرقنجی بنده دائر مشق

شاکردان آتیده کی مشقلری یوز قرقنجی بند موجبنجه تصحیح ایده جکلردر

یوز قرق التنجی بنده دائر قرائت



یوزقرقیدنجی بشنجی دائر قرائت

3
4
p
1re
2e
f
3 Fine.
1re
2e
D. C.

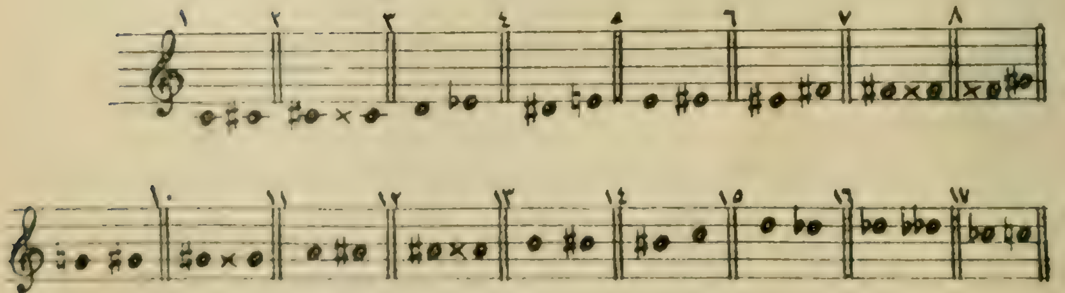
جلد ثانی

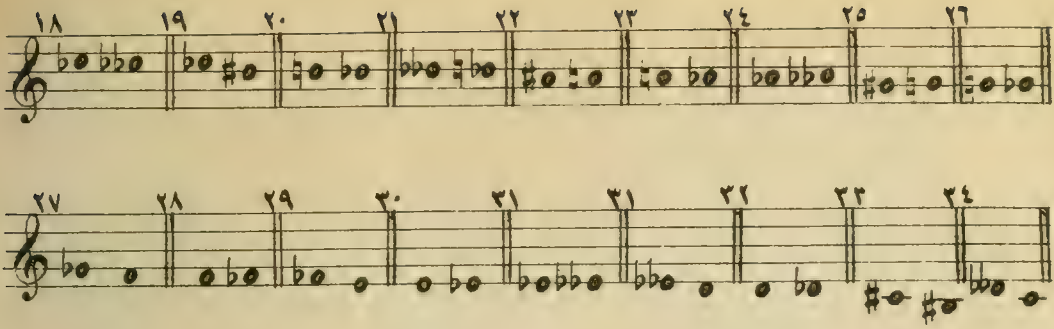
یوزاللنجی سنه دائر تعلیم

شاکردان اتیدن کی تعلیملرک ایجرو سنده کی یاکلش اولان فاصله‌لرک ایکنجی نوطه‌لرینی
تصحیح ایدرک اندریدن (نیم طبیعی المقام) فاصله‌لر میاننده وضع ایدجکلر



شاکردان اتیدن کی تعلیملرک ایجرو سنده کی یاکلش اولان فاصله‌لرک ایکنجی نوطه‌لرینی
تصحیح ایدرک اندریدن (نیم ملون) فاصله‌لر میاننده وضع ایدجکلر

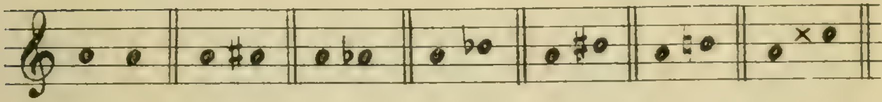




تنبیه بالاده کی فاصله‌لر پیانویه تطبیقاً قرائت اولنملی

بوزاللی اوچنجی بند دائر تعلیم

شاکردان طرفندن اثبات ایدیه‌کی تعلیملرک اوزرینه لازم کلن اسامی وضع اولنه‌جقدر







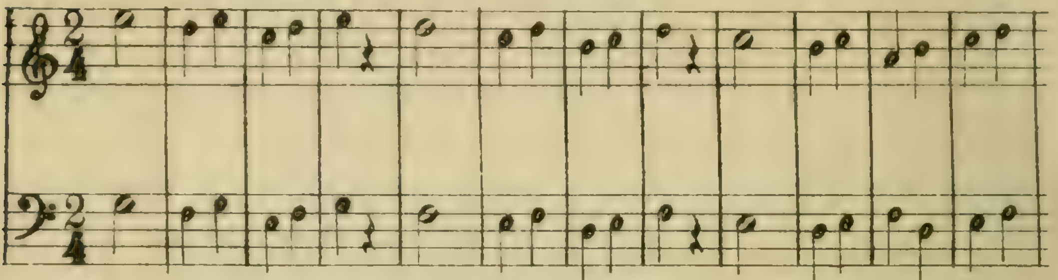
یوزاللی دردنجی بند دائر قرائت

وظیفه خواجه افندیلر شاکردانی صدالرینه نسبتاً یعنی بر قسمنی باصی بر قسمنی دخی تنور اولەرق ایکی یه تقسیم ایدوب اثبات کی تعلیملری قرائت ایتدیرملیدر

نومرو ١

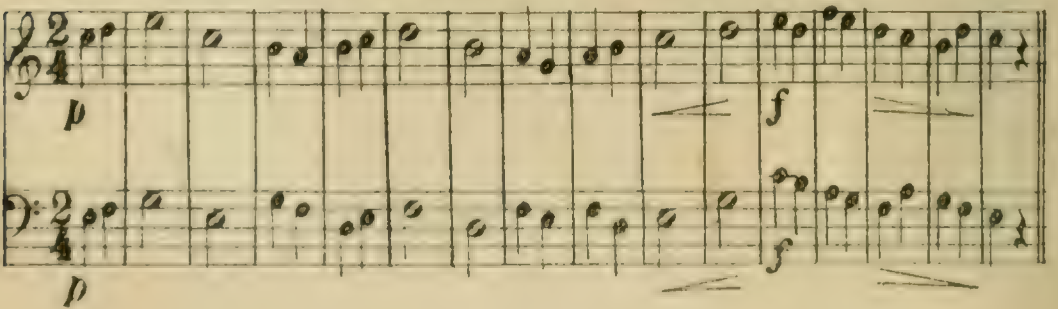


نومرو ٢

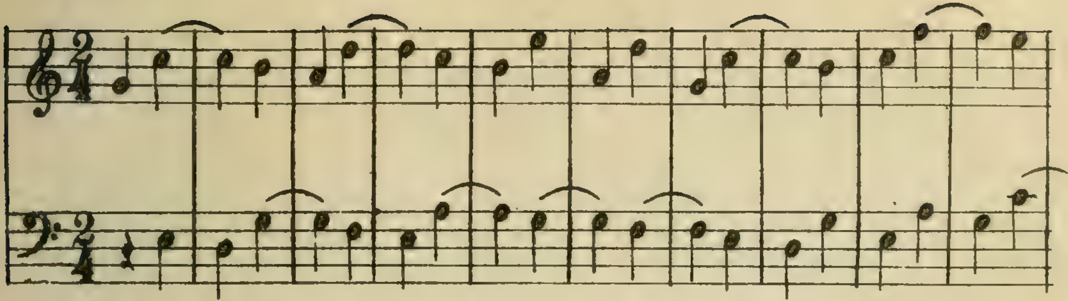


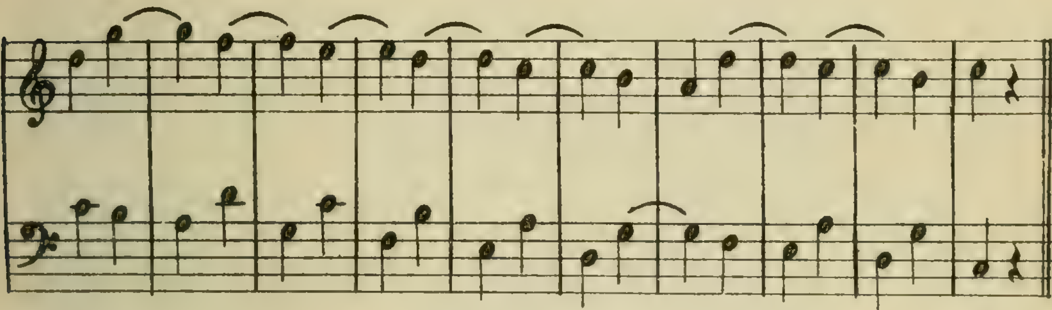


نومرو ٣

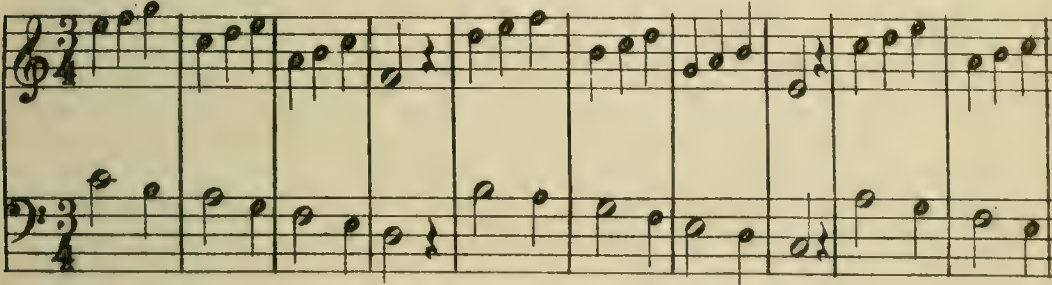


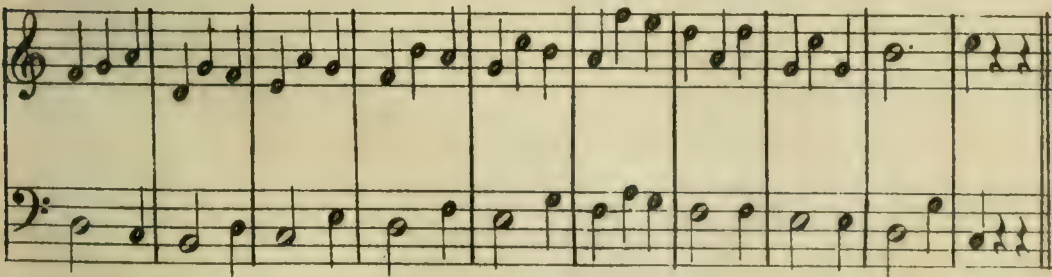
نومرو ٤





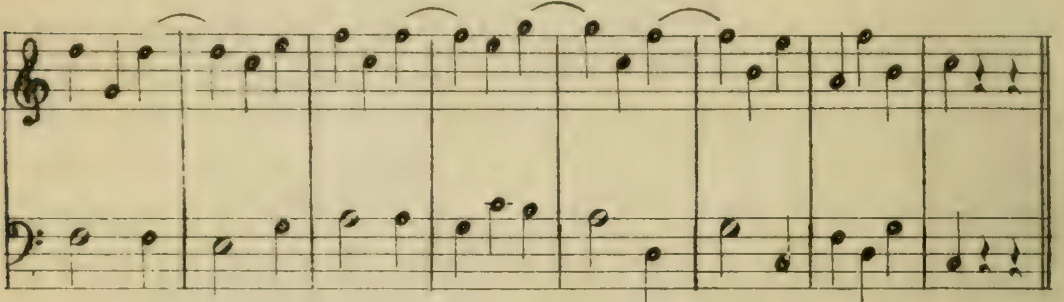
نومرو ٥



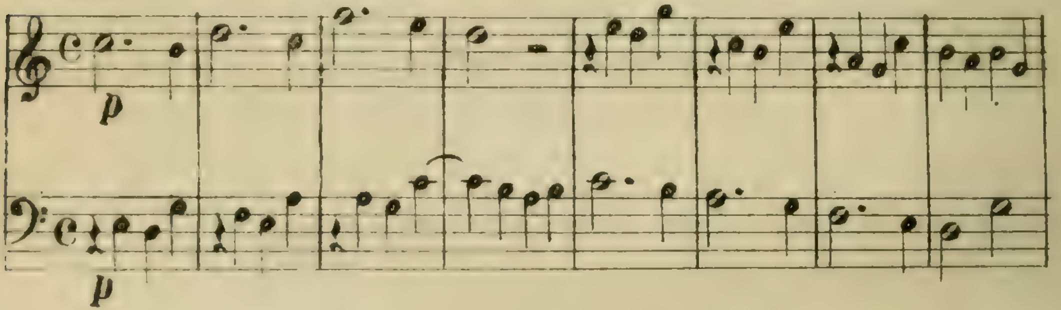


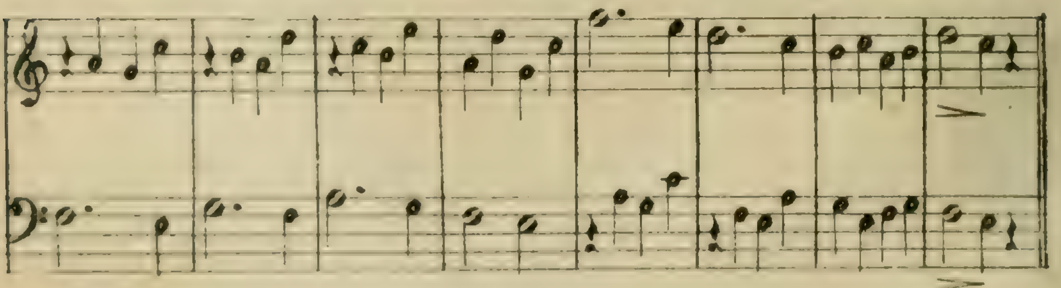
نومرو ٦



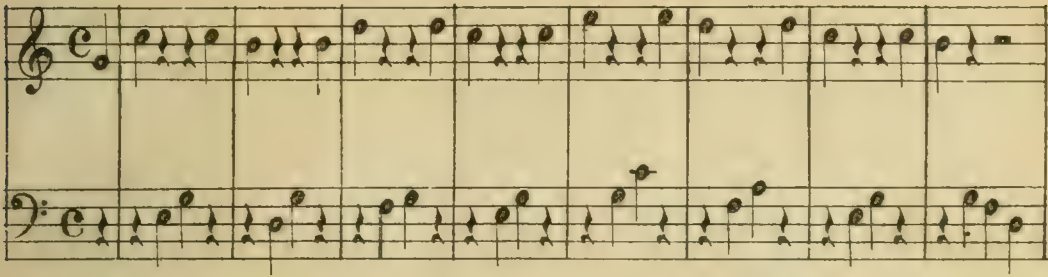


نومرو ٧





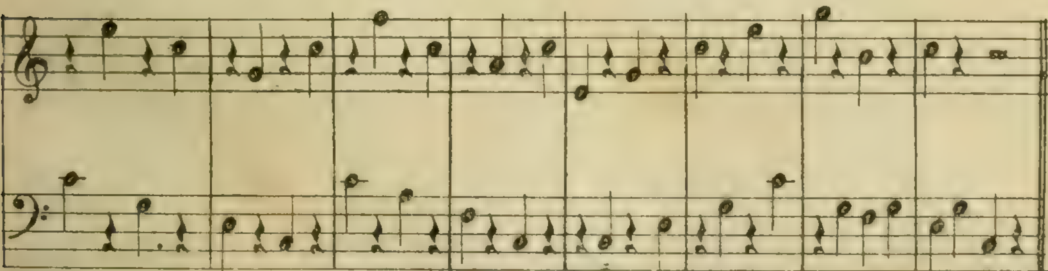
نومرو ٨



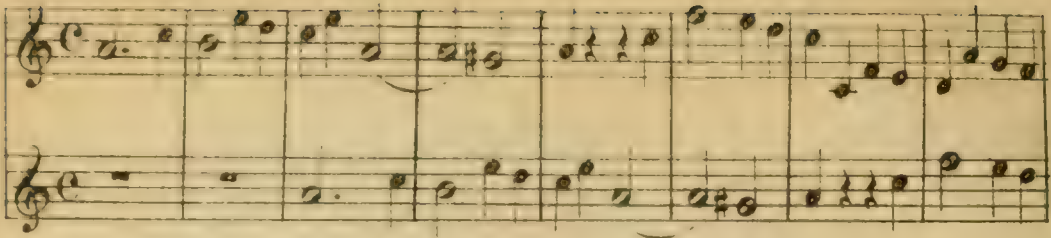


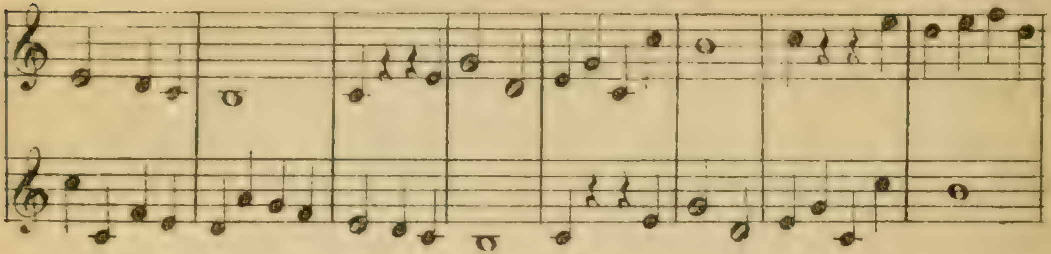
نومرو ٩

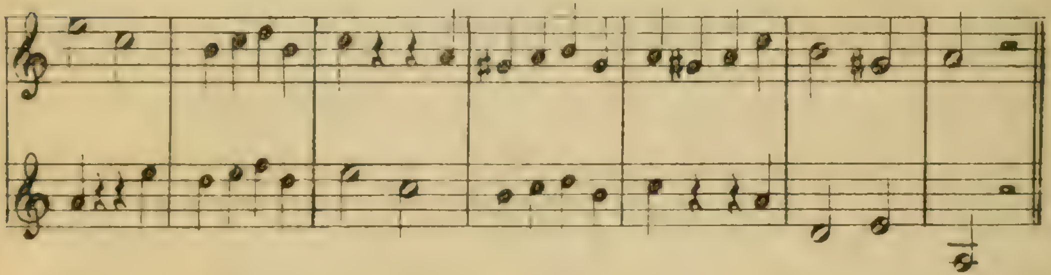




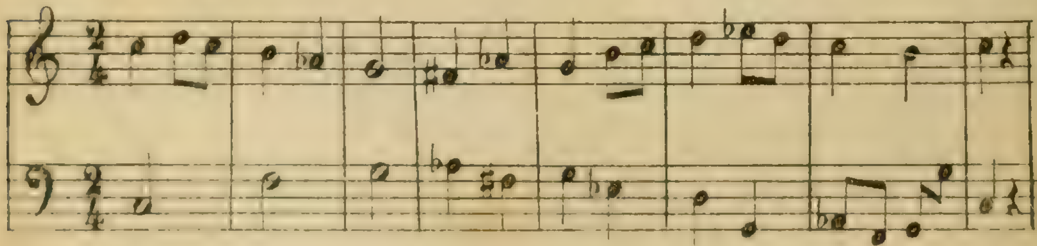
نمره ١٠







نمره ١١





نومرو ١٢

ايت رحم مه له كه آ دش سر ده باق

ايت رحم آه كه دش سر ده باق

خه دى ايت نى به فلك عشق مه لِ با لِ لا م

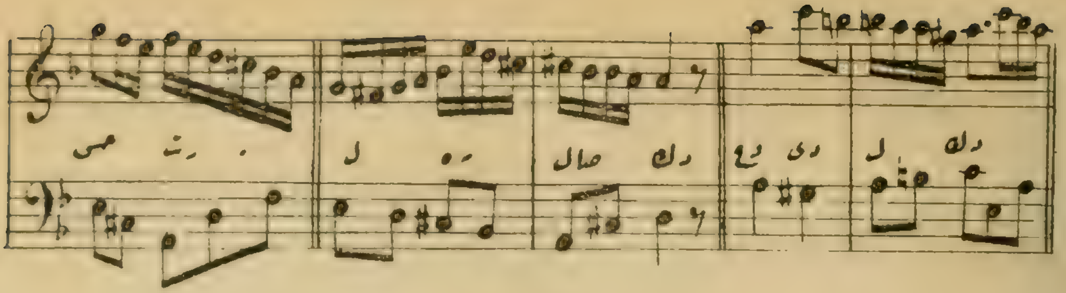
مه لِ حا شان دى پ شو باق داب

باقه ده سرشك اله   رحم ايت ملال ايله

عشقك بنى ايتدى خراب   باق شو پريشانه حالمه

نومرو ١٣

مه سه ل قا كوك لم آل دك نى ب



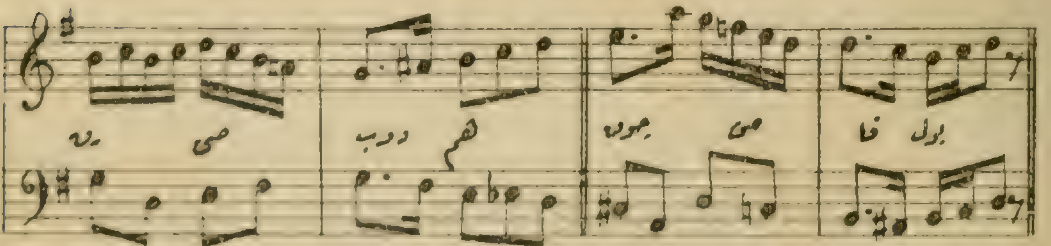


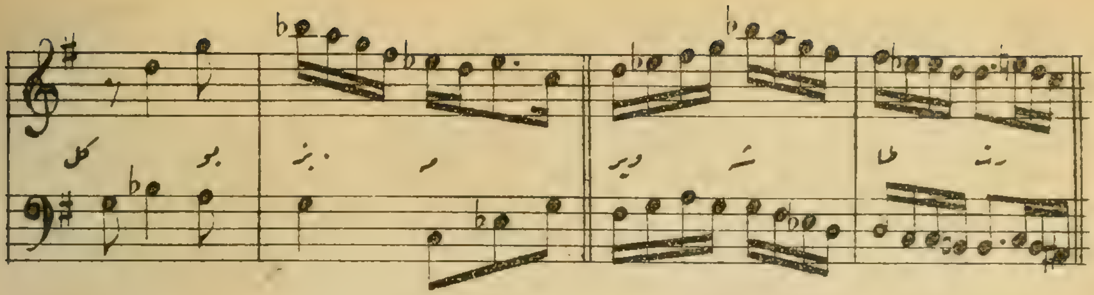
سنه مبلغا كوكلم اكدك   بنى حيرته صالدك

وعده ايدك لطفك اما   دائما وعده كه قالدك

نومرو ١٤







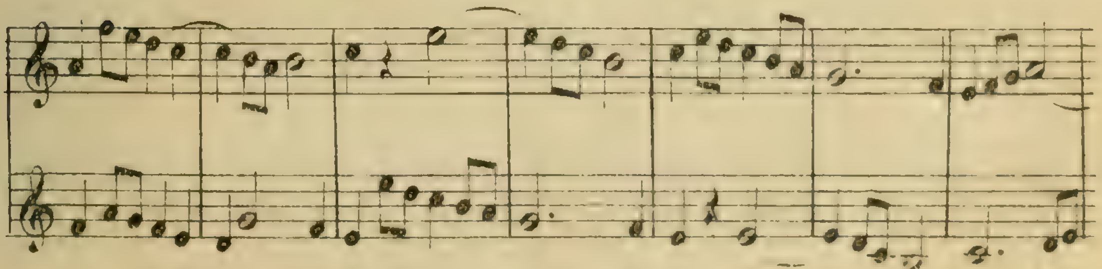


باده نوش ایت نشئه یاب اول   رقص ایده رك هم چوق صفا بول

کل بو بزمه ویر شطارت   جمله عشاقك سطا قول

نومرو ١٥



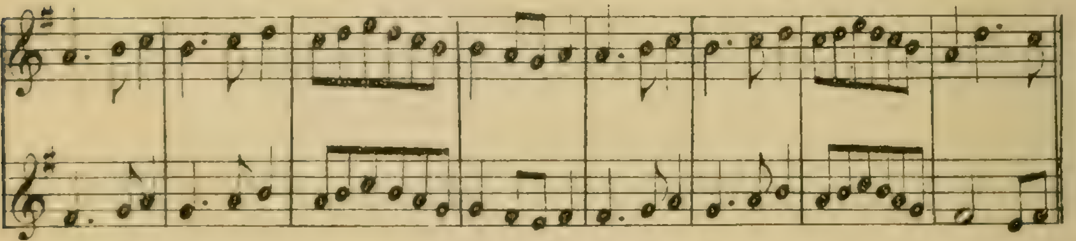




نومرو ١٦

Fine

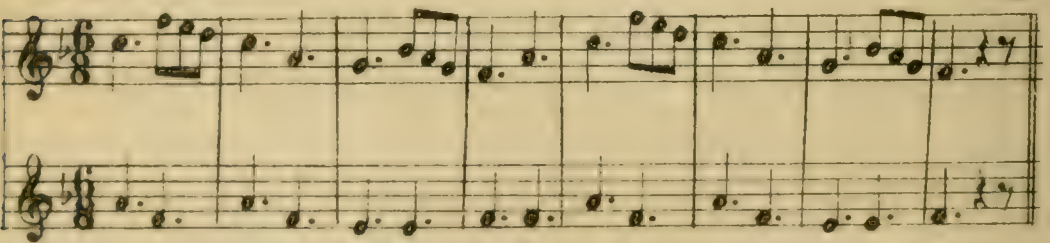




D. C.

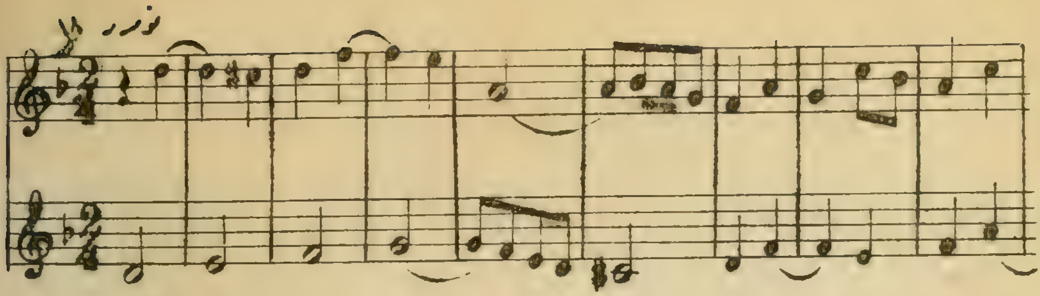
نومرو ١٧

Fine

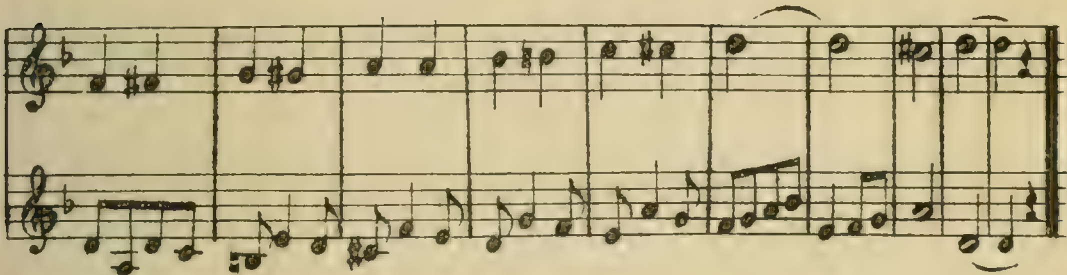




D. C.



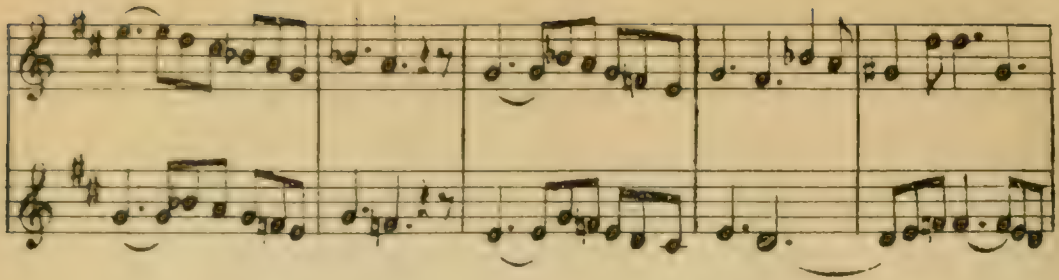


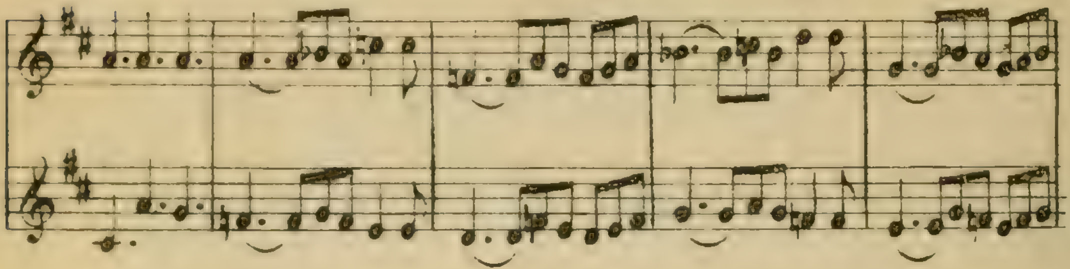


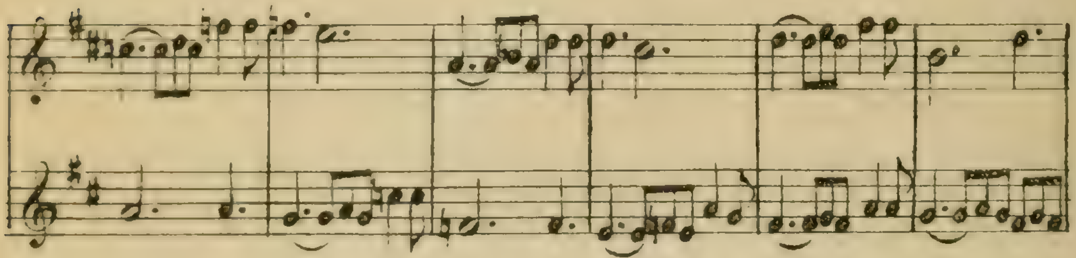
نومرو ١٩





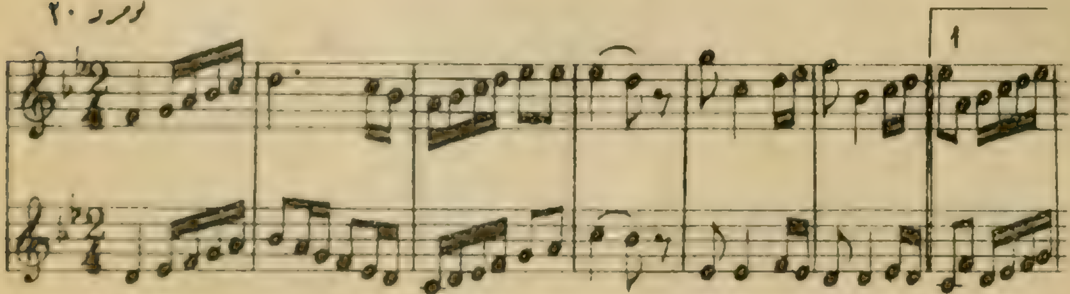








نومرو ٢٠

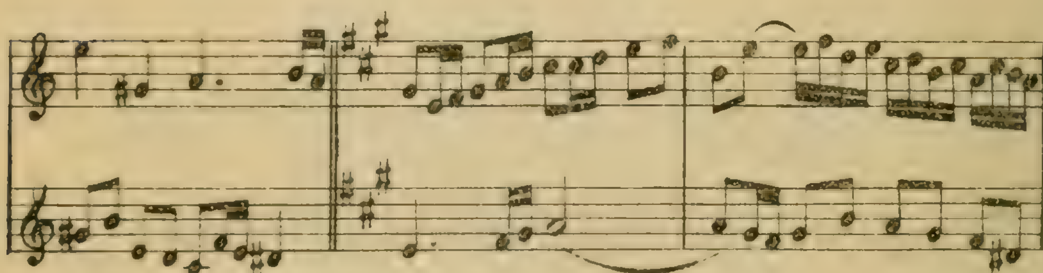


2 Fine

D. C.

تمرين ٢١





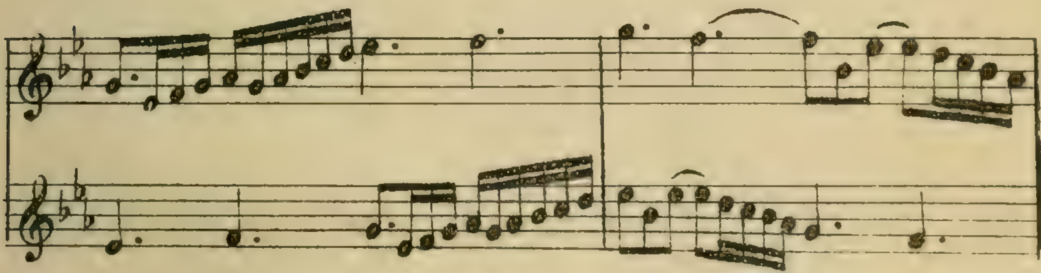


نمره ٢٢





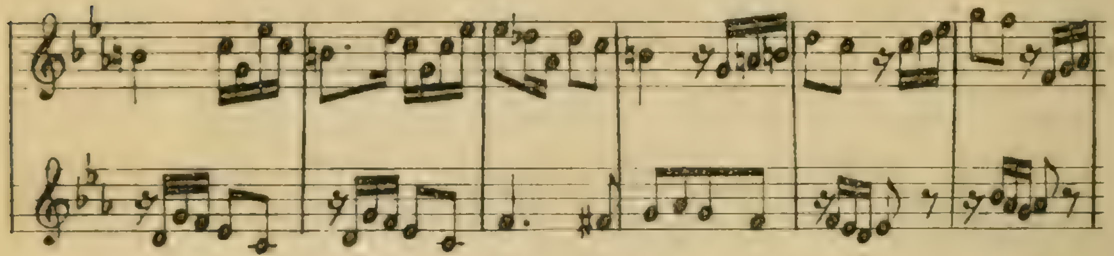


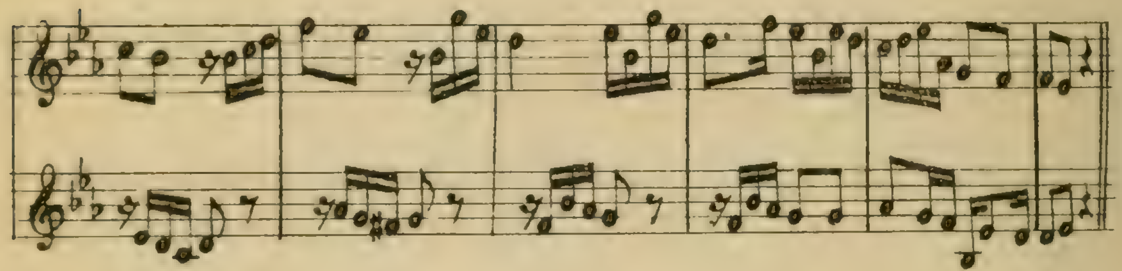




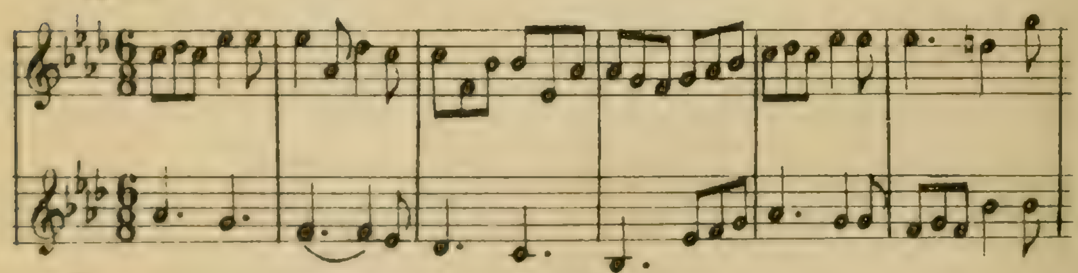
نومرو ٢٤







نومرو ٢٥

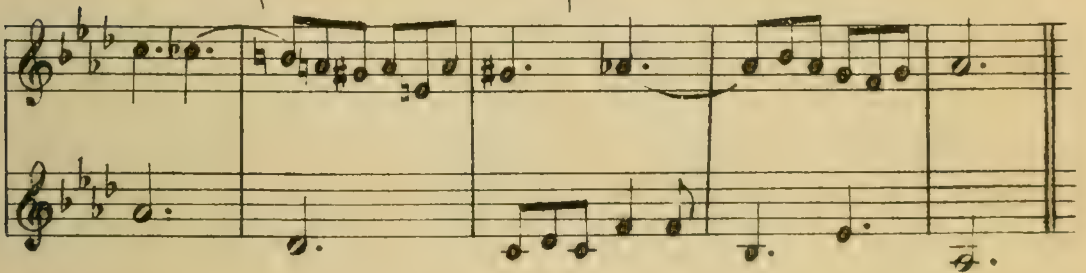


هم آهنك







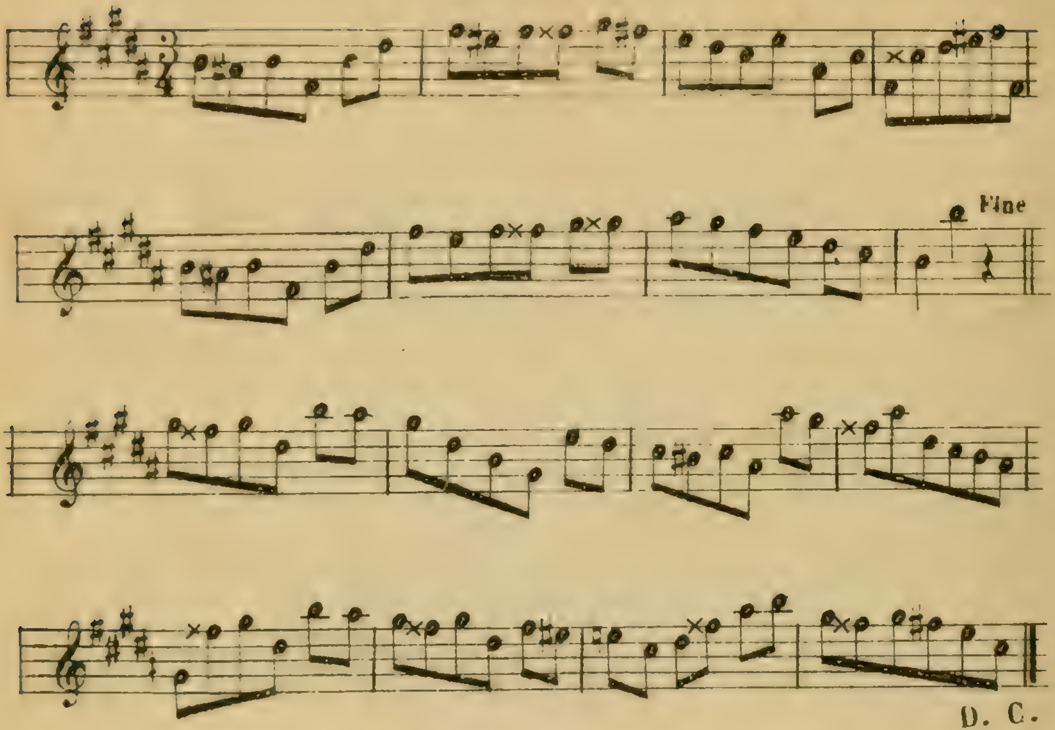


ایکی یوز اون بر ایکی یوز اون ایکنجی بندلره دائر تعلیم

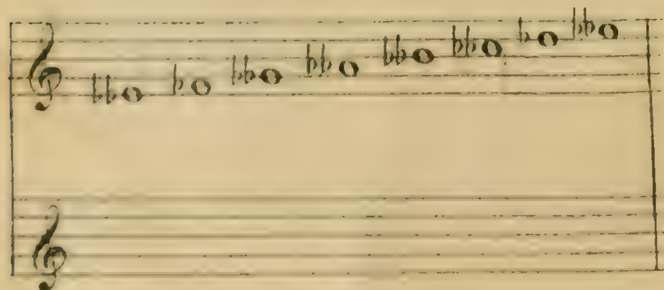
شاگردان آتیده کی تعلیمی بر بوچق پرده یه قدر تقدیم وتأخیر ایده جکدر

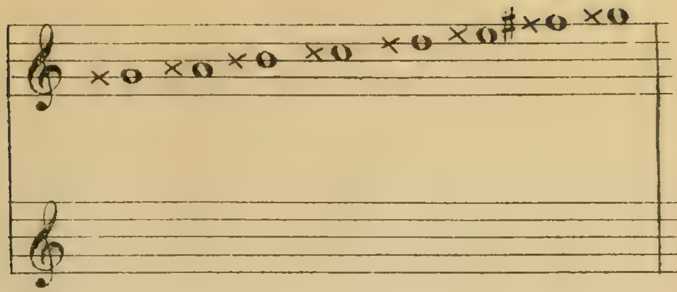


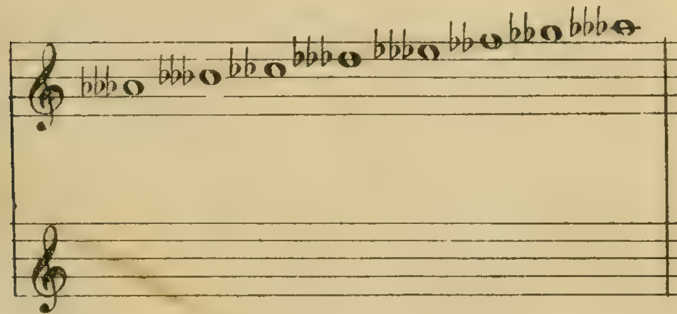
شاکردان آتیده کی تعلیمی بر بوچق یرده یسه تقدیم وتأخیر ایده جکدر



شاکردان آتیده کی غیر مستعمل اولان صره لرك قنغی طرزدن بولندیغی وجهلرینك قاچ
عدده بالغ اولدیغنی بالاسنه وضع ایده جکدر
کذا ربط داخلنده کی بوش اولان خطوطلره ده بالاسنده کی غیر مستعمل اولان صره‌یی
„تقدیم وتأخیر ایجروسنده تقدیم وتأخیر قاعده‌سنه نظراً“ مستعمل اولان
صره لردن هر قنغیسنه ممکن ایسه تقدیم وتأخیر ایده رك وضع واملا ایده جکدر





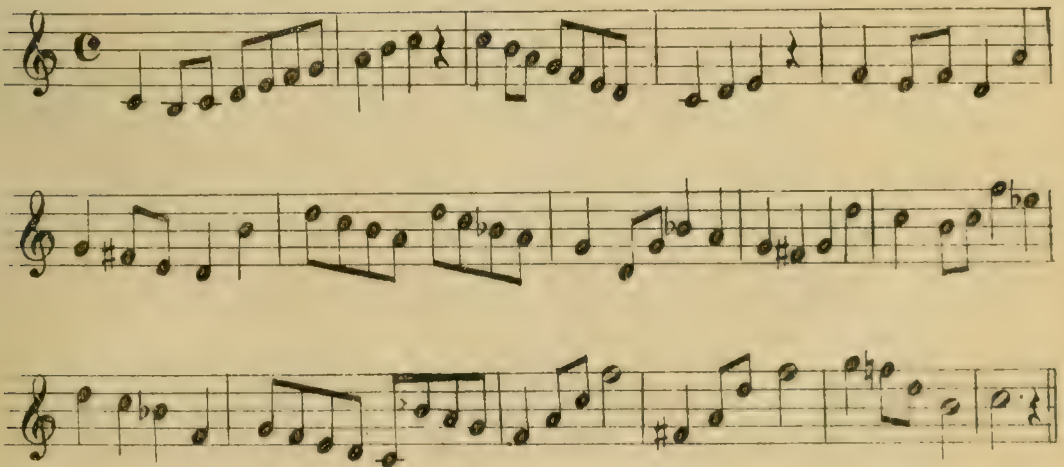


ایکیوز اون دردن ایکیوز اون التنجی بندلره دائر تعلیمات

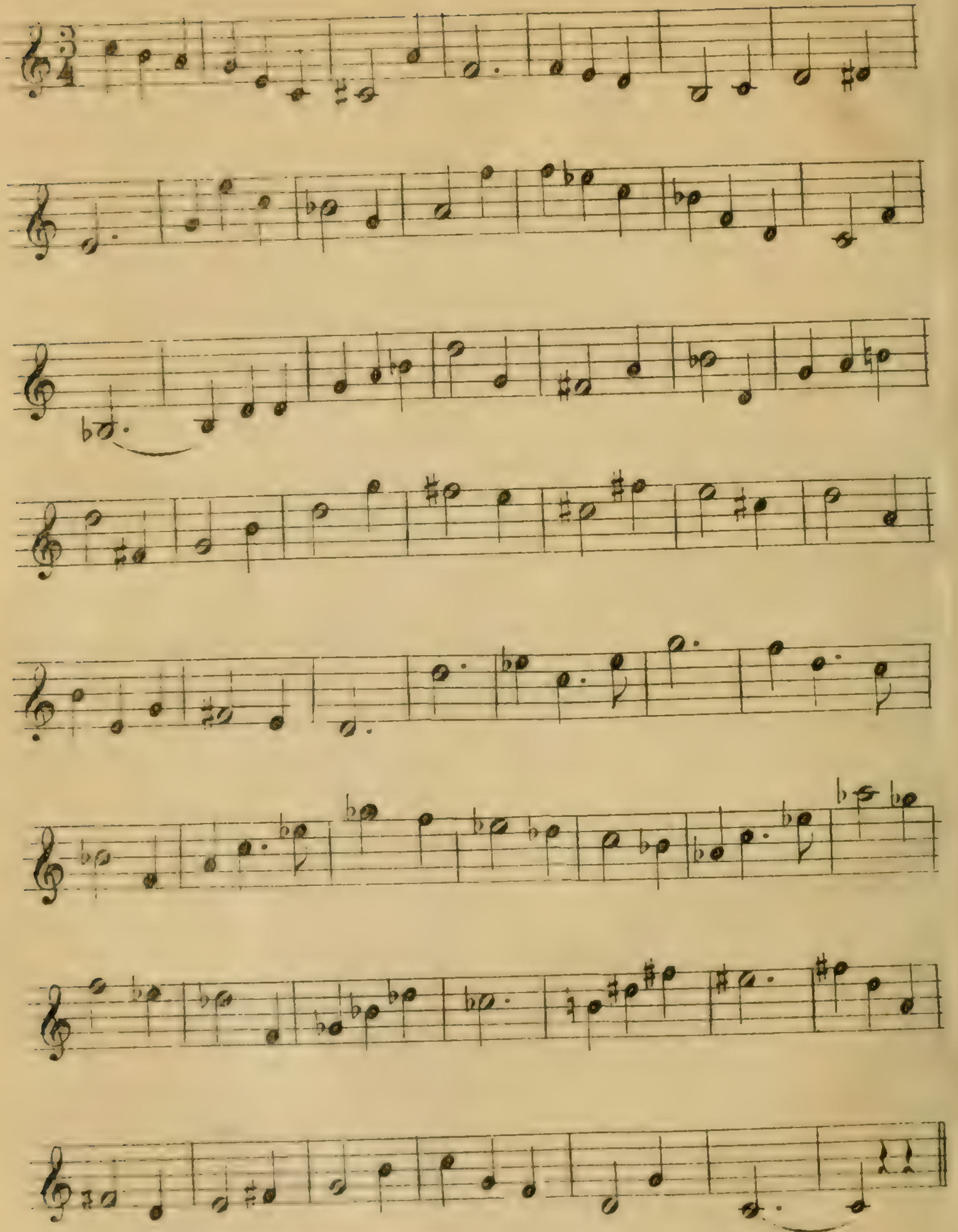
شاکردان آتیده کی تعلیملرك قنغی طرزلره تبدل ایتدکلرینی اوزدلرینه یازاجقلردر

تعلیملر

نومرو ١

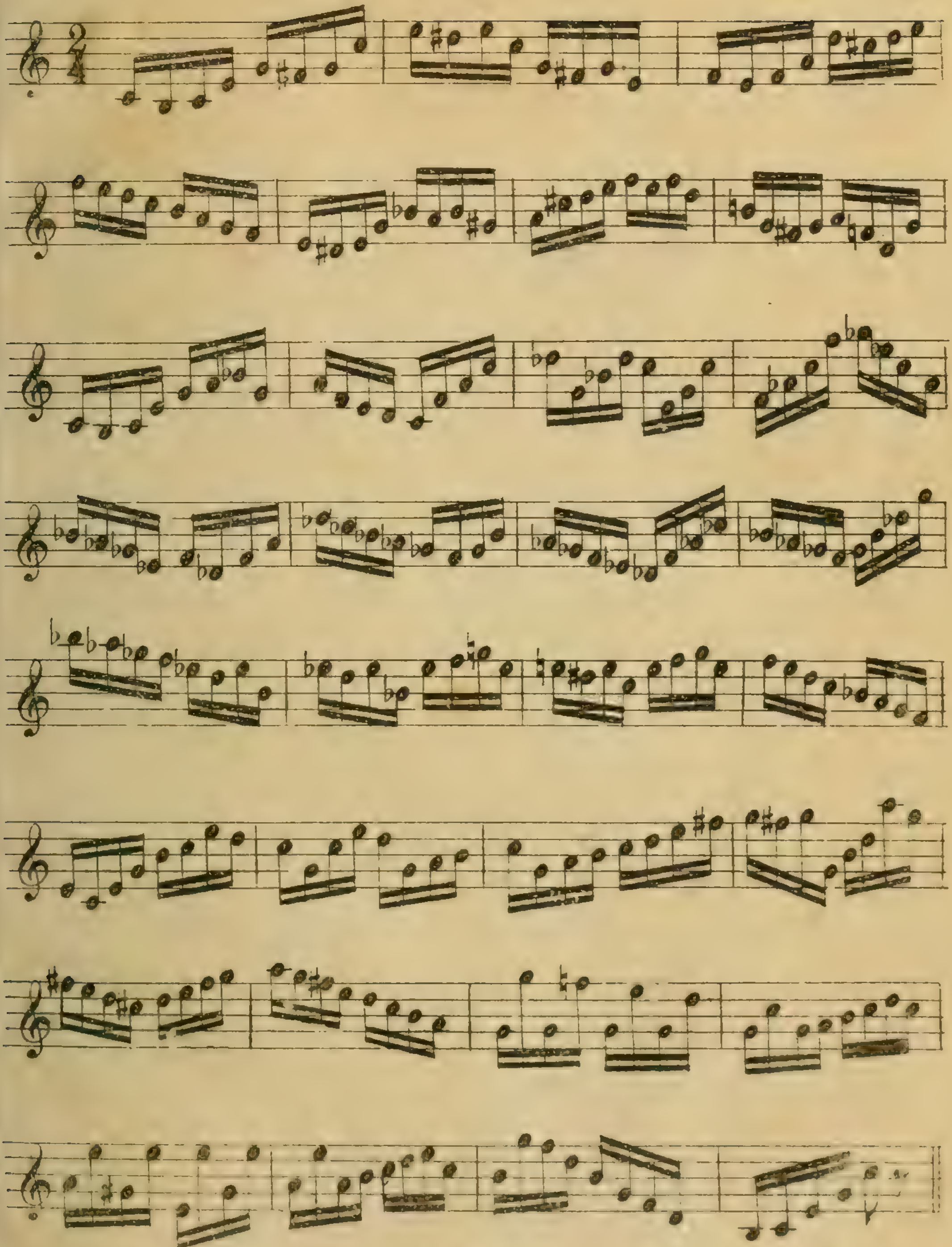


نورد ۲ — معتدل اصول ایله



سرعتلیجه

نومرو ۳



انتها


3 1761 07323023 7